

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา (พ.ศ. 2566 - 2570)

ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2570

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สิงหาคม 2568

คำนำ

จังหวัดยะลา เป็นเมืองเกษตรกรรมที่มีสินค้าเกษตรมูลค่าสูงและสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นของจังหวัด ซึ่งสามารถสร้างอาชีพ สร้างรายได้แก่จังหวัดหลายชนิดสินค้า อาทิเช่น ยางพารา ทุเรียนสะเต๊ะน้ำกล้วยหินบันนังสตา มังคุดในสายหมอก ส้มโชกุน ข้าวหอมมะลิออล ปลาพลวงชมพู ปลานิลสายน้ำไหล ไก่เบตง เป็นต้น แต่มีสินค้าบางชนิดที่จังหวัดไม่สามารถผลิตได้อย่างเพียงพอต่อความต้องการบริโภคภายในจังหวัด เช่น ข้าว เนื้อสัตว์ พืชผัก เป็นต้น การดำเนินกิจกรรมด้านการเกษตรในพื้นที่ จึงมีความหลากหลายโดยมีเป้าหมายที่แตกต่างกัน ทั้งการผลิตเพื่อการบริโภคในครัวเรือน การผลิตเพื่อการค้าหรือธุรกิจต่อเนื่องจากภาคการเกษตร ซึ่งเป็นไปตามบริบทของเกษตรกรหรือผู้ประกอบการแต่ละรายในแต่ละพื้นที่

ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดยะลา เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนพัฒนาในระดับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับด้านการเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งสอดคล้องตามสถานการณ์ปัจจุบัน จังหวัดยะลา โดยหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมกับหน่วยงานภาคี องค์กรที่เกี่ยวข้อง จึงจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ เพื่อใช้เป็นกรอบให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และหน่วยงานภาคีเกี่ยวข้องใช้ในการพัฒนาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา

สิงหาคม ๒๕๖๘

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑
๑. ที่มา	๑
๒. ทิศทาง นโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์	๑
ส่วนที่ ๒ ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด	๓๐
๑. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด	๓๐
๑.๑ ข้อมูลด้านกายภาพของจังหวัด	๓๐
๑.๒ ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัด	๓๘
๑.๓ ข้อมูลด้านสังคมและวัฒนธรรม	๔๐
๑.๔ ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค	๔๒
๑.๕ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด	๔๓
๑.๖ ข้อมูลด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	๔๖
๒. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด	๕๐
๒.๑ ข้อมูลครุว์เรือนเกษตรกรและแรงงานภาคเกษตร	๕๐
๒.๒ ข้อมูลการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร	๕๑
๒.๓ ข้อมูลแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	๕๒
๒.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด	๕๔
๒.๕ ข้อมูลสถาบันเกษตรกรและองค์กรการเกษตร	๖๐
๒.๖ ข้อมูลอาสาสมัครเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดยะลา	๖๑
๒.๗ ข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน	๖๒
๒.๘ ข้อมูลด้านการเกษตรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	๖๓
๒.๙ ข้อมูลแหล่งรวบรวมและกระจายสินค้าเกษตร	๖๔
ส่วนที่ ๓ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด	๖๖
๑. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) ด้านการเกษตรและสหกรณ์	๖๖
๒. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดย McKinsey ๗-S Framework	๖๙
๓. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก โดย PESTEL Analysis	๗๑
ส่วนที่ ๔ แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา	๗๖
๑. เป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด	๗๖
๒. ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนา	๗๖

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

๓. ประเด็นการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด	๗๖
ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : ส่งเสริม พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เกษตรอัตลักษณ์ และเกษตรแปรรูป เชื่อมโยงตลาดดิจิทัล	๗๖
ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ : เสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร และสถาบันเกษตรกร สู่เกษตรกรรมยั่งยืน	๘๑
ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างสมดุลและยั่งยืน	๘๔
ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ : เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านการเกษตรและสหกรณ์	๘๕
๔. แผนที่แสดงความสอดคล้องของแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดยะลา (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)	๘๗
๕. ข้อมูลสรุปโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)	๙๒
๑) เป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา	๙๒
๒) โครงการภายใต้ประเด็นการพัฒนาตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา	๙๔
ส่วนที่ ๕ โครงการแบบย่อ (Project Idea) ของโครงการสำคัญด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา	๑๒๒

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑. ที่มา

๑.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๗๘ (๒) กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการสนับสนุนให้จังหวัดมีแผนและงบประมาณเพื่อพัฒนาจังหวัด เพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่ ประกอบกับมาตรา ๘๔(๘) กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ คือ ค้ำครองและรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิตและการตลาด ส่งเสริมให้สินค้าเกษตรกรได้รับผลตอบแทนสูงสุด รวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรในรูปแบบของสภาเกษตรกร เพื่อวางแผนการเกษตรและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร และมาตรา ๘๔(๑๔) รัฐต้องส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มในทางเศรษฐกิจ รวมทั้งมาตรา ๘๕(๒) กำหนดให้รัฐดำเนินการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม และดำเนินการให้เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมอย่างทั่วถึงโดยการปฏิรูปที่ดินหรือวิธีอื่น รวมทั้งจัดหาแหล่งน้ำเพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้อย่างพอเพียงและเหมาะสมแก่การเกษตร

๑.๒ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งในการเสริมจุดแข็งและแก้ไขจุดอ่อนให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน และพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

๑.๓ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำแผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ตามแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ โดยทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ร่วมกันพิจารณาภารกิจของหน่วยงานที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนในแต่ละระดับ รวมทั้งนโยบายสำคัญ และสถานการณ์สภาพแวดล้อมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารของกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ มากำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และแนวทางการดำเนินงานในการขับเคลื่อนภารกิจให้ได้ผลลัพธ์ตามที่กำหนด ตลอดจนพิจารณาความต่อเนื่องในการบริหารราชการแผ่นดินควบคู่กับการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาล เพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยแผนปฏิบัติการฯ จะเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานของ ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์การมหาชน รวมทั้งเป็นเครื่องมือสำหรับผู้บริหารในการกำกับ ดูแล และติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ในแต่ละผลผลิต ให้สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารราชการแผ่นดินในภาพรวม เพื่อมุ่งสู่การบรรลุผลสัมฤทธิ์ของเป้าหมายระดับชาติร่วมกันต่อไป

๒. ทิศทาง นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์

เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป็นไปตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ แผนพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ แผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) นโยบายรัฐบาล นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงกำหนดกรอบแนวคิดหลักในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด โดยมุ่งเน้นให้มีความเชื่อมโยง สอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนาในระดับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) มีวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่งและมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม การพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ โดยมีความเกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๕ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (๐๑) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง (๐๒) **ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (หลัก)** (๐๔) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (๐๕) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและ (๐๖) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ การประเมินผลการพัฒนา ตามยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย

- ๑) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย
- ๒) ชีตความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้
- ๓) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ
- ๔) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม
- ๕) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ
- ๖) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) เป็นส่วนสำคัญในการถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็นยุทธศาสตร์ ของยุทธศาสตร์ชาติดังสู่แผนระดับต่างๆ ในลักษณะที่มีการบูรณาการและเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติด้านที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานสามารถนำไปใช้เป็นกรอบในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติภายในปี ๒๕๘๐ โดยแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติมีทั้งหมด ๒๓ ฉบับ เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน ๑๕ ฉบับ ได้แก่ (๐๑) ความมั่นคง (๐๓) **การเกษตร (หลัก)** (๐๕) การท่องเที่ยว (๐๖) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ (๐๗) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล (๐๘) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (๐๙) เขตเศรษฐกิจพิเศษ (๑๕) พลังทางสังคม (๑๖) เศรษฐกิจฐานราก (๑๘) การเติบโตอย่างยั่งยืน (๑๙) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ (๒๐) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (๒๒) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม และ (๒๓) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็น (๐๓) การเกษตรจะให้ความสำคัญกับการยกระดับการผลิตให้เข้าสู่คุณภาพมาตรฐานความปลอดภัย การใช้ประโยชน์จากความโดดเด่นและเอกลักษณ์ของสินค้าเกษตร รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพในแต่ละพื้นที่ การพัฒนาสินค้าเกษตรและการแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าและคุณค่าให้กับสินค้าเกษตร การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ในการผลิตและการจัดทำฟาร์ม นอกจากนี้ ยังมีการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาระบบนิเวศของภาคเกษตร เพื่อเสริมสร้างให้การพัฒนาได้มีการเติบโตอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง ประกอบด้วย ๖ แผนย่อย โดยสรุป ดังนี้

๒.๒.๑ แผนย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ด้วยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา นวัตกรรมและเทคโนโลยีการพัฒนาระบบการผลิตและบรรจุภัณฑ์ ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคที่หลากหลาย

๒) ส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

๓) สร้างอัตลักษณ์หรือนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดให้กับสินค้า รวมทั้งการสร้างความแตกต่างและโดดเด่นของสินค้าในแต่ละท้องถิ่น และสร้างตราสินค้าของเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ตลอดจนเชื่อมโยง ไปสู่ภาคการผลิตอื่น

เป้าหมาย สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๒.๒ แผนย่อยเกษตรปลอดภัย ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) สนับสนุนการบริหารจัดการฐานทรัพยากรทางเกษตรและระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

๒) พัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยและระบบการตรวจรับรองคุณภาพจากสถาบันที่มีความน่าเชื่อถือในระดับต่างๆ พัฒนาคูณค่าทางโภชนาการของสินค้าเกษตรและอาหาร และพัฒนาระบบการตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับกับความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๓) ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร ชุมชน ท้องถิ่น รวมถึงผู้ประกอบการ ให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐาน และส่งเสริมการวิจัยพัฒนาสินค้า

๔) สร้างความตระหนักรู้ของผู้ผลิตและผู้บริโภคถึงความสำคัญของความปลอดภัย และการส่งเสริมด้านการขยายตลาดการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย

๕) สนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์วิถีชาวบ้าน ควบคุมการขยายตลาดเกษตรอินทรีย์ทั้งในและต่างประเทศ

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัย (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ ผลិតภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัยและคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น

ตัวชี้วัด ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร

๒.๒.๓ แผนย่อยเกษตรชีวภาพ ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) สนับสนุนการใช้ประโยชน์จากการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และเชื้อจุลินทรีย์

๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิต การแปรรูป และการพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์จากฐานเกษตรกรรมและฐานทรัพยากรชีวภาพ ยกย่องให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจการเกษตรขนาดกลางและเล็ก และสนับสนุนให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ในอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้องกับชีวภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้เป็นพืชเศรษฐกิจตามความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมในแต่ละพื้นที่ มุ่งแปรรูปเพื่อป้อนในตลาดอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร สินค้าประเภทโภชนาเภสัช ผลิตภัณฑ์ประเภทเวชสำอาง และผลิตภัณฑ์กลุ่มเครื่องสำอาง

๔) ส่งเสริมการทำตลาดผ่านการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากเกษตรชีวภาพ ตลอดจนประโยชน์และสรรพคุณของสมุนไพรไทย

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรชีวภาพ (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ วิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการจัดตั้งทุกตำบล เพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด จำนวนวิสาหกิจการเกษตรขนาดกลางและเล็ก และผลิตภัณฑ์จากฐานชีวภาพ

๒.๒.๔ แผนย่อยเกษตรแปรรูป ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมการพัฒนาและใช้วัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตรที่เชื่อมโยงไปสู่กระบวนการแปรรูปในอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เกี่ยวข้อง

๒) ส่งเสริมการแปรรูปโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงองค์ความรู้และภูมิปัญญาที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพในการแปรรูป สร้างความแตกต่าง และเพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร

๓) สนับสนุนการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในการกระบวนการผลิตหลังการเก็บเกี่ยว และการแปรรูป

๔) ส่งเสริมการสร้างตราสินค้า และขยายช่องทางการตลาดด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสร้างเครื่องหมายทางการค้าและการปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

เป้าหมาย สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๒.๕ แผนย่อยเกษตรอัจฉริยะ ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมการพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปังจัยการผลิต เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตร รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรแห่งอนาคต

๒) พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร การจัดการภาคเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม องค์ความรู้ด้านการผลิตและการตลาด การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล ฐานข้อมูลสารสนเทศทางการเกษตรต่างๆ

๓) สนับสนุนและส่งเสริมการทำระบบฟาร์มอัจฉริยะ ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการวางแผนการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด มูลค่าสินค้าที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๒.๖ แผนย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) เพิ่มประสิทธิภาพและการจัดการฐานทรัพยากรทางการเกษตร อนุรักษ์และรักษาฐานทรัพยากรทางการเกษตรที่สำคัญ การคุ้มครองที่ดินการเกษตร การจัดการน้ำเพื่อการเกษตรและชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลทรัพยากรทางการเกษตร และการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเหมาะสม

๒) สร้างความมั่นคงอาหารให้กับครัวเรือนเกษตรกรและชุมชน สนับสนุนให้ชุมชนทางการเกษตรของท้องถิ่น ส่งเสริมการทำเกษตรตามหลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สนับสนุนให้หน่วยงานของ รัฐหรือท้องถิ่นในพื้นที่มีบทบาทดำเนินการให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารในมิติต่างๆ รวมถึงการดูแลโภชนาการของ ประชาชนในทุกช่วงวัย สร้างเสถียรภาพด้านรายได้ของเกษตรกรและประชาชน การมีมาตรการรองรับสำหรับผู้มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงสินค้าเกษตรและอาหารได้อย่างทั่วถึง และการติดตามการเปลี่ยนแปลงของราคาอาหาร และผลกระทบ

๓) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ และการเฝ้าระวังและเตือนภัยสินค้าเกษตร ส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการเกษตรที่มีมาตรฐานและครบวงจร ทั้งเรื่องเกษตรกร ข้อมูล อุปสงค์และอุปทานสินค้าเกษตรที่มุ่งเน้นการตลาดนำการผลิต ข้อมูลพื้นที่เกษตรกรรม ข้อมูลมูลค่าสินค้าเกษตร การพัฒนาระบบติดตามเฝ้าระวังและวางระบบเตือนภัย กลไกการจัดการปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับสินค้าเกษตร และผลิตภัณฑ์ในมิติต่าง ๆ

ทั้งในด้านอุปสงค์และอุปทาน รวมทั้งให้เกษตรกรและผู้ใช้ประโยชน์สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ตลอดจน เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ วิเคราะห์แนวโน้มการผลิตสินค้าเกษตร

๔) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเชื่อมโยงไปถึงผู้ประกอบการ ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาด้านการผลิตและด้านการตลาดของสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ สนับสนุนการขยายเครือข่ายธุรกิจของวิสาหกิจชุมชนและสหกรณ์ สนับสนุนให้มีโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนภายใต้เงื่อนไขที่ผ่อนปรนมากขึ้น และมีกลไกในการดูแลให้เกษตรกรได้รับประโยชน์จากการรวมกลุ่มและการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอย่างแท้จริง

๕) วิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมสนับสนุนภาคเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมการวิจัยพื้นฐาน รวมถึงการวิจัยเชิงประยุกต์ในด้านต่างๆ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการผลิตและการตลาด เทคโนโลยีดิจิทัล และข้อมูลสารสนเทศ

๖) พัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและผลิตภัณฑ์ ยกระดับการผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพมาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาดหรือกลุ่มผู้บริโภค จัดให้มีระบบการตรวจรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรอย่างเพียงพอ มีขั้นตอนการตรวจสอบที่รวดเร็ว และมีราคาเหมาะสม รวมถึงการวางระบบตรวจสอบย้อนกลับ

๗) ส่งเสริมด้านการตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์การเกษตร โดยใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือต่างๆ ในการส่งเสริมและขยายตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรในรูปแบบต่างๆ

๘) อำนวยความสะดวกทางการค้าและพัฒนาระบบโลจิสติกส์การเกษตร เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการทางการค้าและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการให้มีความรวดเร็วและไม่เป็นภาระค่าใช้จ่ายในการทำธุรกรรมทางการค้า และเตรียมความพร้อมของสถานที่เก็บรวบรวม/รักษาคุณภาพสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรที่ได้คุณภาพและมาตรฐาน

เป้าหมายที่ ๑ ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด มูลค่าผลผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วย (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเป้าหมาย) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเกษตรกร) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐาน (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๓ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) เป็นแผนระดับที่ ๒ โดยมีกรอบระยะเวลาดำเนินการ ๕ ปี ครอบคลุมปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ รองรับการถ่ายทอดแผนระดับที่ ๑ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง และเชื่อมโยงให้มีการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติผ่านแผนระดับที่ ๓ เพื่อให้เป็นกรอบทิศทางในการป้องกัน แจ่งเตือน แก้ไข หรือระงับยับยั้งภัยคุกคามเพื่อธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติ และรักษาผลประโยชน์แห่งชาติอันเป็นเป้าหมายสูงสุดของประเทศ ซึ่งนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติฉบับนี้ให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนกรอบแนวคิดความมั่นคงแบบองค์รวม มุ่งเน้นการกำหนดนโยบายและแผนการขับเคลื่อนงานด้านความมั่นคงให้สอดคล้องในทิศทางเดียวกัน โดยมีได้จำกัดเฉพาะความมั่นคงของรัฐ แต่ให้หมายรวมถึงความมั่นคงของมนุษย์ และความมั่นคงระหว่างประเทศ จึงจำเป็นต้องมีกรอบทิศทางให้สามารถบริหารจัดการความเสี่ยงภัยคุกคามสำคัญที่จำเป็นต้องเร่งป้องกันและแก้ไขได้อย่างทันท่วงที โดยใช้กระบวนการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

วิสัยทัศน์ “ประเทศชาติมีเสถียรภาพ ประชาชนอยู่ดีมีสุข ปลอดภัยจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ มีศักยภาพบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม และรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติอย่างยั่งยืน”

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นกรอบทิศทางในการดำเนินการป้องกัน แจ่งเตือน แก้ไข หรือระงับยับยั้งภัยคุกคาม เพื่อธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติ

๒. เพื่อถ่ายทอดยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมและเป็นไปตาม เป้าหมายที่กำหนดไว้

๓. เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นกรอบทิศทางการจัดทำและขับเคลื่อนแผนระดับที่ ๓ (แผนปฏิบัติการด้านต่าง ๆ แผนปฏิบัติราชการของหน่วยงาน แผนพัฒนาในระดับพื้นที่) ที่เกี่ยวข้องกับด้านความมั่นคงได้อย่าง สอดคล้อง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

นอกจากนี้ กรอบแนวคิดยังคงน้อมนำแนวพระราชดำริ หลักการทรงงาน หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และพระ ราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว “การสืบ สาน รักษา และต่อยอด และครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งอาณาราษฎรตลอดไป” การพัฒนาที่ยั่งยืน การบูรณาการเพื่อส่งเสริมความร่วมมือของทุกภาคส่วน การบริหารจัดการความเสี่ยงและ การสร้างความสามารถในการ กลับคืนสู่สภาพเดิม หรือ “ล้มแล้ว ลุกไว” ตลอดจนขยายผลความมั่นคงแบบองค์รวมมีทั้งสิ้น ๑๗ นโยบาย และแผนความมั่นคง แบ่งออกเป็น ๒ หมวด ดังนี้

๑. หมวดประเด็นความมั่นคง เป็นประเด็นภัยคุกคามที่มีผลกระทบและแนวโน้มความเสี่ยงสูงต่อ ความมั่นคงแห่งชาติและผลประโยชน์แห่งชาติ รวม ๑๓ นโยบายและแผนความมั่นคง ดังนี้ ๑) การเสริมสร้างความ มั่นคงของสถาบันหลักของชาติ ๒) การปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ และการพัฒนาศักยภาพการป้องกัน ประเทศ ๓) การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติพื้นที่ชายแดน ๔) การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ ของชาติทางทะเล ๕) การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ๖) การบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมืองและ ผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ ๗) การป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ ๘) การป้องกันปราบปราม และแก้ไข ปัญหายาเสพติด ๙) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ๑๐) การป้องกันและแก้ไขปัญหาคความมั่นคงทางไซเบอร์ ๑๑) การป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ ๑๒) การสร้างดุลยภาพระหว่างประเทศ ๑๓) การบริหารจัดการ ภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขและโรคติดต่อ

๒. หมวดประเด็นศักยภาพความมั่นคง เป็นประเด็นเสริมสร้างศักยภาพและพัฒนา ขีดความสามารถของประเทศในการป้องกันและแก้ไขประเด็นความมั่นคงให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวม ๔ นโยบาย และแผนความมั่นคง ดังนี้ ๑๔) การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมแห่งชาติ และการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ ระดับชาติ ๑๕) การพัฒนาระบบข่าวกรองแห่งชาติ ๑๖) การบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง ๑๗) การเสริมสร้าง ความมั่นคงเชิงพื้นที่

๒.๔ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) มีวัตถุประสงค์ เพื่อพลิกโฉม ประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” ซึ่งเป็นการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ ครอบคลุม ตั้งแต่ระดับโครงสร้างนโยบายและกลไก เพื่อมุ่งเสริมสร้างสังคมที่ก้าวหน้าพลวัตของโลกและเกื้อหนุนให้คน ไทย มีโอกาสที่จะพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ พร้อมกับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่การขับเคลื่อนด้วย เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการสร้างมูลค่าเพิ่มที่สูงและคำนึงถึงความยั่งยืน ของสิ่งแวดล้อม โดยได้กำหนดเป้าหมายหลัก ๕ ประการ ประกอบด้วย (๑) การปรับโครงสร้างการผลิตสู่เศรษฐกิจ ฐานนวัตกรรม (๒) การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ (๓) การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม (๔) การเปลี่ยนผ่าน ไปสู่ความยั่งยืนและ (๕) การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับความเสี่ยง และการเปลี่ยนแปลง ภายใต้อิทธิพลโลกใหม่ ทั้งนี้ ได้มีการกำหนดหมุดหมายซึ่งเป็นการบ่งบอกถึงสิ่งที่ประเทศไทยปรารถนาจะ “เป็น” มุ่งหวังจะ “มี” หรือต้องการจะ “ขจัด” เพื่อสะท้อนประเด็นการพัฒนาที่มีลำดับความสำคัญสูงและส่งผล

ต่อการบรรลุเป้าหมายหลักในช่วงระยะเวลา ๕ ปีของแผนพัฒนาฯ ฉบับดังกล่าว โดยมีมิติและ หมายความว่า เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเกษตร จำนวน ๓ มิติ ๖ หมายความว่า ได้แก่ มิติการพัฒนาที่ ๑ ภาคการผลิตและบริการ เป้าหมาย ประกอบด้วย หมายความว่าที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูป มูลค่าสูง (หลัก) หมายความว่าที่ ๒ ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน และ หมายความว่าที่ ๕ ไทยเป็นประตู การค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค มิติการพัฒนาที่ ๒ โอกาสและความเสมอภาค ทางเศรษฐกิจและสังคม ประกอบด้วย หมายความว่าที่ ๗ ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ มิติการพัฒนาที่ ๓ ความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย หมายความว่าที่ ๑๐ ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ หมายความว่าที่ ๑๑ ไทยสามารถลด ความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ดังนี้

๒.๒.๑ มิติการพัฒนาที่ ๑ ภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย

หมายความว่าที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง (หลัก)

เป้าหมายระดับจุดหมาย

๑) มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น

๒) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการ เพื่อคุณภาพและความยั่งยืนของภาคเกษตร

๓) เพิ่มศักยภาพและบทบาทของผู้ประกอบการเกษตรในฐานะหุ้นส่วนเศรษฐกิจของห่วงโซ่ อุปทาน

ที่ได้รับส่วนแบ่งประโยชน์อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม

กลยุทธ์การพัฒนา

กลยุทธ์ที่ ๑ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบมุ่งเป้า เพื่อให้เกิดการยกระดับ กระบวนการ ผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่ม

กลยุทธ์ที่ ๒ การส่งเสริมการผลิตและการขยายของตลาด ของสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ เกษตรแปรรูป ที่มีมูลค่าเพิ่มสูง

กลยุทธ์ที่ ๓ การขยายผลรูปแบบเกษตรยั่งยืนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและมีมูลค่าเพิ่มสูง

กลยุทธ์ที่ ๔ การพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรให้มีความสมดุลระหว่างอุปสงค์ และอุปทาน รวมทั้งการใช้น้ำซ้ำ

กลยุทธ์ที่ ๕ การส่งเสริมให้เอกชนลงทุนพัฒนาตลาดกลางและตลาดออนไลน์สินค้าเกษตร รวมถึงสินค้า กลุ่มปศุสัตว์และประมง

กลยุทธ์ที่ ๖ การสนับสนุนระบบประกันภัยและระบบรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร และสินค้าเกษตรแปรรูปที่เกษตรกรเข้าถึงได้

กลยุทธ์ที่ ๗ การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการฟาร์มและกิจกรรมหลังการเก็บเกี่ยว เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มมูลค่าผลผลิตของเกษตรกร

กลยุทธ์ที่ ๘ การส่งเสริมให้เกษตรกรมีที่ทำกินและรักษาพื้นที่เกษตรกรรมที่เหมาะสมไว้เป็น ฐานการผลิตการเกษตร

กลยุทธ์ที่ ๙ การพัฒนาฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร รวมทั้งผลักดันให้มีการใช้ข้อมูล อย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ที่ ๑๐ การยกระดับขีดความสามารถของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

หมายความว่าที่ ๒ ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน (รอง)

เป้าหมายระดับจุดหมาย การท่องเที่ยวไทยมีการบริหารจัดการอย่างยั่งยืนในทุกมิติ

กลยุทธ์การพัฒนา

กลยุทธ์ที่ ๑ การส่งเสริมการพัฒนากิจกรรม สินค้า และบริการ การท่องเที่ยวมูลค่าเพิ่มสูง

หมวดหมู่ที่ ๕ ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของ ภูมิภาค (รอง)

เป้าหมายระดับหมวดหมู่

- ๑) ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนในภูมิภาค
- ๒) ไทยเป็นห่วงโซ่อุปทานของภูมิภาค
- ๓) ไทยเป็นศูนย์กลางคมนาคมและโลจิสติกส์ของภูมิภาค

กลยุทธ์การพัฒนา

- กลยุทธ์ที่ ๑ การสร้างจุดยืนของไทยภายใต้บริบทโลกใหม่
- กลยุทธ์ที่ ๒ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเป็นประตูการค้าการลงทุนและฐานเศรษฐกิจสำคัญของภูมิภาค
- กลยุทธ์ที่ ๓ ผลักดันการลงทุนเพื่อปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมเป้าหมายสู่ไทยแลนด์ ๔.๐

๒.๒.๒ มิติการพัฒนาที่ ๒ โอกาสและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม

หมวดหมู่ที่ ๗ ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ (รอง)

เป้าหมายระดับหมวดหมู่

- ๑) วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเติบโตและแข่งขันได้
- ๒) วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีศักยภาพสูงในการดำเนินธุรกิจ สามารถยกระดับและ ปรับตัวเข้าสู่การแข่งขันใหม่
- ๓) วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถเข้าถึงและได้รับการส่งเสริมอย่างมีประสิทธิภาพจากภาครัฐ

กลยุทธ์การพัฒนา

- กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาระบบนิเวศให้เอื้ออำนวยต่อการทำธุรกิจและการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- กลยุทธ์ที่ ๒ การพัฒนาแพลตฟอร์มเชื่อมโยงฐานข้อมูลวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและ ส่งเสริมให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเข้าสู่ระบบ
- กลยุทธ์ที่ ๓ การจัดให้มีกลไกทางการเงินที่เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงแหล่งทุนได้อย่างทั่วถึง
- กลยุทธ์ที่ ๔ การส่งเสริมการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เป็นผู้ประกอบการ ในยุคดิจิทัล
- กลยุทธ์ที่ ๕ การยกระดับประสิทธิภาพกระบวนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาด ย่อมของภาครัฐ
- กลยุทธ์ที่ ๖ การพัฒนาระบบนิเวศให้เอื้อต่อการสร้างธุรกิจสตาร์ทอัพและผู้ประกอบการที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม รวมทั้งให้เข้าถึงแหล่งเงินทุนที่เหมาะสม และเชื่อมโยงเข้าสู่เครือข่ายระดับโลก และ ยกระดับสู่ตลาดต่างประเทศ

- กลยุทธ์ที่ ๗ การส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคมให้มีศักยภาพการดำเนินการในเชิงธุรกิจ

๒.๒.๓ มิติการพัฒนาที่ ๓ ความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หมวดหมู่ที่ ๑๐ ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ (รอง)

เป้าหมายระดับหมวดหมู่

- ๑) การใช้เศรษฐกิจหมุนเวียนและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพสร้างมูลค่าและรายได้
- ๒) ทรัพยากรธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์ พื้นฟู และมีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ
- ๓) สังคมไทยปล่อยก๊าซเรือนกระจกและมลพิษลดลง

กลยุทธ์การพัฒนา

- กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

กลยุทธ์ที่ ๒ การสร้างรายได้สุทธิให้ชุมชน ท้องถิ่นและเกษตรกรจากเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

กลยุทธ์ที่ ๓ การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรอย่างชาญฉลาดบนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ที่ ๔ การพัฒนาเทคโนโลยี นวัตกรรมและกลไกสนับสนุนเศรษฐกิจหมุนเวียนและ สังคมคาร์บอนต่ำ

กลยุทธ์ที่ ๕ การปรับตัวกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการดำรงชีพเข้าสู่วิถีชีวิตใหม่อย่างยั่งยืน

หมวดหมู่ที่ ๑๑ ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (รอง)

เป้าหมายระดับหมวดหมู่

๑) ความเสียหายและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดลง

๒) ความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดลง

๓) สังคมไทยมีภูมิคุ้มกันจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

กลยุทธ์การพัฒนา

กลยุทธ์ที่ ๑ การป้องกันและลดผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในพื้นที่สำคัญ

กลยุทธ์ที่ ๒ การพัฒนาและเพิ่มศักยภาพประชาชนและชุมชน ในการรับมือกับภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

กลยุทธ์ที่ ๓ การใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการบริหารจัดการความเสี่ยงจากภัย ธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

กลยุทธ์ที่ ๔ การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติระบบนิเวศเพื่อป้องกันและลดผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

กลยุทธ์ที่ ๕ การส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศเพื่อบริหารจัดการ และลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๒.๕ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) เพื่อเป็นกรอบการพัฒนาการเกษตรของประเทศในระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) แผนปฏิรูปของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ซึ่งเป็นเป้าหมายการพัฒนาในระดับโลกขององค์การสหประชาชาติ โดยยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งในการเสริมจุดแข็งและแก้ไขจุดอ่อนให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกร มั่นคง ภาคการเกษตรมั่นคง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยมียุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร โดยสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร Smart Farmer, Smart Group, Smart Enterprise เสริมสร้างความภาคภูมิใจ และความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม บริหารจัดการแรงงานภาคเกษตรโดยนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร โดยพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพมาตรฐานสินค้า และส่งเสริมการเกษตรตลอดโซ่อุปทานสอดคล้องกับความต้องการของตลาด

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการขับเคลื่อนเกษตรให้สอดคล้องกับไทยแลนด์ ๔.๐ บริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเกษตร และพัฒนาผลงานวิจัยด้านการเกษตรนำไปสู่การผลิตนวัตกรรมเชิงพาณิชย์

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างยั่งยืน และฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตรให้สมดุลและยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ โดยพัฒนาบุคลากรเป็น Smart Officer และ Smart Researcher เชื่อมโยงระบบการทำงานของทุกหน่วยงานในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และปรับปรุงและพัฒนากฎหมายด้านการเกษตร

๒.๖ แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐
โมเดลเศรษฐกิจ BCG เป็นกลไกเร่งให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายภายใต้ Thailand ๔.๐ ที่ต้องการปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจจากการใช้ความได้เปรียบด้านทรัพยากรและแรงงาน ไปสู่เศรษฐกิจ ที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมประสบความสำเร็จได้เร็วขึ้น ด้วยการระดมทรัพยากรและความสามารถของทุกภาคส่วนในการมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ เป็นการพัฒนภายใต้อัตลักษณ์ ๔ + ๑ สาขายุทธศาสตร์ คือ เกษตรและอาหาร สุขภาพและการแพทย์ พลังงาน วัสดุและเคมีชีวภาพ การท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และเศรษฐกิจหมุนเวียน ซึ่งมีศักยภาพจะเพิ่มผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้น ๑ ล้านล้านบาท จากฐานความหลากหลายของทรัพยากรชีวภาพ (Nature) วัฒนธรรม (Culture) และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ (Nurture) ภายใต้กลไกตุลาภิวัตน์ ซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันวิจัย/สถาบันการศึกษา และภาคประชาชน โดยมีวิสัยทัศน์ คือ เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ประชาชนมีรายได้ดี คุณภาพชีวิตดี รักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรจากความหลากหลาย ทางชีวภาพให้มีคุณภาพที่ดี ด้วยการใช้ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ โดยเกี่ยวข้องกับ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทั้ง ๔ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างความยั่งยืนของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพด้วยการจัดสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์

เน้นการนำความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ไปบริหารจัดการให้เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์เพื่อความยั่งยืนของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งเป็นทุนพื้นฐานต่อการพัฒนาเศรษฐกิจให้เติบโตเพื่อส่งต่อสู่คนรุ่นต่อไป รวมถึงส่งเสริมให้เกิดการปรับเปลี่ยนทัศนคติจากการมองว่า “Nature as Resource” เป็น “Nature as Source” ดังนั้น ธรรมชาติจึงไม่ใช่แค่เพียงทรัพยากรหรือปัจจัยการผลิตเท่านั้น แต่ธรรมชาติคือแหล่งกำเนิดของชีวิตและทุกสรรพสิ่งบนโลก เป็นพื้นฐานของความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์ ด้วยเหตุนี้ จึงต้องรักษาสมดุลระหว่างการมีอยู่และใช้ไป รวมถึงการนำกลับมาใช้ซ้ำตามหลักการหมุนเวียน โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑. การพัฒนาคลังข้อมูลดิจิทัลความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมเพื่อการบริหารจัดการให้เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์

๒. การอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรด้วยนวัตกรรมทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางสังคม

๓. การบริหารจัดการน้ำให้เกิดความยั่งยืนด้วยการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ และการพัฒนาแพลตฟอร์มเพื่อลดการใช้ ลดการสูญเสีย การนำกลับมาใช้ซ้ำ และยกระดับคุณภาพน้ำดื่ม น้ำใช้ให้สูงขึ้น

๔. การสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ในสาขาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ และการเพิ่มทักษะการบริหารจัดการทรัพยากรให้แก่ชุมชนและคนรุ่นใหม่

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งด้วยทุนทรัพยากร อัตลักษณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่

ใช้ศักยภาพของพื้นที่โดยการระเบิดจากภายใน เน้นการตอบสนองความต้องการในแต่ละพื้นที่เป็นอันดับแรก ควบคู่ไปกับการสร้างความเข้มแข็งในระดับพื้นที่ การดำรงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ รวมถึงการใช้ประโยชน์

จากความเข้มแข็งจากภายในอันประกอบด้วย “ความหลากหลายทางชีวภาพ” “ความหลากหลายทางวัฒนธรรม” และ “ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่” มาต่อยอดและยกระดับมูลค่าในห่วงโซ่การผลิตสินค้าและบริการให้มีมูลค่าสูงขึ้น ด้วยการใช้ความคิดสร้างสรรค์ เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการยกระดับมาตรฐาน สร้างคุณค่าใหม่ รวมถึงการนำหลักการของเศรษฐกิจหมุนเวียนมาใช้ในการลดการใช้ทรัพยากร การดำเนินการดังกล่าวมุ่งหวังให้เกิดการพัฒนาที่นำไปสู่การเดินหน้าไปด้วยกัน และไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง เป็นการเติบโตของทุกภาคส่วนไปพร้อมๆ กัน เพื่อเพิ่มโอกาสของชุมชน และผู้ประกอบการที่อยู่ในภูมิภาคได้รับการพัฒนา รวมถึงการเข้าถึงทรัพยากรได้อย่างทัดเทียมกันมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการนำความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงบริการหรือแก้ปัญหา สุขภาพ ปัญหามลพิษ ยกระดับคุณภาพ ความปลอดภัยของอาหาร ตลอดจนการเสริมสร้างความสามารถในการพึ่งพิงแหล่งพลังงานทางเลือกในพื้นที่ได้เพิ่มขึ้น โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑. การพัฒนาเศรษฐกิจภูมิภาคให้เติบโตด้วยรูปแบบของระเบียบเศรษฐกิจ BCG
๒. การนำทุนทางทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมไปสร้างอัตลักษณ์ของชุมชนเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก
๓. การใช้ทรัพยากรด้านเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียวในพื้นที่เพื่อสร้างเศรษฐกิจให้ชุมชน
๔. การพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์สินค้าและบริการมูลค่าสูงจากความหลากหลายทางชีวภาพ ด้วยการยกระดับมาตรฐาน การสร้างนวัตกรรม ตลอดจนการจัดการวัตถุดิบเหลือทิ้งจากการผลิตให้เป็นศูนย์
๕. การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้เติบโตด้วยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบบูรณาการด้วยกลไกตุลาการ เช่น กลไกมหาวิทยาลัยสู่ตำบล อุทยานวิทยาศาสตร์ และคลัสเตอร์
๖. การพัฒนาตลาดและศักยภาพในการเข้าถึงตลาดทั้งในและนอกพื้นที่ด้วยการใช้อัตลักษณ์ความคิดสร้างสรรค์ และแพลตฟอร์มการเชื่อมโยงตลาด
๗. การยกระดับคุณภาพ ความปลอดภัยและมาตรฐานของอาหารท้องถิ่น (Street food/ วิสาหกิจชุมชน) ด้วย Food machinery และมาตรฐานการประกอบการที่ดี
๘. การสร้างและพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะที่เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากทั้งระบบ เช่น การยกระดับประสิทธิภาพการผลิต การควบคุมความปลอดภัย ความคิดสร้างสรรค์ ระบบประกันคุณภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

เน้นการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการเดิมให้สามารถเติบโตได้อย่างต่อเนื่องด้วยการนำความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมมายกระดับประสิทธิภาพการผลิต ลดความสูญเสียในกระบวนการผลิตให้เป็นศูนย์ การหมุนเวียนทรัพยากรกลับมาใช้ หรือการนำไปสร้างมูลค่าเพิ่มตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน ยกระดับมาตรฐานสู่การเป็นแหล่งผลิตและให้บริการที่มีคุณภาพ มีความปลอดภัย มีสุขอนามัยที่ดี ให้ความสำคัญกับระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มาตรการผลิตที่ยั่งยืนเทียบเท่ามาตรฐานสากล รวมถึงการยกระดับผลิตภัณฑ์หรือบริการด้วยการใช้นวัตกรรมเข้มข้น เช่น ระบบการผลิตพืชในโรงเรือนอัจฉริยะ (Plan factory) การให้บริการด้านสุขภาพที่มีความแม่นยำสูง หรือการแพทย์เฉพาะบุคคล โดยมีเป้าหมายเพื่อเป็นผู้นำในการผลิตและการให้บริการทั้งในระดับประเทศและเวทีโลก โดยมีแนวทางการดำเนินการในแต่ละสาขายุทธศาสตร์ ดังนี้

๑. สาขาการเกษตรและอาหาร

๑) การปรับเปลี่ยนระบบการเกษตรสู่ประสิทธิภาพสูง มาตรฐานสูง และมูลค่าสูงด้วยการใช้ การวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรม (วทน.) สนับสนุนการยกระดับประสิทธิภาพการผลิตให้สูงขึ้น การผลิตสินค้าเกษตร พรีเมียม เกษตรปลอดภัย และเพิ่มความหลากหลายชนิดสินค้า

๒) การขับเคลื่อนเกษตรสู่การเป็นทั้ง B, C และ G ด้วยการบูรณาการในพื้นที่ (Area based)

๓) การแปรรูปสินค้าเกษตรชั้นสูง ด้วยการแปรรูปเป็นอาหารสุขภาพ อาหารทางการแพทย์ สารออกฤทธิ์ สำคัญเพื่อเป็นวัตถุดิบของอุตสาหกรรมต่อเนื่อง รวมถึงโปรตีนจากแมลงหรือพืช

๔) การยกระดับประสิทธิภาพการผลิตด้วยการนำแพลตฟอร์มดิจิทัล เทคโนโลยีขั้นสูง ระบบอัตโนมัติมาบริหารจัดการกระบวนการผลิต และการกระจายสินค้าสู่ผู้บริโภค

๕) ปรับปรุงกระบวนการผลิตสู่ระบบการผลิตสีเขียวและการผลิตที่ยั่งยืน ลดการสูญเสียระหว่างการผลิตและขยะอาหาร และการยกระดับกระบวนการผลิตด้วยเทคโนโลยีขั้นสูง

๖) การสร้างแบรนด์อาหารไทยในตลาดโลกด้วยการส่งเสริมการใช้วัตถุดิบไทย อัตลักษณ์ วัฒนธรรมไทยและการเชื่อมโยงการท่องเที่ยว

๗) การลงทุนและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานด้านนวัตกรรมอาหาร เช่น หน่วยวิเคราะห์ทดสอบ ด้านอาหารฟังก์ชัน โรงงานต้นแบบผลิตอาหารฟังก์ชันและสารประกอบ Functional ingredient มาตรฐาน GMP

๒. สาขาสุขภาพและการแพทย์

๑) การสร้างและยกระดับความสามารถในการพัฒนาและผลิตวัคซีน ยา และชีววัตถุในการป้องกัน และควบคุมโรคจากไวรัสและการเข้าสู่ตลาดสากล

๒) การยกระดับคุณภาพการรักษาสู่ระบบการแพทย์แม่นยำ ด้วยการส่งเสริมให้มีการใช้บริการ การแพทย์จีโนมิกส์ ผลิตภัณฑ์การแพทย์ขั้นสูง (Advanced Therapy Medicinal Products, ATMPs)

๓) การเร่งรัดการพัฒนาเครื่องมือและวัสดุทางการแพทย์ด้วยกลไกนวัตกรรมแบบวิศวกรรมย้อนกลับ

๔) การส่งเสริมการวิจัยทางคลินิก เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์และสุขภาพ ได้แก่ ยา วัคซีน อาหารสุขภาพ อาหารการแพทย์ เครื่องสำอาง เครื่องมือแพทย์ และวัสดุทางการแพทย์

๕) การส่งเสริมการสร้างตลาดด้วยกลไกการขึ้นทะเบียนนวัตกรรม Sandbox การจัดซื้อ จัดจ้าง ภาครัฐ และปรับรูปแบบการจัดซื้อจากรายปีเป็น Multi-year procurement

๖) การสร้างบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเพื่อรองรับอุตสาหกรรม และบริการการแพทย์และสุขภาพ

๓. สาขาลังงาน วัสดุ และเคมีชีวภาพ

๑) การสร้างโอกาสทางการตลาดแก่ผลิตภัณฑ์ชีวภาพให้แข่งขันอย่างเป็นธรรมด้วยกลไก การกำหนดราคารับรอง การจัดสรรคาร์บอนเครดิต และการลดอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาด

๒) การส่งเสริมการนำพืช ผลผลิต และวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรไปสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม

๓) การใช้นวัตกรรมชีวภาพเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์และบริการ และการสร้างธุรกิจนวัตกรรมให้แก่ SMEs และการเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่าของโลก

๔. สาขาการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์

๑) การผลักดันให้เกิดการนำโมเดลการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ เช่น Happy Model เพื่อกระจาย รายได้อย่างทั่วถึงไปสู่เมืองท่องเที่ยวรอง ลดความเหลื่อมล้ำ และมุ่งสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

๒) การส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและการท่องเที่ยวสีเขียว เพื่อรักษาสีเขียวตามแนวทาง Happy Model

๓) การกระจายนักท่องเที่ยวสู่เมืองท่องเที่ยวรองด้วยการพัฒนาสินค้าและบริการในเมือง ท่องเที่ยวรอง โดยใช้อัตลักษณ์ท้องถิ่น วัฒนธรรม พัฒนาเรื่องราว และการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัย และพัฒนาองค์ความรู้ด้วย Digital Technology

๔) การขยายตลาดการท่องเที่ยวด้วยการส่งเสริมพัฒนาระบบการจ่ายเงินแบบ One Payment System เพื่ออำนวยความสะดวกและรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมการใช้จ่าย รวมถึงพัฒนาดิจิทัลคอนเทนต์ที่น่าสนใจ จุดเด่นของประเทศไทยในด้านต่างๆ เช่น วัฒนธรรม

๕) การส่งเสริมการท่องเที่ยวคุณภาพสูงผ่านการจัดงานประชุมและนิทรรศการ กีฬา และอีเว้นท์ (Event) ขนาดใหญ่

๕. เศรษฐกิจหมุนเวียน

๑) การพัฒนาเศรษฐกิจด้วยโอกาสการลงทุนและการสร้างตลาดด้วยโมเดลธุรกิจเศรษฐกิจหมุนเวียน

๒) การส่งเสริมงานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้เกิดการคิดค้นผลิตภัณฑ์และบริการใหม่จากการนำของเสียกลับมาใช้ใหม่

๓) การพัฒนาแพลตฟอร์มและโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างเป็นระบบ

๔) การสร้างระบบกลไกการบริหารจัดการที่เอื้ออำนวยต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียนของประเทศ

๕) การสร้างกำลังคนที่มีความรู้และความเข้าใจ ผ่านการถ่ายทอดองค์ความรู้จากการอบรมหรือหลักสูตร รวมทั้งสร้างความตระหนักในการผลิตและบริโภคที่ยั่งยืนเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเสริมสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก

เน้นการสร้างภูมิคุ้มกัน และสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างเท่าทันเพื่อบรรเทาผลกระทบ รวมถึงเข้าถึงโอกาสจากการเปลี่ยนแปลงของบริบทโลกที่เกิดขึ้นได้รวดเร็วยิ่งขึ้น เป็นการปูทางสู่อนาคตด้วยการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานในด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โครงสร้างพื้นฐานด้านคุณภาพ เพื่อการสร้างคุณค่าใหม่ในอนาคตด้วยการนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมไปเพิ่มศักยภาพของชุมชน ผู้ประกอบการ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิต/บริการเพื่อตอบสนอง ต่อความต้องการของตลาด รวมถึงสร้างการเติบโตอย่างมีคุณภาพ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพื่อนำไปสู่สังคมคาร์บอนต่ำ นอกจากนี้ ต้องพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับเศรษฐกิจ BCG ในอนาคต รวมถึงการวิจัย พัฒนาขั้นแนวหน้าเพื่อลดการพึ่งพาการนำเข้าเทคโนโลยีจากต่างประเทศ โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑. การยกระดับความสามารถของกำลังคนในสาขา BCG

๒. การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๓. การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานทางด้านคุณภาพ

๔. การพัฒนาเทคโนโลยีขั้นแนวหน้า

๒.๗ เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาคใต้ชายแดน (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ภาคใต้ชายแดน

ทิศทางการพัฒนาภาค การพัฒนาภาคใต้ชายแดน มุ่งเน้นการพัฒนาสู่ “ฐานเศรษฐกิจชายแดนที่มั่นคง บนสังคมพหุวัฒนธรรม” โดยเน้นการพัฒนาเมืองเศรษฐกิจชายแดนเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน การพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปมูลค่าสูงเพื่อการส่งออก บนฐานทรัพยากรที่สมดุลควบคู่กับการยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมให้มีวิถีชีวิตที่ยั่งยืน และสงบสุข โดยกำหนดทิศทางการพัฒนาภาคใต้ชายแดน (SB Direction) ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนา PEACE ได้แก่ การพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและแปรรูปสินค้าหลักเป็นสินค้ามูลค่าสูงเพื่อการส่งออก โดยเฉพาะยางพารา และปาล์มน้ำมัน (P: Para Rubber and Palm Product Development) พัฒนาการ ท่องเที่ยวเมืองชายแดนและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ-วัฒนธรรม (E: Eco-tourism) และพัฒนาสินค้าเกษตรและ ผลิตภัณฑ์ชุมชนที่เป็นอัตลักษณ์ ให้เป็นสินค้ามูลค่าสูง (A: Agro-based Industries) ให้ความสำคัญกับการ พัฒนาคมนาคมสู่สังคมสันติสุขภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม (C: Calm) และพัฒนาเมืองเศรษฐกิจชายแดนเพื่อ สนับสนุนการค้าการลงทุนเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน (E: Economic Linkage)

เป้าหมายรวม

(๑) อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคได้ขยายแดนขยายตัวเพิ่มขึ้น

(๒) สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ในการกระจายรายได้ของภาคได้ขยายแดนลดลง

แนวทางการพัฒนา

๑. พัฒนาคุณภาพการผลิตและการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรหลักของภาค
โดยมีแนวทางการพัฒนา ได้แก่

(๑) **พัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตรเป็นสินค้ามูลค่าสูง** การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรหลัก ยางพารา ปาล์มน้ำมัน มะพร้าว และไม้ผล โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและภูมิปัญญา ตลอดห่วงโซ่การผลิตเพื่อให้เป็นสินค้าที่มีมาตรฐานความปลอดภัยระดับสากล

(๒) **แปรรูปเพิ่มมูลค่าเป็นผลิตภัณฑ์แปรรูปการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม** โดย สนับสนุนการวิจัยพัฒนานวัตกรรม การสนับสนุนการแปรรูปเพิ่มมูลค่าจนถึงผลิตภัณฑ์สินค้าปลายน้ำที่ได้ มาตรฐานสากล และเป็นมิตรสิ่งแวดล้อม การแปรรูปผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรหลักของภาคให้เป็นสินค้ามูลค่าสูง พัฒนาสินค้าไม้ยางพาราและผลิตภัณฑ์ยางพาราให้มีมาตรฐาน

(๓) **ยกระดับคุณภาพสินค้าเกษตรที่เป็นอัตลักษณ์ของภาค** โดยขยายการผลิตสินค้า เกษตรอัตลักษณ์ เป็นสินค้ามีคุณภาพ ปลอดภัย ได้มาตรฐาน โดยใช้ภูมิปัญญา นวัตกรรม และเทคโนโลยีใน กระบวนการผลิต การเก็บเกี่ยว ผลผลิต และการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและสร้างความหลากหลายของ สินค้า สร้างแบรนด์สินค้าอัตลักษณ์ เรื่องราวหรืออัตลักษณ์แหล่งกำเนิด คุณสมบัติของผลิตภัณฑ์และสินค้าที่มี ความโดดเด่นเพื่อเป็นสินค้ามูลค่าสูง สนับสนุนการขึ้นทะเบียนและคุ้มครองสิทธิให้กับสินค้าและผลิตภัณฑ์ การ สร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเกษตรกร และชุมชนที่มีอัตลักษณ์พื้นที่ถิ่น ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการบริโภค สินค้าอัตลักษณ์ในระดับประเทศและการส่งออก

(๔) **ยกระดับอุตสาหกรรมประมง การเพาะเลี้ยงกุ้งและสัตว์น้ำชายฝั่งเพื่อการส่งออก และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม** โดยอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและบริเวณแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำที่มี ความหลากหลายทางชีวภาพสูง ส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พัฒนาการทำประมง และชาวประมง สนับสนุนการทำประมงทะเลที่เป็นไปตามมาตรฐานและกฎกติกาสากล พัฒนาผลผลิตสัตว์น้ำ และผลิตภัณฑ์ประมง ให้เป็นผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง

(๕) **ส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์และการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เพิ่มมูลค่า** เพื่อเพิ่มความ มั่นคงด้านอาหาร สร้างอาชีพและเพิ่มรายได้ โดยการวิจัยพัฒนาปรับปรุงพันธุ์เพื่อเพิ่มปริมาณสัตว์ที่มีพันธุ์กรรมดี และกระจาย สัตว์พันธุ์ดีไปยังเกษตรกร การส่งเสริมและขยายการเลี้ยงปศุสัตว์ที่ความเหมาะสมกับสภาพ ภูมิอากาศและภูมิสังคม มีปริมาณเพียงพอต่อการบริโภคและแปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มที่ได้ มาตรฐานฮาลาลและมาตรฐานสากล เพื่อบริโภคในท้องถิ่นและส่งออก

(๖) **พัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตร** พัฒนาลาดกลางสินค้าเกษตร และสร้างมาตรฐาน คุณภาพ สินค้าเป็นมาตรฐานสากล เพื่อเป็นแหล่งอ้างอิงราคาและศูนย์กลางการซื้อขายในพื้นที่ โดยพัฒนา ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้สามารถเชื่อมโยงแหล่งซื้อขายทั้งในและต่างประเทศ ส่งเสริมการจำหน่ายสินค้า ระบบ Online ให้กับเกษตรกรผู้ผลิตโดยตรง Outlet farm ขยายตลาดใหม่ๆ

(๗) **ส่งเสริมให้เกษตรกรกรรายย่อยปรับระบบการผลิตให้สามารถพึ่งพาตนเองได้** ส่งเสริม การทำเกษตรยั่งยืน อาทิ เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน เกษตรอินทรีย์ เป็นเกษตรปลอดภัยและ เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม โดยการปลูกพืชที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และความต้องการบริโภคในครัวเรือนเพื่อพึ่งพา ตนเองและสอดคล้องกับความต้องการตลาด

(๘) ส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตและบริหารจัดการฟาร์ม อย่างเป็นระบบ และสนับสนุนการสร้างและพัฒนาองค์กร สถาบันเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง พัฒนา กลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่เป็นเกษตรกรมืออาชีพ/เกษตรกรอัจฉริยะ (Smart Farmer) และการส่งเสริมการทำธุรกิจ การเกษตรแบบครบวงจร มีการเชื่อมโยงเครือข่ายในรูปแบบคลัสเตอร์ และบริหารจัดการร่วมกันในรูปเกษตรแปลงใหญ่เพื่อลดต้นทุนการผลิต สนับสนุนสร้างและพัฒนาองค์กร สถาบันเกษตรกร และเครือข่ายวิสาหกิจ ชุมชนหรือสหกรณ์การเกษตรให้มีความเข้มแข็ง สนับสนุนการเข้าถึงแหล่งความรู้และแหล่งเงินทุนที่เป็นธรรม และทั่วถึง

๒. พัฒนาเมืองเศรษฐกิจชายแดนให้เป็นเมืองการค้าเมืองท่องเที่ยว และจุดเชื่อมโยงกับ พื้นที่เศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้านและอาเซียนตอนใต้และพัฒนาเมืองยะลาศูนย์กลางเศรษฐกิจของ ภาคใต้ชายแดน โดยมีแนวทาง ได้แก่

(๑) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อพัฒนาเมืองชายแดนและเมืองศูนย์กลางเศรษฐกิจของภาค ให้เพียงพอและได้มาตรฐาน โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกบริเวณด้านชายแดน พื้นที่เศรษฐกิจบริเวณชายแดน และเมืองศูนย์กลางเศรษฐกิจให้เพียงพอและ ได้มาตรฐาน

(๒) ยกระดับการบริหารจัดการโลจิสติกส์เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มความได้เปรียบใน การแข่งขัน ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการและการลงทุนให้เป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่การค้าการลงทุนด้านการขนส่งและ โลจิสติกส์ของประเทศ ภูมิภาคอาเซียน และระดับโลก สนับสนุนการปรับเปลี่ยนรูปแบบการค้าในธุรกิจในรูปแบบ B๒C (Business to Consumer) ผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างมืออาชีพ พัฒนาเครือข่ายศูนย์กระจายสินค้าระดับภูมิภาค (Regional Distribution) เพื่อตอบสนองต่อความต้องการขนส่งแบบถึงมือผู้รับ (Door-to-Door) และ พัฒนาการให้บริการคลังสินค้าพร้อมส่ง (Fulfillment)

(๓) พัฒนาเมืองยะลาให้เป็นเมืองน่าอยู่และศูนย์กลางเศรษฐกิจของภาค โดยการจัดทำแผนแม่บทเชิงพื้นที่เพื่อเป็นเมืองศูนย์กลางความเจริญของภาค และขับเคลื่อนการพัฒนาตามแผนแม่บทที่กำหนด

(๔) พัฒนาการท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรมและเมืองเก่า โดยพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวระบบบริการพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้เพียงพอ มีคุณภาพและได้มาตรฐานความปลอดภัย อนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เมืองเก่าปัตตานี ยกระดับ มาตรฐานการให้บริการเพื่อรองรับการท่องเที่ยวตามวิถีปกติใหม่ (New Normal) พัฒนากิจกรรมเพื่อส่งเสริม การท่องเที่ยวที่หลากหลาย ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการตลาด

(๕) พัฒนาเมืองท่องเที่ยวชายแดนและส่งเสริมธุรกิจต่อเนื่องการท่องเที่ยวที่ได้ มาตรฐานความปลอดภัย โดยพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชายแดนที่มีศักยภาพให้มีบริการที่มีคุณภาพมาตรฐาน ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้เพียงพอและได้มาตรฐาน พัฒนาและสนับสนุนรูปแบบ การท่องเที่ยวที่หลากหลายสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวให้มีศักยภาพ มาตรฐานความปลอดภัยภายใต้วิถีปกติใหม่ (New Normal) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมต่างๆเพื่อกระตุ้น การท่องเที่ยว

(๖) พัฒนาและส่งเสริมธุรกิจการค้า การลงทุนบริเวณเมืองชายแดน โดยเร่งรัดการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษนราธิวาสให้เป็นฐานเศรษฐกิจใหม่ของภาค เพื่อรองรับการค้าการลงทุนทั้งในและต่างประเทศ และพัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับการขยายตัวของการค้าการลงทุนบริเวณเมืองชายแดน และการจัดตั้ง ตลาดกลางสินค้าเกษตรเมืองชายแดน และกำหนดมาตรการพิเศษเพื่อจูงใจด้านการลงทุน

๓. ยกระดับคุณภาพชีวิต รายได้ การศึกษา สมรรถนะแรงงาน และสาธารณสุข เพื่อวิถีชีวิต ที่ยั่งยืนและสันติสุข พัฒนาอาชีพเพื่อยกระดับรายได้โดยเฉพาะครัวเรือนยากจนและผู้ด้อยโอกาส เด็กและ เยาวชนมีการศึกษาที่มีคุณภาพ และพัฒนาวัยแรงงานซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของภาคให้เป็นแรงงาน สมรรถนะสูง พัฒนาการให้บริการด้านสาธารณสุขที่มีคุณภาพและทั่วถึง และส่งเสริมการอยู่ร่วมกันภายใต้ สังคมพหุวัฒนธรรมด้วยวิถีชีวิตที่พึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืนและสังคมสันติสุข โดยมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

(๑) **พัฒนาและสนับสนุนยกระดับทักษะฝีมือแรงงาน** โดยการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน ให้ทั้งในระบบและนอกระบบการศึกษาให้เป็นแรงงานสมรรถนะสูง และรองรับการทำงานรูปแบบใหม่ จัดทำระบบข้อมูลด้านกำลังคนแบบบูรณาการเพื่อพัฒนากำลังแรงงานแบบมุ่งเป้า เพื่อให้การผลิตกำลังแรงงาน สอดคล้องกับความสามารถเฉพาะบุคคลและความต้องการของตลาดแรงงาน ส่งเสริมการ Re –Skill/Up Skill สาขาอาชีพที่เสี่ยงตกงานให้สอดคล้องกับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปของตลาดแรงงาน และสนับสนุน แรงงานที่มีศักยภาพเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่

(๒) **พัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา** โดยสนับสนุนให้เด็กยากจนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพในระดับที่สูงกว่าการศึกษาภาคบังคับ ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพที่สอดคล้องกับวิถี ปกติใหม่ (New Normal) เพื่อเด็กมีโอกาสเข้าถึงระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนผ่านระบบออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเรียนในห้องเรียนที่สามารถดูแลสุขภาพอนามัยนักเรียนได้อย่างเข้มงวด (Social Distancing) สนับสนุนการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพเพื่อสร้างกำลังคนที่มีสมรรถนะสูง ขยายโอกาสในการ เข้าถึงแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน

(๓) **ส่งเสริมการพัฒนาสุขภาพของประชาชนทุกวัย** โดยการพัฒนาสุขภาพและความรู้ความ เข้าใจ ในการป้องกันและเฝ้าระวังการเกิดโรค การดูแลสุขภาพของสตรีตั้งครรภ์และทักษะการเลี้ยงดูทารก การ พัฒนาและสร้างระบบรับมือและปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ สนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพบริการ ของสถานพยาบาลทุกระดับ และพัฒนาระบบบริการปฐมภูมิให้มีคุณภาพและเชื่อมโยงทุกชุมชนและครัวเรือน พัฒนาระบบการแพทย์ฉุกเฉินและระบบส่งต่อผู้ป่วยที่มีประสิทธิภาพ การสนับสนุนกิจกรรมสุขภาพให้แก่วัยเด็ก และเยาวชน รวมทั้งถ่ายทอดองค์ความรู้และส่งเสริมการรักษาโรคโดยใช้แพทย์ปัจจุบันควบคู่กับการพัฒนา การแพทย์ทางเลือกที่ใช้ภูมิปัญญาแพทย์พื้นบ้าน และการจัดตั้งศูนย์ผลิตสมุนไพรของภาคเพื่อพัฒนาพืช สมุนไพรของท้องถิ่นให้ได้มาตรฐานผลิต

(๔) **ส่งเสริมให้คนในชุมชนใช้ชีวิตวิถีแบบยั่งยืน** ส่งเสริมการประกอบอาชีพที่ครัวเรือน พึ่งพาตนเองได้ การใช้ประโยชน์ของทรัพยากรธรรมชาติที่สอดคล้องกับขีดความสามารถของระบบนิเวศน์ ประชาชนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงระบบคุ้มครองทางสังคมและบริการสวัสดิการของรัฐในทุกรูปแบบ ส่งเสริมให้ ชุมชนมีส่วนร่วมในการผลิตและการใช้พลังงานทดแทนเพื่อสร้างมั่นคงด้านพลังงาน และลดต้นทุนการผลิต

(๕) **ส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็ง** ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพให้มีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งพัฒนาผู้ประกอบการและ SMEs ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาธุรกิจ Startup และส่งเสริมการนำเทคโนโลยีดิจิทัลและประยุกต์ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในกระบวนการผลิตและการตลาด เพื่อสร้างสินค้าชุมชน ส่งเสริมและพัฒนาตลาดสินค้าชุมชน/ตลาดกลางเพื่อรวบรวมและจำหน่ายสินค้าท้องถิ่น การพัฒนาความร่วมมือกับห้างค้าปลีกซูเปอร์มาร์เก็ตเพื่อการกระจายสินค้าและผลิตภัณฑ์ของสถาบัน เกษตรกร พัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนให้มีการบริการที่ได้มาตรฐาน ประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาชุมชน วิถีชีวิตที่ยั่งยืน การพัฒนาผลิตภัณฑ์เป็นของฝากของที่ระลึกรวมทั้งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อ สนับสนุนการเติบโตของเศรษฐกิจชุมชน เป็นต้น

(๖) **สร้างความเข้มแข็งของสังคมพหุวัฒนธรรม** โดยสร้างความเข้าใจและการยอมรับใน การอยู่ร่วมกันของสังคมพหุวัฒนธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข อนุรักษ์ พื้นฟูและรักษาอัตลักษณ์ วัฒนธรรมท้องถิ่นที่หลากหลาย สนับสนุนกิจกรรมการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม รวมทั้งสร้างความเข้มแข็งของ สถาบันทางศาสนา เพื่อเผยแพร่หลักคำสอนที่ดีงามให้แก่ประชาชน สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของชุมชนใน การดูแลรักษาความปลอดภัยของชุมชนและท้องถิ่น เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาความไม่สงบในภาค

๔. **อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นฐานการผลิตของภาคและการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ**

(๑) **อนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำ ป่าชายเลน และพื้นที่ชุ่มน้ำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การจัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติให้มีความอุดมสมบูรณ์** โดยเฉพาะทรัพยากรดิน น้ำ ป่าไม้ ประมง และชายฝั่ง เพื่อเป็น

ปัจจัยการผลิตที่มีประสิทธิภาพ และใช้ประโยชน์จากความหลากหลาย ทางชีวภาพสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับภาค การผลิตและบริการ ส่งเสริมให้มีระบบติดตามเฝ้าระวังระบบนิเวศของ พื้นที่ชุมชน ป่าพรุเพื่อลดความเสี่ยงต่อการ เกิดไฟป่า ส่งเสริมการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติโดย ชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืน

(๒) พัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำลุ่มน้ำเพื่อป้องกันความเสียหายพื้นที่เศรษฐกิจและ สร้าง ความมั่นคงด้านทรัพยากรน้ำ โดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการออกแบบระบบน้ำในลุ่มน้ำหลัก(ลุ่มน้ำปัตตานี แม่น้ำ สายบุรี และลุ่มน้ำบางนรา) และพัฒนาระบบโครงข่ายน้ำของภาค พัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพระบบกักเก็บน้ำและ ระบบกระจายน้ำเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัย รวมทั้งจัดการคุณภาพน้ำในแหล่ง น้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค อุตสาหกรรม และการเกษตร รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร จัดการน้ำ จัดทำระบบเฝ้าระวัง การเกิดภัยพิบัติและการเผชิญเหตุ และการฟื้นฟูหลังเกิดภัย

(๓) ป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง โดยส่งเสริมให้มีการบูรณาการเพื่อลดความเสี่ยงของการ กัดเซาะ ชายฝั่งในระยะยาว โดยการวางแผนพัฒนาพื้นที่ทุกระดับเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ ประโยชน์ที่ดิน และสิ่งก่อสร้างในอนาคตส่งผลกระทบต่อภัยพิบัติเพิ่มขึ้น และสนับสนุนการใช้ เทคโนโลยีและรูปแบบ ที่เหมาะสมในการจัดระเบียบกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสิ่งปลูกสร้างบริเวณพื้นที่ชาย ฝั่งทะเลและเพิ่มประสิทธิภาพ ระบบการจัดการภัยเพื่อลดผลกระทบต่อภัยกัดเซาะบริเวณชายฝั่ง

๕. แผนงานพัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์แปรรูปเกษตรเป็นสินค้ามูลค่าสูง

(๑) สำคัญ ภาคใต้ชายแดนพึ่งพาการผลิตภาคเกษตรซึ่งส่วนใหญ่มีรูปแบบการผลิต เป็นแบบ ดั้งเดิม ทำให้ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ต่ำและคุณภาพไม่ได้มาตรฐาน จำหน่ายเป็นวัตถุดิบหรือแปรรูปขั้นต้น ที่มีมูลค่าต่ำ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร ขยาย การผลิตให้เพียงพอ ต่อการเป็นวัตถุดิบสู่กระบวนการแปรรูประดับกลางน้ำหรือปลายน้ำเพื่อเป็นสินค้ามูลค่าสูง

(๒) ห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ของแผนงาน

ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
- พัฒนาและสนับสนุน ปัจจัยพื้นฐาน การผลิต - ส่งเสริมและสนับสนุนการ ศึกษาวิจัยนวัตกรรมและ เทคโนโลยี - พัฒนาแหล่งน้ำและระบบ ชลประทาน - เชื่อมโยงระบบคมนาคมและ ยกระดับโลจิสติกส์ - พัฒนาศักยภาพเกษตรกร/ สถาบัน เกษตรกร/ เกษตรกรรุ่นใหม่ - สนับสนุนการเข้าถึงแหล่ง เงินทุน อาทิ เงินกู้ดอกเบี้ย ต่ำ	- ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จาก เทคโนโลยีฐานชีวภาพ และ นวัตกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตภาค การเกษตร - กำหนดมาตรฐานคุณภาพสินค้า เกษตรอย่างเหมาะสมและมาตรฐาน การตรวจสอบผลผลิตการเกษตร - พัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรม การแปรรูปสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่า และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม - ส่งเสริมสนับสนุนการใช้ประโยชน์ ต่อเนื่องจากผลพลอยได้ของสินค้า เกษตร - สนับสนุนมาตรการลงทุนในพื้นที่ - พัฒนากำลังแรงงานโดยการพัฒนา หลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับ การพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิต	- ส่งเสริมและสนับสนุนด้าน การตลาด การกระจายสินค้า และการจัด จำหน่าย อาทิ การ ทำ Platform ออนไลน์ Outlet farm ขยายตลาด ใหม่ ๆ - ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนา ตรา สินค้าเกษตร (Branding) - ส่งเสริมการสร้างภาพลักษณ์ ภาพจำ การรับรู้ของผู้บริโภค

๖. แผนงานพัฒนาเมืองชายแดนให้เป็นศูนย์กลางเมืองการค้าเมืองท่องเที่ยวของภาค

(๑) **สาระสำคัญ** ภาคใต้ชายแดนมีศักยภาพด้านที่ตั้งโดยมีพรมแดนและโครงข่ายคมนาคมเชื่อมโยงในจังหวัดนราธิวาสกับรัฐกลันตันของประเทศมาเลเซีย และจังหวัดยะลา กับรัฐเปรักและรัฐเคดาห์ และพัฒนาเมืองชายแดนตามกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศร่วมกันมาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการพัฒนาเมืองเศรษฐกิจชายแดนที่เป็นเมืองการค้าการลงทุนและเมืองท่องเที่ยว และการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดนราธิวาสและเมืองศูนย์กลางเศรษฐกิจของภาค ดังนั้นจึงจำเป็นต้องพัฒนาในด้านต่างๆ เพื่อให้เมืองเศรษฐกิจชายแดนมีการเติบโตและเป็นฐานเศรษฐกิจที่มั่นคงของภาค

(๒) ห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ของแผนงาน

ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
- พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน โครงข่ายคมนาคม และเชื่อมโยง ระบบขนส่ง สาธารณะให้มีความ สะดวกสบายปลอดภัย - เชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยว กับ ประเทศ เพื่อนบ้าน - ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ พิเศษ ชายแดน (SEZ) - พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้าน การ ท่องเที่ยวรวมทั้ง ผู้ประกอบการ อาทิ ต่อยอด ความรู้ในธุรกิจ โลจิสติกส์ เพื่อ ยกระดับ - ส่งเสริมการเข้าถึงแหล่ง เงินทุน อาทิ เงินกู้ดอกเบี้ย ต่ำสำหรับ ผู้ประกอบการ	- ยกระดับบริการและปลอดภัย สร้างความประทับใจ นักท่องเที่ยว - พิจารณาระบบบริหารจัดการ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวและ การค้าชายแดนโดยเทคโนโลยี สารสนเทศ - ส่งเสริมกิจกรรมการ ท่องเที่ยว ที่หลากหลายและ สอดคล้องกับ ศักยภาพของ พื้นที่ อาทิ การ ท่องเที่ยว ทางวัฒนธรรม สถาปัตยกรรมเมืองเก่า การ ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยววิถีชุมชน - การเพิ่มประสิทธิภาพการ บริหาร จัดการเพื่อพัฒนาการ ค้าและ การท่องเที่ยวชายแดน	- ส่งเสริมและสนับสนุนด้าน การตลาด และ ประชาสัมพันธ์การค้าและ การท่องเที่ยวชายแดน - ส่งเสริมการจัดกิจกรรม กระตุ้นการซื้อขาย อาทิ งานมหกรรมการค้าชายแดน - สร้างภาพลักษณ์ การรับรู้ ความโดดเด่นของแหล่ง ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ สำหรับ กลุ่มเป้าหมายแต่ละช่วงวัย

มุ่งสู่การพัฒนาเป็น “ฐานเศรษฐกิจชายแดนที่มั่นคง บนสังคมพหุวัฒนธรรม” โดยเน้นการพัฒนาเมืองเศรษฐกิจชายแดนเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน การพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม เกษตรแปรรูปมูลค่าสูงเพื่อการส่งออก บนฐานทรัพยากรที่สมดุล ควบคู่กับการยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนภายใต้ สังคมพหุวัฒนธรรมให้มีวิถีชีวิตที่ยั่งยืนและสงบสุข ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

- พัฒนาคุณภาพการผลิตและการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรหลักของภาค
- พัฒนาเมืองเศรษฐกิจชายแดนให้เป็นเมืองการค้าเมืองท่องเที่ยว และจุดเชื่อมโยงกับพื้นที่เศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้านและอาเซียนตอนใต้และพัฒนาเมืองยะลาศูนย์กลางเศรษฐกิจของภาคใต้ชายแดน
- ยกระดับคุณภาพชีวิต รายได้ การศึกษา สมรรถนะแรงงาน และสาธารณสุข เพื่อวิถีชีวิตที่ยั่งยืนและสันติสุข
- อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นฐานการผลิตของภาคและการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคใต้

๑. ภาคการเกษตร มีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจของภาค แต่เป็นการผลิตแบบเดิมและมีการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มน้อย ปี ๒๕๖๓ ผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรมีมูลค่า ๓๖,๙๖๙ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๘ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาค หดตัวร้อยละ ๑๑.๕ เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยกิจกรรมการเกษตรที่มีบทบาทสำคัญทางเศรษฐกิจของภาคได้ขยายเด่น ประกอบด้วย ยางพารา ผลไม้ และประมง มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ ๔๗.๖ ๒๑.๖ และ ๑๗.๐ ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม การผลิตยางพารา และประมง มีแนวโน้มลดลง ในขณะที่การผลิตผลไม้ ปศุสัตว์ เพิ่มขึ้น ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ เนื่องจาก มีการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกยางพาราไปปลูกไม้ผล โดยเฉพาะทุเรียนที่ให้ผลตอบแทนสูง ในขณะที่ การทำประมงได้รับผลกระทบจากทรัพยากรสัตว์น้ำที่ลดลง และต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นจากราคาน้ำมัน ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรเฉลี่ยหดตัวร้อยละ ๓.๑ ต่อปี ซึ่งปรับตัวดีขึ้นเล็กน้อยเมื่อเทียบกับช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ที่มีอัตราการหดตัวเฉลี่ยร้อยละ ๓.๔ ต่อปี เนื่องจากการขยายตัวของการผลิตไม้ผล ปาล์มน้ำมัน และปศุสัตว์

๒. ยางพารามีแนวโน้มผลผลิตลดลง ปี ๒๕๖๔ ภาคใต้ขยายเด่นมีพื้นที่ปลูกยางพารา ๒.๕๑ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๓ ของพื้นที่ปลูกยางพาราทั้งประเทศ ลดลงอย่างต่อเนื่องจาก ปี ๒๕๕๙ ที่มีพื้นที่ปลูก ๒.๖๔ ล้านไร่ เนื่องจากราคายางพาราคงต่ำประกอบกับผลของนโยบายลดพื้นที่ปลูกยางพารา เกษตรกรจึงปรับเปลี่ยนพื้นที่จากการปลูกยางพาราเป็นการปลูกพืชเศรษฐกิจชนิดอื่นที่ให้ผลตอบแทนสูง อาทิ ปาล์มน้ำมัน ทุเรียน เป็นต้น โดยจังหวัดยะลามีพื้นที่ปลูกยางพารามากที่สุด ๑.๑๙ ล้านไร่ รองลงมา คือ จังหวัดนราธิวาส ๐.๙๒ ล้านไร่ ปริมาณผลผลิตและผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่มีแนวโน้มลดลง โดยปี ๒๕๖๔ มีผลผลิต ๐.๕๐ ล้านตัน และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๒๒๒.๐๑ กิโลกรัมต่อไร่ ลดลงต่อเนื่องจากปี ๒๕๕๙ ที่มีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๒๔๗.๗๐ กิโลกรัมต่อไร่ อัตราการขยายตัวของผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ หดตัวเฉลี่ยร้อยละ ๒.๑ ต่อปี ซึ่งหดตัวมากกว่าผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ทั้งประเทศที่หดตัวร้อยละ ๐.๙

๓. ปาล์มน้ำมันมีประสิทธิภาพการผลิตในระดับต่ำ ในปี ๒๕๖๔ ภาคใต้ขยายเด่น มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ๐.๑๐ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๑.๖ ของพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันทั้งประเทศ โดยจังหวัดนราธิวาส มีพื้นที่ปลูกมากที่สุด ๐.๐๗ ล้านไร่ รองลงมาคือ จังหวัดปัตตานี ๐.๐๒ ล้านไร่ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ อยู่ในระดับต่ำที่ ๒,๑๔๘ กิโลกรัมต่อไร่ ซึ่งต่ำกว่าระดับประเทศที่ ๒,๗๖๙ กิโลกรัมต่อไร่ เนื่องจากการขยายพื้นที่ปลูกในที่ราบลุ่มและพื้นที่นาร้าง ซึ่งมีปัญหาคูณภาพดิน การใช้สายพันธุ์คุณภาพต่ำ รวมทั้งเกษตรกรบางส่วนยังขาดความรู้ในวิธีการปลูกและการดูแลรักษาสวนปาล์มที่ถูกต้องเหมาะสม รวมทั้งการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม

๔. การประมงประสบปัญหาปริมาณสัตว์น้ำลดลงจากทรัพยากรทางทะเลที่เสื่อมโทรม และต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ภาคใต้ขยายเด่นเป็นแหล่งประมงที่สำคัญของภาคใต้ ปี ๒๕๖๔ สามารถจับสัตว์น้ำได้ ๘๙,๙๙๓ ตัน หรือร้อยละ ๓๙.๕ ของปริมาณสัตว์น้ำของประเทศ คิดเป็นมูลค่า ๕,๒๕๓ ล้านบาท โดยทำเทียบเรือประมงปัตตานีมีปริมาณสัตว์น้ำขึ้นท่าสูงสุดของประเทศ อย่างไรก็ตาม การทำประมงในพื้นที่ประสบปัญหาปริมาณสัตว์น้ำลดลงจากความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรที่ลดลง และปัญหาการทำประมงนอกน่านน้ำจากมาตรการทางกฎหมายของประเทศอินเดีย รวมทั้งผลจากการใช้มาตรการการแก้ไขปัญหาการประมงผิดกฎหมาย (Illegal Unreported and Unregulated Fishing หรือ IUU Fishing) ทำให้ต้นทุนการทำธุรกิจประมงสูงขึ้น ส่วนการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไมและ กุ้งกุลาดำ มีพื้นที่เพาะเลี้ยงรวม ๑,๕๙๕ ไร่ มีผลผลิต ๒,๙๙๖ ตัน โดยมีพื้นที่เพาะเลี้ยงมากที่สุดในจังหวัดปัตตานี

๕. ปศุสัตว์ภาคใต้ชายแดนมีการเลี้ยงปศุสัตว์ (แพะ และโค) เพื่อบริโภคในครัวเรือนและใช้ในพิธีกรรมทางศาสนา โดยภาครัฐได้ดำเนินโครงการส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ในพื้นที่มาอย่างต่อเนื่อง ปี ๒๕๖๔ มีการเลี้ยงแพะ จำนวน ๑๗๓,๕๔๕ ตัว เลี้ยงมากที่สุดในจังหวัดยะลา ส่วนโคนอ้อมีจำนวน ๔๕,๙๔๑ ตัว โดยเลี้ยงมากที่สุดในจังหวัดนราธิวาส อย่างไรก็ตาม ปริมาณปศุสัตว์ยังไม่เพียงพอต่อการบริโภคในพื้นที่เนื่องจากปัญหาการขาดแคลนสัตว์สายพันธุ์ดีและการขาดความรู้ในการจัดการฟาร์ม นอกจากนี้ยังมีการเลี้ยงไก่เบตงในพื้นที่จังหวัดยะลา ซึ่งเป็นไก่พื้นเมืองที่เป็นเอกลักษณ์และมีชื่อเสียง แต่ยังมีข้อจำกัดในการขยายพันธุ์และควบคุมคุณภาพพันธุ์เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตให้เพียงพอกับความต้องการของตลาด

๖. พื้นที่ส่วนใหญ่ของภาคใต้ชายแดนใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตร ในปี ๒๕๖๓ ภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ๓.๕๓ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๗ ของพื้นที่ภาคใต้ชายแดน และคิดเป็นร้อยละ ๒.๔ ของประเทศ โดยจังหวัดนราธิวาสมีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรมากที่สุด ๑.๔ ล้านไร่ จังหวัดปัตตานีมีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรน้อยที่สุด ๐.๗๕ ล้านไร่ สำหรับขนาดฟาร์มที่ถือครองต่อครัวเรือน มีเพียง ๑๖.๙๑ ไร่ต่อครัวเรือน ต่ำกว่าระดับประเทศที่มีขนาดฟาร์ม ๒๐.๒๑ ไร่ต่อครัวเรือน โดยจังหวัดปัตตานีมีขนาดฟาร์มที่ถือครองต่อครัวเรือนต่ำที่สุด ๙.๕๘ ไร่ต่อครัวเรือน

๗. พื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรสูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ ในปี ๒๕๖๓ ภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่ชลประทาน ๐.๘๔ ล้านไร่ คิดเป็นสัดส่วนต่อพื้นที่การเกษตรร้อยละ ๒๓.๗ สูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศที่มีสัดส่วนร้อยละ ๒๓.๔ โดยจังหวัดยะลา มีพื้นที่ชลประทานมากที่สุด ๐.๔๒ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๑ ของพื้นที่เกษตรของจังหวัด และจังหวัดปัตตานี มีพื้นที่ชลประทานน้อยที่สุดที่ ๐.๐๔ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕.๓

๒.๘ แผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

เป็นแผนพัฒนาประเทศรายสาขาการเกษตร โดยมีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) และแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร ซึ่งแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ จะเป็นกรอบกำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาการเกษตรของประเทศ ใน ๕ ปีข้างหน้า เพื่อให้ส่วนราชการ องค์กรมหาชน รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาภาคเกษตร ทั้งในและนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำรายละเอียดแผนงาน/โครงการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งในฐานหน่วยงานเจ้าภาพและหน่วยงานสนับสนุน ซึ่งจะนำไปสู่การจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับต่าง ๆ ต่อไป

วิสัยทัศน์ “เกษตรไทยสู่เกษตรมูลค่าสูง เกษตรกรมีความมั่นคงในการประกอบอาชีพภาคเกษตรเติบโตอย่างยั่งยืน”

วัตถุประสงค์

(๑) เพื่อเพิ่มศักยภาพของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการเกษตรมีอาชีพสามารถยกระดับผลิตภาพการผลิตภาคเกษตรให้สูงขึ้น ด้วยความร่วมมือเครือข่ายจากทุกภาคส่วน

(๒) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตรในระดับนานาชาติ ด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม

(๓) เพื่อส่งเสริมและพัฒนางานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตร ควบคู่ไปกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้สามารถใช้ประโยชน์/ต่อยอดในเชิงพาณิชย์ได้อย่างแท้จริง

(๔) เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการเกษตรให้เพียงพอและทั่วถึง

- (๕) เพื่อบริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด
- (๖) เพื่อสร้างความเข้มแข็งในระดับฐานรากให้สามารถพึ่งตนเองและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

เป้าหมาย

- (๑) ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตรและเกษตรแปรรูปเพิ่มขึ้น
- (๒) ดัชนีความผาสุกของเกษตรกรเพิ่มขึ้น
- (๓) รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้น
- (๔) ทรัพยากรการเกษตรได้รับการอนุรักษ์ พื้นฟู และใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า
- (๕) ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของภาคเกษตรลดลง

ประเด็นการพัฒนา ประกอบด้วย ๔ ประเด็น

(๑) ยกระดับศักยภาพเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรสู่ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรสมัยใหม่
มุ่งเน้นการพัฒนาองค์ความรู้และกระบวนการทางความคิดของเกษตรกรเพื่อไปสู่การเป็นเกษตรกรมืออาชีพ (Smart Farmer) รวมทั้งสนับสนุนคนรุ่นใหม่เข้าสู่ภาคการเกษตร (Young Smart Farmer) และยกระดับศักยภาพ เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร (Start up) และ SMEs เกษตร โดยส่งเสริม และสนับสนุนการเข้าถึงปัจจัยแหล่งเงินทุน และการปรับโครงสร้างหนี้สิน เพื่อสร้างความเข้มแข็งและ ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมตลอดจนงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมมาต่อยอดความคิดในการพัฒนาการผลิตไปสู่การแปรรูปขั้นต้น/ขั้นสูง เพื่อสร้างเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร และเพิ่มศักยภาพของเกษตรกรให้มีขีดความสามารถเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรชั้นนำที่พร้อมสำหรับรองรับการแข่งขัน รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายในอนาคต

(๒) ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง

ให้ความสำคัญกับการยกระดับการผลิตและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรสู่ผลิตภัณฑ์และบริการ มูลค่าสูงที่มีศักยภาพการตลาดในอนาคต ปรับโครงสร้างการผลิตจากผลิตมากแต่สร้างรายได้น้อย (More for Less) ไปสู่การผลิตน้อยแต่สร้างรายได้มาก (Less for More) ด้วยการประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และ นวัตกรรม ในการเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่คุณค่า ให้ได้คุณภาพ มาตรฐาน และปลอดภัย สามารถแข่งขันในตลาดได้ โดยการสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพ ยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร และการตรวจสอบย้อนกลับ การสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับการผลิตและการบริโภคสินค้าเกษตรปลอดภัย รวมทั้ง ส่งเสริมและสนับสนุนการนำผลผลิตทางการเกษตรมาเป็นวัตถุดิบตั้งต้นในอุตสาหกรรมต่อเนื่องและอุตสาหกรรม ขั้นสูงแห่งอนาคต ตลอดจนนำข้อได้เปรียบด้านความหลากหลายทางชีวภาพมาสร้างอัตลักษณ์ตราสินค้า และ นำเสนอเรื่องราวแหล่งที่มาให้กับสินค้าเกษตรและบริการ เพื่อเชื่อมโยงสู่ภาคการผลิตและบริการอื่น การส่งเสริม การท่องเที่ยว รวมถึงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยเฉพาะพื้นที่ที่เป็นพื้นที่อุตสาหกรรมแห่งอนาคต

(๓) เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตร

เน้นการรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพ และการสร้างความสมดุล ระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน การสร้างความมั่นคงทางอาหาร โดยส่งเสริม การทำเกษตรกรรมยั่งยืน ด้วยการผลิตและบริการสินค้าเกษตรที่รักษาระบบนิเวศและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้สารเคมีทางการเกษตรอย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีความปลอดภัย รวมทั้งการบริหารจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรอย่างคุ้มค่ามีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความสมดุลในการบริหารจัดการให้มีการใช้ทรัพยากรทางการเกษตรอย่างเหมาะสม รวมทั้งลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและลดการเผาในพื้นที่เกษตร

เพื่อนำไปสู่การสร้างการเติบโตอย่างมีคุณภาพ ตลอดจนสามารถบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและ ทรัพยากรทาง เกษตรได้อย่างยั่งยืน

(๔) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการเกษตร

มุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบนิเวศการเกษตรที่สนับสนุนการผลิต การแปรรูป การตลาด และการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน ทั้งการบริหารจัดการระบบโลจิสติกส์เกษตร รวมถึง การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคเกษตรด้วยงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตร โดยส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลาย การสร้างหลักประกัน เพื่อความ มั่นคงทางการเกษตร อาทิ เกษตรพันธสัญญา การประกันภัยสินค้าเกษตร การส่งเสริมและพัฒนา ระบบตลาด สินค้าเกษตร รวมทั้งการพัฒนาาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศการเกษตรและเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ ตลอดจน การพัฒนาและปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ให้ทันสมัย เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาภาคเกษตร

๒.๙ แผนปฏิบัติการราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

เป็นแผนหลักในการขับเคลื่อนภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง นำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ และนำไปใช้ในการติดตามและ ประเมินผลโครงการสำคัญประจำปีงบประมาณ ตลอดจนผู้บริหารสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับดูแล และติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ในแต่ละผลผลิตให้สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายอย่าง มีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารราชการแผ่นดินในภาพรวม **มีวิสัยทัศน์ คือ “เกษตรกรรมมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ต่อปี”** โดยมีเป้าหมายผลผลิตหลักมวลรวม ในประเทศสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น ผลผลิตทางการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้น สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร) มีศักยภาพเพิ่มขึ้น และการบริหารจัดการทรัพยากร เพื่อการผลิตทางการเกษตรมีความสมดุล ประกอบด้วย ๕ ประเด็นการพัฒนา ๒๘ แนวทางการพัฒนา ได้แก่

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ เสริมสร้างความมั่นคงทางการเกษตร มีแนวทางการพัฒนา คือ การป้องกัน และแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเกษตร

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร มีแนวทางการ พัฒนา คือ เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป เกษตรอัจฉริยะ การพัฒนาระบบ นิเวศการเกษตร ท่องเที่ยวเกษตรเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม โครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์การเกษตร การสร้างความเข้มแข็งของสถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร) ให้เป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ และการพัฒนาการเกษตรในเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ สร้างความเสมอภาคและกระจายความเท่าเทียมทางสังคมเกษตร มีแนวทาง การพัฒนา คือ การเสริมสร้างทุนทางสังคม การรองรับสังคมเกษตรสูงวัยเชิงรุก การยกระดับศักยภาพของเกษตรกร รายย่อยให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจ และการสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน มีแนวทางการพัฒนา คือ การพัฒนาพื้นที่เกษตรกรรมเชิงนิเวศ การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจ สีเขียว การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็น มิตรต่อสภาพภูมิอากาศ การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้เป็น ไป

ตามมาตรฐานสากล การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ การเพิ่ม ผลิตภาพของน้ำทั้งระบบในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับ สากล

ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ พัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐและงานวิจัยด้านการเกษตร มีแนวทางการพัฒนา คือ การพัฒนาบริการประชาชน การพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ การสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ การพัฒนากฎหมาย และการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม การเกษตร

๒.๑๐ นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

นโยบายของนายกรัฐมนตรี (นางสาวแพทองธาร ชินวัตร) และคณะรัฐมนตรี

นายกรัฐมนตรี (นางสาวแพทองธาร ชินวัตร) ได้แถลงนโยบายต่อสภาเมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๗ โดยกำหนดนโยบายเร่งด่วน ที่จะดำเนินการทันที และนโยบายระยะกลางและระยะยาว เพื่อพัฒนาประเทศ ได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งแบ่งออกได้เป็นหลายด้าน ซึ่งแต่ละด้านก็มีนโยบายที่สอดคล้องแตกต่างกันออกไป ซึ่งตอบสนองสถานการณ์ปัจจุบันให้สำเร็จ พัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า เพื่อสร้างโอกาสอย่างเท่าเทียม ทำให้คนไทย มีกิน มีใช้มีเกียรติมีศักดิ์ศรี เพื่อนำพาความภาคภูมิใจกลับมาสู่คนไทย และประเทศไทย และเพื่อสร้างความหวังและอนาคตที่ดีกว่าให้ประเทศไทย จากวันนี้ไปถึงอนาคต ทั้งนี้ ได้แบ่งนโยบายออกเป็น ๘ ประเภท ได้แก่

- เศรษฐกิจ ๑๗ นโยบาย
- สังคม คุณภาพชีวิต ๙ นโยบาย
- บริหารงานภาครัฐ ๖ นโยบาย
- สิ่งแวดล้อม ๓ นโยบาย
- การเกษตร ๒ นโยบาย
- กฎหมาย รัฐธรรมนูญ ๒ นโยบาย
- ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ๒ นโยบาย
- การศึกษา ๑ นโยบาย

ที่	นโยบาย	หมวดในเอกสาร
๑	ผลักดันให้เกิดการปรับโครงสร้างหนี้ทั้งระบบ	เร่งด่วน
๒	ดูแลและส่งเสริมพร้อมปกป้องผู้ประกอบการไทย โดยเฉพาะ SMEs	เร่งด่วน
๓	เร่งออกมาตรการเพื่อลดราคาค่าพลังงานและสาธารณูปโภค ปรับโครงสร้างราคาพลังงาน	เร่งด่วน
๔	นำเศรษฐกิจนอกระบบภาษีและเศรษฐกิจใต้ดิน เข้าสู่ระบบภาษี	เร่งด่วน
๕	กระตุ้นเศรษฐกิจ สร้างความเชื่อมั่นและกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายใช้สอย และผลักดันดิจิทัลวอลเล็ต	เร่งด่วน
๖	ยกระดับการทำเกษตรแบบดั้งเดิมให้เป็นเกษตรทันสมัย โดยใช้แนวคิด "ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้" * นโยบายที่หก รัฐบาลจะยกระดับการทำเกษตรแบบดั้งเดิมให้เป็นเกษตรทันสมัยโดยใช้แนวคิด "ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้" นำเทคโนโลยี	เร่งด่วน

	ด้านการเกษตร (Agi - Tech) เช่น เกษตรแม่นยำ (Precision Agriculture) และเทคโนโลยีด้านอาหาร (Food Tech) มาใช้พัฒนาอาชีพด้านการเกษตร ประมง ปศุสัตว์ และอาชีพที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร รวมถึงการคว้าโอกาสในตลาดใหม่ ๆ รวมทั้งอาหารฮาลาล และฟื้นฟูนโยบาย "ครัวไทยสู่ครัวโลก" ซึ่งเป็นจุดเด่นของประเทศไทยเพื่อตอบสนองความต้องการของโลกด้านความมั่นคงทางอาหาร (Food Security) และเร่งเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรและราคาพืชผลการเกษตร รวมทั้งเพื่อยกระดับรายได้ของเกษตรกร	
๗	ส่งเสริมการท่องเที่ยว	เร่งด่วน
๘	แก้ปัญหายาเสพติดอย่างเด็ดขาดและครบวงจร	เร่งด่วน
๙	เร่งแก้ปัญหาอาชญากรรม (ออนไลน์ / มิจฉาชีพ / ข้ามชาติ)	เร่งด่วน
๑๐	ส่งเสริมพัฒนาศักยภาพ และจิตสำนึกการสังคม โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง	เร่งด่วน
๑๑	ส่งเสริมอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า	ต่อยอดอุตสาหกรรมเดิม
๑๒	ยกระดับภูมิปัญญาไทยไปสู่วัฒนธรรมสร้างสรรค์ / ส่งเสริม soft power	ต่อยอดอุตสาหกรรมเดิม
๑๓	ส่งเสริมเศรษฐกิจสีเขียว / สนับสนุนให้ไทยเป็นแหล่งผลิตพลังงานสะอาด	ส่งเสริมอุตสาหกรรมอนาคต
๑๔	พัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล	ส่งเสริมอุตสาหกรรมอนาคต
๑๕	พัฒนาเศรษฐกิจสุขภาพ และบริการทางการแพทย์	ส่งเสริมอุตสาหกรรมอนาคต
๑๖	สนับสนุนการยกระดับสมุนไพรไทย กัญชาเพื่อการแพทย์	ส่งเสริมอุตสาหกรรมอนาคต
๑๗	สนับสนุนเทคโนโลยีสุขภาพ และนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีชีวภาพ ยกระดับมาตรฐานสาธารณสุขไทย	ส่งเสริมอุตสาหกรรมอนาคต
๑๘	ทำให้ไทยเป็นหนึ่งในศูนย์กลางการเงินของโลก / พัฒนาระบบนิเวศของอุตสาหกรรมการเงิน	ส่งเสริมอุตสาหกรรมอนาคต
๑๙	พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านวิจัยและนวัตกรรม	พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
๒๐	พัฒนา Mega Projects เช่น แลนด์บริดจ์ รถไฟ สนามบิน	พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
๒๑	เร่งพัฒนาระบบสาธารณูปโภค (พลังงาน / แหล่งน้ำ)	พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
๒๒	พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีดิจิทัล	พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
๒๓	เปลี่ยนโครงสร้างทางภาษี กระจายรายได้	พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
๒๔	ยกระดับการบริหารจัดการที่ดินของรัฐ เพื่อลดข้อพิพาทเกี่ยวกับที่ดิน * รัฐบาลจะเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการที่ดินของรัฐ เร่งจัดทำแผนที่ที่ทันสมัยและใช้เทคโนโลยีเพื่อปรับปรุงแนวเขตที่ดินของรัฐและแก้ปัญหาที่ดินทับซ้อน ยุติความขัดแย้งและแก้ไขข้อพิพาทเกี่ยวกับที่ดิน ทั้งระหว่างหน่วยงานภาครัฐด้วยตนเอง และระหว่างภาครัฐและประชาชน เพื่อสนับสนุนให้ประชาชนเข้าถึงสิทธิที่ดิน ที่อยู่อาศัย และที่ดินทำกินเพิ่มขึ้น	พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
๒๕	ส่งเสริมการเกิดและเติบโตอย่างมีคุณภาพของเด็ก / เด็กเข้าถึงศูนย์ดูแลเด็กปฐมวัยที่มีมาตรฐาน	พัฒนาคนไทย

๒๖	พัฒนาระบบการศึกษา ใช้เทคโนโลยีสนับสนุน เพื่อสร้างรายได้ และลดเด็กหลุดออกจากระบบการศึกษา	พัฒนาคนไทย
๒๗	ยกระดับทักษะศักยภาพคนไทยเพื่อสร้างงาน สร้างรายได้ ผ่านการส่งเสริม ๑ ครอบครัว ๑ ซอฟต์แวร์ (OFOS)	พัฒนาคนไทย
๒๘	ส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศ	พัฒนาคนไทย
๒๙	ให้ความสำคัญกับการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ / รับมือภัยธรรมชาติ	ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๓๐	๓๐ บาทรักษาทุกที่	พัฒนาคนไทย
๓๑	ยกระดับการบริหารจัดการน้ำ (หาน้ำสะอาด / แก้น้ำท่วม)	ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๓๒	สานต่อนโยบายความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutrality) / ส่งเสริมให้ไทยเป็นศูนย์กลางด้านการซื้อขาย Carbon Credit	ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๓๓	เร่งจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน	พัฒนาการเมือง
๓๔	สร้างสันติภาพและสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้	พัฒนาการเมือง
๓๕	ฟื้นฟูหลักนิติธรรมที่เข้มแข็ง มีประสิทธิภาพ	พัฒนาการเมือง
๓๖	ปฏิรูประบบราชการและกองทัพ	พัฒนาการเมือง
๓๗	เปลี่ยนผ่านรูปแบบการเกณฑ์ทหารไปสู่แบบสมัครใจ	พัฒนาการเมือง
๓๘	ยกระดับการบริการภาครัฐ / ลดกฎหมายและขั้นตอนที่ไม่จำเป็น	พัฒนาการเมือง
๓๙	รักษาจุดยืนของการไม่เป็นส่วนหนึ่งของความขัดแย้งระหว่างประเทศ / ส่งเสริมสันติภาพและความมั่งคั่งร่วมกัน	ภูมิรัฐศาสตร์
๔๐	สานต่อนโยบายการทูตเศรษฐกิจเชิงรุก / เพิ่มบทบาทไทยในเวทีโลก	ภูมิรัฐศาสตร์
๔๑	รักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ / ดำเนินนโยบายการคลัง อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสม และเกิดประโยชน์สูงสุด	เร่งฟื้นฟูเศรษฐกิจ
๔๒	พิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ / ส่งเสริมสถาบันศาสนา	สถาบันพระมหากษัตริย์และส่งเสริมสถาบันศาสนา

๒.๑๑ นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑. นโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

นโยบายขับเคลื่อนงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ตามนโยบายรัฐบาล (นางสาวแพทองธาร ชินวัตรนายกรัฐมนตรี) ขับเคลื่อนตามนโยบายด้านการเกษตรของรัฐบาล ที่ยังคงเน้นยกระดับการทำเกษตรแบบดั้งเดิมให้เป็นเกษตรทันสมัย ด้วยแนวคิด **“ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้”** โดยจะยึดหลักการทำงาน คือ พิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ และเน้นการขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลด้านการเกษตรและวิสาหกิจ Ignite Thailand โดยจะยังคงสานต่อ ๙ นโยบาย เพื่อให้ “ เกษตรกรอยู่ดีกินดี สินค้าเกษตรมูลค่าสูง ทรัพยากรเกษตรยั่งยืน” ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย ดังนี้

๑. เน้นการสร้างวิธีการทำงานสู่การปฏิบัติ ได้แก่

๑.๑) เพิ่มประสิทธิภาพศูนย์บริการบริการประชาชนภาคการเกษตร (เกษตรพิรุณราช) โดยเน้นการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการให้บริการแบบเข้มข้นเพื่อแก้ไขปัญหาให้กับเกษตรกรในพื้นที่ สามารถรับเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ ขอรับความช่วยเหลือ และส่งต่อเรื่องให้ศูนย์บริการฯ ส่วนกลางได้โดยที่เกษตรกร ไม่จำเป็นต้องเดินทางมาที่ศูนย์บริการฯ

๑.๒) ขยายครอบคลุมเกษตรกร บูรณาการงานอย่างเข้มแข็ง การทำงานแบบครอบคลุมของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จำเป็นต้องเพิ่มความเข้มแข็ง โดยขยายความร่วมมือในการทำงานแบบบูรณาการกับพี่น้องเกษตรกร หน่วยงานภาครัฐและเอกชน และคนในภาคการเกษตร

๑.๓) สานต่อภารกิจการกำกับดูแลสินค้าเกษตร ทั้งพืช ปศุสัตว์ และประมง โดยผลักดันกลไก MR. สินค้าเกษตร ให้ทำงานแบบเชิงรุก รับฟังและเตรียมการแก้ไขปัญหาไวล่วงหน้าได้ถูกจุดตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง

๒. เร่งรัดการจัดที่ดินทำกินให้กับเกษตรกร ขยายผลการยกระดับเอกสารสิทธิให้เป็นโฉนดเพื่อการเกษตร รวมถึงพัฒนาช่องทางการเข้าถึงแหล่งทุน พร้อมยกระดับโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตร ในเขตปฏิรูปที่ดิน และสามารถแปลงสินทรัพย์ในที่ดินให้เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อสร้างรายได้และความยั่งยืนให้กับเกษตรกร

๓. บริหารจัดการน้ำ ให้เกิดประสิทธิภาพเพื่อการเกษตร รวมถึงบริหารจัดการทั้งน้ำท่วม น้ำแล้ง และการเติมน้ำในเขื่อน

๔. ยกระดับสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง ด้วยการต่อยอดโครงการ ๑ ท้องถิ่น ๑ สินค้าเกษตรมูลค่าสูง สร้าง Brand หรือ Story ของจังหวัด/อำเภอ โดยเน้นการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ รวมถึงส่งเสริมการสร้างอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร

๕. ยกระดับศักยภาพของเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรให้เข้มแข็ง

๕.๑) ส่งเสริมการทำธุรกิจสหกรณ์การเกษตรให้สามารถเข้าถึงแหล่งทุน และนำแหล่งทุนมาต่อยอดธุรกิจสร้างรายได้เพิ่มเพื่อประโยชน์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร

๕.๒) ส่งเสริมเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรเป็นผู้ให้บริการทางการเกษตรครบวงจร โดยเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรมีเครื่องมือ เครื่องจักรกลของตนเอง เพื่อใช้ประโยชน์ในพื้นที่ของตนเองและพร้อมเป็นผู้ให้บริการด้านธุรกิจเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัย เพื่อเป็นอาชีพเสริมเพิ่มรายได้

๖. จัดการทรัพยากรทางการเกษตร

๖.๑) ทำการเกษตรที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อมด้วย BCG โดยการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับนโยบาย/มาตรการการค้าด้านสิ่งแวดล้อมโลก เช่น EUDR, CBAM และ Carbon Credit โดยทำการเกษตรที่ลดภาระต่อสิ่งแวดล้อม เกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การใส่ปุ๋ยที่เหมาะสม การลดการเผาซังข้าว/ตอซัง การกำจัดแมลงศัตรูพืชที่ถูกต้อง การลดปริมาณปุ๋ยเคมีและยาฆ่าแมลง และส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย การเกษตรที่ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก รวมทั้งการแก้ปัญหา PM ๒.๕ การนำเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรไปใช้ในการผลิตพลังงานและ

๖.๒) ส่งเสริมฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน โดยปรับเปลี่ยนพื้นที่ให้เหมาะสมกับการผลิต (Agri-Map) รวมถึงฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน

๗. รับมือกับภัยธรรมชาติ ต้องมีการวางแผนและมีมาตรการเชิงรุก เพื่อรับมือตั้งแต่การป้องกัน แก่ไข และฟื้นฟู เมื่อประสบเหตุภัยแล้ง หรือภัยพิบัติทางธรรมชาติทุกชนิด เช่น มาตรการเยียวยาและ/หรือมาตรการฟื้นฟูสำหรับเกษตรกรผู้ประสบอุทกภัย เป็นต้น

๘. สานต่อการทำสงครามสินค้าเกษตรเถื่อน โดยดำเนินการปราบปรามการลักลอบนำเข้าสินค้าเกษตรผิดกฎหมายให้เข้มงวดยิ่งขึ้น รวมถึงการตรวจสอบสต็อกสินค้าเกษตรในประเทศ เพื่อไม่ให้กระทบต่อราคาผลผลิตในประเทศ และควบคุมการนำเข้า/ป้องกันการกักตุน/เก็งกำไร โดยเฉพาะช่วงก่อนที่ผลผลิตออกสู่ตลาด

๙. อำนาจความสะอาดด้านการเกษตร

๙.๑) **พัฒนาระบบการประกันภัยภาคการเกษตร** เพื่อเป็นการบริหารจัดการความเสี่ยง และสร้างความยั่งยืนให้กับเกษตรกร

๙.๒) **ผลักดันนโยบายตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้** โดยต้องใช้กลไกความร่วมมือจากภาคเอกชน/ผู้ประกอบการ รวมถึงทูตเกษตร ในการขยายตลาดเดิมและเพิ่มตลาดใหม่ทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงการใช้นวัตกรรมมาเป็นจุดขายสินค้าเกษตรผ่านแอปพลิเคชันทั้งออนไลน์และออฟไลน์

๒. แนวทางการขับเคลื่อนแบบบูรณาการในระดับพื้นที่ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑. การตรวจราชการตามนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๑๑๓๐/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗ เรื่อง แผนการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ โดยมีประเด็นการตรวจราชการ ดังนี้

๑. การตรวจราชการตามนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- ๑.๑ สร้างวิธีการทำงานสู่การปฏิบัติ
- ๑.๒ เร่งรัดจัดที่ดินทำกินให้กับเกษตรกร
- ๑.๓ บริหารจัดการน้ำ
- ๑.๔ ยกระดับสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง
- ๑.๕ ยกระดับศักยภาพของเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรให้เข้มแข็ง
- ๑.๖ จัดการทรัพยากรทางการเกษตร
- ๑.๗ รับมือกับภัยธรรมชาติ
- ๑.๘ สานต่อการทำสงครามสินค้าเกษตรเถื่อน
- ๑.๙ อำนาจความสะอาดด้านการเกษตร
- ๑.๑๐ ประเด็นอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

๒. การตรวจราชการแบบบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ร่วมกับผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีและผู้ตรวจราชการกระทรวงต่าง ๆ ภายใต้ประเด็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล (Hot issue) และนโยบายสำคัญของรัฐบาล (issue) ตามที่สำนักนายกรัฐมนตรีกำหนด

๓. ติดตามการตรวจราชการในส่วนภูมิภาคร่วมกับนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๒.๑๒ ประเด็นการพัฒนาตามแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

๑. แผนพัฒนาจังหวัดยะลา (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดยะลา : คุณภาพชีวิตมั่นคง เกษตรมั่นคง ท่องเที่ยวยั่งยืน
คำอธิบายเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดยะลา

คุณภาพชีวิตมั่นคง หมายถึง ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีสุขภาวะที่ดี มีขีดความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เป็นพลเมืองไทย พลเมืองอาเซียน และพลเมืองโลก สังคมมีความสันติสุข ชุมชนสามารถบริหารจัดการความสงบเรียบร้อยของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง ประชาชนมีความเป็นอยู่เรียบง่าย ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นฐานดำเนินชีวิตจังหวัดยะลา มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประชาชนได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึง เป็นธรรมสามารถพึ่งพาตนเองได้ เข้าถึงสวัสดิการพื้นฐานได้ ภาครัฐมีสมรรถนะสูง การพัฒนาจังหวัดยึดหลักยุทธศาสตร์พระราชทาน เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา มีรายได้และอาชีพที่มั่นคง

เกษตรมั่นคง หมายถึง สถาบันการเกษตรมีความเข้มแข็ง เกษตรกรมีความเป็นมืออาชีพที่มีศักยภาพในการจัดการผลผลิตให้มีคุณภาพ มีเทคโนโลยี นวัตกรรมทางการเกษตร ผลผลิตหลักทางการเกษตรของจังหวัดมีคุณภาพ มาตรฐาน ผลิตรวมกันภายใต้แบรนด์ของจังหวัดจากฐานของเกษตรกรสามารถสร้างมูลค่าให้กับจังหวัดและรายได้ให้กับเกษตรกร ผลผลิตการเกษตรพรีเมียมของจังหวัดมีมูลค่าและแข่งขันได้เป็นศูนย์กลางผลผลิตด้านไม้ผล ปศุสัตว์ที่มีคุณภาพ จังหวัดยะลาเป็นพื้นที่ที่มีความมั่นคงทางอาหาร เป็นเมืองอาหารปลอดภัย

ท่องเที่ยวยั่งยืน หมายถึง อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเติบโตอย่างต่อเนื่อง เน้นการสร้างคุณค่า และมูลค่าจากความหลากหลายทางชีวภาพและพหุวัฒนธรรม การเชื่อมโยงการพัฒนาการท่องเที่ยวจากฐานของชุมชน ด้วยนวัตกรรม ชุมชนมีความพร้อมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของพื้นที่ที่มีความเข้มแข็ง การท่องเที่ยวของชุมชนสร้างงาน อาชีพ หนุนเสริมเศรษฐกิจของชุมชน แหล่งท่องเที่ยวหลัก ของจังหวัดได้รับการบริหารจัดการให้มีมาตรฐานการจัดการท่องเที่ยวในระดับชั้นนำ เป็นการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีธรรมาภิบาล ในการจัดการการท่องเที่ยวชายแดนเติบโตอย่างต่อเนื่อง จังหวัดยะลาเป็นต้นแบบในระดับประเทศในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและพหุวัฒนธรรม จังหวัดประสบความสำเร็จในการยกระดับอำเภอเบตงให้เป็นเมืองท่องเที่ยว ในระดับนานาชาติ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เกี่ยวข้องกับประเด็นการพัฒนาในแผนพัฒนาจังหวัดยะลา ๒ ประเด็นการพัฒนา ได้แก่

ประเด็นการพัฒนา ที่ ๑ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการบริหารจัดการการเกษตรและอุตสาหกรรม ต่อเนื่องจากภาคการเกษตรที่แข่งขันได้

ประเด็นการพัฒนา ที่ ๓ การพัฒนาคุณภาพชีวิต และศักยภาพของประชาชนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒. แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

เป้าหมายการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน “ศูนย์กลางการเกษตร การท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมการค้าชายแดน บนพหุวัฒนธรรมเข้มแข็งอย่างยั่งยืน”

ศูนย์กลางการเกษตร หมายถึง กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนเป็นศูนย์กลางการผลิต แปรรูป อุตสาหกรรมการเกษตรที่สำคัญของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน เช่น ยางพารา ปาล์ม ผลไม้ ทุเรียน ลองกอง

มังคุด ปศุสัตว์ และประมง สินค้าเกษตรที่เป็นอัตลักษณ์ท้องถิ่น การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า ทั้งเกษตรกรรายย่อย และเกษตรกรเชิงพาณิชย์ และการพัฒนาช่องทางการตลาด ภายใต้แนวคิด Model BCG ที่ได้รับการรับรอง มาตรฐานตลอดห่วงโซ่และมาตรฐานฮาลาล

การท่องเที่ยว หมายถึง กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว ที่หลากหลายและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ทั้งการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ วัฒนธรรม และการค้าชายแดน ที่เชื่อมโยงการท่องเที่ยวกระแสหลักและการท่องเที่ยวโดยชุมชน ทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ

อุตสาหกรรมการค้าชายแดน หมายถึง กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน เป็นศูนย์กลางการค้า การลงทุนชายแดนภาคใต้ที่เชื่อมโยงกับประเทศมาเลเซีย และกลุ่มประเทศอาเซียน

สังคมพหุวัฒนธรรมเข้มแข็ง หมายถึง กลุ่มจังหวัดเป็นสังคมคุณภาพ มีทุนคนที่มี ศักยภาพตลอดช่วงวัย โดยเฉพาะเด็กและวัยแรงงาน มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ส่งผลต่อ การมีความยั่งยืนทางเศรษฐกิจความยั่งยืนสังคมวัฒนธรรม ความยั่งยืนทางด้านสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืน ทางสุขภาพ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เกี่ยวข้องกับประเด็นการพัฒนาในแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ภาคใต้ชายแดน คือ ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ พัฒนาคุณภาพการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรหลัก ของกลุ่มจังหวัด

๒.๑๓ แผนปฏิบัติการด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น แผนพัฒนาการสหกรณ์ แผนปฏิบัติการด้านเกษตรอินทรีย์ แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ภาคการเกษตร แผนปฏิบัติการการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาค ตะวันออก ฯลฯ

ข้อมูลทั่วไปจังหวัดยะลา

๑. ข้อมูลด้านกายภาพของจังหวัด

๑.๑. ลักษณะทางภูมิศาสตร์

๑) ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดยะลา เป็นจังหวัดที่อยู่ใต้สุดของประเทศไทย มีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์อยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ ๕ องศา ๓๗ ลิปดา ถึง ๖ องศา ๔๑ ลิปดาเหนือ ระหว่างเส้นแวงที่ ๑๐๐ องศา ๕๐ ลิปดา ถึง ๑๐๑ องศา ๓๗ ลิปดาตะวันออก อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครโดยเส้นทางรถไฟประมาณ ๑,๐๓๙ กิโลเมตร ตามถนนเพชรเกษมสายเก่า ๑,๓๙๕ กิโลเมตร หรือสายใหม่ ๑,๐๘๔ กิโลเมตร และเป็นจังหวัดเดียวของภาคใต้ที่ไม่มีอาณาเขตติดต่อกับทะเล มีพื้นที่ทั้งสิ้น ๔,๕๒๑.๐๗ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๒,๘๕๘,๑๑๖ ไร่ มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

๒) อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา อำเภอโคกโพธิ์ อำเภอแม่ลาน อำเภอยะรัง อำเภอทุ่งยางแดงและอำเภอกะป้อ จังหวัดปัตตานี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอบาเจาะ อำเภอรือเสาะ อำเภอสรีสาครและอำเภोजะแนะ จังหวัดนราธิวาส

ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัด HULU PERAK รัฐเปรักและจังหวัด BALING รัฐเคดาห์ ประเทศสหพันธรัฐมาเลเซีย

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลาและจังหวัด SIK รัฐเคดาห์ ประเทศสหพันธรัฐมาเลเซีย

๓) สภาพพื้นที่

สภาพพื้นที่ของจังหวัดยะลา เป็นลักษณะของภูมิประเทศที่เกิดจากการกระทำของแม่น้ำที่เกิดจากภูเขาสูงทางตอนใต้ ไหลกัดกร่อนพื้นที่ไปทางทิศเหนือ และออกทะเลที่ จังหวัดปัตตานี ทำให้มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำบริเวณพื้นที่ตอนเหนือในเขตอำเภอ ยะหา อำเภอเมืองยะลา อำเภอรามันและอำเภอกรงปินัง พื้นที่ตอนกลาง ตั้งแต่อำเภอบันนังสตา อำเภอธารโตและอำเภอเบตง ตลอดจนจรดแนวพรมแดนทางใต้มีสภาพพื้นที่เป็นที่สูงและภูเขา

สภาพพื้นที่โดยรวมจำแนกลักษณะภูมิประเทศเป็นพื้นที่ย่อย ๔ บริเวณ ดังนี้

(๑) **พื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำ** มีความสูงน้อยกว่า ๒๐๐ เมตร จากระดับน้ำทะเลและมีระดับความลาดชันต่ำ ประมาณ ๐-๑ % พื้นที่เกิดจากตะกอนลำน้ำที่แม่น้ำพัดพามาทับถม จึงเป็นเขตที่มีความอุดมสมบูรณ์สูงปานกลาง พื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำของจังหวัดยะลา มีเนื้อที่ประมาณ ๒๓๔,๔๕๖ ไร่ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๘.๓๐ ของพื้นที่จังหวัด ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ตอนเหนือของจังหวัดในเขตอำเภอเมือง อำเภอรามันและพื้นที่บางส่วนของอำเภอยะหา พื้นที่บางบริเวณจะเป็นที่ลุ่มต่ำ มีน้ำขังตลอดปี เรียกว่า ที่พรุ ส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอรามัน เช่น พรุโต๊ะพราน พรุบึงน้ำใส และพรุโต๊ะแนแว เป็นต้น

(๒) **พื้นที่ราบลูกคลื่นลอนลาด** เป็นพื้นที่ต่อเนื่องจากพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำ สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบที่มีระดับความสูงไม่เกินจาก ๒๐๐ เมตร จากระดับน้ำทะเลเช่นกันเพียงแต่มีระดับความลาดชันระหว่าง ๒-๕ % ลักษณะของพื้นที่จึงเป็นที่ราบสูงต่ำ สลับกันคล้ายลูกคลื่นหรือลูกฟูก พบในพื้นที่ทางตอนเหนือของจังหวัด โดยเป็นพื้นที่บางส่วนของอำเภอยะหา อำเภอเมืองและอำเภอรามัน

(๓) **พื้นที่ลูกคลื่นลอนชัน** สภาพพื้นที่คล้ายกับที่ราบลูกคลื่นลอนลาด แต่มีระดับสูงมากกว่า ทั้งนี้ เพราะเป็นเขตต่อเนื่องจากที่สูงและภูเขา โดยมีระดับความลาดชันของพื้นที่ระหว่าง ๕-๒๐% พบกระจายบริเวณกว้าง ในเขตพื้นที่ตอนเหนือจังหวัด เขตอำเภอยะหา อำเภอรามัน และพื้นที่บางส่วนของอำเภอกรงปินัง

(๔) **พื้นที่สูงและภูเขา** พื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดมีลักษณะเป็นที่สูงและภูเขาสลับซับซ้อนทอดตัวในแนวเหนือ-ใต้ ตั้งแต่ตอนกลางของจังหวัดพื้นที่อำเภอกรงปินัง พื้นที่ตอนใต้ของอำเภอยะหาตลอดลงมาทางใต้ครอบคลุมพื้นที่แทบทั้งหมดของอำเภอธารโตและอำเภอเบตง สภาพพื้นที่มีความสูงตั้งแต่ ๒๐๐ เมตร จนกระทั่งเกินกว่า ๑,๐๐๐ เมตร จากระดับน้ำทะเลและมีระดับความลาดชันของพื้นที่เกินกว่าร้อยละ ๒๐ ภูเขาที่สำคัญ ได้แก่ เขาปียอย เขาปิโล และเขาสันกาลาคีรี ซึ่งเป็นทิวเขาที่เป็นเส้นกั้นเขตแดนระหว่างประเทศและเป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำสายหลักของจังหวัด ได้แก่ แม่น้ำปัตตานี แม่น้ำสายบุรี ตลอดจนลำธารและลำคลองสาขาต่าง ๆ

๔) ลักษณะดิน

จากการสำรวจและทดสอบดินของกรมพัฒนาที่ดิน จังหวัดยะลาสามารถจัดกลุ่มดินออกเป็น ๖๒ ชุดดิน ซึ่งมีคุณสมบัติและความเหมาะสมในการปลูกพืชแตกต่างกัน สามารถแบ่งความเหมาะสมของพื้นที่การปลูกพืชออกเป็น ๔ บริเวณ ดังนี้

(๑) พื้นที่เหมาะสมสำหรับการทำนา

บริเวณที่ ๑ คุณสมบัติส่วนใหญ่เป็นดินเหนียวหรือดินร่วนเหนียวปนทราย ซึ่งเกิดจากวัสดุต้นกำเนิดจากตะกอนลำน้ำ ดินเป็นดินลึกลับมีการระบายน้ำเลวและมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ พื้นที่ที่มีความราบเรียบระดับความลาดชันระหว่าง ๐-๑ % สภาพพื้นที่เหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว พบในเขตที่ราบลุ่มแม่น้ำ พื้นที่ตอนเหนือของจังหวัดเขต

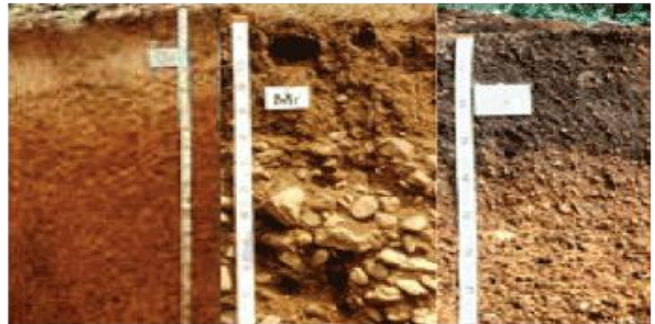
อำเภอเมือง อำเภอรามัน อำเภอยะหาและอำเภอกรงปินัง มีเนื้อที่รวมกันประมาณ ๙๗,๗๕๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓.๔๖ ของจังหวัด ในฤดูแล้งสามารถใช้ปลูกพืชผักหรือพืชล้มลุกหมุนเวียนได้หากมีการจัดการน้ำที่ดี

(๒) **พื้นที่ที่มีความเหมาะสมสำหรับการปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น** มีเนื้อที่มากเป็นลำดับที่สองประมาณ ๕๘๘,๖๑๑.๙๙ ไร่ หรือร้อยละ ๒๐.๘๓ ของจังหวัด แบ่งเป็นบริเวณย่อย ๔ บริเวณ ได้แก่

ก. บริเวณที่ ๓ ก พื้นที่ที่มีความเหมาะสมสำหรับการปลูกไม้ผล คุณสมบัติส่วนใหญ่เป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ถึงดินร่วนปนดินเหนียว ที่เกิดจากดินพวกตะกอนลำน้ำการระบายน้ำของดินค่อนข้างเลวปฏิบัติกริยาของดินเป็นกรด พบในพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีระดับความลาดชันพื้นที่ระหว่าง ๐-๑ % ในเขตที่ราบลุ่มแม่น้ำ ตอนเหนือ ของจังหวัดเขตอำเภอเมือง อำเภอรามันและอำเภอยะหา ในขณะที่บางบริเวณพบในเขตพื้นที่ตอนกลางและบริเวณที่ราบสองฝั่งแม่น้ำในพื้นที่ตอนใต้ พื้นที่อำเภอกรงปินัง อำเภอบันนังสตาและอำเภอเบตง มีเนื้อที่ ๔๑๘,๓๔๙.๙๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๘

ข. บริเวณที่ ๓ ข พื้นที่ที่มีความเหมาะสมอย่างมากสำหรับปลูกไม้ผลคุณสมบัติเป็นดินร่วนปนดินเหนียวถึงดินร่วนเหนียวปนทรายแข็ง ดินมีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ของดินตามธรรมชาติสูงปานกลางถึงสูง ปฏิบัติกริยาดินเป็นกรดจัดเกิดจากพวกตะกอนลำน้ำและมักพบในบริเวณสันดอนริมน้ำ มีสภาพพื้นที่ราบเรียบ มีระดับความลาดชันระหว่าง ๐-๑% พื้นที่ที่มีความเหมาะสมอย่างมาก ต่อการปลูกพืช

เศรษฐกิจ เช่น ไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชไร่และพืชผัก พื้นที่บริเวณนี้พบในเขตที่ราบตอนเหนือเขตอำเภอเมืองยะลา อำเภอรามัน อำเภอยะหา และอำเภอบันนังสตา เนื้อที่ประมาณ ๕๖,๕๘๗ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒ ของจังหวัด

ค. บริเวณที่ ๓ ค พื้นที่ที่มีความเหมาะสมสำหรับการปลูกไม้ผล คุณสมบัติดินเป็นดินเหนียวถึงดินเหนียวปนทราย การระบายน้ำของดินดีถึงค่อนข้างดีที่เกิดจากการสลายตัวของดินที่เป็นหินแกรนิต หินทราย หินดินดานหรือเกิดจากตะกอนลำน้ำ พบในสภาพพื้นที่ตั้งแต่ที่ราบเรียบ ที่ดอนและพื้นที่แบบลูกคลื่นลอนลาด โดยมีระดับความลาดชันพื้นที่ตั้งแต่ ๐-๑% และ ๒-๕ % ในขณะที่บางพื้นที่ที่เป็นที่ลุ่มยังคงความเหมาะสมสำหรับการทำนาพื้นที่บริเวณนี้มีเนื้อที่เพียงเล็กน้อยประมาณ ๕๘,๓๕๐ไร่ พบในบริเวณอำเภอเมือง อำเภอรามัน อำเภอบันนังสตาและอำเภอเบตง

ง. บริเวณที่ ๓ ง พื้นที่ที่มีความเหมาะสมสำหรับการปลูกไม้ผล คุณสมบัติดินเป็นดินร่วนปนทรายที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินที่เป็นหินแกรนิต หินทราย หรือตะกอนน้ำ การระบายน้ำของดินดีถึงระดับดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ของดินตามธรรมชาติต่ำ ปฏิบัติกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดแก่ พบในลักษณะภูมิประเทศแบบลูกคลื่นลอนชันเล็กน้อย มีความลาดชัน ๕-๑๒ % บริเวณ อำเภอเมือง อำเภอยะหา อำเภอกาบัง อำเภอบันนังสตา และอำเภอกรงปินัง มีเนื้อที่ ๕๕,๓๒๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๙๖ ของจังหวัด

(๓) **พื้นที่เหมาะสมสำหรับยางพารา** มีเนื้อที่มากเป็นลำดับที่ ๓ เท่ากับ ๒๐๓,๒๕๑ ไร่ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๗.๑๙ ของจังหวัด จำแนกเป็น ๒ เขตย่อย ได้แก่

ก. พื้นที่ ๓ จ พื้นที่ที่มีความเหมาะสมปานกลางสำหรับการปลูกยางพาราคุณสมบัติดินเป็นพวกดินร่วนเหนียวปนกรวดหรือลูกรังการระบายน้ำของดินดี ความอุดมสมบูรณ์ของดินตามธรรมชาติ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงกรดแก่ พบในบริเวณพื้นที่เป็นแบบลูกคลื่นลอนชันเล็กน้อย โดยมีระดับความลาดชันระหว่าง ๕-๑๒ % พบในเขตอำเภอรามัน อำเภอเมืองและบางส่วนของอำเภอเบตง มีเนื้อที่ ๘๑,๒๙๓.๑๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒.๘๘ ของจังหวัด

ข. พื้นที่ ๓ ฉ พื้นที่ที่มีความเหมาะสมสำหรับการปลูกยางพารา และสวนป่า คุณสมบัติดินเป็นพวกดินร่วนปนเศษหินทราย หินควอตซ์และหินดินดานการระบายน้ำของดินดี ความอุดมสมบูรณ์ของดินตามธรรมชาติ ต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงกรดแก่พบในบริเวณเชิงเขาหรือเนินเขาที่มีสภาพพื้นที่แบบลูกคลื่นลอนชันเล็กน้อย โดยมีระดับความลาดชันระหว่าง ๕-๑๒ % พบมากตั้งแต่พื้นที่ตอนกลางจังหวัด เขตอำเภอกรงปินัง ตลอดลงมาทางด้านใต้จนจรดพรมแดน มีเนื้อที่ ๑๒๑,๙๕๗.๘๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔.๓๒ ของจังหวัด

(๔) พื้นที่ที่ไม่เหมาะสมสำหรับการเกษตรกรรม ได้แก่ บริเวณที่ ๔ ก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ภูเขา เทือกเขาหรือเนินเขาสูงที่มีระดับความลาดชันเกินกว่า ๓๕% ทำให้ไม่เหมาะสมต่อการเกษตรกรรม เนื่องจากจะทำให้มีปัญหาการพังทลายของดิน ควรปล่อยให้พื้นที่ป่าไม้ตามธรรมชาติ เพื่อรักษาความสมดุลของระบบนิเวศน์ พื้นที่บริเวณนี้มีเนื้อที่มากที่สุดเท่ากับ ๑,๙๓๖,๐๔๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๘.๕๒ ของจังหวัด พบในบริเวณเนินเขา ที่สูงหรือภูเขาของทุกอำเภอ

๑.๒ ลักษณะภูมิอากาศทั่วไป

จังหวัดยะลาอยู่ภายใต้อิทธิพลของมรสุมที่พัดประจำเป็นฤดูกาล ๒ ชนิดคือ ฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือหรือฤดูหนาว จะมีลมจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งเป็นลมเย็นและแห้งจากประเทศจีนพัดปกคลุมประเทศไทย ทำให้ภาคต่างๆ ทางตอนบนของประเทศตั้งแต่ภาคกลางขึ้นไปมีอากาศหนาว แต่ภาคใต้ตั้งแต่จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ลงไปรวมถึงจังหวัดยะลาก็มีฝนตกชุกเพราะลมมรสุมนี้พัดผ่านอ่าวไทยจึงพาเอาไอน้ำไปตกเป็นฝน อากาศจึงไม่หนาวเย็นดังเช่นภาคอื่นๆ ที่อยู่ทางตอนบนของประเทศ แต่อาจมีอากาศเย็นเป็นครั้งคราว ลมมรสุมอีกชนิดหนึ่งคือมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดผ่านมหาสมุทรอินเดีย จึงพาเอาไอน้ำและความชุ่มชื้นมาสู่ ประเทศไทย แต่เนื่องจากเทือกเขาตะนาวศรีซึ่งอยู่ทางด้านตะวันตกกั้นกระแสน้ำไอน้ำทำให้ภาคใต้ฝั่งตะวันออกและจังหวัดยะลามีฝนน้อยกว่าภาคใต้ฝั่งตะวันตกซึ่งเป็นด้านรับลม

๑) ฤดูกาล

ฤดูกาลของจังหวัดยะลา พิจารณาตามลักษณะอากาศของประเทศไทย แบ่งออกเป็น ๓ ฤดูกาล ดังนี้

๑.๑ ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ระยะนี้เป็นช่วงว่างของลมมรสุมจะมีลม จากทิศตะวันออกเฉียงใต้พัดปกคลุม ทำให้มีอากาศร้อนอบอ้าวทั่วไป เดือนที่มีอากาศร้อนที่สุดคือเดือนเมษายน แต่จังหวัดยะลาอยู่ใกล้ทะเลจึงไม่ร้อนมากนัก เพราะได้รับกระแสลมและไอน้ำทำให้อากาศคลายความร้อนลงไปมาก

๑.๒ ฤดูฝน แบ่งออกได้เป็น ๒ ช่วง ช่วงแรกเริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นฤดู มรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมประเทศไทย และอีกช่วงระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนธันวาคม เพราะได้รับอิทธิพลจากมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดผ่านอ่าวไทยทำให้มีฝนตก โดยมีฝนสูงสุดในช่วงเดือนธันวาคม

๑.๓ ฤดูหนาว โดยทั่วไปเริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ จะมีลมเย็นและแห้งจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือพัดผ่านอ่าวไทยเข้าปกคลุม แต่เนื่องจากอยู่ใกล้ทะเลจึงได้รับ อิทธิพลจากลมนี้เต็มที่ทำให้มีฝนตกชุก โดยเฉพาะในช่วงเดือนพฤศจิกายนและธันวาคม

๒) อุณหภูมิ

จังหวัดยะลาเป็นจังหวัดที่อยู่ใกล้ทะเล ทำให้ฤดูร้อนอากาศไม่ร้อนมากนัก ส่วนฤดูหนาวอากาศไม่ถึงกับหนาวจัด โดยอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีประมาณ ๒๗.๙ องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยตลอดปีประมาณ ๓๒.๙ องศาเซลเซียส และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ยตลอดปีประมาณ ๒๒.๙ องศาเซลเซียส เดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวที่สุดคือ เดือนเมษายน ซึ่งอุณหภูมิสูงที่สุดที่เคยตรวจวัดได้คือ ๔๐.๒ องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน พ.ศ.๒๕๕๙ และ อุณหภูมิต่ำสุดที่เคยตรวจวัดได้คือ ๑๖.๐ องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม พ.ศ.๒๕๓๑

๓) ฝน

ยะลาเป็นจังหวัดที่อยู่ทางภาคใต้ฝั่งตะวันออกจัดว่าเป็นจังหวัดที่มีฝนค่อนข้างดีตลอดปี ในฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือจะมีฝนชุกมากกว่าฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ เพราะอยู่ทางด้านตะวันออกของภาคใต้ ไม่มี เทือกเขาสูงปิดกั้น จึงได้รับมรสุมเต็มที่ให้มีฝนตกชุกโดยเฉพาะเดือนตุลาคมถึงเดือนธันวาคม ปริมาณฝนของ จังหวัดอยู่ในเกณฑ์ดี ถ้าเทียบกับทั้งประเทศ แต่ถ้าเทียบภายในภาคเดียวกันถือว่าปานกลาง ฝนเฉลี่ยตลอดปี ประมาณ ๒,๒๒๒.๑ มิลลิเมตร มีฝนตกประมาณ ๑๗๗ วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุดคือเดือนธันวาคม มีฝนเฉลี่ย ประมาณ ๔๒๓.๑ มิลลิเมตร และมีฝนตกประมาณ ๒๐ วัน ปริมาณฝนสูงที่สุดที่เคยตรวจวัดได้ใน ๒๔ ชั่วโมง ๓๕๘.๖ มิลลิเมตร เมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๖

ตารางที่ ๑ ข้อมูลปริมาณน้ำฝน ปี พ.ศ.๒๕๕๔ -๒๕๖๗

ปี พ.ศ.	ปริมาณน้ำฝน (มม.)
๒๕๕๔	๓,๓๓๗.๒
๒๕๕๕	๒,๑๔๗.๔
๒๕๕๖	๒,๖๗๕.๗
๒๕๕๗	๒,๐๘๐.๘
๒๕๕๘	๑,๗๙๐.๐
๒๕๕๙	๑,๙๑๑.๙
๒๕๖๐	๓,๗๑๐.๐
๒๕๖๑	๒,๓๗๘.๖
๒๕๖๒	๒,๒๔๖.๖
๒๕๖๓	๓,๑๗๘.๑
๒๕๖๔	๒,๕๗๕.๐
๒๕๖๕	๓,๐๖๐.๙
๒๕๖๖	๒,๙๒๗.๒
๒๕๖๗	๒,๖๙๒.๑

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัดยะลา

๔) อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย ๒๐.๔ องศาเซลเซียส และสูงสุดเฉลี่ย ๓๓.๐ องศาเซลเซียส
ความชื้นสัมพัทธ์ ต่ำสุดเฉลี่ย ๓๙.๕% และสูงสุดเฉลี่ย ๙๕.๗%

ตารางที่ ๒ ค่าเฉลี่ยของอุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์สูงสุด - ต่ำสุด

ปี พ.ศ.	ค่าเฉลี่ยของอุณหภูมิ (°C)			ค่าเฉลี่ยของความชื้นสัมพัทธ์ (%)		
	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี
๒๕๕๖	๓๓.๐	๒๔.๐	๒๗.๐	๙๔.๙	๖๐.๖	๘๑.๗
๒๕๕๗	๓๓.๕	๒๓.๒	๒๗.๑	๙๕.๑	๕๖.๖	๘๐.๓
๒๕๕๘	๓๓.๗	๒๓.๓	๒๗.๓	๙๕.๐	๕๗.๐	๘๐.๐
๒๕๕๙	๓๔.๑	๒๓.๘	๒๗.๘	๙๔.๖	๕๕.๓	๗๙.๔
๒๕๖๐	๓๒.๙	๒๓.๖	๒๗.๐	๙๕.๗	๖๐.๕	๘๒.๖
๒๕๖๑	๓๓.๑	๒๓.๓	๒๗.๒	๙๕.๖	๕๘.๖	๘๑.๕
๒๕๖๒	๓๓.๖	๒๓.๓	๒๗.๔	๙๕.๘	๕๗.๒	๘๑.๐
๒๕๖๓	๓๓.๓	๒๓.๖	๒๗.๓	๙๕.๙	๕๘.๔	๘๑.๗
๒๕๖๔	๓๒.๙	๒๓.๓	๒๗.๑	๙๕.๗	๕๘.๙	๘๑.๕
๒๕๖๕	๓๒.๖	๒๓.๕	๒๗.๑	๙๖.๑	๖๐.๐	๘๒.๕
๒๕๖๖	๓๓.๒	๒๓.๘	๒๗.๕	๙๕.๗	๕๘.๖	๘๑.๔
๒๕๖๗	๓๔.๑	๒๔.๑	๒๘.๑	๙๕.๐	๕๕.๙	๘๐.๐

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัดยะลา

๑.๑.๓ แหล่งน้ำธรรมชาติ

ภูมิประเทศโดยทั่วไปของจังหวัดยะลา มีลักษณะภูเขา เนินเขา และหุบเขา ตั้งแต่ตอนกลางจนถึงใต้สุดของจังหวัด มีที่ราบบางส่วนทางตอนเหนือของจังหวัด ได้แก่ บริเวณที่ราบแม่น้ำปัตตานี และแม่น้ำสายบุรีไหลผ่านอยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเล โดยเฉลี่ยระหว่าง ๑๐๐-๒๐๐ เมตร พื้นที่ส่วนใหญ่ปกคลุมด้วยป่าดงดิบและสวนยางพารา มีเทือกเขาที่สำคัญอยู่ ๒ เทือกเขา คือ เทือกเขาสันกาลาคีรี เริ่มจากอำเภอเบตงเป็นแนวยาวกั้นพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซียและเทือกเขาปิไล ซึ่งเป็นเทือกเขาอยู่ภายในจังหวัดในเขตตำบลบูดี บ้านนังสาเรง ของอำเภอเมืองยะลา อำเภอกรงปินัง และอำเภอรามัน

๑) ลักษณะลุ่มน้ำ

จังหวัดยะลา มีแม่น้ำสำคัญ คือแม่น้ำปัตตานี ต้นน้ำเกิดจากภูเขาในท้องที่อำเภอเบตง ไหลผ่านอำเภอธารโต อำเภอบันนังสตา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา อำเภอยะรัง อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี และไหลลงสู่ทะเลที่อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ความยาวประมาณ ๒๑๐ กิโลเมตร บริเวณที่แม่น้ำปัตตานี ไหลผ่านอำเภอเบตง อำเภอธารโต และอำเภอบันนังสตา เป็นพื้นที่สูง การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยจึงได้ก่อสร้างเขื่อนบางลางขึ้น ที่ตำบลบาเจาะ อำเภอบันนังสตา เป็นเขื่อนไฟฟ้าพลังน้ำอีกแห่งหนึ่งของภาคใต้ ติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้า ๓ เครื่อง มีกำลังผลิตรวม ๒๔,๐๐๐ กิโลวัตต์แม่น้ำอีกสายหนึ่งที่ไหลผ่านจังหวัดยะลา คือ แม่น้ำสายบุรี ต้นกำเนิดจากภูเขาสันกาลาคีรี ซึ่งกั้นเขตแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซียไหลผ่านอำเภอแว้ง อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส ผ่านอำเภอรามัน จังหวัดยะลา แล้วไหลลงสู่ทะเลที่ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี ความยาวประมาณ ๑๗๐ กิโลเมตร

๒) แหล่งน้ำธรรมชาติ

แม่น้ำ จังหวัดยะลาเป็นจังหวัดที่ค่อนข้างขาดแคลนแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรแม้จะมีการสร้างเขื่อน กักเก็บน้ำขึ้นที่บ้านบางลาง อำเภอบันนังสตาก็ตาม แต่ใช้เพื่อการผลิตกระแสไฟฟ้าเท่านั้น ไม่มีระบบชลประทานต่อเนื่อง จะมุ่งเน้นในเขตตอนล่างของแม่น้ำ คือ บริเวณจังหวัดปัตตานี แม่น้ำสำคัญ ในจังหวัดยะลา ได้แก่

(๑) แม่น้ำปัตตานี ต้นน้ำเกิดจากภูเขาในเทือกเขาสันกาลาศีรี บริเวณชายแดนไทย-มาเลเซีย ในเขตอำเภอเบตง จังหวัดยะลา ไหลผ่านอำเภอธารโต อำเภอบันนังสตา อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา และไหลผ่านอำเภอ ยะรัง อำเภอหนองจิก และออกสู่ทะเลอ่าวไทยที่อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี มีความยาวประมาณ ๒๑๐ กิโลเมตร

(๒) แม่น้ำสายบุรี แหล่งต้นน้ำอยู่บนภูเขาสันกาลาศีรีในพื้นที่อำเภอสุคีริน ไหลผ่าน อำเภอจะแนะ อำเภอศรีสาคร อำเภอเรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส ผ่านอำเภอรามัน จังหวัดยะลา ออกสู่ทะเล อ่าวไทย ที่ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี มีความยาวประมาณ ๑๗๐ กิโลเมตร

(๓) คลองเทพา เป็นคลองขนาดใหญ่ ต้นน้ำเกิดจากเขาดีโต๊ก เทือกเขาสันกาลาศีรี ในพื้นที่ อำเภอกาบัง ไหลผ่านอำเภอบันนังสตา อำเภอยะหา จังหวัดยะลา ผ่านอำเภอสะบ้าย้อย ไหลลงสู่ทะเลอ่าวไทย ที่อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา

๓.๒) คลองธรรมชาติ จังหวัดยะลา มีลำคลองธรรมชาติ จำนวน ๓๘๓ สาย

๓.๓) หนอง บึง จังหวัดยะลา มีหนอง และบึง รวมกัน จำนวน ๑๑๓ แห่ง

๓.๔) มีน้ำพุ น้ำซับ จังหวัดยะลา มีแหล่งน้ำพุ น้ำซับ จำนวน ๑๖ แห่ง

๓) แหล่งน้ำชลประทาน

โครงการชลประทานยะลา มีโครงการพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่ ที่ดำเนินการแล้วเสร็จ ประกอบด้วย

๓.๑) โครงการที่ยังไม่ถ่ายโอน

(๑) โครงการพระราชดำริ จำนวน ๖๓ แห่ง พื้นที่รับประโยชน์ ๔๖,๓๘๘ ไร่

(๒) โครงการป้องกันตนเองชายแดนไทย-มาเลเซีย จำนวน ๓๙ แห่ง พื้นที่รับประโยชน์ ๓๘,๖๗๖ ไร่

รวม ๑๐๒ แห่ง พื้นที่รับประโยชน์ ๘๕,๐๖๔ ไร่

๓.๒) โครงการที่ถ่ายโอนให้กับท้องถิ่น

(๑) โครงการขุดลอกหนองน้ำและคลองธรรมชาติ จำนวน ๖๗ แห่ง พื้นที่รับประโยชน์ ๓๗,๐๓๕ ไร่

(๒) โครงการศูนย์บริการเกษตรกรรมเคลื่อนที่ จำนวน ๒๒ แห่ง พื้นที่รับประโยชน์ ๑๒,๓๑๐ ไร่

(๓) โครงการสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า จำนวน ๗ แห่ง พื้นที่รับประโยชน์ ๕,๕๕๐ ไร่

(๔) โครงการชลประทานขนาดเล็ก จำนวน ๘๘ แห่ง พื้นที่รับประโยชน์ ๕๐,๘๖๐ ไร่

รวมโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ ๒๘๖ โครงการ พื้นที่รับประโยชน์ ๑๙๐,๔๓๑ ไร่

๑.๑.๔ ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ

๑) ป่าสงวนแห่งชาติ

ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติในท้องที่จังหวัดยะลา

ลำดับที่	ชื่อป่าสงวน	ที่อยู่	พื้นที่	พื้นที่ (ไร่)
๑	ป่ากาบัง	ต.กาบัง อ.ยะหา	๒๗๐	๑๙๘,๗๕๐.๐๐
๒	ป่ากาโสด	ต.ถ้ำทะลุ อ.บันนังสตา	๑๐.๐๕	๖,๒๘๑.๒๕
๓	ป่าเขาใหญ่	ต.ลำพะยา อ.เมืองยะลา	๓๘	๒๓,๗๕๐.๐๐
๔	ป่าจะงวีระ	ต.เกาะรอ อ.รามัน	๒๗.๙๒	๑๗,๔๕๑.๐๐
๕	ป่าต้นหยงกาลอ	ต.บางโงยสิน อ.ยะหา	๑๑.๕๐	๗,๑๘๗.๕๐
๖	ป่าเทือกเขากาลอ	ต.บูดี อ.เมืองยะลา	๖๖.๗๕	๔๑,๗๑๙.๐๐
๗	ป่าบูกิตตำมะซู ป่าบูกิตกือแล	อ.เบตง	๐.๔๔	๒๗๕.๐๐
๘	ป่าเบตง	ต.เบตง อ.เบตง	๒๘๐	๑๗๕,๐๐๐.๐๐
๙	ป่าลากะ	ต.กายูบอเกาะ อ.รามัน	๑๗.๖๖	๑๑,๐๓๙.๐๐
๑๐	ป่าลาบูและป่าถ้ำทะลุ	ต.สะอะ อ.เมืองยะลา	๓๓๔.๑๖	๒๐๘,๘๕๐.๐๐
๑๑	ป่าสกายอากูริง	ต.บาโร๊ะ อ.ยะหา	๑๓	๘,๑๒๕.๐๐
รวม			๑,๐๖๙.๔๘	๖๖๘,๔๒๗.๗๕

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดยะลา

๒) ป่าอนุรักษ์

ตารางที่ ๔ แสดงพื้นที่ป่าอนุรักษ์ในท้องที่จังหวัดยะลา

ลำดับที่	ชื่อป่าอนุรักษ์	ที่อยู่	พื้นที่ (ไร่)
๑	อุทยานแห่งชาติบูโด-สุไหงปาดี	อำเภอรามัน	๑๒,๕๖๙.๐๐
๒	อุทยานเขื่อนลำน้ตกทรายขาว	รวมทั้งจังหวัดยะลา	๔,๘๘๑.๒๕
		อำเภอยะหา	๒,๙๐๖.๒๕
		อำเภอเมืองยะลา	๑,๙๗๕.๐๐
๓	อุทยานแห่งชาติบางลาง	รวมทั้งจังหวัดยะลา	๑๖๓,๑๒๕.๐๐
		อำเภอบันนังสตา	๕,๖๔๐.๓๘
		อำเภอธารโต	๓๐,๒๙๗.๒๕
		อำเภอเบตง	๑๒๗,๑๘๗.๓๗
๔	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าฮาลา-บาลา	อำเภอเบตง	๖๔,๙๙๓.๐๐
รวม			๒๔๕,๕๖๘.๒๕

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดยะลา

๓) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

จังหวัดยะลา มีพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า จำนวน ๑ แห่ง คือ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าบala-ฮาลา
ท้องที่อำเภอเบตง พื้นที่ ๘๐,๓๐๐ ไร่

๔) ป่าเตรียมการสงวน

ตารางที่ ๕ แสดงพื้นที่ป่าเตรียมการสงวน

ลำดับที่	ชื่อป่า	ท้องที่อำเภอ	พื้นที่ (ไร่)
๑	ป่าเตรียมการสงวนป่าฝั่งขวาม่น้ำปัตตานี (แปลงที่ ๑)	บันนังสตา และรามัน	๙,๑๐๖.๒๕
๒	ป่าเตรียมการสงวนป่าฝั่งขวาม่น้ำปัตตานี (แปลงที่ ๒)	บันนังสตา และธารโต	๗๔,๓๖๘.๗๕

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดยะลา

๕) ป่าที่นิคมคืนให้กรมป่าไม้

ป่าที่นิคมคืนให้กรมป่าไม้ ท้องที่อำเภอเบตง พื้นที่ ๒๕๔,๐๐๐ ไร่

๑.๒ ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัด

๑.๒.๑ การแบ่งเขตการปกครอง

จังหวัดยะลา มีประชากรจำนวน ๕๓๒,๓๒๖ คน แยกเป็น ชายจำนวน ๒๖๔,๙๒๘ คน และหญิงจำนวน ๒๖๗,๓๙๘ คน แบ่งการปกครองออกเป็น ๘ อำเภอ ๕๖ ตำบล ๓๘๐ หมู่บ้าน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง เทศบาล ๑๖ แห่ง (แยกเป็นเทศบาลนคร ๑ แห่ง เทศบาลเมือง ๒ แห่ง และเทศบาลตำบล ๑๓ แห่ง) และองค์การบริหารส่วนตำบล ๔๗ แห่ง

ตารางที่ ๖ แสดงการแบ่งเขตการปกครอง จังหวัดยะลา

ที่	อำเภอ	เขตการปกครอง				พื้นที่ (ตร.กม.)
		ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาล	อบต.	
๑	เมืองยะลา	๑๔	๘๐	๖	๙	๔๖๒.๒๔
๒	รามัน	๑๖	๙๐	๓	๑๔	๕๑๖.๐๓๑
๓	บันนังสตา	๖	๕๐	๒	๕	๗๑๕
๔	กรงปินัง	๔	๒๓	-	๔	๑๘๕
๕	ธารโต	๔	๓๗	๑	๔	๖๗๕
๖	เบตง	๕	๓๒	๒	๓	๑,๓๒๘
๗	ยะหา	๗	๔๙	๒	๖	๔๙๙.๙
๘	กาบัง	๒	๑๙	-	๒	๔๕๑
รวม		๕๘	๓๘๐	๑๘	๔๗	๔,๘๓๒.๑๗๑

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดยะลา

ตารางที่ ๗ แสดงรายชื่อตำบลแยกรายอำเภอของจังหวัดยะลา

ลำดับ	อำเภอ	จำนวนตำบล	รายชื่อตำบล
๑	เมืองยะลา	๑๔	สะเตง (เขตเทศบาล) หน้าถ้ำ บุดี สะเตงนอก ยะลา พร่อน ลำพะยา ท่าสาป บันนังสตาเรง เปาะเส็ง ลิดล ลำใหม่ ยูโป ตาเซะ
๒	เบตง	๕	เบตง (เขตเทศบาล) ตาเนาะแมเราะ ยะรม อัยเยอร์เวง ธารน้ำทิพย์
๓	บันนังสตา	๖	บันนังสตา ตาเนาะปูเต๊ะ ตลิ่งชัน ถ้ำทะลุ บาเจาะ เชื่อนบางลาง
๔	ธารโต	๔	ธารโต บ้านแหร แม่หวาด คีรีเขต
๕	ยะหา	๗	ยะหา บาไร่ ตาชี บาโงยซิแน ละแอ ปะแต กาดอง
๖	รามัน	๑๖	กายูบอเกาะ กาลูบิง กอตอดีอริะ โกตาบารู อาซ่อง เกะรอ ท่าธง จะก๊ะ เนินงาม บาโงย ยะดีะ บาลอ ป้อมัง วังพญา ตะล๊ะเหลอ กาลอ
๗	กาบัง	๒	บาละ กาบัง
๘	กรงปินัง	๔	กรงปินัง สะอะ ห้วยกระทิง บุโรง
รวม		๕๘ ตำบล รวมเขตเทศบาล	

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดยะลา

๑.๒.๒ ข้อมูลประชากร

ณ เดือน มกราคม ๒๕๖๖ จำนวน ๕๔๕,๙๑๓ คน

* ประชากรเพศชาย จำนวน ๒๗๑,๔๘๐ คน

* ประชากรเพศหญิง จำนวน ๒๗๔,๔๓๓ คน

* จำนวนครัวเรือน จำนวน ๑๗๕,๙๘๑ คน

ตารางที่ ๘ จำนวนประชากรของจังหวัดยะลา

ลำดับ	อำเภอ	จำนวนประชากร (คน)			ครัวเรือน
		ชาย	หญิง	รวม	
๑	เมืองยะลา	๘๔,๑๐๑	๘๙,๕๕๑	๑๗๓,๖๕๒	๖๔,๙๙๗
๒	เบตง	๓๑,๓๐๒	๓๑,๑๕๐	๖๒,๔๕๒	๒๗,๔๗๖
๓	บันนังสตา	๓๒,๗๔๐	๓๑,๔๐๙	๖๔,๑๔๙	๑๙,๓๐๐
๔	ธารโต	๑๓,๕๔๗	๑๒,๔๖๐	๒๖,๐๐๗	๙,๘๕๖
๕	รามัน	๔๘,๕๓๘	๔๙,๖๖๗	๙๘,๒๐๕	๒๔,๘๖๐
๖	ยะหา	๓๒,๖๒๒	๓๒,๓๕๑	๖๔,๙๗๓	๑๕,๖๗๖
๗	กาบัง	๑๓,๒๓๕	๑๒,๖๗๓	๒๕,๙๐๘	๗,๓๑๕
๘	กรงปินัง	๑๕,๓๙๕	๑๕,๑๗๒	๓๐,๕๖๗	๖,๕๐๑
รวมทั้งสิ้น		๒๗๑,๔๘๐	๒๗๔,๔๓๓	๕๔๕,๙๑๓	๑๗๕,๙๘๑

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดยะลา

๑.๓ ข้อมูลด้านสังคมและวัฒนธรรม

สังคม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณี

จังหวัดยะลา มีสังคมแบ่งออกได้ตามภาษาและศาสนา เป็น ๓ รูปแบบ คือ

- ๑) สังคมชุมชนที่พูดภาษามลายูถิ่น และนับถือศาสนาอิสลาม
- ๒) สังคมชุมชนที่พูดภาษาไทยและนับถือศาสนาพุทธ
- ๓) สังคมชุมชนที่พูดภาษาจีนและนับถือศาสนาอื่น เช่น พุทธ และคริสต์

สังคมชุมชนที่พูดภาษามลายูถิ่นและนับถือศาสนาอิสลามนั้น มักตั้งบ้านเรือนอยู่เป็นกลุ่ม ไม่ปะปนกับชุมชนที่นับถือศาสนาอื่น อยู่เป็นหมู่บ้านๆ ประกอบอาชีพด้วยกันในชุมชนเดียวกัน ส่วนน้อยที่ปะปนกัน ถ้าจำเป็นก็อยู่ปะปนกันบ้าง การนับถือศาสนา ต่างคนต่างปฏิบัติศาสนกิจของตนไป ไม่เบียดเบียนกัน อยู่ด้วยกันโดยสันติ มีบ้างที่ไม่ลงรอยกันในเรื่องศาสนา แต่เป็นเรื่องเล็กน้อย ปัจจุบันผู้ที่พูดภาษามลายูถิ่น ก็สามารถพูดภาษาไทยได้เป็นส่วนใหญ่ เพราะการศึกษาสูงขึ้น กว้างออกไปตามความเจริญของท้องถิ่น และความจำเป็นที่ต้องประกอบอาชีพสัมพันธ์กัน สำหรับชาวพุทธที่พูดภาษาไทย ก็สามารถพูดภาษามลายูถิ่นได้ นับเป็นวิวัฒนาการด้านวัฒนธรรมแห่งยุคโลกาภิวัตน์ รูปแบบของชุมชนมักเกิดขึ้นโดยถือศาสนสถานเป็นจุดศูนย์กลาง เช่น วัด มัสยิด หรือสุเหร่า เพราะต้องอาศัยคนที่รวมกันเข้าเป็นชุมชนที่สนับสนุนค้ำจุนชาวไทยที่นับถือศาสนาพุทธ มีวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณี มีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน และไม่แตกต่างไปจากจังหวัดอื่นๆ เช่น การแต่งกาย การขึ้นบ้านใหม่ วันสงกรานต์ การบวชนาค วันออกพรรษา ประเพณีเดือนสิบ (วันสารทไทย) และประเพณีวันลอยกระทง ชาวไทยที่นับถือศาสนาคริสต์ ก็จะมีวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณีมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันกับจังหวัดอื่นๆ สำหรับชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลามจะมีความแตกต่างไปบ้าง

การแต่งกาย

ชาวยะลาปัจจุบัน แต่งกายตามลัทธิศาสนาที่ตนนับถือ ผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามจะแต่งกายแบบที่นิยมของชาวมุสลิมโดยทั่วไป ผู้ที่นับถือศาสนาพุทธก็แต่งกายตามแบบของชาวไทยที่นิยมโดยทั่วไป ชาวพุทธไม่ได้นิยมเครื่องแต่งกายแบบชาวฮินดูหรือชาวอินเดียนเป็นแหล่งของศาสนาพุทธ ชาวพุทธในชนบทแต่งกายแบบไทยแท้ตามสบาย ถ้าอยู่ในเมืองแต่งกายแบบสากลหรือตามที่ทางราชการไทยบัญญัติ นิยมค่อนข้างไปทางยุโรป ในจังหวัดยะลามีผู้นับถือศาสนาอื่นๆ เช่น คริสต์ ฮินดู น้อย

ชาวชนบทที่กล่าวว่าแต่งกายตามสบายนั้น เพราะภาคใต้มีอากาศแบ่งเป็น ๒ ฤดู คือ ฤดูร้อน กับฤดูฝนเท่านั้น ไม่มีฤดูหนาว ชาวชนบทที่เรียกว่าชาวบ้านนั้น ส่วนมากประกอบอาชีพเกษตรกรรม เรื่องการสวมเสื้อ มีความจำเป็นน้อย สั้นเปลือย จึงไม่ใคร่สวมเสื้อ เว้นแต่ผู้หญิง ผู้ชายจะนุ่งโสร่งหรือกางเกงขาสั้น โปกหัวหรือคลุมหัว ทำไร่ ทำนา ทำสวน หรือหาปลา ถ้าเข้าเมืองหรือเข้าสังคม ก็แต่งกายเรียบร้อย ตามความนิยมของสังคมในท้องถิ่นนั้น สำหรับชาวมุสลิมผู้คงแก่เรียนในทางศาสนา มักนิยมแบบชาวอาหรับก็มีอยู่เป็นอันมาก จะเห็นอยู่ทั่วไปในยุคโลกาภิวัตน์นี้ การแต่งกายของคนรุ่นใหม่ มักวิวัฒนาการไปตามรูปแบบของชาวยุโรปมาก โดยเฉพาะบุคคลที่ประกอบอาชีพรับราชการ ธุรกิจ หรือรัฐวิสาหกิจต่างๆ

ประเพณี

ประเพณีของชาวไทยพุทธ

๑) ประเพณีชิงเปรต การชิงเปรตเป็นประเพณีเนื่องในเทศกาลเดือนสิบของชาวไทยที่นับถือศาสนาพุทธ โดยจัดในวัดทุกวัด ในวันแรม ๑๔ ค่ำ หรือ ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐ โดยทำร้านจัดสำหรับอาหารคาวหวาน ไปวาง เพื่ออุทิศส่วนกุศลไปให้เปรตชน (ปู่ ย่า ตา ยาย และบรรพบุรุษ ที่ล่วงลับไปแล้ว) ร้านที่วางอาหาร เรียกว่า ร้านเปรต สร้างไว้กลางวัด ยกเสาสูง

๔ เสาบ้าง เสาเดียวบ้างและนิยมจัดทำร้ายเปรต ๒ ร้าน โดยแบ่งออกเป็นร้านเสาสสูง สำหรับคนหนุ่มที่มีกำลังวังชาในการปีนป่าย อีกร้านเป็นเสาเตี้ยสูงแค่เอว สำหรับให้เด็กและผู้หญิงได้แย่งชิง เพื่อความสนุกสนาน บนร้านเปรตจะมีสายสิญจน์วงล้อมไว้รอบและต่อยาวไปจนถึงที่พระสงฆ์นั่งทำพิธีกรรม เมื่อทำพิธีเสร็จแล้ว จะมีผู้ตีระฆังให้สัญญาณ บรรดาผู้มาร่วมทำบุญ ก็จะเข้าไปรุมแย่งชิงของอาหารคาวหวานที่อยู่บนร้านเปรตอย่างสนุกสนาน ซึ่งเรียกกันว่า ชิงเปรต

๒) ประเพณีบังกุลบัว การบังกุลบัวคือการทำบุญระลึกถึงญาติที่ล่วงลับไปแล้ว และนำกระดุมมาบรรจุไว้ในบัว (ที่บรรจุอัฐิ) ประจำหมู่บ้าน ในแต่ละวัดหรือบัวประจำตระกูล มีขึ้นระหว่างเดือน ๕ แรม ๑ ค่ำ ของทุกปีเป็นต้นไป ถือเป็น การชุมนุมญาติของแต่ละหมู่บ้านตำบล โดยเมื่อถึงวันบังกุลบัว ญาติพี่น้องลูกหลานที่ไปประกอบอาชีพหรือไปอยู่ต่างถิ่น จะพร้อมใจกันกลับบ้าน เพื่อทำบุญในวันนี้ และจะมีการทำความสะอาดตกแต่งบัว บางที่เรียกประเพณีนี้ว่า ทำบุญรดน้ำบัว

๓) ประเพณีลากพระ ลากพระหรือชักพระจะกระทำกันหลังจากวันมหาปวารณาหรือวันออกพรรษา ๑ วัน คือตรงกับวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ พุทธศาสนิกชนจะพร้อมใจกันอาราธนาพระพุทธรูปขึ้นประดิษฐานบนบุษบกที่วางอยู่เหนือรถหรือล้อเลื่อน แล้วแห่แหนชักลากไปตามถนนไปรวมกัน ณ จุดที่นัดหมายอาจจะเป็นวัดใดวัดหนึ่งหรือสถานที่ที่ผู้จัดงานกำหนดไว้ รถหรือล้อเลื่อนนั้น ชาวบ้านมักเรียกว่า เรือพระ ปกติจะตกแต่งเป็นรูปเรือ โดยใช้คนลากเชือกเป็น ๒ สาย บนเรือพระจะมีคนตีโพน การตีโพนนั้นเพื่อปลุกใจให้ชาวบ้านกระตือรือร้นมาร่วมพิธีลากพระ และเรียกให้ชาวบ้านที่อยู่แนวถนนได้มาร่วมพิธีเท่าที่มีเวลา อาจจะเพียงช่วงระยะทาง ๑๐ - ๒๐ เมตร และร่วมทำบุญตามศรัทธา เมื่อเรือพระแต่ละลำเดินทางไปถึงจุดนัดหมาย ก็จะมีพิธีกรรมและกิจกรรม โดยชาวบ้านจะนำอาหารถวายพระสงฆ์ที่มาพร้อมกับเรือพระ หรือพระสงฆ์ที่ชาวบ้านนิมนต์มาเพื่อร่วมงานลากพระ เพื่อพระฉันเสร็จแล้ว ชาวบ้านก็จะร่วมรับประทานอาหาร และร่วมกิจกรรมเพื่อความสนุกสนานและความสามัคคี กิจกรรมที่จัดในงานประเพณีลากพระ ได้แก่ การประกวดเรือพระ การแข่งขันตีโพนหรือกลองใหญ่ แข่งขันชั้ดตัม แข่งขันกีฬาพื้นบ้าน

ประเพณีของชาวไทยมุสลิม

๑) มาแกบูโละ “มาแกบูโละ” เป็นภาษาท้องถิ่น แปลว่า “กินเหนียว” ประเพณีการกินเหนียวของชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลาม จะใช้ในหลายโอกาส เช่น แต่งงาน และเข้าสู่หนัด คำว่า “กินเหนียว” มิใช่ว่าเจ้าของจะบริการอาหารเฉพาะข้าวเหนียวเท่านั้น แต่เป็นการเลี้ยงอาหารธรรมดาทั่วไปนั่นเอง

๒) การเข้าสู่หนัด เป็นหลักการของศาสนาอิสลาม อันเกี่ยวเนื่องกับเรื่องความสะอาด คือ การขลิบผิวหนังหุ้มส่วนปลายอวัยวะเพศชาย หรือเรียกตามภาษาท้องถิ่นว่า “มาโชะยวี่” ซึ่งจะกระทำแก่เด็กชาย ที่มีอายุระหว่าง ๒-๑๐ ปี ส่วนการจัดเลี้ยงอาหารในวันเข้าสู่หนัด ถือว่าเป็นประเพณีอย่างหนึ่ง

๓) วันฮารีรายอ มีอยู่ ๒ วันคือ

(๑) วันอิลฎิฟิตรี หรือที่เรียกว่า “วันฮารีรายอ” เป็นวันรื่นเริงเนื่องจากการสิ้นสุดการถือศีลอดในเดือนรอมฎอน เป็นการกลับเข้าสู่สภาพเดิมคือ สภาพที่ไม่ต้องอดอาหาร ไม่ต้องอดน้ำ ฯลฯ อีกต่อไป วันอิลฎิฟิตรี ตรงกับวันที่หนึ่งของเดือนเซาวาล ซึ่งเป็นเดือนที่ ๑๐ ทางจันทรคติและทางราชการกำหนดให้เป็นวันหยุดราชการ ใน ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้

(๒) วันอิลฎิอ์ตฮา หรือที่เรียกว่า “วันฮารีรายอหัจญ์” หมายถึง วันรื่นเริงเนื่องในวันเชือดสัตว์พลีเป็นทานบริจาคอาหารแก่คนยากจนและประชาชนทั่วไป ตรงกับวันที่ ๑๐ ของเดือนซุลฮิจญะ เป็นเวลาเดียวกับการประกอบพิธีหัจญ์ ณ นครเมกกะของมุสลิมทั่วโลก ดังนั้น ชาวไทยมุสลิมจึงนิยมเรียกวันตรุษนี้ว่า วันอีดใหญ่หรือวันรายอหัจญ์ และทางราชการกำหนดให้เป็นวันหยุดราชการใน ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้

๔) วันเมาลิด เมาลิด เป็นภาษาอาหรับ แปลว่า เกิด ที่เกิด หรือวันเกิด ซึ่งหมายถึงวันสมภพของนบีมุฮัมมัด ตรงกับวันที่ ๑๒ ของเดือนรอบีอุลอาวาล หรือเดือนที่ ๓ ตามปฏิทินอาหรับ วันเมาลิด นอกจากจะเป็นวันเฉลิมฉลองเนื่อง

ในวันสมภพของนปมูฮัมหมัดแล้ว ยังเป็นการรำลึกถึงวันที่ท่านลี้ภัยจากนครเมกกะไปสู่นครมาดีนะห์ และเป็นวันมรณกรรมของท่านอีกด้วย กิจกรรมต่าง ๆ ในวันเมาลิด ได้แก่ การอัญเชิญคัมภีร์ อัน-กรุอ่าน การแสดงปาฐกถาธรรม การแสดงนิทรรศการ การเลี้ยงอาหาร ฯลฯ

๕) วันอาซุรอ อาซุรอ เป็นภาษาอาหรับ หมายถึง วันที่ ๑๐ ของเดือนมุฮัรรอน ซึ่งเป็นเดือนทางศักราชอิสลาม ในสมัยท่านนบีนุส ได้เกิดน้ำท่วมใหญ่ยังความเสียหายแก่ทรัพย์สินไร่นาของประชาชนทั่วไป ทำให้เกิดการขาดอาหารบริโภค จึงประกาศให้ผู้ที่มีสิ่งของที่เหลือพอจะรับประทานได้ ให้เอามากองรวมกัน เนื่องจากต่างคนต่างมีของคนละอย่าง ไม่เหมือนกัน ท่านนบีนุส ให้เอาของเหล่านั้นมากวนเข้าด้วยกัน สวากของท่านก็ได้รับประทานอาหารโดยทั่วกัน และเหมือนกัน ในสมัยท่านนบีมุฮัมหมัด (ศ็อลฯ) ได้เกิดเหตุการณ์ทำนองเดียวกันขณะที่ กองทหารของท่านกลับจากการรบที่บาศัร ปรากฏว่าทหารมีอาหารไม่พอกิน ท่านนบีมุฮัมหมัด (ศ็อลฯ) จึงใช้วิธีการของท่านนบีนุส โดยให้ทุกคนเอาข้าวของที่รับประทานได้มากวนเข้าด้วยกัน แล้วแบ่งกันรับประทานในหมู่ทหาร

๑.๔ ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

๑.๔.๑ การคมนาคมขนส่ง การคมนาคมที่สะดวก มี ๒ ทาง คือ ทางรถไฟ และทางรถยนต์

๑) ทางรถไฟ จังหวัดยะลามีขบวนรถด่วน รถเร็ว สปรีนเตอร์ จากสถานีรถไฟกรุงเทพ-สถานียะลา ทุกวันใช้เวลาเดินทางประมาณ ๑๗ ชั่วโมง

๒) ทางรถยนต์ ตารางเดินรถภาคใต้จากสถานีขนส่งสายใต้ใหม่-จังหวัดยะลาใช้เส้นทางหลวงหมายเลข ๔ ไปจังหวัดชุมพร รวมระยะทางประมาณ ๔๖๐ กิโลเมตร ต่อด้วยเส้นทางหลวงหมายเลข ๔๑ หรือ ๔๒ ประมาณ ๕๐๐ กิโลเมตร ผ่านปากบาราเทพาถึงสามแยกดอนยาง เลี้ยวขวไปอีกประมาณ ๔๐ กิโลเมตร เข้าสู่จังหวัดยะลา รถโดยสารประจำทางปรับอากาศ ธรรมดา ออกเดินทางทุกวันจากสถานีขนส่งสายใต้ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๑๗ ชั่วโมง

๑.๔.๒ การไฟฟ้า จังหวัดยะลา มีโรงผลิตไฟฟ้า จำนวน ๔ แห่ง เป็นโรงไฟฟ้าพลังงานน้ำของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) จำนวน ๒ แห่ง และโรงไฟฟ้าชีวมวลของบริษัทเอกชน จำนวน ๒ แห่ง มีกำลังการผลิตติดตั้งรวม ๑๐๖.๑๗ เมกะวัตต์ ดังนี้

ตารางที่ ๙ แสดงโรงไฟฟ้าของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย จังหวัดยะลา ปี ๒๕๖๖

โรงไฟฟ้า	สถานที่ตั้ง	กำลังผลิตติดตั้ง (เมกะวัตต์)
๑. โรงไฟฟ้าเขื่อนบางลาง (พลังงานน้ำ)	อำเภอบันนังสตา	๗๒.๐๐
๒. โรงไฟฟ้าเขื่อนบ้านสันติ (พลังงานน้ำ)	อำเภอบันนังสตา	๑.๒๗

ที่มา : สำนักงานพลังงานจังหวัดยะลา

ตารางที่ ๑๐ แสดงโรงไฟฟ้าของผู้ประกอบการเอกชน จังหวัดยะลา ปี ๒๕๖๖

โรงไฟฟ้า	สถานที่ตั้ง	กำลังผลิตติดตั้ง (เมกะวัตต์)	ปริมาณขายตามสัญญา (เมกะวัตต์)
โรงไฟฟ้าบริษัทกัลป์ ยะลากรีน จำกัด	อำเภอเมืองยะลา	๒๓.๐	๒๐.๒
โรงไฟฟ้าบริษัท ยะลากรีนเอนเนอร์ยี จำกัด (พลังงานชีวมวล)	อำเภอเมืองยะลา	๙.๙	๘.๗

สถานีไฟฟ้าแรงสูง

จังหวัดยะลา มีสถานีไฟฟ้าแรงสูง จำนวน ๓ แห่ง เป็นสถานีไฟฟ้าแรงสูงของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) จำนวน ๒ แห่ง และเป็นสถานีไฟฟ้าแรงสูงของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.) จำนวน ๑ แห่ง ดังนี้

สถานีไฟฟ้าแรงสูงของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) จำนวน ๒ แห่ง

- สถานีไฟฟ้ายะลา (YL๑) ขนาด ๑๑๕ kV

- สถานีไฟฟ้ายะลา (YL๒) ขนาด ๒๓๐ kV

สถานีไฟฟ้าแรงสูงของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.) จำนวน ๑ แห่ง

- สถานีไฟฟ้ายุพราชชัย (YRA) ขนาด ๑๑๕-๓๓ kV

๑.๔.๓ ข้อมูลด้านการกักกันของจังหวัด

จังหวัดยะลามีเขตแดนติดต่อกับประเทศมาเลเซียในพื้นที่อำเภอเบตง จึงมีการตั้งด่านศุลกากร ณ จุดผ่านต่าบเบตง อำเภอเบตง โดยมีด่านตรวจพืช กรมวิชาการเกษตร ตั้งอยู่ที่พื้นที่ดังกล่าวด้วย

๒) ระบบน้ำประปา

หน่วยงานที่ให้บริการทางด้านการประปาของจังหวัดยะลา มีทั้งหน่วยงานประปาส่วนภูมิภาค และการประปาเทศบาล แยกได้ดังนี้

(๑) การประปาส่วนภูมิภาค มีสำนักงานประปา จำนวน ๒ แห่ง

ตารางที่ ๑๑ แสดงข้อมูลของสำนักงานการประปาส่วนภูมิภาค จังหวัดยะลา

สาขา	จำนวนผู้ใช้น้ำ ทั้งหมด (ราย)	กำลังผลิตที่ใช้ (ลบ.ม./วัน)	ปริมาณน้ำผลิต (ลบ.ม.)	ปริมาณน้ำผลิต จ่าย (ลบ.ม.)	ปริมาณน้ำจำหน่าย (ลบ.ม.)
๑. เบตง	๑๐,๗๙๙	๑๗,๒๘๐	๒๖๕,๖๕๘	๒๕๓,๖๕๘	๒๐๕,๒๘๕
๒. ยะหา	๒,๙๗๔	๓,๔๕๖	๑๐๓,๗๕๙	๑๐๒,๒๖๙	๖๙,๗๓๓

ที่มา : การประปาส่วนภูมิภาค สาขาเบตงและยะหา

(๒) การประปาเทศบาลนครยะลา

ตารางที่ ๑๒ แสดงข้อมูลอัตราการผลิตและผู้ใช้้ประปา ในเขตเทศบาลนครยะลา

รายการ	๒๕๖๖
อัตราการผลิต (ลบ.ม.)	๘,๗๖๐,๐๐๐
ผู้ใช้น้ำประปา (ราย)	๒๐,๕๗๔

ที่มา : กองการประปา เทศบาลนครยะลา

๑.๕ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด

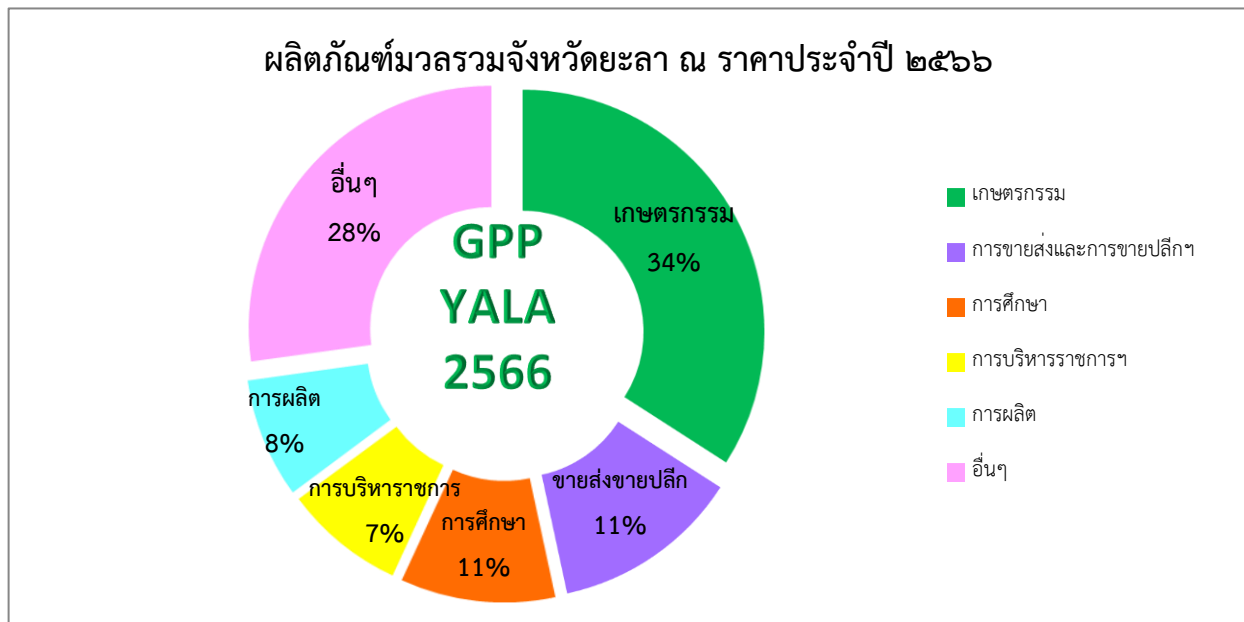
โครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดยะลา ปี ๒๕๖๖ พิจารณาจากสัดส่วนมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี โดยมีสัดส่วนภาคบริการ ร้อยละ ๕๕.๖ ภาคเกษตรกรรม ร้อยละ ๓๓.๙ และภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ ๑๐.๕

การผลิตภาคบริการ มีมูลค่า ๒๙,๐๕๗ ล้านบาท โดยสาขาการขนส่งและการขายปลีกฯ มีมูลค่าสูงสุด ๖,๒๗๔ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๖ ของภาคบริการ รองลงเป็นสาขาการศึกษา และสาขาบริหารราชการฯ คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๐ และร้อยละ ๑๓.๔ ตามลำดับ

การผลิตภาคเกษตร มีมูลค่า ๑๗,๗๔๖ ล้านบาท เพิ่มขึ้น ๔,๔๑๘ ล้านบาท จากปีที่ผ่านมา ขยายตัวร้อยละ ๔๖.๗ จากปริมาณผลผลิตยางพาราซึ่งเป็นพืชที่สำคัญ โดยผลผลิตเพิ่มขึ้นจากการขยายพื้นที่เพาะปลูก ภูมิอากาศที่เอื้ออำนวย และการดูแลบำรุงรักษาของเกษตรกรเพื่อเร่งเก็บเกี่ยวผลผลิตจากราคาที่สูงใจ รวมถึงความต้องการใช้ยางพาราเพื่อทดแทนยางสังเคราะห์ที่ราคาปรับสูงตามราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกเพิ่มขึ้น

การผลิตภาคอุตสาหกรรม มีมูลค่า ๕,๔๗๙ ล้านบาท ลดลง ๒๔๓ ล้านบาท จากปีที่ผ่านมา หดตัวร้อยละ -๓.๕ ตามการหดตัวสาขาการผลิตสินค้าอุตสาหกรรม สาขาการทำเหมืองแร่และเหมืองหิน และสาขาการจัดหาน้ำฯ ขณะที่สาขาไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ และระบบการปรับอากาศ ขยายตัวเพิ่มขึ้น

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยะลา ปี ๒๕๖๖

ตารางที่ ๑๓ แสดงข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดยะลา GPP ของจังหวัดยะลา

สาขา	ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยะลา ณ ราคาประจำปี (ล้านบาท)		
	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖
เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	๑๗,๑๗๖	๑๓,๒๖๗	๑๗,๗๔๖
ภาคเกษตร	๑๗,๑๗๖	๑๓,๒๖๗	๑๗,๗๔๖
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	๒๐๙	๒๘๔	๒๔๐
การผลิต	๓,๙๙๑	๔,๔๔๔	๔,๐๖๕
ไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ และระบบปรับอากาศ	๘๔๙	๙๓๖	๑,๑๑๕
การจัดหาน้ำ การจัดการ และการบำบัดน้ำเสีย ของเสีย และสิ่งปฏิกูล	๕๓	๕๗	๕๙
ภาคอุตสาหกรรม	๕,๑๐๒	๕,๗๒๒	๕,๔๗๙
การก่อสร้าง	๒,๙๑๓	๒,๗๓๘	๒,๑๓๒
การขายส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์	๖,๓๑๙	๕,๒๗๔	๖,๒๗๔
การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า	๑,๒๓๙	๑,๒๔๗	๑,๓๑๓
ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	๓๑๔	๖๗๕	๙๖๔
ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	๗๖๓	๗๑๗	๖๑๔
กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย	๒,๗๑๐	๒,๘๙๗	๓,๓๘๑
กิจกรรมอสังหาริมทรัพย์	๑,๖๘๔	๑,๗๗๐	๑,๘๗๘
กิจกรรมทางวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และเทคนิค	๔๐	๓๖	๒๙
กิจกรรมการบริหารและการบริการสนับสนุน	๓๙๗	๔๙๑	๔๖๔
การบริหารราชการ การป้องกันประเทศ และการประกันสังคมภาคบังคับ	๔,๐๔๒	๔,๒๖๐	๓,๙๐๓
การศึกษา	๕,๑๖๑	๕,๓๙๖	๕,๕๑๗
กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	๒,๐๖๑	๒,๐๙๐	๒,๑๒๒
ศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ	๙๘	๙๖	๑๐๐
กิจกรรมบริการด้านอื่นๆ	๓๖๘	๓๘๒	๓๖๗
ภาคบริการ	๒๘,๑๐๙	๒๘,๐๗๐	๒๙,๐๕๗
Gross provincial product (GPP)	๕๐,๓๘๗	๔๗,๐๕๙	๕๒,๒๘๒
GPP Per capita (Baht)	๑๐๕,๔๕๓	๙๗,๘๘๓	๑๐๘,๑๐๘
%YOY	๓.๘๕	-๘.๙๔	๙.๒๙
Population (๑,๐๐๐ persons)	๔๗๘	๔๘๑	๔๘๔

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

๑.๖ ข้อมูลด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑.๖.๑ แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ

สวนขวัญเมือง

เป็นสวนสาธารณะกลางเมืองยะลา ดัดแปลงมาจากสวนสาธารณะพญาโกย อยู่ห่างจากศาลเจ้าพ่อหลักเมืองประมาณ ๓๐๐ เมตร มีเนื้อที่ประมาณ ๒๐๗ ไร่ จัดให้เป็นสนามกีฬา สถานที่พักผ่อนหย่อนใจของชาวเมือง โดยเฉพาะทะเลสาบ มีเนื้อที่ ๖๙ ไร่ เนื่องจากจังหวัดยะลาเป็นจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีพื้นที่ทั้งหมดเป็นป่าเขา ไม่มีชายแดนทะเล ทางเทศบาลเมืองยะลาจึงได้จัดทำชายหาดจำลองขึ้น มีสนามแข่งขันนกเขาขาวเสียง ซึ่งเป็นสนามมาตรฐานใหญ่ที่สุดในจังหวัดภาคใต้

น้ำตกบูเกะปิโล หรือน้ำตกตะวันตกมี

อยู่ระหว่างตำบลบูติกับตำบลบันนังสาเรง อำเภอเมืองยะลา ที่สันเขาภูนี้มน้ำตกซึ่งตามประวัติเป็นที่พักผ่อนของเจ้าผู้ครองนครเมืองรามันในสมัยที่เมืองชายแดนภาคใต้ยังแยกตัวเป็น ๗ หัวเมือง อยู่ห่างจากทางหลวงแผ่นดินสายยะลา - รามัน ๑ กม.

ถ้ำคนโท

อยู่ห่างจากตัวเมืองยะลาประมาณ ๖ กิโลเมตร บนถนนสายยะลา - ยะหาด้านขวามือ หรือถึงก่อนถ้ำคูหาภิมุขเพียง ๑ กิโลเมตร มีรถประจำทางจากตัวเมืองผ่านทุกครึ่งชั่วโมง เมื่อลงจากรถแล้วเดินเข้าไปตามถนนเล็กๆ ประมาณ ๕๐ เมตร ผ่านป่าละเมาะไปยังทิวเขากำป๋อันเป็นที่ตั้งของถ้ำสำเภาทอง และถ้ำคนโท เมื่อผ่านถ้ำสำเภาทองแล้วเดินเลียบเชิงเขาไปอีก ๑๕ นาที จึงถึงถ้ำคนโท ซึ่งเป็นถ้ำที่มีความสวยงามและใหญ่ที่สุดในภูเขากำป๋อัน เป็นภูเขาหินอ่อน ภายในถ้ำมีหินงอก สูงประมาณ ๑๒๐ เมตร มีลักษณะคล้ายผู้หญิงนั่งสมาธิใคร ๆ เรียกเธอว่า “แม่นางมณโฑ” ซึ่งเพี้ยนมาจากชื่อถ้ำนั่นเอง นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งที่ขุดพบพระพิมพ์เก่าแก่มากมาย โดยเฉพาะพระพิมพ์อวโลกิเตศวรแบบศรีวิชัย ซึ่งเป็นพระพิมพ์ที่มีลักษณะดีและเนื้อสวยที่สุดในบรรดาที่ขุดพบได้ทั้งหมด

ถ้ำศิลป์

ตั้งอยู่หมู่ ๒ ตำบลหน้าถ้ำในเขตอำเภอเมืองไม่ไกลจากถ้ำคูหาภิมุข การเดินทางทางใช้เส้นทางเดียวกับ วัดถ้ำคูหาภิมุข แต่ต้องเดินทางต่อไปอีก ๒ กิโลเมตร สภาพถนนลาดยางจนถึงเชิงเขา มีบันไดให้นักท่องเที่ยวเดินขึ้นไปยังปากถ้ำโดยสะดวก (ปากถ้ำสูงจากเชิงเขา ๒๘ เมตร) จุดเด่นของถ้ำศิลป์อยู่ที่ภายในถ้ำมีจิตรกรรมฝาผนังทั้งสมัยก่อนประวัติศาสตร์เป็นภาพคนล่าสัตว์ เขียนด้วยสีดำและจิตรกรรมสมัยประวัติศาสตร์ เป็นภาพพระพุทธประวัติ ตอนธิดา พระยามารยัวยวนพระพุทธรูปเจ้า ภาพนี้มีขนาด ยาว ๘ เมตร สูง ๕ เมตร แต่สภาพของจิตรกรรมค่อนข้างลบเลือน จิตรกรรมนี้ได้รับการยกย่องว่ามีอายุเก่าแก่ที่สุดในประเทศไทย และเป็นงานศิลปกรรมสมัยศรีวิชัยชิ้นเดียวที่เป็นภาพจิตรกรรม การเข้าชมแจ้งความจำนงค์ต่อครูใหญ่โรงเรียนบันนังลือตาที่อยู่ใกล้ถ้ำ ซึ่งเป็นผู้เก็บรักษาอุทยานประตูถ้ำ

น้ำตกตะวันตกมี

เป็นน้ำตกที่สวยงามแตกต่างจากน้ำตกอื่นๆ เพราะเมื่อแสงแดดกระทบกับสายน้ำ จะทำให้สีของหินใต้แอ่งน้ำเป็นสีเหลืองสวยงาม น้ำตกนี้ตั้งอยู่หมู่ ๖ อำเภอรามัน ตั้งบนภูเขากำป๋อัน ห่างจากตัว เมืองยะลา ประมาณ ๑๙ กิโลเมตร ใช้เส้นทางยะลา - โกตาบารู ถนนลาดยางตลอด ๑๕ กิโลเมตร เลี้ยวเข้า ตำบลโกตาบารูถึง ตำบลท่าเรือ ประมาณ ๒ กิโลเมตร เลี้ยวเข้าถนนหมู่บ้านประมาณ ๒ กิโลเมตร จะถึงทางเข้าน้ำตก เข้าไปประมาณ ๕๐๐ เมตร

บึงน้ำใส

แหล่งกำเนิดปลามังกร อยู่ที่อำเภอรามัน ห่างจากตัวเมืองยะลา ๒๖ กิโลเมตร ผ่านอำเภอรามันไปทางอำเภอรือเสาะ ประมาณ ๘ กิโลเมตร เลี้ยวซ้ายจากถนนใหญ่เข้าสู่บ้านบึงน้ำใสหมู่ที่ ๕ ตำบลตะโละพะลอ อำเภอรามัน ปลาชนิดนี้มีมาก ในแถบอินโดจีน มาเลเซีย และประเทศไทยตอนล่าง เชื่อกันว่าใครเลี้ยงปลามังกร จะมีโชคลาภ ราคาซื้อขายจึงค่อนข้างสูง

ถ้ำกระแซง

เป็นถ้ำที่สวยงามตามธรรมชาติเพดานของถ้ำมีหินย้อยมากมาย ถ้ำที่อยู่ใกล้เคียงกับถ้ำกระแซงอีก ๓ ถ้ำ ได้แก่ ถ้ำลูกอม ถ้ำน้ำลอด และถ้ำพระ ถ้ำเหล่านี้อยู่ในเขตอำเภอบันนังสตา อยู่ห่างตัวจังหวัดยะลา ๕๐ กิโลเมตร ห่างจากที่ว่าการอำเภอบันนังสตา ๘ กิโลเมตร ใช้เส้นทางเดียวกับการไปเยือนบางกลาง ลักษณะเด่นของถ้ำกระแซง คือ มีลำธารไหลผ่านลอดถ้ำปากถ้ำเป็นโพรงขนาดใหญ่มองออกไปภายนอกเห็นป่าไม้ร่มรื่น และทิวทัศน์งดงามเหมาะสำหรับท่องเที่ยวพักผ่อน

น้ำตกกือลอง (สุขทาลัย)

อยู่ในนิคมสร้างตนเองพัฒนาภาคใต้ อำเภอบันนังสตา บนเขาปกไยยะ เขานี้เป็นที่ตั้งสถานีถ่ายทอดสัญญาณห่างจากตัวเมืองประมาณ ๔๐ กิโลเมตร ตามเส้นทางสายยะลา - เบตง แยกซ้ายเข้าทางลูกรังอีกประมาณ ๘ กิโลเมตร น้ำตกนี้ถูกค้นพบเมื่อปี ๒๕๐๗ ประกอบด้วยน้ำตก ๕ ชั้น สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงพระทานนามน้ำตกแห่งนี้ว่า “น้ำตกสุขทาลัย” มีทิวทัศน์ที่สวยงามมากเหมาะสำหรับเล่นน้ำในอ่างน้ำและพักผ่อนรับประทานอาหาร ศาลาที่สร้างไว้

ถ้ำทะลุ

อยู่ในเขตตำบลถ้ำทะลุ อำเภอบันนังสตา ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางตามเส้นทางหลวงสาย ยะลา - บันนังสตา - เบตง และมีทางแยกสู่แหล่งท่องเที่ยวถ้ำทะลุอยู่ขวามือ จุดเด่น คือ ถ้ำหินปูนซึ่งทะลุลอดไปอีกด้านหนึ่งของภูเขาที่มีศาลประดิษฐานรูปปั้นเจ้าแม่กวนอิม อันเป็นที่เคารพสักการะของชาวไทย เชื้อสายจีนในจังหวัดยะลาและพื้นที่ใกล้เคียง โดยเฉพาะในช่วงเดือนยี่ทางจันทรคติของจีน ซึ่งจัดให้มีเทศกาลกินเจขึ้นที่บริเวณศาลแห่งนี้จะมีนักท่องเที่ยวและผู้นับถือศรัทธาเจ้าแม่กวนอิมเดินทางมาร่วมสักการะและกินเจมากกว่าในช่วงอื่นๆ ของปี

เขื่อนบางลาง

กั้นแม่น้ำปัตตานี ที่บริเวณบางบางกลาง ตำบลเขื่อนบางลาง อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา ห่างจากตัวอำเภอเมือง ๕๘ กิโลเมตร ตัวเขื่อนเป็นเขื่อนหินถม แกนดินเหนียว มีความสูง ๘๕ เมตร สันเขื่อนยาว ๔๓๐ เมตร กว้าง ๑๐ เมตร อ่างเก็บน้ำมีความจุ ๒๖๐ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่รับน้ำเหนือเขื่อน ๒,๐๘๐ ตารางกิโลเมตร

ป่าฮาลา - บาลา

หรือสวนป่าพระนามาภิไธย (ส่วนที่ ๒) เป็นป่าดิบชื้นที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยพันธุ์พืชพันธุ์สัตว์นานาชนิด มีพื้นที่ขนาดใหญ่อยู่ในแนวรอยต่อระหว่างจังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส นอกจากนั้นยังเป็นต้นกำเนิดของแหล่งน้ำในเขื่อนบางลาง และนักท่องเที่ยวที่สนใจจะศึกษาการเดินป่าธรรมชาติ การนั่งเรือ ล่องแพ ตกปลา สามารถติดต่อได้ที่กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๔๔๕ ถนนสุขยางค์ อำเภอบางเบตง จังหวัดยะลา

วนอุทยานน้ำตกธารโต

อยู่ที่ตำบลแม่หวาด อำเภอธารโต เป็นวนอุทยานและป่าสงวน มีเนื้อที่ ๑,๐๐๐ ไร่ เป็นน้ำตกที่สวยงามลดหลั่นกันลงมาถึง ๙ ชั้น ห่างจากตัวเมืองออกไปตามถนนยะลา - เบตง ประมาณ กิโลเมตรที่ ๕๗-๕๘ มีทางลูกรังแยกเข้าไป ๒ กิโลเมตร ประกาศเป็นวนอุทยาน เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๐๓ น้ำตกละออรู้ง

เป็นน้ำตกที่ตั้งอยู่ระหว่างเขตติดต่อ อำเภอธารโตและอำเภอเบตงห่างจากจังหวัดยะลาประมาณ ๙๐ กิโลเมตร ใช้เส้นทางยะลา - เบตง ถนนลาดยางตลอด ก่อนถึงอำเภอเบตงประมาณ ๔๐ กิโลเมตร จะมีถนนดินแยกเข้าน้ำตก ประมาณ ๑๐๐ เมตร น้ำตกแห่งนี้มีความงดงามอันเกิดจากละออรู้งน้ำตกกระทบแสงแดด มองเห็นเป็นสีรุ้งอยู่เบื้องล่างริมภูผาบริเวณร่มรื่นตลอดทั้งวัน

บ่อน้ำร้อน

เป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติอย่างหนึ่งของเบตงที่มีน้ำพุเดือดขึ้นมาจากพื้นดินในหมู่บ้านนะเราะปะไร ตำบลตาเนาะ - แม่เราะ ห่างจากอำเภอเบตง ประมาณ ๔ กิโลเมตร แยกขวาเข้าไปอีก ๖ กิโลเมตร ตรงจุดบริเวณที่น้ำเดือดสามารถต้มไข่สุกภายใน ๗ นาที และเชื่อกันว่าน้ำแร่นี้สามารถรักษาโรคผิวหนังได้

๑.๖.๒ แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์/ศาสนสถาน

พระพุทธไสยาสน์วัดคูหาถ้ำกิมข (วัดหน้าถ้ำ)

ตั้งอยู่ที่ตำบลหน้าถ้ำ อำเภอเมือง ไปตามเส้นทางยะลา - หาดใหญ่ ห่างจากตัวเมือง ๖ กิโลเมตร ตามเส้นทางไปสู่อำเภอยะหา ชาวบ้านทั่วไปเรียกว่าวัดหน้าถ้ำ เพราะภายในวัดนี้มีถ้ำใหญ่แห่งหนึ่ง มีพระพุทธไสยาสน์ของโบราณขนาดใหญ่ประดิษฐานอยู่ภายใน สันนิษฐานว่าสร้างมาแต่ปี พ.ศ. ๑๓๐๐ เป็นพระพุทธไสยาสน์สมัยศรีวิชัย มีขนาดความยาว ๘๑ ฟุต ๑ นิ้ว เชื่อกันว่าเดิมเป็นปางนารายณ์บรรทมสินธุ์ เพราะมีภาพนาคแผ่พังพานปกพระเศียร ต่อมาจึงได้ดัดแปลงเป็นพระพุทธไสยาสน์แบบหินยาน พระพุทธไสยาสน์วัดหน้าถ้ำแห่งนี้ชาวภาคใต้ถือว่าเป็นปูชนียสถานที่สำคัญ ๑ ใน ๓ ของดินแดนภาคใต้ คือ พระบรมธาตุเมืองนครฯ พระธาตุไชยาที่สุราษฎร์ธานี และพระพุทธไสยาสน์ วัดหน้าถ้ำ นอกจากนี้ภายในถ้ำยังมีหินงอกหินย้อยสวยงาม ในบริเวณใกล้เคียง กัน มีถ้ำอีกแห่งหนึ่ง เรียกว่า ถ้ำมิด ซึ่งภายในมีหินงอกหินย้อยเป็นรูปลักษณะต่างๆ เช่น ม่าน เศียรช้างเอราวัณ ฯลฯ เย็นสะอาดไหลจากโขดหินธรรมชาติ มีไฟฟ้าติดตั้งเพื่ออำนวยความสะดวกสบายแก่นักท่องเที่ยวที่จะชมถ้ำมิดแห่งนี้

ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง

เป็นที่ตั้งของหลักเมืองจังหวัดยะลา ซึ่งเป็นที่เคารพนับถือของประชาชนชาวจังหวัดยะลา ตั้งอยู่ใจกลางวงเวียนหน้าศาลากลางจังหวัด พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานยอดเสาหลักเมืองให้เมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๐๕ ภายในศาลประดิษฐานเสาหลักเมือง ซึ่งสร้างด้วยแกนไม้ชัยพฤกษ์ สูง ๕๐ เซนติเมตร วัดโดยรอบที่ฐาน ๔๓ นิ้ว ที่ปลาย ๓๖ นิ้ว พระเศียรยอดเป็นรูปพรหมจตุรพักตร์และเปลวไฟ บริเวณโดยรอบเป็นสวนสาธารณะ ร่มรื่น สวยงาม เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนทั่วไปจะมีการจัดงานสมโภชเจ้าพ่อหลักเมือง ระหว่างวันที่ ๒๕ - ๓๑ พฤษภาคม ของทุกๆ ปี

พระมหาธาตุเจดีย์ พระพุทธธรรมประกาศ

ตั้งอยู่ที่วัดพุทธาธิวาส ถนนรัตนกิจ องค์เจดีย์ตั้งอยู่บนเนินเขา มีความกว้าง ๓๙ เมตร สูง ๓๙.๙ เมตร เป็นมหาธาตุเจดีย์ที่สวยงาม และใหญ่ที่สุดในภาคใต้ ภายในพระมหาธาตุเจดีย์บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ศิลปะการก่อสร้างเป็นสถาปัตยกรรมแบบศรีวิชัยประยุกต์

มัสยิดกลางจังหวัดยะลา

เป็นมัสยิดใหญ่ประจำจังหวัดยะลา ตั้งอยู่ด้านซ้ายของถนนสายยะลา-ปัตตานี ในเขตเทศบาลเมืองยะลา โดยผ่านบริเวณที่ทางรถไฟตัดข้ามถนนไปเพียง ๒๐๐ เมตร มัสยิดแห่งนี้เพิ่งสร้างเสร็จ เมื่อพ.ศ.๒๕๒๗ รูปทรงงดงาม เป็นสถาปัตยกรรมแบบตะวันออกที่สอดแทรกเส้นกรอบทรงสุเหร่าไว้ได้อย่างกลมกลืน ด้านหน้าเป็นบันไดกว้าง สูงประมาณ ๓๐ ชั้น ทอดสู่ลานชั้นบน หลังคาทรงสี่เหลี่ยม มีโดมใหญ่อยู่กลาง นักท่องเที่ยวที่สนใจเข้าชมได้ด้วยความสะดวก

๑.๖.๓ แหล่งท่องเที่ยวเชิงประเพณีและวัฒนธรรม

สวนสาธารณะสนามช้างเผือก

สนามโรงพิธีช้างเผือก ตั้งอยู่ใจกลางเมืองยะลา มีพื้นที่ ๘๐ ไร่ เคยใช้เป็นสถานที่ประกอบพิธีน้อมเกล้าฯ ถวายช้างเผือก “**พระเศวตสุรคชาธาร**” แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๑๑ ปัจจุบันได้รับการตกแต่งด้วยไม้ดอก ไม้ใบ และไม้ประดับไว้อย่างสวยงาม มีสระน้ำ มีศาลากลางน้ำ รูปปั้นจำลองของสัตว์ต่างๆ หลายชนิด ประชาชนนิยมไปพักผ่อนในยามว่างเป็นจำนวนมาก และในช่วงปิดภาคเรียนฤดูร้อน เทศบาลจัดให้มีการแสดงดนตรีเพื่อให้ประชาชน ไปพักผ่อนหย่อนใจในสวนสาธารณะได้รับความเพลิดเพลินอีกด้วย

อำเภอเบตง

เบตงเมืองในหมอก เมื่อดูแผนที่ประเทศไทยแล้ววัดระยะทางจากจุดเริ่มต้นกรุงเทพมหานครลงไปทางใต้สุดเป็นระยะทางไกลสุดผืนแผ่นดินไทยตรงจุดที่เป็นแหลมยื่นเข้าไปในประเทศสหพันธรัฐมาเลเซีย อาณาบริเวณนั้นคือ “**เบตง**” เป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดยะลา ภูมิประเทศในเขตเทศบาลเมืองเบตงมีภูเขาปกคลุมอยู่ทั่วไป บางคนเรียกอำเภอเบตงว่า “**เมืองในหมอก**” ช่วงเช้าจะมีหมอกปกคลุมไปทั่วทั้งอำเภอเบตงเป็นเมืองชายแดนที่น่าเที่ยวเมืองหนึ่ง เพราะมีคนเกือบทุกชาติทุกภาษาพักอยู่ในเบตงโดยเฉพาะในเขตเทศบาล มีคนจีนมาอาศัยอยู่หลายคน เช่น คนกวางไส กว้างตุง ฮกเกี้ยน แต่จิว ฯลฯ ส่วนคนไทยมีทั้งไทยเหนือ ไทยใต้ ไทยกลางทุกภาค นอกจากนี้ก็มีไทยอิสลาม ตลอดจนชาวญีปุ่น เกาหลี และฝรั่งชาติต่าง ๆ เข้ามาทำค้าขายผู้ที่มีความสนใจด้านภาษา แล้วจะเรียนรู้ได้หลายภาษาทีเดียว โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ชาวเบตง มีโอกาสใช้มาก เพราะเป็นเมืองชายแดน มีแขกชาวต่างประเทศเข้าออกเป็นประจำ และชาวเบตง ก็มีโอกาสรอต่างประเทศด้านมาเลเซีย สิงคโปร์ ชาวเบตงเป็นคนขยันในการประกอบอาชีพมีความเป็น อยู่ดี มีความสามัคคี รักความสงบ

อุโมงค์เบตง

ตั้งอยู่หมู่ ๒ บ้านปิยะมิตร ๑ ตำบลตะเนาะแมเราะ เข้าทางเดียวกับบ่อน้ำร้อนเบตงอยู่ถัดจากน้ำตกอินทสรไปอีก ๓ กิโลเมตร เป็นอุโมงค์ดินซึ่งอดีตขบวนการโจรคอมมิวนิสต์มาลายา (จคม.) สร้างขึ้นบนเนินเขาในป่าทึบสำหรับเป็นฐานปฏิบัติการต่อสู้ทางการเมือง ปัจจุบันเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจอีกแห่งหนึ่ง

ตู้ไปรษณีย์ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย

ตั้งอยู่ที่อำเภอเบตงในเขตเทศบาลมณณสุขยางค์ สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยคุณสงวน จิระจินดา อดีตนายไปรษณีย์โทรเลข อำเภอเบตง เพื่อให้เป็นสัญลักษณ์ของอำเภอเบตงในเรื่องการติดต่อสื่อสาร ลักษณะของตู้เป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก เป็นรูปกลมทรงกระบอก แยกได้เป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนฐานและส่วนตัวตู้ ส่วนสูงของตู้คือ ๒๙๐ เซนติเมตร นับจากฐานขึ้นไปรวมความสูงของตู้ด้วย วัดได้ ๓๒๐ เซนติเมตร ปัจจุบันตู้ไปรษณีย์ใบนี้ยังใช้งานอยู่

ไก่เบตง - ปลาเบตง

ไก่เบตง ชาวบ้านเรียกว่า “ไก่กวางไส” เป็นไก่พันธุ์เนื้อ มีรสอร่อยมาก มีผู้นำไก่พันธุ์เบตงไปเลี้ยงที่ท้องถิ่นอื่น แต่มีอาจที่จะนำไปเลี้ยงได้ เพราะอากาศไม่เหมือนที่เบตง ไก่พันธุ์ดังกล่าวจะไม่เติบโตและอาหารที่ขึ้นชื่อลือชาของเบตงอีกอย่างหนึ่ง คือ ปลาเบตง ซึ่งภาษาจีนเรียกว่า “เฉาฮื้อ” เนื้อปลามีรสมัน เนื้อละเอียด ขวรับประทานยิ่งนัก

นกนางแอ่นเบตง

เป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งของเมืองเบตง คือ เมื่อถึงฤดูใบไม้ร่วงคือระยะที่ต้นยางพาราผลัดใบ (ประมาณเดือนกันยายน - มีนาคม) ในยามเย็นก่อนที่พระอาทิตย์จะกลับไปเมืองเบตงจะดำทะมึนไปหมด นกนางแอ่นเหล่านี้จะบินมาจากป่าดงอย่างมีดฟ้ามีวดิน นกนางแอ่นนับหมื่นนับแสนจะเกาะนอนอยู่บนสายไฟฟ้า สายโทรศัพท์ เปียกตัวกันแน่นขนัด ซึ่งถ้าหากไปเบตงตอนกลางวันท่านจะไม่ได้เห็นนกนางแอ่นหลงเหลืออยู่เลย

สวนสาธารณะเทศบาลตำบลเบตง

สวนสาธารณะแห่งนี้มีพื้นที่ประมาณ ๑๒๐ ไร่ ตั้งอยู่บนเนินเขากลางเมืองเบตงเป็นจุดชมทัศนียภาพมุมกว้างของเมืองเบตง ภายในสวนร่มรื่นไปด้วยไม้ยืนต้นไม้ดอกนานาพันธุ์ นอกจากนั้นแล้วยังมีสิ่งที่น่าสนใจ ได้แก่ สวนนก สวนสัตว์ สถานที่แสดงพันธุ์สัตว์น้ำ สวนสุขภาพ เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเบตง

หมู่บ้านชาวกู

อยู่ในพื้นที่หมู่ที่ ๓ ตำบลบ้านแห อำเภอรือเสาะ จังหวัดยะลา ห่างจากตัวจังหวัดยะลาไปทางเบตงประมาณ ๘๐ กิโลเมตร และห่างจากถนนใหญ่ลึกเข้าไปกลางขุนเขาประมาณ ๔ กิโลเมตร เป็นที่อยู่อาศัยของชนพื้นเมืองที่เรานิยมเรียกว่า “เงาะ” หรือ “เงาะชาวกู” บ้านเรือนของชาวกูสร้างด้วยไม้ไผ่หลังคาจาก มีประมาณ ๒๐-๓๐ หลังคาเรือน มีอาชีพในการทำไร่และหาของป่า ปัจจุบันได้มีการพัฒนาหมู่บ้านแห่งนี้ โดย กรมประชาสงเคราะห์รวบรวมให้อยู่ในบริเวณเดียวกันได้ จำนวน ๒๑ ครอบครัว ๕๒ คน ได้จัดสร้างบ้านให้อยู่อาศัยที่ดีขึ้น ปลุกยุงพาราพันธุ์ดีให้จำนวน ๓๐๐ ไร่ และได้กราบบังคมทูลสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ขอใช้คำว่า “ศรีธำระโต” ให้ทุกคนใช้เป็นนามสกุลเล็กๆ สามารถเรียนรู้ และมีการศึกษาที่ก้าวหน้ามากขึ้น มีครูจากจังหวัดและเจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดนเข้าไปให้ความรู้ ทำให้ชาวกูมีความเจริญขึ้นมาก

๒. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๒.๑ ครัวเรือนเกษตรกรและแรงงานภาคเกษตร

จังหวัดยะลา มีจำนวนประชากรรวม ๕๔๕,๙๑๓ ราย แยกเป็นจำนวนประชากรเพศชาย ๒๗๑,๔๘๐ ราย จำนวนประชากรเพศหญิง ๒๗๔,๔๓๓ ราย มีครัวเรือนทั้งหมด ๑๗๕,๙๘๑ ครัวเรือน และมีครัวเรือนทำการเกษตรจำนวน ๗๒,๓๖๔ ครัวเรือน แยกเป็นประชากรในภาคเกษตรเพศชาย ๑๑๙,๘๑๖ ราย ประชากรในภาคเกษตรเพศหญิง ๑๑๗,๕๔๕ ราย รวมทั้งสิ้นจำนวน ๒๓๗,๓๖๑ ราย

ตารางที่ ๑๔ จำนวนครัวเรือนเกษตรกรและจำนวนแรงงานภาคเกษตรของจังหวัด

ที่	อำเภอ	จำนวนครัวเรือน		จำนวน			พื้นที่ (ไร่)		
		ครัวเรือนทั้งหมด	ครัวเรือนเกษตรกร	ประชากรในภาคเกษตร (คน)			ทั้งหมด	ถือครองทำการเกษตร	อื่น ๆ
				ชาย	หญิง	รวม			
๑	เมืองยะลา	๓๔,๙๗๓	๙,๕๐๕	๑๓,๕๙๐	๑๔,๓๑๙	๒๗,๙๐๙	๑๗๔,๒๒๖	๑๑๖,๕๐๖	๕๙,๑๔๒
๒	เบตง	๒๗,๑๒๐	๙,๒๖๙	๑๐,๘๕๙	๘,๑๐๒	๑๘,๙๖๑	๘๒๓,๘๑๖	๓๔๘,๑๓๒	๔๗๕,๖๘๔
๓	บันนังสตา	๑๘,๑๖๒	๑๓,๓๔๒	๒๐,๙๔๘	๒๐,๔๗๔	๔๑,๔๒๒	๓๘๒,๑๒๓	๒๕๕,๓๖๗	๑๒๖,๗๕๖
๔	ธารโต	๙,๒๔๓	๕,๖๖๖	๙,๔๒๘	๘,๙๓๙	๑๘,๓๖๗	๔๖๒,๓๗๒	๒๘๙,๐๔๗	๑๖๓,๑๕๔
๕	ยะหา	๑๔,๘๘๒	๙,๕๕๓	๑๘,๖๗๙	๑๘,๔๐๐	๓๗,๐๗๙	๓๑๐,๙๖๐	๒๓๘,๕๑๕	๗๒,๔๔๕
๖	รามัน	๒๔,๘๐๘	๑๖,๔๔๙	๒๘,๙๙๗	๒๙,๖๙๒	๕๘,๖๘๘	๓๑๘,๘๐๑	๒๒๖,๗๔๐	๙๓,๘๖๔
๗	กาบัง	๗,๓๑๕	๓,๙๕๓	๕,๘๖๒	๖,๓๕๑	๑๒,๒๑๓	๒๗๗,๒๖๖	๑๖๔,๔๒๓	๑๑๒,๘๔๓
๘	กรงปินัง	๖,๕๑๗	๔,๕๘๗	๑๑,๔๕๔	๑๑,๒๓๘	๒๒,๖๙๒	๑๑๒,๒๔๘	๙๓,๔๙๔	๕,๕๕๖
รวม		๑๔๓,๐๒๐	๗๒,๓๖๔	๑๑๙,๘๑๖	๑๑๗,๕๑๕	๒๓๗,๓๓๑	๒,๘๖๑,๘๑๒	๑,๗๓๒,๒๒๔	๑,๑๒๗,๓๔๔

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา

๒.๒ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร

พื้นที่ทั้งหมด ๒.๘๗๙ ล้านไร่ เป็นพื้นที่เกษตรกรรม ๑.๗๒๔ ล้านไร่ (๖๓.๑๑% ของพื้นที่ทั้งหมด) เป็นพื้นที่ถือครองทำการเกษตรจริง จำนวน ๑.๖๙๑ ล้านไร่ (ร้อยละ ๙๓.๐๖) ได้แก่ ปลูกยางพารา ๑.๑๘๕ ล้านไร่, ไม้ผล ๐.๑๒๑ ล้านไร่, ไม้ยืนต้น ๐.๐๒๔ ล้านไร่, ข้าว ๐.๐๔๐ ล้านไร่, พืชผัก ๐.๐๐๑ ล้านไร่, พืชไร่ ๐.๐๐๐๑ ล้านไร่, ประมง ๐.๐๓๓ ล้านไร่, และปศุสัตว์ ๐.๑๐๘ ล้านไร่ และเป็นพื้นที่ถือครองที่ไม่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร จำนวน ๐.๑๔๙ ล้านไร่ (ร้อยละ ๖.๙๔) โดยพื้นที่ทั้งหมดเป็นพื้นที่เกษตรกรรมนอกเขตชลประทาน มีครัวเรือนเกษตรกร ๗๒,๓๖๔ ครัวเรือน ในปีการเพาะปลูก ๒๕๖๖ มีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ ยางพารา ทุเรียน มังคุดและลองกอง มีพื้นที่เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญดังนี้ (สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา : ๒๕๖๖)

ตารางที่ ๑๕ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรแยกตามรายอำเภอ ปี ๒๕๖๗

ที่	อำเภอ	เนื้อที่ถือครองทำการเกษตรทั้งหมด(ไร่)	เนื้อที่ทำการเกษตรจริง (ไร่)							
			เนื้อที่ทำการปลูกพืช							เนื้อที่ทำการเกษตรอื่น ๆ
			ข้าว	ยางพารา	ไม้ผล	ไม้ยืนต้น	พืชผัก	พืชไร่	ประมง	
๑	เมือง	๑๐๗,๕๑๕	๖,๔๐๐.๘๒	๕๒,๕๕๕.๙๐	๔,๘๓๗.๐๐	๓,๓๐๖.๗๕	๑,๒๒๑.๕๐	๒๘๗.๕๐	๓,๐๑๖	๒,๒๖๐
๒	เบตง	๓๔๘,๑๓๒	-	๒๙๒,๑๕๓.๕๐	๕๒,๙๕๗.๕๐	๑,๑๙๙.๕๐	๔๔๓.๗๕	-	๖๒๗	๓๐๑
๓	บันนังสตา	๒๕๕,๓๖๗	๑๐.๐๐	๑๘๒,๗๗๔.๐๐	๔๐,๘๗๗.๐๐	๑,๒๕๖.๐๐	๒๔๑.๐๐	-	๖๐๖	๓,๖๗๘
๔	ธารโต	๒๘๙,๐๔๗	-	๙๑,๐๙๔.๐๐	๒๖,๐๒๐.๒๕	๑,๓๔๔.๗๕	๑๕.๐๐	-	๓๗	๙๖๒
๕	ยะหา	๒๓๘,๕๑๕	๒๘๐.๖๒	๑๗๕,๑๐๐	๕,๘๑๗.๕๐	๒,๗๕๕.๕๐	๓๓๔.๐๐	๙๓.๓๔	๓๘๘	๕๘๙
๖	รามัน	๒๒๖,๒๕๓	๑๓,๘๔๐.๓๑	๑๔๔,๖๕๖.๐๐	๑๐,๕๓๕.๒๕	๗,๖๐๕.๐๐	๑,๑๒๑.๕๐	๑๕๐.๐๐	๕๙๐	๔,๓๕๐
๗	กาบัง	๑๖๔,๔๒๓	-	๑๔๖,๖๔๘	๓,๙๕๘.๐๐	๑,๗๒๔.๐๐	๑๕๕.๐๐	๓๐.๐๐	๒๗๒	๓๐๐
๘	กรงปินัง	๙๓,๔๙๔	๓.๐๐	๗๗,๕๕๖.๐๐	๗,๙๓๒.๐๐	๑,๓๐๗.๐๐	๗๒๙.๐๐	๔๐.๐๐	๑๒๕	๑๖๑
รวม		๑,๗๓๒,๒๒๔	๒๐,๕๓๔.๗๕	๑,๑๖๓,๑๔๗.๙๐	๑๕๒,๓๔๗.๕๐	๒๐,๕๐๓.๕๐	๔,๒๖๐.๗๕	๖๐๐.๘๔	๕,๖๖๑	๑๒,๖๐๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา สำนักงานประมงจังหวัดยะลา สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา

๒.๓ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

๒.๓.๑ พื้นที่ชลประทานและระบบชลประทาน

๑) น้ำเพื่อการเกษตร

แหล่งน้ำที่ประชาชนจังหวัดยะลาใช้เพื่อการเกษตรประกอบด้วย บ่อบาดาลส่วนตัว ๕๗๐ บ่อ บ่อบาดาลสาธารณะ ๗๒๐ บ่อ และบ่อที่มีเครื่องสูบน้ำ ๖๓ แห่ง สระ ๑๖๔ แห่ง ฝายส่วนตัว ๔๕ แห่ง และคลองชลประทาน ส่งน้ำ ๕ แห่ง

ตารางที่ ๑๖ แสดงสระเก็บน้ำขนาดเล็ก และบ่อบาดาล

อำเภอ	จำนวนสระเก็บน้ำขนาดเล็ก	จำนวนบ่อบาดาลอื่นๆ
๑. เมืองยะลา	๔๔	๑๙๒
๒. กรงปินัง	๐	๔๒
๓. ยะหา	๖	๑๐๗
๔. กาบัง	๑๐	๒๕
๕. รามัน	๑๒๘	๑๒๙
๖. บันนังสตา	๐	๒๘
๗. ธารโต	๐	๑๙
๘. เปตง	๐	๒๘
รวม	๑๘๘	๕๗๐

ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

๒) แหล่งน้ำชลประทาน โครงการชลประทานยะลา มีโครงการพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่ที่ดำเนินการแล้วเสร็จ ประกอบด้วย

๒.๑) โครงการที่ไม่ถ่ายโอน

(๑) โครงการพระราชดำริ จำนวน ๖๓ แห่ง พื้นที่รับประโยชน์ ๔๖,๓๘๘ ไร่

(๒) โครงการป้องกันตนเองชายแดนไทย-มาเลเซีย จำนวน ๓๙ แห่ง พื้นที่รับประโยชน์ ๓๘,๖๗๖ ไร่

รวม ๑๐๒ แห่ง พื้นที่รับประโยชน์ ๘๔,๐๖๔ ไร่

๒.๒) โครงการที่ถ่ายโอนให้กับท้องถิ่น

(๑) โครงการขุดลอกหนองน้ำและคลองธรรมชาติ จำนวน ๖๗ แห่ง พื้นที่รับประโยชน์ ๓๗,๐๓๕ ไร่

(๒) โครงการศูนย์บริการเกษตรกรรมเคลื่อนที่ จำนวน ๒๒ แห่ง พื้นที่รับประโยชน์ ๑๒,๓๑๐ ไร่

(๓) โครงการสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า จำนวน ๗ แห่ง พื้นที่รับประโยชน์ ๕,๕๕๐ ไร่

(๔) โครงการชลประทานขนาดเล็ก จำนวน ๘๘ แห่ง พื้นที่รับประโยชน์ ๕๐,๘๖๐ ไร่

รวมโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ ๒๘๖ โครงการ พื้นที่รับประโยชน์ ๑๙๐,๔๓๑ ไร่

๒.๓.๒ แหล่งน้ำอื่น ๆ

๑) ลักษณะลุ่มน้ำ

จังหวัดยะลา มีแม่น้ำที่สำคัญ คือ แม่น้ำปัตตานี ต้นน้ำเกิดจากภูเขาในท้องที่อำเภอเบตง ไหลผ่าน อำเภอธารโต อำเภอบันนังสตา อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา อำเภอยะรัง อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี และไหลลงสู่

ทะเลที่อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี ความยาวประมาณ ๒๑๐ กิโลเมตร บริเวณที่แม่น้ำปัตตานีไหลผ่านเขตอำเภอเบตง อำเภอธารโต และอำเภอบันนังสตาเป็นพื้นที่สูง การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย จึงได้ก่อสร้างเขื่อนบางลางขึ้นที่ตำบลบาเจาะ อำเภอบันนังสตา เป็นเขื่อนไฟฟ้าพลังน้ำอีกแห่งหนึ่งของภาคใต้ ติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้า ๓ เครื่อง มีกำลังผลิตรวม ๒๔,๐๐๐ กิโลวัตต์

๒) ลักษณะภูมิประเทศ

ภูมิประเทศโดยทั่วไปของจังหวัดยะลา มีลักษณะภูเขา เนินเขา และหุบเขา ตั้งแต่ตอนกลางจนถึงใต้สุดของจังหวัด มีที่ราบบางส่วนทางตอนเหนือของจังหวัด ได้แก่ บริเวณที่ราบแม่น้ำปัตตานี และแม่น้ำสายบุรีไหลผ่าน อยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเล โดยเฉลี่ยระหว่าง ๑๐๐ - ๒๐๐ เมตร พื้นที่ส่วนใหญ่ปกคลุมด้วยป่าดงดิบและสวนยางพารา มีเทือกเขาที่สำคัญอยู่ ๒ เทือกเขา คือ เทือกเขาสันกาลาคีรี เริ่มจากอำเภอเบตงเป็นแนวยาว กั้นพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซียและเทือกเขาปิไล ซึ่งเป็นเทือกเขาอยู่ในจังหวัด ในเขตตำบลบูตี บันนังสาเรง ของอำเภอเมืองยะลา กิ่งอำเภอกรงปินัง และอำเภอรามัน แม่น้ำอีกสายหนึ่งที่ไหลผ่านจังหวัดยะลา คือ แม่น้ำสายบุรี ต้นกำเนิดจากภูเขาสันกาลาคีรี ซึ่งกั้นเขตแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย ไหลผ่านอำเภอแว้ง อำเภอรีอเสาะ จังหวัดนราธิวาส ผ่านอำเภอรามัน จังหวัดยะลา แล้วไหลลงสู่ทะเลที่อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี ความยาวประมาณ ๑๕๐ กิโลเมตร

๓) น้ำเพื่อการเกษตร

แหล่งน้ำที่ประชาชนชาวจังหวัดยะลาใช้เพื่อการเกษตร ประกอบด้วย บ่อบาดาลส่วนตัว ๑,๓๕๖ บ่อ บ่อบาดาลสาธารณะ ๗๒๐ บ่อ และบ่อที่มีเครื่องสูบน้ำ ๖๓ แห่ง สระ ๑๖๔ แห่ง ฝายส่วนตัว ๔๕ แห่ง และคลองชลประทานส่งน้ำ ๕ แห่ง

๔) แหล่งน้ำธรรมชาติ

จังหวัดยะลา มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ คือ แม่น้ำปัตตานี และแม่น้ำสายบุรี ห้วย ลำธาร คลอง ๓๘๓ สาย มีหนองบึง ๑๑๓ แห่ง มีน้ำพุ น้ำซับ ๑๖ แห่ง

๕) แหล่งน้ำชลประทาน

แหล่งน้ำชลประทานที่ก่อสร้างแล้วเสร็จในพื้นที่จังหวัดยะลา ประกอบด้วย แหล่งน้ำตามโครงการขนาดใหญ่ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย - มาเลเซีย และโครงการขนาดเล็ก โครงการศูนย์บริการเกษตรกรรมเคลื่อนที่ โครงการขุดลอกหนองน้ำและคลองธรรมชาติ รวมทั้งสิ้น ๒๑๑ โครงการ สามารถเก็บกักน้ำได้ ๘.๑๙ ล้านลูกบาศก์เมตร และมีพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์จากโครงการ ๑๓๖,๒๔๙ ไร่ หรือร้อยละ ๘.๓๒ ของพื้นที่ถือครองทางการเกษตรของจังหวัด ๑,๖๓๘,๐๐๘ ไร่

๖) สถานการณ์ลุ่มน้ำ

ปริมาณน้ำทั้งปีสูงสุด ประมาณ ๒,๓๖๖ ล้านลูกบาศก์เมตร เป็นปริมาณน้ำท่าที่ไหลในช่วงฤดูฝน ร้อยละ ๗๓.๕ การพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำจนถึงปัจจุบัน มีความจุรวมทั้งสิ้น ๑,๔๐๔.๔๓ ล้านลูกบาศก์เมตรหรือประมาณร้อยละ ๕๓ ของปริมาณน้ำท่ารายปี ความจุทั้งหมดเป็นโครงการอ่างเก็บน้ำเขื่อนบางลาง ซึ่งอยู่ในพื้นที่ ลุ่มน้ำแม่น้ำปัตตานีตอนบน การพัฒนาในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่น้ำปัตตานีตอนล่าง โครงการส่วนใหญ่เป็นโครงการขนาดเล็ก เนื่องจากสภาพภูมิประเทศเป็นพื้นที่ราบ ซึ่งถือว่ามีความยากในการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อเก็บกักน้ำ ไว้ใช้ในฤดูแล้งได้น้อยมาก ลุ่มน้ำปัตตานี มีพื้นที่ชลประทาน ๒๕๒.๑๓๐ ไร่ พื้นที่การเกษตรที่เหลือ ซึ่งเป็นพื้นที่นอกเขตชลประทานจึงอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก อย่างไรก็ตามพื้นที่นอกเขตชลประทานส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราษฎรขยายพื้นที่เพาะปลูกในบริเวณที่ดอนและพื้นที่ลาดเชิงเขา ซึ่งเป็นปัญหาในการจัดหา

๗) การพัฒนาแหล่งน้ำในปัจจุบัน

โครงการพัฒนาแหล่งน้ำที่อยู่ในแผนของกรมชลประทาน มีจำนวนทั้งหมด ๕๕ โครงการ แบ่งเป็นโครงการขนาดใหญ่ ๑ แห่ง โครงการขนาดกลาง ๘ แห่ง ขนาดเล็ก ๔๖ แห่ง ซึ่งสามารถแบ่งตามกรอบการพัฒนาแหล่งน้ำของกรมชลประทานได้ดังนี้ โครงการประเพณีอ่างน้ำมี ๗ แห่ง โครงการพัฒนาฝาย มี ๒๐ แห่ง ปตร. /เขื่อนระบายน้ำ ๑ แห่ง พัฒนาระบบส่งน้ำ ๒๐ แห่ง โครงการเหลียวหลัง ๑ แห่ง และโครงการอื่นๆ ๔ แห่ง ได้พื้นที่ชลประทานทั้งสิ้น ประมาณ ๓๑,๓๕๘ ไร่ และเพื่อให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ในระดับต่างๆ จึงได้จำแนกแผนงานโครงการพัฒนาแหล่งน้ำออกเป็น ๓ ระยะ คือ แผนระยะสั้น แผนระยะกลางและแผนระยะยาว

๒.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๒.๔.๑ ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด

ตารางที่ ๑๗ แสดงการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต ๒๕๖๓

ชนิดพืช	จำนวน ครัวเรือนที่ปลูก (ครัวเรือน)	เนื้อที่ เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่ เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตที่ เก็บเกี่ยวได้ (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย/ เนื้อที่เก็บเกี่ยว (กิโลกรัม/ไร่)	ราคาที่ได้เฉลี่ย (บาท/กิโลกรัม)
ยางพารา	๕๓,๒๑๕	๑,๑๖๑,๖๕๕.๔๐	๑,๐๒๙,๖๓๙.๐๖	๒๓๐,๙๓๗.๔๑	๒๓๐.๗๓	๔๙.๔๗
ทุเรียน	๒๑,๖๘๔	๙๗,๔๐๔.๙๑	๖๒,๐๖๗.๐๐	๗๑,๗๔๔.๖๒	๙๒๐.๖๒	๘๖.๘๔
ลองกอง	๑๓,๗๗๙	๑๗,๖๐๑	๑๗,๔๑๐	๒,๙๕๑.๑๒	๒๓๑.๒๔	๑๔.๒๔
ข้าว	๓,๗๘๓	๑๗,๖๓๑	๑๗,๘๕๕.๔๙	๕,๖๒๒.๔๒	๒๕๖.๙๗	๑๑.๘๒
มันคุด	๗,๗๔๕	๖,๕๕๕	๖,๒๓๔.๓๐	๓,๖๗๓.๒๕	๕๒๐.๒๙	๑๙.๔๗
ปาล์มน้ำมัน	๑,๓๐๒	๗,๕๖๙.๒๕	๖,๓๔๖.๙๖	๑๐,๐๒๗.๙๐	๑,๗๙๐.๐๑	๙๑.๔๘
มะพร้าว	๖,๕๖๙	๕,๒๓๙.๕๐	๔,๘๖๓.๕๐	๔,๐๙๑.๒๓	๙๑๗.๐๔	๒๐.๘๙
เงาะ	๔,๘๘๖	๑,๙๖๖	๑,๙๖๐	๑,๑๔๔.๑๗	๕๓๒.๑๑	๑๔.๒๑
กล้วยหิน	๔,๙๗๙	๓,๑๗๘	๒,๒๐๘	๑,๔๐๑.๐๗	๘๘๘.๔๗	๑๗.๑๗
ส้มโชกุน	๓๘	๖๖๗	๖๔๔	๑,๘๖๕	๑,๔๗๒	๑๑๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา

๒.๔.๒ ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัด ปี ๒๕๖๖

ตารางที่ ๑๘ ข้อมูลจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์และจำนวนสัตว์ที่เลี้ยงทั้งหมด ปี ๒๕๖๖

ชนิดสัตว์	จำนวนเกษตรกร (ราย)	จำนวนสัตว์ (ตัว)	ข้อมูลผลผลิต		ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)	มูลค่าผลผลิต (บาท)
			จำนวน	หน่วยนับ		
ไก่พื้นเมือง	๓๖,๙๒๒	๗๑๗,๘๗๙	-	-	๑๐๑	-
เป็ดเทศ	๑๕,๔๐๒	๒๑๙,๗๗๓	-	-	๙๔	-
ไก่ไข่	๔๘๗	๖๗,๓๕๔	-	-	-	-
โคเนื้อ	๑๗,๖๒๖	๕๘,๓๗๖	-	-	๙๙	-
แพะ	๑๓,๖๙๑	๖๘,๕๔๑	-	-	๑๐๑	-

ชนิดสัตว์	จำนวนเกษตรกร (ราย)	จำนวนสัตว์ (ตัว)	ข้อมูลผลผลิต		ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)	มูลค่าผลผลิต (บาท)
			จำนวน	หน่วยนับ		
ไก่เนื้อ	๓๔๓	๗๙,๑๐๓	-	-	๕๕	-
สุกร	๑๐๑	๕,๑๔๖	-	-	๙๓	-
แกะ	๖๖๖	๓,๖๐๗	-	-	๑๖๕	-
กระบือ	๒๙๔	๑,๖๗๖	-	-	๘๒	-

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา

๒.๔.๓ ด้านการประมงของจังหวัดยะลา

ตารางที่ ๑๙ ด้านการประมงของจังหวัด ปี ๒๕๖๖

ชนิดสัตว์	จำนวน เกษตรกร (ราย)	พื้นที่การเลี้ยง จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)	มูลค่าผลผลิต (บาท)
ปลากะพงน้ำจืด	๒๔	๖.๕๒	๓.๕๘	๕๐	๑๒๙,๐๐๐
ปลาจีน	๖๓	๙.๘๒	๑๒.๕๓	๒๔๐	๑,๘๒๔,๐๐๐
ปลาดุก	๑,๔๐๘	๑๙๕.๗๘	๓๓๖.๔๙	๕๐	๑๗,๓๒๕,๕๐๑
ปลาดูเพียน	๘๒	๒๒.๘๙	๑๕.๒๗	๔๕	๑,๑๔๐,๓๐๐
ปลานิล	๖๔๖	๑๖๙.๘๕	๑๕๔.๑๖	๘๐	๒๖,๐๖๗,๒๐๐
ปลาหมอ	๕๙	๕.๒๓	-	๙๐	๒๐๗,๐๐๐
ปลาพลวงชมพู	๑๑	๓.๓๘	๐.๖๐	๓,๐๐๐	๑,๕๖๐,๐๐๐
ปลาน้ำจืดอื่นๆ	๙๑	๑๘.๑๕	๑๓.๐๗	๔๕	๑๒๑,๕๐๐

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดยะลา

๒.๔.๔ สินค้าเด่น/สินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ของจังหวัดยะลา

๑) สินค้าเด่น ได้แก่

(๑) ไก่เบตงยะลา มีรสชาติพิเศษกว่าไก่ชนิดอื่น คือ หนังจะกรอบ ไม่มีมันแทรก เนื้อนุ่มหนังมีสีเหลืองอ่อน ไม่ขาวเหมือนไก่ทั่วไป นิยมนำมาทำเป็นไก่ต้มสับลงจาน ข้าวมันไก่ โดยมีการเลี้ยงมากที่สุดในพื้นที่อำเภอเบตง ปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณาเพื่อรับรองเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

(๒) ปลาพลวงชมพู (ปลากือเลาะห์) เป็นปลาที่มีรสชาติดี เป็นที่ขึ้นชื่อ นับเป็นปลาที่มีราคาแพงที่สุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อีกทั้งยังจัดว่าเป็นปลาตระกูลปลาพลวง หรือปลาเวียน เพียงชนิดเดียวเท่านั้นที่สามารถรับประทานได้ทั้งเกล็ด

๒) สินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indication : GI) ได้แก่

(๑) กล้วยหินบันนังस्ता เป็นกล้วยพันธุ์พื้นเมืองของอำเภอบันนังस्ताซึ่งปลูกมากในพื้นที่ ๗ อำเภอของจังหวัดยะลา ได้แก่ อำเภอบันนังस्ता อำเภอธารโต อำเภอกรงปินัง อำเภอยะหา อำเภอเบตง อำเภอกาบัง และอำเภอเมืองยะลา มีลักษณะเด่น คือ เป็นกล้วยที่มีเนื้อแข็ง และเมื่อสุกจะมีรสชาติเปรี้ยวเล็กน้อย ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) กับกรมทรัพย์สินทางปัญญากระทรวงพาณิชย์ เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๒

(๒) ทุเรียนสะเต็ดน้ำยะลา หมายถึง ทุเรียนพันธุ์หมอนทอง พันธุ์ก้านยาว พันธุ์ชะนี พันธุ์พวงมณี พันธุ์มูซังคิง และพันธุ์หนามดำ (โอฉี) มีลักษณะเนื้อแห้ง ละเอียด เส้นใยน้อย เนื้อมีสีเหลืองอ่อนหรือเข้มตามสายพันธุ์ มีกลิ่นเฉพาะตัวตามสายพันธุ์ รสชาติหวานมัน ปลูกบนพื้นที่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ตั้งแต่ ๑๐๐ เมตรขึ้นไป ในเขตพื้นที่จังหวัดยะลา ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) กับกรมทรัพย์สินทางปัญญากระทรวงพาณิชย์เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๔

ทุเรียนสะเต็ดน้ำยะลา TURIAN SA-DED NAM YALA

จากสหพันธ์ที่สูง ฝั่งอู่นอกฝั่ง ฝั่งภูเขา ท่ามกลางธรรมชาติสุดสาขตา
หุบเขา สานัก ทะเลสาบภูเขา และทะเลหมอก โอโซนด้วยผืนป่าอุทยาน
ดีใจ ที่ปลูกทุเรียนจากพันธุ์ของจังหวัดยะลา
เป็นแหล่งท่องเที่ยวทุเรียนคุณภาพ ปลอดภัยจากสารเคมี ทำให้อายุยืน และคุณภาพสูง ธรรมชาติจากพันธุ์
มีคุณภาพทุเรียนสะเต็ดน้ำยะลา

ชั้นคุณภาพระดับพรีเมียม (Premium Class)
ทุเรียนทั้งผลมีบัว ตรงตามพันธุ์ ผลทุเรียนต้องแก่ได้ที่ตามอายุจากดอกบานของแต่ละพันธุ์

1. ทุเรียนพันธุ์หมอนทอง

- ผลมีพูเต็ม 4 พูขึ้นไป
- น้ำหนักผลเฉลี่ย 3 กิโลกรัม
- เนื้อหนาสีเหลืองอ่อน เนื้อแห้งไม่ละติดมือ

2. ทุเรียนพันธุ์ชะนี

- ผลมีพูเต็ม 4 พูขึ้นไป
- น้ำหนักผลเฉลี่ย 3 กิโลกรัม
- เนื้อหนาสีเหลืองจางๆ เนื้อแห้งละเอียดอ่อนนุ่ม

3. ทุเรียนพันธุ์ก้านยาว

- ผลกลม มีพูเต็มทุกพู
- น้ำหนักผลเฉลี่ย 3 กิโลกรัม
- เนื้อหนาน้ำปานกลาง สีเหลือง เนื้อเนียนละเอียด

4. ทุเรียนพันธุ์ทองมณี

- ผลกลมรี มีพูเต็มทุกพู
- น้ำหนักผลเฉลี่ย 1 กิโลกรัม
- เนื้อหนาน้ำปานกลาง สีเหลืองเข้ม เนื้อละเอียดเหนียวแน่น

5. ทุเรียนพันธุ์มูซังคิง

- ผลกลมรี มีพูเต็มทุกพู
- น้ำหนักผลเฉลี่ย 2 กิโลกรัม
- เนื้อหนาสีเหลือง เนื้อเนียนเหนียวแน่น

6. ทุเรียนพันธุ์โอฉี (หนามดำ)

- ผลมีพูเต็ม 4 พูขึ้นไป
- น้ำหนักผลเฉลี่ย 3 กิโลกรัม
- เนื้อหนาสีเหลืองอมส้ม เนื้อละเอียดเหนียวแน่น

ทุเรียนสะเต็ดน้ำ @ ยะลา

สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 0 7322 8846

(๓) มังคุดในสายหมอกเบตง เป็นมังคุดพันธุ์พื้นเมือง ลักษณะผลกลมโต เปลือกค่อนข้างหนา ผิวมัน สีม่วงอมแดง เมื่อผลสุกเต็มที่จะมีสีดำ ขั้วและกลีบเลี้ยงสีเขียว เนื้อมีสีขาวนวลปุยฝ้าย และไม่เป็นเนื้อแกว่งยางไหล ไม่ฉ่ำน้ำ รสชาติหวานน่าเปรี้ยว ปลุกในเขตพื้นที่อำเภอเบตง และอำเภอธารโต จังหวัดยะลา ซึ่งมีสภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบสูงเชิงเขาสลับช่องน้ำ มีแม่น้ำปัตตานีเป็นแม่น้ำสายสำคัญ ไหลจากทิศใต้ขึ้นไปทางทิศเหนือ ผ่านอำเภอธารโต และไหลลงทะเลอ่าวไทยที่อำเภอเมือง ทำให้อำเภอเบตง และอำเภอธารโต เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการทำการเกษตร ประกอบกับสภาพภูมิอากาศแบบร้อนชื้นโดยพื้นที่ดังกล่าว มีสภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง ๓ ครั้งต่อวัน คือ ช่วงเช้ามีหมอก ช่วงเที่ยงมีแดด และช่วงเย็นมีฝนตกบ่อยครั้ง ส่งผลให้บริเวณที่ปลูกมังคุดในสายหมอกเบตง จะมีหมอกหนาปกคลุมเกือบทั้งปี ส่งผลต่อการปลูkmังคุด คือ เกิดการสร้างชั้นเนื้อของมังคุดแบบเคลือบทีละชั้น เนื้อจึงมีสีขาวนวลปุยฝ้าย มีกลิ่นหอมเฉพาะ รสชาติดี ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) กับกรมทรัพย์สินทางปัญญากระทรวงพาณิชย์ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘

(๔) ส้มโชกุนเบตง เป็นส้มเนื้อสีส้มเข้ม หวานมีเปรี้ยวน้ำเล็กน้อย ปอกเปลือกง่ายและชานินมได้รับการประกาศขึ้นทะเบียนกับกรมทรัพย์สินทางปัญญา เมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘

“ส้มโชกุนเบตง” เป็นต้นกล้าส้มเขียวหวานจากประเทศจีน ที่ถูกนำมาปลูกในอำเภอเบตง ด้วยภูมิอากาศแบบร้อนชื้น รวมถึงมีฝนตกชุกและได้รับแสงแดดน้อย ส่งผลให้ส้มที่ปลูกมีลักษณะแตกต่างจากส้มเขียวหวานทั่วไปมีสีเขียวมสัมน้ำเล็กน้อย ผลใหญ่ ผนังกลีบบาง ไม่มีกาก เนื้อผลมีสีเข้มฉ่ำน้ำ รสชาติหวานผสมเปรี้ยวน้ำเล็กน้อยเปลือกค่อนข้างหนาแต่ล่อน ปอกง่าย ตอนปอกมีกลิ่นหอมเฉพาะ ซึ่งมีความอร่อย แตกต่างจากส้มพันธุ์ดั้งเดิมด้วยความโดดเด่นนี้ทำให้เกษตรกรเริ่มหันมาเพาะปลูกส้มในพื้นที่อำเภอเบตงและอำเภอเมืองยะลากันเป็นจำนวนมากเรียกขานกันต่อปากต่อในชื่อ “ส้มโชกุนเบตง”

จังหวัดยะลาได้มีการจัดประกวดการตั้งชื่อให้ส้มพันธุ์นี้ใหม่ว่า “เพชรยะลา” เพื่อแสดงความเป็นเอกลักษณ์ของตัวจังหวัด แต่คนทั่วไปยังคงคุ้นชินกับชื่อ “ส้มโชกุนเบตง” ซึ่งเป็นชื่อที่สร้างชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักของผู้บริโภคและนักท่องเที่ยวจำนวนมาก ปัจจุบันส้มโชกุนเบตงยังคงเป็น

ของฝากยอดนิยมจากแดนใต้ที่นักท่องเที่ยวนึกถึงเป็นอันดับแรก นับว่าเป็นสินค้าที่สามารถสร้างชื่อเสียงและรายได้ ให้
เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดยะลา กว่า ๑๖๗ ล้านบาท

๒.๔.๕ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร

ตารางที่ ๒๐ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตรปี ๒๕๖๗

มาตรฐาน/ชนิดสินค้า	หน่วยนับ
GAP	
๑) ด้านพืช	
- ทุเรียน	๑๘,๗๖๖ ไร่
- ลองกอง	๑๓๒.๗๕ ไร่
- มังคุด	๑,๗๖๔.๗๕ ไร่
- ข้าว	๓๗.๕๐ ไร่
- กาแฟ	๗.๕๐ ไร่
- ส้มโชกุน	๓๐.๐๐ ไร่
- ผักไฮโดรโปนิคส์	๒.๒๖ ไร่
- พืชผัก ฯลฯ	๓๔.๖๗ ไร่
๒) ด้านปศุสัตว์	
- สุกร	๔,๒๗๐ ตัว
- แพะเนื้อ	๖๐๐ ตัว
- ไก่พันธุ์	๘๔๐ ตัว
- แกะเนื้อ	๓๗๐ ตัว
- แพะเนื้อ	๗๙๐ ตัว
- ไก่เนื้อ	๕๐,๐๐๐ ตัว
- ชนโรง	๘๕ รัง
๓) ด้านประมง	
- ปลานิล (น้ำไหล)	๑๖ ราย/๑๑.๖๖ ไร่
- ปลาพลวงชมพู	๒๔ ราย/ ๑๑.๖๘ ไร่
- ปลาจิ้น	๒๖ ราย/ ๙.๙๙ ไร่
- ปลาดูเกีย	๔๙ ราย/ ๓๙.๗๐ ไร่
- ปลาดุก	๙ ราย/ ๑๒.๒๗ ไร่
- ปลาอื่นๆ	๒๐ราย/ ๕.๙๒ ไร่
เกษตรอินทรีย์	
- เกษตรผสมผสาน	๑ ราย / แปลง

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา, สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา, สำนักงานประมงจังหวัดยะลา,
ศูนย์วิจัยพัฒนาการเกษตรยะลา

๒.๔.๖ สินค้า OTOP ของจังหวัด

โดยหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้อบรมเกษตรกร และสนับสนุนปัจจัยการผลิต เพื่อให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต เพิ่มปริมาณผลผลิตต่อไร่ พัฒนาคุณภาพผลผลิต ส่งเสริมการบริหารจัดการกลุ่ม และส่งเสริมการตลาด โดยยึดหลักการตลาดนำการผลิต

ตารางที่ ๒๑ สินค้า OTOP ระดับ ๕ ดาว จำนวน ๒๓ ผลิตภัณฑ์

ลำดับที่	ชื่อกลุ่ม	ผลิตภัณฑ์	ที่อยู่
๑	ร้านหยกสวาย	ขนมปั้นสิบไส้ไก่หยองน้ำพริกเผา	๓๒๗ ถนนฝั่งเมือง ๔ ต.สะเตง อ.เมืองยะลา
๒	ร้านหยกสวาย	ขนมปั้นสิบไส้ปลา	
๓	วิสาหกิจชุมชนน้ำพริก สูตรแม่ผิว	น้ำพริกปลาตุ๋นพริกสูตรแม่ผิว	๑ ถนนวิบูลย์อุทิศ ถนนวิบูลย์อุทิศ๑๒ ต.สะเตง
๔	วิสาหกิจชุมชน กลุ่มปลาสามตุ่ม	ปลาสามตุ่ม	๓๐๗ ม.๗ บ้านคอกช้าง ต.แม่หวาด อ.ธารโต
๕	กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ การเกษตร	ทุเรียนกวน	๒/๑ ม.๒ ต.ตาชี อ.ยะหา
๖	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนพัฒนา แปรรูปกล้วยหินนังตา	กล้วยหินฉาบหวาน	๔๑๘ ม.๗ ต.บันนังสตา อ.บันนังสตา
๗	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนพัฒนา แปรรูปกล้วยหินนังตา	กล้วยหินกรอบเค็ม	๔๑๘ ม.๗ ต.บันนังสตา อ.บันนังสตา
๘	ปี.ที.นิวสตาร์	ชินชิงชาสมุนไพรเห็ดหลินจือ	๓๒๐ ต.เบตง อ.เบตง
๙	นานาไคเดียร์	ถุงผ้าอเนกประสงค์	๖๑ ม.๕ ต.อัยเยอร์เวง อ.เบตง
๑๐	กลุ่มปักจักรบ้านดือโลปะปาเซ	หมวกกะปิเยาะ	๒๔๕ ม.๑ ต.สะเอะ อ.กรงปินัง
๑๑	กลุ่มศรีปุดรี	ผ้าคลุมผมสตรี	๓๑ ซอยสิโรต ๑ ต.สะเตง อ.เมือง
๑๒	ASSAMA BATIK	ผ้าบาติกเส้นใยธรรมชาติ	๒๓/๑๖ ถ.อนุสรณ์มหาราช ต.สะเตง อ.เมือง
๑๓	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร สันติภาพวังพญา	กระเป๋าก็กสานเตยหนาม	๑๑๙ ม.๒ ต.วังพญา อ.รามัน
๑๔	กลุ่มอาชีพสตรีตัดเย็บเสื้อผ้า ชุดพื้นเมืองด้วยผ้าปาเตะ	เสื้อผ้าสำเร็จรูปชาย	๕ ม.๑ ต.กรงปินัง อ.กรงปินัง
๑๕	กลุ่มแฮนด์อินแฮนด์ รามัน	เสื้อผ้าสำเร็จรูปชาย	๑๗๙/๑๔ ม.๑ ต.กายูบอเกาะ อ.รามัน
๑๖	ครูผีเสื้อ Art&Crafts	ผ้าบาติกพิมพ์ผสมเขียน เทียน ๒ เมตร	๘๗/๗ ซ.มูซอ ๑ ต.สะเตง อ.เมือง
๑๗	กลุ่มศรียะลาบาติก	ผ้าหลา	๘๕ ซอยเวฬุวัน ต.สะเตง อ.เมือง
๑๘	เก๋บาติก	ผ้าซิ่นลายบาติก	๗ ซอย๒ ถ.คุปตาสา อ.เมือง
๑๙	กลุ่มBatik Tanoh	ผ้าบาติกพิมพ์ลาย	๑๘๘/๑ ม.๔ ต.ตานะปุเต๊ะ อ.บันนังสตา

ลำดับที่	ชื่อกลุ่ม	ผลิตภัณฑ์	ที่อยู่
๒๐	บี.ที.นิวสตาร์	พืชมเส่นน้ำ กลิ่นตะไคร้หอม ตรา เจ เอ็น	๓๒๐ ต.เบตง อ.เบตง
๒๑	บี.ที.นิวสตาร์	ยาหม่องผสมน้ำมันตะไคร้หอม ตรา เจ เอ็น	๓๒๐ ต.เบตง อ.เบตง
๒๒	ASAMA BATIC	ผ้าบาติกเส้นใยประดิษฐ์	๒๓/๑๖ ต.สะเตง อ.เมือง
๒๓	ครูผีเสื้อ Art&Crafts	ผ้าบาติกเขียนเทียนผสมแคร็ก ๒ เมตร	๘๗/๗ ต.สะเตง อ.เมือง

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดยะลา

๒.๔.๗ การเพาะปลูกและผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัด

ตารางที่ ๒๒ ข้อมูลการเพาะปลูกและร้อยละผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัด (หน่วย : ร้อยละ)

สินค้า	ปี ๒๕๖๖											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าวนาปี	๐.๐๐	๒๓.๘๑	๕๘.๒๕	๑๖.๙๑	๑.๐๓	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐
ปาล์มน้ำมัน	๐.๑๖	๑๑.๑๖	๑๐.๑๘	๑๔.๓๓	๑๓.๔๙	๑๓.๓๐	๑๐.๘๒	๓.๑๗	๓.๗๔	๓.๒๓	๓.๔๖	๒.๖๒
เงาะ	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๑.๘๒	๔๙.๘๒	๔๓.๙๙	๔.๓๘	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐
กล้วยหิน	๔.๕๕	๔.๘๗	๔.๙๕	๑๒.๘๕	๔.๙๕	๖.๔๖	๗.๗๔	๑๐.๐๖	๑๑.๗๓	๑๕.๖๔	๑๐.๙๓	๕.๒๗
ทุเรียน	๐.๐๑	๐.๐๑	๐.๐๒	๐.๐๓	๐.๐๖	๒.๗๘	๑๗.๘๖	๖๐.๘๙	๑๖.๖๖	๑.๖๒	๐.๐๐	๐.๐๐
มังคุด	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๑.๘๔	๓๔.๗๔	๕๖.๖๔	๖.๗๑	๐.๐๗	๐.๐๐	๐.๐๐
ลองกอง	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๔.๐๘	๑๓.๐๕	๕๓.๘๕	๒๔.๓๙	๔.๖๒	๐.๐๐	๐.๐๐

ที่มา สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา

๒.๕ สถาบันเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๒.๕.๑ ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก

ตารางที่ ๒๓ ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก

ประเภทสหกรณ์	จำนวนสหกรณ์ (แห่ง)	จำนวนสมาชิก (ราย)
๑. สหกรณ์การเกษตร	๓๓	๒๘,๓๙๐
๒. สหกรณ์ออมทรัพย์	๑๓	๑๙,๔๗๖
๓. สหกรณ์ร้านค้า	๑	๔๔๑
๔. สหกรณ์บริการ	๘	๑๙,๔๕๕
๕. สหกรณ์เครดิตยูเนียน	๑	๔๐๑
รวม	๕๖	๖๘,๑๖๓

➤ ผลการประเมินความเข้มแข็งของสหกรณ์ในจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

- ระดับชั้น ๑ จำนวน ๑๑ สหกรณ์
- ระดับชั้น ๒ จำนวน ๙ สหกรณ์
- ระดับชั้น ๓ จำนวน ๓๒ สหกรณ์
- หยุดดำเนินการ จำนวน ๑ สหกรณ์

➤ ปริมาณธุรกิจสถาบันเกษตรกร

- สหกรณ์ ๑๑,๐๓๐,๕๔๑,๓๒๘.๒๔ บาท
- กลุ่มเกษตรกร ๒๓๔,๑๔๙,๗๕๑.๖๐ บาท

๒.๕.๒ กลุ่มเกษตรกรจังหวัดยะลา

ตารางที่ ๒๔ จำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรจังหวัดยะลา ปี ๒๕๖๖

ที่	อำเภอ	จำนวน (กลุ่ม)								รวม กลุ่ม	หมายเหตุ
		เมืองยะลา	รามัน	ยะหา	กาบัง	กรงปินัง	บันนังสตา	ธารโต	เบตง		
๑	วิสาหกิจชุมชน	๖๙	๕๐	๔๐	๒๑	๓๘	๔๘	๓๔	๕๖	๓๕๖	จำนวนกลุ่ม
๒	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	๑๑	๑๗	๑๓	๘	๗	๑๐	๑๔	๗	๘๗	สมาชิกมีการเปลี่ยนแปลง
๓	กลุ่มยุวเกษตรกร	๕	๕	๓	๒	๓	๒	๒	๓	๒๕	ได้ตลอด
๔	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ	๒๗	๒๕	๘	๓	๖	๑๖	๑๑	๕	๑๐๑	
๕	อกม.(ราย)	๘๒	๒๓	๑๙	๓๗	๕๐	๔๙	๙๐	๓๒	๓๘๒	
๖	Smart Farmer	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๘	๑๐	๑๐	๑๐	๗๘	

๒.๖ ข้อมูลจำนวนอาสาสมัครเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดยะลา

อาสาสมัครเกษตร หมายถึง เกษตรกรหรือบุคคลที่ได้รับคัดเลือกหรือสมัครใจเข้า เป็นอาสาสมัครภายใต้หลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด เพื่อเป็นเครือข่ายในการช่วยเหลือการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งงานของชุมชนซึ่งเกี่ยวข้องกับการเกษตรหรือสหกรณ์ โดยจังหวัดยะลา มีอาสาสมัครเกษตรรวม ๑๔ สาขา จำนวน ๑,๔๕๑ ราย (นับซ้ำ)

ตารางที่ ๒๕ แสดงจำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัด ปี ๒๕๖๗

สาขา/อำเภอ	เมืองยะลา	เบตง	บันนังสตา	ธารโต	ยะหา	รามัน	กาบัง	กรงปินัง	รวมทั้งสิ้น
ครูบัญชี	๑๗	๐	๑	๕	๑๐	๓	๒	๕	๔๓
หมอดินอาสา	๘๑	๓๓	๕๐	๓๗	๔๙	๙๐	๑๗	๒๓	๓๘๐
ประมงอาสา	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
เศรษฐกิจการเกษตรอาสา	๑	๑	๑	๒	๑	๑	๑	๑	๙
ครูยาง	๓๘	๒๘	๒๙	๑๗	๓๒	๘๗	๓๗	๒๒	๒๙๐
อาสาสมัครปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	๐	๒	๐	๐	๑๖	๑๖	๘	๔	๔๖
อาสาสมัครเกษตรและสหกรณ์	๑๓	๕	๖	๔	๗	๑๖	๒	๔	๕๗
อาสาปศุสัตว์	๒๖	๑๕	๑๓	๖	๙	๒๕	๒๐	๑๗	๑๓๑
อาสาฝนหลวง	๒	๑	๓	๑	๒	๑	๐	๑	๑๑
อาสาสมัครสหกรณ์	๕	๒	๒	๔	๔	๓	๒	๔	๒๖
อาสาสมัครชลประทาน	๙	๘	๘	๑๐	๓	๕	๓	๓	๔๙
ชวานาอาสา	๑	๑	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๑
อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน	๘๓	๓๓	๖๗	๔๕	๒๓๗	๑๑๘	๒๕	๒๗	๖๓๕
สารวัตรเกษตรอาสา	๓๙	๐	๐	๐	๐	๐	๑	๑	๔๑
รวมสาขา (นับซ้ำ)	๓๑๕	๑๒๘	๑๘๐	๑๓๑	๓๗๐	๓๖๕	๑๑๘	๑๑๒	๑,๗๑๙
รวมบุคคล (ไม่นับซ้ำ)	๒๖๔	๑๑๘	๑๕๕	๑๑๗	๓๑๙	๓๓๔	๑๐๒	๙๑	๑,๕๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา

๒.๗ จำนวนปราชญ์ชาวบ้านของจังหวัดภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจ

จังหวัดยะลา โดยสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา ได้รับงบประมาณจากสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้ดำเนินการพัฒนาทักษะ ความรู้แก่เกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ภายใต้โครงการพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน) โดยสนับสนุนให้เกษตรกร มีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินกิจกรรมการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพได้ และเพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีศักยภาพในการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ขั้นก้าวหน้าได้

ตารางที่ ๒๖ จำนวนศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ปี ๒๕๖๗

ที่	ชื่อศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน	ชื่อผู้รับผิดชอบ ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน
๑	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลท่าสาป ๑๖๓/๑๕ หมู่ที่ ๑ ต.ท่าสาป อ.เมืองยะลา จ.ยะลา โทรศัพท์ ๐๘๐-๘๙๓๘๙๑๕	นายมะดามิง อารีโย
๒	ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงจังหวัดยะลา ๑๕/๑ หมู่ที่ ๑ ต.วังพญา อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ ๐๘๑-๘๙๗๕๐๖๕	นายชานนท์ เจ๊ะหะมะ

ที่มา : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา

๒.๘ ข้อมูลด้านการเกษตรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ ๒๗ จำนวนเกษตรกรปราชญ์ Smart Farmer และเกษตรกรรุ่นใหม่ Young Smart Farmer ปี ๒๕๖๗

ที่	อำเภอ	จำนวน (คน)								รวม
		เมืองยะลา	รามัน	ยะหา	กาบัง	กรงปินัง	บันนังสตา	ธารโต	เบตง	
๑	Smart Farmer	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๘	๑๐	๑๐	๑๐	๗๘
๒	Yong Smart Farmer	๕	๕	๓	๒	๓	๒	๒	๓	๒๕

ตารางที่ ๒๘ กิจกรรมศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ จังหวัดยะลา ปี ๒๕๖๖

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	กิจกรรม
๑	นายสมชาย เขียวชาญศิลป์	๖๙ ถนนรัตนกิจ ตำบลเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ที่ตั้ง สวนดาวทอง หมู่ที่ ๕ ตำบลตานะแมเราะ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา	การผลิตส้มโชกุนคุณภาพ การเลี้ยงนกนางแอ่น
๒	นายอิสมาแอล ลาเตะ	๒๗/๒ หมู่ที่ ๕ ตำบลลำใหม่ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา	การปลูกผักปลอดสารพิษ/ผักสลัด/ ผักเคล/มะเขือเทศ/ยาหม่องสมุนไพร น้ำมันไพร
๓	นายวิทยา ตาพ่วง	๔/๑ หมู่ที่ ๘ ตำบลยะรม อำเภอเบตง จังหวัดยะลา	เกษตรผสมผสาน /การเลี้ยงผึ้ง การเพาะเห็ดนางฟ้า /ผลิตภัณฑ์จากผึ้ง
๔	นายอดิเรก ซอริ	๑๐๑/๑ หมู่ที่ ๑ ตำบลบาเจาะ อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา	เกษตรผสมผสาน (การปลูกกล้วยไข่ และผลิตภัณฑ์จากกล้วยไข่)
๕	นายสุชาติ สละบดี	๖๔/๒ หมู่ที่ ๑ ตำบลหน้าถ้ำ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา	เกษตรผสมผสาน การแปรรูปชาเห็ดหลินจือ
๖	นางสาวโรสนี ดอเลาะ	๑/๖ หมู่ที่ ๑ ตำบลบุดี อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา	การผลิตข้าวพื้นเมือง การแปรรูปข้าวพื้นเมือง
๗	นายมะซอรี มาอะ	ม.๑ ตำบลห้วยกระทิง อำเภอ กรงปินัง จังหวัดยะลา	การผลิตทุเรียนคุณภาพ เกษตรผสมผสาน
๘	นายอิรฟาน เจ๊ะเงาะ	๗๗ ม.๘ ตำบลยะหา อำเภอยะหา จังหวัดยะลา	การเลี้ยงแพะนม /การปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ /นมแพะสปูนมแพะ

๒.๙ แหล่งรวบรวมและกระจายสินค้าการเกษตร

๒.๙.๑ โรงงานอุตสาหกรรมกลุ่มยางและผลิตภัณฑ์ยาง

๑. กลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านถ้ำทะลุ ประกอบกิจการ แปรรูปผลิตภัณฑ์จากยางพารา เช่น แผ่นพื้น พุตซอล พื้นยางฯ
๒. บริษัท อุตสาหกรรมน้ำยางยะลา จำกัด ประกอบกิจการ ผลิตน้ำยางข้น
๓. บริษัท จิบบูยาเท็กซ์ จำกัด ประกอบกิจการ ทำยางแผ่นรมควัน น้ำยางข้น และยางแท่ง ที.ที.อาร์ ๕ แอล
๔. บริษัท ยูนิเท็กซ์ รับเบอร์ จำกัดประกอบกิจการ ทำน้ำยางข้น และยางแผ่น-ก้อนจากทางน้ำยาง ทำยางแผ่นรมควัน
๕. บริษัท ซุปเปอร์เท็กซ์ จำกัดประกอบกิจการ ทำยางข้นและสปีดเครฟ (หยุดกิจการชั่วคราว)
๖. บริษัท ยางไทยปักษ์ใต้ จำกัด ประกอบกิจการ ทำยางแผ่นรมควัน
๗. บริษัท เอ เอ รับเบอร์ จำกัด ประกอบกิจการ ทำยางแผ่นรมควัน
๘. กลุ่มเกษตรกรทำสวนยางและผลิตภัณฑ์ยางตาชี ประกอบกิจการ แปรรูปผลิตภัณฑ์จากยางพารา เช่นแผ่นพื้นสนามพุตซอล พื้นยางฯ
๙. บริษัท มาร์เก็ตค-ยะลา จำกัด ประกอบกิจการ ทำน้ำยางข้นและยางแท่ง ที.ที.อาร์ ๕ แอล และยางแท่งชนิดอื่น ๆ (หยุดกิจการชั่วคราว)
๑๐. บริษัท ศรีไทยการยางอุตสาหกรรม จำกัด ประกอบกิจการ ทำยางรัดของ
๑๑. สหกรณ์กองทุนสวนยางตานะยะ จำกัดประกอบกิจการ ทำยางแผ่นดิบ ทำยางแผ่นผึ่งแห้ง ยางแผ่นรมควัน ยางเครป
๑๒. บริษัท เซาท์แลนด์รับเบอร์ จำกัด ประกอบกิจการ ทำยางแผ่นรมควัน
๑๓. กลุ่มเกษตรกรทำสวนธารน้ำทิพย์ ประกอบกิจการ ทำยางเครฟ ยางแท่ง และยางคอมปาวด์
๑๔. ห้างหุ้นส่วนจำกัด ยะลาสหผล ประกอบกิจการ รมยางพารา
๑๕. บริษัท บุญชอบพารา จำกัด ประกอบกิจการ รมควันยางและทำยางเครฟ
๑๖. บริษัท ชำนาญรับเบอร์ จำกัด ประกอบกิจการ ยางแผ่นรมควัน
๑๗. บริษัท ยะลาลาเท็กซ์ จำกัด ประกอบกิจการ ทำน้ำยางข้นและยางเครฟ
๑๘. บริษัท เอกวนกิจ จำกัด ประกอบกิจการ ผลิตน้ำยางพาราข้นและทำยางแผ่นจากเศษยาง
๑๙. นายฮามะ รับเบอร์ ประกอบกิจการ ทำยางเครป
๒๐. สหกรณ์กองทุนสวนยางสี่สิบสามัคคี จำกัด ประกอบกิจการ ทำยางแผ่นดิบ ทำยางแผ่นผึ่งแห้ง/รมควัน ทำยางเครฟ

๒.๙.๒ โรงงานอุตสาหกรรมกลุ่มผลิตภัณฑ์จากพืช

๑. ห้างหุ้นส่วนจำกัด ยะลาฮันหยา ประกอบกิจการ ปรับปรุงคุณภาพข้าวสาร

๒.๙.๓ โรงงานอุตสาหกรรมกลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร

๑. โรงฆ่าสัตว์เทศบาลนครยะลา ประกอบกิจการ ฆ่าสัตว์
๒. คำเจริญ ประกอบกิจการ ทำก๋วยเตี๋ยวและหมี่วุ้น
๓. โรงน้ำแข็งเจริญสิน ประกอบกิจการ ทำน้ำแข็ง
๔. นายเปรมวิทย์ เลิศเกียรติวงศ์ ประกอบกิจการ ทำเส้นก๋วยเตี๋ยว
๕. นางกองแก้ว คณาชนพิทักษ์ ประกอบกิจการ ทำเส้นขนมจีนสด

๖. นางสาวนงนุช จิราภพพันธ์ ประกอบกิจการ ทำเส้นก๋วยเตี๋ยว
๗. บริษัท สวงวนอุตสาหกรรมอาหาร จำกัด ประกอบกิจการ ทำขนมปังเกล็ดขนมปังขนมเค้ก
๘. เจริญทองฟูต ประกอบกิจการ ทำขนมปังกรอบ ขนมอบแห้ง และทำอาหารสำเร็จรูปจากเมล็ดพืช
๙. โรงก๋วยเตี๋ยวสาโรจข ประกอบกิจการ ผลิตเส้นก๋วยเตี๋ยว และเส้นหมี่
๑๐. นิบงน้ำแข็งหลอด ประกอบกิจการ ทำน้ำแข็งก้อนเล็กและน้ำดื่ม
๑๑. ยะลาเจริญพรน้ำแข็งหลอด ประกอบกิจการ ทำน้ำแข็งหลอด
๑๒. บริษัท โรงน้ำแข็งอิสฮัม จำกัด ประกอบกิจการ ผลิตน้ำแข็งหลอด
๑๓. โรงน้ำแข็งแสงสิน ประกอบกิจการ ทำน้ำแข็งหลอดและน้ำดื่ม
๑๔. โรงน้ำแข็ง บ้านตุโฮซ์ ประกอบกิจการ ผลิตน้ำแข็งหลอด
๑๕. นายพิภพ กอวัฒนากุล ประกอบกิจการ ทำน้ำแข็งหลอด
๑๖. บริษัท เบตงน้ำแข็ง จำกัด ประกอบกิจการ ผลิตน้ำแข็งก้อนเล็ก โรงฆ่าสัตว์เทศบาลนครยะลา
- ๒.๙.๔ โรงงานอุตสาหกรรมอุตสาหกรรมเครื่องดื่ม
 ๑. บริษัท ตอยยิบัน ฟู้ดส์ จำกัด ประกอบกิจการผลิตเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ
- ๒.๙.๕ สินค้าไม้ผล
 ๑. โรงงานแปรรูปทุเรียน ตำบลแม่หวาด อำเภอธารโต ประกอบกิจการ การแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร
 ๒. โรงงานแปรรูปทุเรียน ตำบลบันนังสตา อำเภอบันนังสตา ประกอบกิจการ การแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร
 ๓. โรงงานแปรรูปทุเรียน ตำบลอัยเยอร์เวง อำเภอเบตง ประกอบกิจการ การแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร
 ๔. โรงงานแปรรูปทุเรียน ฟาร์มตัวอย่างธารโต อำเภอธารโต ประกอบกิจการ การแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร
 ๕. SKY ออน ตำบลตานะแมเราะ อำเภอเบตง ประกอบกิจการ ห้องเย็นที่มีการแปรรูปวัตถุดิบ
 ๖. วิสาหกิจชุมชน
 ๗. สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร
 ๘. ตลาดออนไลน์
 ๙. ตลาดภายในจังหวัด
 ๑๐. ศูนย์คัดแยกผลไม้ชุมชน

ส่วนที่ ๓

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกจังหวัดที่จะมีผลกระทบต่อการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จะนำมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดทิศทางการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ตามเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ ดังนี้

๑. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) ด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดยะลา

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน

จุดแข็ง (Strengths : S)

- ๑) เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ยางพารา เนื้อที่เพาะปลูก ๑,๑๘๕,๒๗๙ ไร่ ผลผลิตรวม ๒๔๔,๒๗๓ ตัน/ปี ทูเรียน เนื้อที่เพาะปลูก ๙๖,๒๓๔ ไร่ ผลผลิตรวม ๘๙,๖๖๑ ตัน/ปี
- ๒) มีสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ได้แก่ กล้วยหิน ทูเรียนสะเต๊ะน้ำ ส้มโชกุน มังคุดในสายหมอกเบตง (GI) ข้าวพื้นเมือง (มีลอ) ไก่เบตง ปลาพลวงชมพู ปลานิลสายน้ำไหล เป็นต้น ที่สามารถนำไปพัฒนา ส่งเสริมอาชีพ และสร้างความสามารถในการแข่งขันได้
- ๓) มีเกษตรกรปรารถนาดี (Smart Farmer) และเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) ที่เป็นเกษตรกรต้นแบบมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในอาชีพตนเอง ซึ่งสามารถที่จะพัฒนาต่อยอดให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจการเกษตรได้
- ๔) มีอาสาสมัครเกษตรในพื้นที่ เป็นผู้ประสานงานระหว่างเกษตรกรกับส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อให้เกิดการบูรณาการงานพัฒนาการเกษตรตามภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในหมู่บ้าน อย่างมีประสิทธิภาพ
- ๕) มีตลาดกลางยางพารา รับซื้อขายผลผลิตยางในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีศูนย์เรียนรู้กระบวนการแปรรูปยางพาราแบบครบวงจร มาตรฐาน ISO และ มอก. ในการผลิต เช่น สหกรณ์แปรรูปผลิตภัณฑ์ยางพาราบ้านถ้ำทะเล จำกัด กลุ่มเกษตรกรทำสวนยางและผลิตภัณฑ์ยางตาซี และมีโรงงานแปรรูปทุเรียน/ห้องเย็น เพื่อรองรับผลผลิตทางการเกษตร
- ๖) มีโรงงานผลิตกระแสไฟฟ้า ซึ่งผลิตส่งหรือจำหน่ายไฟฟ้า จำนวน ๙ โรงงาน แบ่งออกเป็น โรงงานผลิตกระแสไฟฟ้าจากพลังงานน้ำ จำนวน ๒ โรงงาน และโรงงานผลิตกระแสไฟฟ้าชีวมวล จำนวน ๗ โรงงาน
- ๗) ช่องทางการตลาดในรูปแบบ Platform online ช่วยให้สินค้ามีการกระจายตัวและเข้าถึงผู้บริโภคได้ง่ายขึ้นตามรูปแบบการใช้ชีวิตสมัยใหม่ ซึ่งเป็นการขยายช่องทางการตลาดทั้งในและต่างประเทศได้
- ๘) จังหวัดยะลามีวิสาหกิจชุมชนพัฒนาทุเรียนคุณภาพบ้านบาตูปูเต๊ะ (ธารโต) ที่มีความเข้มแข็ง ซึ่งมีการจัดการตั้งแต่การผลิต การรวบรวม และการตลาด
- ๙) จังหวัดยะลาอยู่ในพื้นที่ฝนตกชุก มีค่าปริมาณน้ำฝน เฉลี่ยต่อปี ๒,๓๘๘.๕ มิลลิเมตร หากมีการจัดแหล่งสำรองน้ำ ที่เพียงพอก็จะทำให้ไม่มีปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อใช้ทางการเกษตร

จุดอ่อน (Weakness : W)

- ๑) พื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่ อยู่นอกเขตพื้นที่ชลประทาน แหล่งน้ำและระบบกระจายน้ำเพื่อการเกษตรไม่ครอบคลุมพื้นที่ทางการเกษตร และระบบป้องกันอุทกภัยยังไม่ดีเท่าที่ควรทำให้เกิดอุทกภัยซ้ำซาก ส่งผลต่อการเสียหายของผลิตสินค้าเกษตร

- ๒) การสร้างแรงจูงใจของความต้องการตลาดสำหรับสินค้าเกษตรที่ได้รับการรับรอง GAP ยังไม่ชัดเจน เช่น หากได้รับการรับรองมีตลาดรับซื้อแน่นอน หรือรับซื้อในราคาที่สูง การสร้างความเข้มแข็งให้กลุ่มเกษตรกรที่ได้รับการรับรอง GAP เป็นต้น
- ๓) ปริมาณการผลิตสินค้าเกษตรหลักบางชนิด เช่น โคเนื้อ แพะเนื้อ ข้าว ไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภคในคนในพื้นที่ จำเป็นต้องนำเข้าสินค้าอาหารที่จำเป็นจากนอกพื้นที่จังหวัด
- ๔) เกษตรกรทำการเกษตรแบบเชิงเดี่ยว นิยมตามกระแส และใช้วิธีการผลิตแบบวิถีดั้งเดิม ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรไม่มีคุณภาพได้มาตรฐาน และผลิตผลิตต่อไร่ยังต่ำ เช่น ยางพารา และทุเรียน ส่งผลทำให้เกษตรกรมีรายได้ต่ำ
- ๕) แรงงานภาคการเกษตรมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากเกษตรกรส่วนมากเป็นผู้สูงอายุ และเกษตรกรรุ่นใหม่ขาดแรงจูงใจต่อการทำการเกษตร
- ๖) เกษตรกรส่วนมากยากจน ไม่มีเงินทุนในการพัฒนาการทำเกษตร การแปรรูปและการตลาด และยังขาดการเชื่อมโยงกับสถาบันต่าง ๆ ที่จะช่วยในการแปรรูป และการตลาด ทำให้การแปรรูปสินค้าเกษตรยังน้อยอยู่
- ๗) เกษตรกรขาดองค์ความรู้และทักษะด้านการเกษตร การตลาด การบริหารจัดการผลผลิต รวมถึงการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่
- ๘) การรวมกลุ่มเกษตรกร สถาบันเกษตรกรยังไม่เข้มแข็งและยั่งยืน สถาบันเกษตรกรมีเครื่องจักรกลทางการเกษตรน้อย ส่งผลทำให้ต้องจ้างเครื่องจักรกลทางการเกษตรมาใช้บริการทำให้ต้นทุนการผลิตสูง
- ๙) เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์การถือครองที่ดินน้อยทำให้เกษตรกรมีรายได้น้อย และบางส่วนของที่ดินมีปัญหาทันท่อนทำให้เกษตรกรขาดแรงจูงใจในการทำการเกษตร และไม่สามารถแปลงทรัพย์สินที่ดินเป็นแหล่งเงินทุนเพื่อนำมาลงทุนทำการเกษตร
- ๑๐) เกษตรกรขาดองค์ความรู้และความเข้าใจในการจัดการดิน ส่งผลต่อคุณภาพและผลผลิตทางการเกษตร
- ๑๑) สินค้าเกษตรยังขาดการพัฒนาคุณภาพ พัฒนาผลิตภัณฑ์ สร้างเรื่องราวแหล่งกำเนิดสินค้า (Story) สร้างแบรนด์สินค้า (Brand) เพื่อส่งเสริมการตลาดและสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร
- ๑๒) การซื้อขายคาร์บอนเครดิตยังไม่เกิดขึ้น (Carbon Credit) โดยเฉพาะสินค้ายางพาราซึ่งเป็นสินค้าหลักของจังหวัดยะลา ทำให้เกษตรกรขาดส่วนนี้ไป
- ๑๓) แหล่งรวบรวมกระจายผลผลิตทางการเกษตรและระบบการบริหารจัดการยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร
- ๑๔) ขาดการพัฒนาด้านการตลาดและอุตสาหกรรมแปรรูป เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม
- ๑๕) เกษตรกรขาดองค์ความรู้ทักษะในการใช้ประโยชน์ของ platform ช่องทางการจำหน่ายสินค้า
- ๑๖) ปัญหานาร้าง ส่งผลให้เกิดการสูญเสียประโยชน์ในการใช้พื้นที่ เพื่อสร้างมูลค่าจากภาคการเกษตรและรายได้ทางเศรษฐกิจของจังหวัดยะลา

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก

โอกาส (Opportunities : O)

- ๑) สภาพภูมิศาสตร์ และสภาพภูมิอากาศมีความเหมาะสม เอื้อประโยชน์ต่อการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ
- ๒) สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระมีนโยบายสนับสนุนส่งเสริมโครงการทุเรียนคุณภาพในพื้นที่จังหวัดยะลา
- ๓) รัฐบาลมีนโยบายที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ เช่น นโยบาย “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” นโยบายความร่วมมือในการรวมกลุ่มประชาคมอาเซียน

- ๔) นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตด้านการเกษตรให้สามารถแข่งขันได้ เช่น การตลาดนำการผลิต / การผลักดันสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง / การขับเคลื่อนภารกิจระดับ MR. สินค้าเกษตร / การทำการเกษตรที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม (Go Green) ด้วย BCG/Carbon Credit / การส่งเสริมเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรเป็นผู้ให้บริการทางการเกษตรแบบครบวงจร / การพัฒนาเกษตรกรให้ปราดเปรื่อง (Smart Farmer / Young Smart Farmer) / การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-map) / และเกษตรกรรมยั่งยืน เป็นต้น
- ๕) การดำเนินการด้านขบวนการตามมาตรการ EU Deforestation Regulation : EUDR ซึ่งเป็นกฎหมายที่ห้ามไม่ให้ค้าขายสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการตัดไม้ทำลายป่าและสิ่งแวดล้อม เป็นโอกาสให้เกษตรกรชาวสวนยางพาราปลูกยางในพื้นที่ที่ถูกกฎหมาย และส่งผลให้ราคายางพารา มีเสถียรภาพ และสามารถจำหน่ายได้ในราคาที่สูงกว่าราคายางทั่วไป
- ๖) นโยบายเรื่องความมั่นคงด้านอาหารของกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง (ฮาลาล) เป็นโอกาสในการพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตร/อาหารฮาลาล ซึ่งเป็นที่ยอมรับ นำเชื่อถือของกลุ่มประเทศมุสลิม โดยมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิต วัฒนธรรมของประชาชนผู้นับถือศาสนาอิสลามในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้
- ๗) อิทธิพลของกระแสการดูแลสุขภาพ นิยมบริโภคอาหารและสินค้าเกษตรปลอดภัยเพื่อสุขภาพ ทำให้มีปริมาณความต้องการอาหารและสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยมีจำนวนมากขึ้นตามลำดับ
- ๘) กระแสนิยมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและเชิงเกษตรมีมากขึ้น เป็นโอกาสการพัฒนาการท่องเที่ยวในแปลงทำการเกษตรเพิ่มมากขึ้น
- ๙) มีความเชื่อมโยงเส้นทางการคมนาคมกับจังหวัดปัตตานี นราธิวาส สงขลา และประเทศมาเลเซีย (รัฐเปรัก) บริเวณด้านชายแดนเบตง ทำให้ระบบการขนส่งสินค้าเกษตรไปจำหน่ายได้สะดวก และสร้างมูลค่าเพิ่มมากขึ้น
- ๑๐) กลุ่มสินค้าที่มีศักยภาพ เช่น ผัก สมุนไพร แมลงเศรษฐกิจซึ่งเป็นโปรตีน และพืชกลุ่มเครื่องดื่มและผลิตภัณฑ์ เช่น กาแฟ ซึ่งตลาดยังมีความต้องการจำนวนมาก
- ๑๑) ภาคเอกชนมี platform ช่องทางการตลาดที่หลากหลายในการทำตลาดดิจิทัล ซึ่งแต่ละช่องทางก็มีลักษณะเฉพาะและกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน เกษตรกรสามารถเลือกช่องทางที่เหมาะสม เพื่อให้การสื่อสารและการตลาดที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

ภัยคุกคาม (Threats : T)

- ๑) ลักษณะสภาพพื้นที่ของจังหวัดยะลา ทำให้การใช้ประโยชน์ที่ดินและการบริหารจัดการพื้นที่การเกษตรตามนโยบาย Zoning by Agri-map เป็นไปได้ยาก
- ๒) ปัญหาการระบาดของโรคและแมลง ส่งผลให้ปริมาณคุณภาพของผลผลิตลดลง อาทิ โรคใบจุดกลมในยางพารา โรคเหี่ยวในกล้วยหิน โรครากเน่าโคนเน่า หนอนเจาะเมล็ดทุเรียน และโรคระบาดในสัตว์ อาทิ โรคปากและเท้าเปื่อย โรคล้มปัสการ โรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร โรคไข้หวัดนก ฯลฯ
- ๓) ปัญหาระบบนิเวศทางธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างรุนแรง เช่น ปัญหาอุทกภัยแล้งที่ซ้ำซาก ส่งผลกระทบต่อผลผลิตสินค้าเกษตรในจังหวัดยะลา
- ๔) สถานการณ์สงครามโลกทำให้ราคาน้ำมันสูงขึ้นส่งผลให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น รวมถึงเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความเชื่อมั่นในการลงทุนของภาคเอกชน
- ๕) ต้นทุนการผลิตด้านการเกษตรมีราคาสูง เนื่องจากการพึ่งพาปัจจัยทางการผลิตจากต่างประเทศ เช่น ปุ๋ยเคมี อาหารสัตว์ วัตถุดิบอาหารสัตว์
- ๖) ราคาสินค้าการเกษตรในตลาดโลกที่มีความผันผวน ส่งผลทำให้ราคาสินค้าเกษตรในพื้นที่ที่มีความผันผวน

- ๓) การแทรกแซงทางการค้าของผลผลิตการเกษตรของต่างประเทศ เช่น ปาล์มน้ำมัน มะพร้าว
- ๔) ระเบียบ กฎหมาย ข้อกำหนด กฎระเบียบการค้า เช่น การประกันความปลอดภัยอาหารจากสินค้าปศุสัตว์ ขององค์การสุขภาพสัตว์โลก (World Organisation for Animal Health: OIE) มาตรฐานอาหาร FAO/WHO หรือ Codex Alimentarius Commission ของประเทศนำเข้าผลผลิตสินค้าเกษตร ส่งผลต่อการส่งออกผลผลิตสินค้าเกษตร ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการส่งออก
- ๕) นโยบายประกันภัยสินค้าเกษตรบางชนิดยังไม่ครอบคลุม เมื่อเกิดภัยพิบัติกับสินค้าเกษตรทำให้เกษตรกร ไม่ได้รับการชดเชยในโครงการประกันภัยสินค้าเกษตร
- ๑๐) ผลผลิตสินค้าเกษตรบางชนิด เช่น ไม้ผล เงาะ มังคุดทุเรียน ลองกอง ผลผลิตจะออกพร้อมๆ กับจังหวัดอื่นๆ เช่น สงขลา ปัตตานี นราธิวาส ส่งผลทำให้ผลผลิตจะกระจุกตัวอาจจะทำให้ราคาไม่ดีเท่าที่ควร

๒. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดย McKinsey ๗-S Framework ซึ่งจะวิเคราะห์ว่ามี จุดแข็ง จุดอ่อนอย่างไรในปัจจุบันทั้ง ๗ ประการ ประกอบด้วย

- ๑. กลยุทธ์ (Strategy)
- ๒. โครงสร้างขององค์กร (Structure)
- ๓. ระบบการปฏิบัติงาน (System)
- ๔. บุคลากร (Staff)
- ๕. ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)
- ๖. รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)
- ๗. ค่านิยมร่วม (Shared Values)

ตารางที่ ๒๙ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน โดย McKinsey ๗-S Framework

๗-S McKinsey	จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weakness)
กลยุทธ์ (Strategy)	๑) เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ยางพารา ทุเรียน ๒) มีสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ได้แก่ กล้วยหิน ทุเรียนสะเต๊ะคั่ว ส้มโชกุน (GI) มังคุดในสายหมอกเบตง ข้าวพื้นเมือง (มีลอ) โกเบตง ปลาพลวงชมพู ปลานิลสายน้ำไหล เป็นต้น ๓) มีตลาดกลางยางพารา รับซื้อขายผลผลิตยางในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีศูนย์เรียนรู้กระบวนการแปรรูปยางพาราแบบครบวงจร มีมาตรฐาน ISO และ มอก. ในการผลิต และมีโรงงานแปรรูปทุเรียน/ห้องเย็น ๔) มีความเชื่อมโยงเส้นทางการคมนาคมกับจังหวัดปัตตานี นราธิวาส สงขลา และประเทศมาเลเซีย (รัฐเปรัก) บริเวณด่านชายแดนเบตง ๕) มีโรงงานผลิตกระแสไฟฟ้า	๑) พื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่อยู่นอกเขตพื้นที่ชลประทาน แหล่งน้ำและระบบกระจายน้ำเพื่อการเกษตรไม่ครอบคลุมพื้นที่ทางการเกษตร ๒) เกษตรกรไม่มีที่ดินทำกินเพื่อทำการเกษตร ๓) ขาดการพัฒนาด้านการตลาดและอุตสาหกรรมแปรรูป เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ๔) ขาดความมั่นคงด้านอาหาร ต้องอาศัยนำเข้าสินค้าอาหาร ที่จำเป็นจากนอกพื้นที่จังหวัด
โครงสร้างขององค์กร (Structure)	ประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม	๑) การรวมกลุ่มเกษตรกรยังไม่เข้มแข็ง และยั่งยืน ๒) เกษตรกรไม่มีที่ดินทำกินเพื่อทำการเกษตร
ระบบการปฏิบัติงาน (System)	-	ทำการเกษตรแบบเชิงเดี่ยว นิยมตามกระแส และใช้วิธีการผลิตแบบวิถีดั้งเดิม
บุคลากร (Staff)	๑) มีเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) และเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) ๒) มีอาสาสมัครเกษตรในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทำหน้าที่ประสานเชื่อมโยงข้อมูลการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ระหว่างเกษตรกรกับส่วนราชการ	๑) ไม่มีความรู้ในการวางแผนการผลิต การตลาดและการบริหารจัดการผลผลิต ๒) เกษตรกรส่วนมากยากจน ไม่มีเงินทุนในการพัฒนาการทำเกษตร การแปรรูป และการตลาด
ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)	มีเกษตรกรต้นแบบมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในอาชีพตนเอง ซึ่งสามารถที่จะพัฒนาต่อยอดให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจการเกษตรได้	๑) เกษตรกรขาดองค์ความรู้และทักษะด้านการเกษตร การแปรรูป การใช้ประโยชน์ของ platform ช่องทางการจำหน่ายสินค้า รวมถึงการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมสมัยใหม่ เพื่อทำการเกษตรอย่างมีนัย ๒) ขาดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)	๑) มีผู้นำเกษตรกรในพื้นที่ ๒) ให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการพัฒนาในพื้นที่ ๓) ช่องทางการตลาดในรูปแบบ Platform online	เกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารล่าช้า ขาดการประสานงานในพื้นที่

๗-S McKinsey	จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weakness)
ค่านิยมร่วม (Shared Values)	มีประเพณีลงแขก	เกษตรกรรุ่นใหม่ขาดแรงจูงใจต่อการทำการเกษตร

๓. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก โดย PESTEL Analysis

๑. ปัจจัยด้านการเมืองและกฎหมาย (Political Factors) เช่น นโยบายของรัฐ ระบบการปกครอง เสถียรภาพ ด้านการเมือง และความร่วมมือระหว่างประเทศ เป็นต้น

๒. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economic Factors) เช่น การปรับอัตราภาษี อัตราดอกเบี้ย อัตราการจ้างงาน ภาวะเศรษฐกิจ

๓. ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social cultural Factors) เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ค่านิยม การบริโภคอุปโภค

๔. ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technological Factors) เช่น เครื่องจักรกลทางการเกษตร เทคโนโลยีสารสนเทศ

๕. ปัจจัยด้านกฎหมาย (Law/Legal Factors) เช่น กฎหมายแรงงาน กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค ระเบียบข้อบังคับด้านธุรกิจ

๖. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (Environment Factors) เช่น สภาพภูมิอากาศ ภูมิประเทศ ธรรมชาติ

ตารางที่ ๓๐ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก โดย PESTEL Analysis

โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
<u>ด้านการเมือง</u> - นโยบาย “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” - การกำหนดมาตรการควบคุมในสินค้าเกษตรบางชนิด - นโยบายความร่วมมือในการรวมกลุ่มประชาคมอาเซียนเป็นตลาดเดียว - นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตด้านการเกษตรให้สามารถแข่งขันได้ เช่น ตลาดนำการผลิต / การผลักดันสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง / การขับเคลื่อนภารกิจ ยุกระดับ MR. สินค้าเกษตร / การทำการเกษตรที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม (Go Green) ด้วย BCG/Carbon Credit / การส่งเสริมเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรเป็นผู้ให้บริการทางการเกษตรแบบครบวงจร/การพัฒนาเกษตรกรให้ปราดเปรื่อง (Smart Farmer / Young Smart Farmer) / การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-map) / และเกษตรกรรมยั่งยืน เป็นต้น	- ความไม่มั่นคงทางการเมือง - สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้
<u>ด้านเศรษฐกิจ</u> - การปรับโครงสร้างหนี้	- ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรสูง - ราคาสินค้าการเกษตรมีความผันผวน

โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
	- การแทรกแซงทางการค้าของผลผลิตการเกษตรของต่างประเทศ
<u>ด้านสังคม</u> - ผู้บริโภคนิยมบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพเพิ่มขึ้น - การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - เป็นพื้นที่ดำเนินการโครงการทุเรียนคุณภาพของสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ	- แรงงานภาคเกษตรเป็นผู้สูงอายุ - คนรุ่นใหม่ไม่ค่อยสนใจทำอาชีพเกษตร - การพึ่งพาปัจจัยทางการผลิตจากต่างประเทศ เช่น ปุ๋ยเคมี อาหารสัตว์ ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูง
<u>ด้านเทคโนโลยี</u> - Agri-map - เกษตรอัจฉริยะ / โดรน	- เทคโนโลยีไม่ทันสมัย ล้าหลัง - ระบบขนส่งไม่ครอบคลุมทั่วพื้นที่จังหวัด
<u>ด้านกฎหมาย</u> - กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค - กฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อม	- หน่วยงานที่กำกับดูแลด้านอาหารปลอดภัยไม่เพียงพอ - กฎหมายการจ้างงาน
<u>ด้านสิ่งแวดล้อม</u> - ชายแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน - สภาพดินอุดมสมบูรณ์ และสภาพภูมิอากาศมีความเหมาะสมกับการทำเกษตร เพื่อรองรับการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ - การดำเนินการด้านยางพาราตามมาตรการ EU Deforestation Regulation : EUDR	- การใช้ประโยชน์ที่ดินและการบริหารจัดการพื้นที่การเกษตรตามนโยบาย Zoning by Agri-map ยังมีน้อย - ภัยธรรมชาติเกิดขึ้นบ่อย - การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ - การระบาดของโรคและแมลง

ตารางที่ ๓๑ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	จุดแข็ง (S) ๑) เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรเศรษฐกิจที่สำคัญ ๒) มีสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น คือ กล้วยหิน บันนังสตา (GI) ทุเรียนสะเต๊ะน้ำ (GI) ส้มโชกุน เบตง (GI) มังคุดในสายหมอกเบตง (GI) ข้าวพื้นเมือง (มีลอ) ไก่เบตง ปลาพลวง ชมพู ปลานิลสายน้ำไหล เป็นต้น ๓) มีเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) และเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) ๔) มีอาสาสมัครเกษตรกรในพื้นที่ เป็นผู้ประสานงานระหว่างเกษตรกรกับส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๕) มีตลาดกลางยางพารา รับซื้อขายผลผลิตยางในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีศูนย์เรียนรู้กระบวนการแปรรูปยางพาราแบบครบวงจร มาตรฐาน ISO และ มอก. ในการผลิต และมีโรงงานแปรรูปทุเรียน/ห้องเย็น เพื่อรองรับผลผลิตทางการเกษตร ๖) มีโรงงานผลิตกระแสไฟฟ้า ซึ่งผลิตส่งหรือจำหน่ายไฟฟ้า จำนวน ๙ โรงงาน ๗) ช่องทางการตลาดในรูปแบบ Platform online ช่วยให้สินค้ามีการกระจายตัวและเข้าถึงผู้บริโภคได้ง่ายขึ้นตามรูปแบบการใช้ชีวิตสมัยใหม่ ๘) จังหวัดยะลา มีวิสาหกิจชุมชนพัฒนาทุเรียนคุณภาพบ้านนาตูเป๊ะ (ธารโต) ที่มีความเข้มแข็ง ซึ่งมีการจัดการตั้งแต่การผลิต การรวบรวม และการตลาด ๙) จังหวัดยะลาอยู่ในพื้นที่ฝนตกชุก มีค่าปริมาณน้ำฝน เฉลี่ยต่อปี ๒๓๘๘.๕ มิลลิเมตร หากมีการจัดแหล่งสำรองน้ำ ที่เพียงพอจะทำให้ไม่มีปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อใช้ทางการเกษตร	จุดอ่อน (W) ๑) พื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่ อยู่นอกเขตพื้นที่ชลประทาน แหล่งน้ำและระบบกระจายน้ำเพื่อการเกษตร ไม่ครอบคลุมพื้นที่ทางการเกษตร ๒) การผลิตสินค้าเกษตรที่ได้รับรองมาตรฐาน GAP มีปริมาณน้อยกว่าความต้องการของตลาด ๓) ปริมาณการผลิตสินค้าเกษตรหลักบางชนิด ไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภคในคนในพื้นที่ ๔) ทำการเกษตรแบบเชิงเดี่ยว ๕) แรงงานภาคการเกษตรมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากเกษตรกรส่วนมากเป็นผู้สูงอายุ และเกษตรกรรุ่นใหม่ขาดแรงจูงใจต่อการทำการเกษตร ๖) เกษตรกรส่วนมากยากจน ไม่มีเงินทุนในการพัฒนาการทำเกษตร การแปรรูป และการตลาด ๗) เกษตรกรขาดองค์ความรู้และทักษะด้านการเกษตร การตลาด การบริหารจัดการผลผลิต รวมถึงการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ ๘) การรวมกลุ่มเกษตรกร สถาบันเกษตรกรยังไม่เข้มแข็งและยั่งยืน ๙) เกษตรกรไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกินเพื่อทำการเกษตร ๑๐) แหล่งรวบรวมกระจายผลผลิตทางการเกษตร และระบบการบริหารจัดการยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ๑๑) ขาดการพัฒนาด้านการตลาดและอุตสาหกรรมแปรรูป เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ๑๒) เกษตรกรขาดองค์ความรู้และความเข้าใจในการจัดการดิน ๑๓) สินค้าเกษตรยังขาดการพัฒนาคุณภาพ และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ สร้างเรื่องราวแหล่งกำเนิดสินค้า (Story) สร้างแบรนด์สินค้า (Brand) เพื่อส่งเสริมการตลาดและสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร ๑๔) เกษตรกรขาดองค์ความรู้ทักษะในการใช้ประโยชน์ของ platform ช่องทางการจำหน่ายสินค้า ๑๖) ปัญหาร้าง ส่งผลให้เกิดการสูญเสียประโยชน์ในการใช้พื้นที่ เพื่อสร้างมูลค่าจากภาคการเกษตร และรายได้ทางเศรษฐกิจของจังหวัดยะลา
โอกาส (O) ๑) สภาพภูมิศาสตร์ และสภาพภูมิอากาศมีความเหมาะสม เอื้อประโยชน์ต่อการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ ๒) สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระมีนโยบายสนับสนุนส่งเสริมโครงการทุเรียนคุณภาพใน	S_๑O_{๒๓๔} - พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการเกษตรเพื่อรองรับการผลิตภาคการเกษตรที่มีประสิทธิภาพ S_{๑,๒,๓,๑๑}O_{๒,๔} - เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เกษตรแปรรูป และเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG S_๑O_{๑,๒} - ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมสมัยใหม่ (Smart	W_{๑,๒,๑๑,๑๓,๑๔}O_{๒,๓,๑๑} - ยกระดับมาตรฐานการผลิต และการแปรรูปสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพได้มาตรฐานและการส่งเสริมช่องทางการตลาด W_{๒,๓,๔}O_๑ - ส่งเสริม สนับสนุนการใช้งานวิจัย นวัตกรรมและเทคโนโลยีด้านการเกษตรสมัยใหม่ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร W_{๔,๑๐}O_๑ - ส่งเสริม พัฒนาทักษะด้านการเกษตรแก่เกษตรกร ให้เป็น Smart Farmer / Young Smart Farmer และผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร

พื้นที่จังหวัดยะลา ๓) รัฐบาลมีนโยบายที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการแก้ไข ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ๔) นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ด้านการเกษตรให้สามารถแข่งขันได้ ๕) การดำเนินการด้านยางพาราตาม มาตรการ EU Deforestation Regulation : EUDR ๖) นโยบายเรื่องความมั่นคงด้านอาหาร ของกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง (ฮาลาล) ๗) อิทธิพลของกระแสการดูแลสุขภาพ นิยมบริโภคอาหารและสินค้าเกษตร ปลอดภัยเพื่อสุขภาพ ๘) กระแสนิยมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ และเชิงเกษตรมีมากขึ้น ๙) มีความเชื่อมโยงเส้นทางการคมนาคม กับจังหวัดปัตตานี นราธิวาส สงขลา และประเทศมาเลเซีย (รัฐเปรัก) บริเวณด้านชายแดนเบตง ๑๐) กลุ่มสินค้าที่มีศักยภาพ เช่น ผัก สมุนไพร แมลงเศรษฐกิจซึ่งเป็น โปรตีน และพืชกลุ่มเครื่องดื่มและ ผลิตภัณฑ์ เช่น กาแฟ ซึ่งตลาดยังมีความต้องการจำนวนมาก ๑๑) ภาคเอกชนมี platform ช่องทางการตลาดที่หลากหลายในการทำตลาด ดิจิทัล ซึ่งแต่ละช่องทางก็มีลักษณะเฉพาะ และกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน เกษตรกร สามารถเลือกช่องทางที่เหมาะสม เพื่อให้ การสื่อสารและการตลาดที่มีประสิทธิภาพ สูงสุด	Farm) เพื่อทำการเกษตร S_{๑,๒,๓,๔}O_{๒,๓} - ส่งเสริมการเชื่อมโยงช่องทาง การตลาดสินค้าเกษตรสู่ตลาดดิจิทัล S_{๒,๖}O_๕ - ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และ พัฒนาสินค้าเกษตร/ผลิตภัณฑ์ชุมชน S_{๑,๒,๓,๐}O_๕ - ส่งเสริมการผลิตพืชพลังงาน ทดแทน พืชเศรษฐกิจ (โตเร็ว) พืชสมุนไพร และ พืชทางเลือกอื่น	W_๔O_๑ - ส่งเสริมการบริหารจัดการแรงงานภาค เกษตร โดยใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมสมัยใหม่ W_๓O_๑ - ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร และ เข้าถึงแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ W_{๒,๕,๑๖}O_{๑,๓,๔} - ส่งเสริมการบริหารจัดการพื้นที่ เกษตรกรรม Zoning by Agri-map อย่างยั่งยืน W_๕O_๑ - จัดหาพื้นที่ชลประทานและระบบ กระจายน้ำให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ทำการเกษตร W_๗O_๑ - พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการเกษตร ให้มีความทันสมัย สะดวก และเข้าถึงได้ง่าย W_๔O_๑ - ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรหน่วยงานใน สังกัด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้เป็น Smart Officer
ภัยคุกคาม (T) ๑) ลักษณะสภาพพื้นที่ของจังหวัดยะลา ทำให้การใช้ประโยชน์ที่ดินและการ บริหารจัดการพื้นที่การเกษตรตาม นโยบาย Zoning by Agri-map เป็นไปได้ยาก ๒) ปัญหาการระบาดของโรคและแมลง ส่งผลให้ปริมาณคุณภาพของผลผลิต ลดลง ๓) ปัญหายาเสพติดและอาชญากรรม และการ เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่าง รุนแรง ๔) ปัญหาสถานการณ์สงครามโลกทำให้ราคา น้ำมันสูงขึ้นส่งผลให้ต้นทุนการผลิต เพิ่มขึ้น รวมถึงเหตุการณ์ความไม่สงบ ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้	S_{๑,๒,๓,๔}T_{๑,๒,๔,๕,๖} - ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตร อย่างยั่งยืน S_{๑,๒,๓,๔}T_{๒,๓,๔} - ส่งเสริมการเกษตรกรรมหลัก เศรษฐกิจพอเพียง เกษตรเกษตรกรรมยั่งยืน เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร S_๗T_๒ - เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของ เครือข่ายอาสาสมัครด้านการเกษตรในพื้นที่ S_{๑,๒,๔}T_{๑๐} การสร้างความเข้มแข็งของเครือข่าย กลุ่มวิสาหกิจเพื่อเป็นกลไกในการช่วยเหลือ เกษตรกรทั้งด้านการผลิต การรวบรวม การแปรรูปและการตลาด	W_{๒,๓,๔,๕}T_{๒,๓,๔} - ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืน และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม W_{๒,๕}T_๕ - ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างยั่งยืน W_๔T_๒ - สนับสนุนการขีดความยากจน และ พัฒนาค้นทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง

๕) ต้นทุนการผลิตด้านการเกษตรมีราคาสูง ๖) ราคาสินค้าการเกษตรในตลาดโลกที่มีความผันผวน ส่งผลทำให้ราคาสินค้าเกษตรในพื้นที่มีความผันผวนตาม ๗) การแทรกแซงทางการค้าของผลผลิตการเกษตรของต่างประเทศ เช่น ปาล์มน้ำมัน มะพร้าว ๘) ระเบียบ กฎหมาย ข้อกำหนดกฎระเบียบการค้า ของประเทศนำเข้า ผลผลิตสินค้าเกษตร ส่งผลต่อการส่งออกผลผลิตสินค้าเกษตร ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการส่งออก ๙) นโยบายประกันภัยสินค้าเกษตรบางชนิดยังไม่ครอบคลุม เมื่อเกิดภัยพิบัติกับสินค้าเกษตรทำให้เกษตรกร ไม่ได้รับการชดเชยในโครงการประกันภัยสินค้าเกษตร ๑๐) ผลผลิตสินค้าเกษตรบางชนิด เช่น ไม้ผล เงาะ มังคุดทุเรียน ลองกอง ผลผลิตจะออกพร้อมๆกับจังหวัดอื่นๆ เช่น สงขลา ปัตตานี นราธิวาส ส่งผลทำให้ผลผลิตจะกระจุกตัว อาจจะทำให้ราคา ไม่ดีเท่าที่ควร		
--	--	--

ส่วนที่ ๔

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดยะลา

๑) เป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

“แหล่งผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เกษตรกรมีความมั่นคง ทรัพยากรการเกษตรมีความยั่งยืน”

เป้าประสงค์หลักการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด (Goals)

๑. สินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพมาตรฐาน เพื่อสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม
๒. เกษตรกรมีอาชีพด้านการเกษตรที่มั่นคง และมีคุณภาพชีวิตที่ดี
๓. ทรัพยากรทางการเกษตร มีการนำไปใช้อย่างมีความสมดุล และยั่งยืน

๒) ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนา

ตัวชี้วัด	ข้อมูลพื้นฐาน ค่าเฉลี่ยปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๖	เป้าหมาย				
		๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด สาขาภาคเกษตรเพิ่มขึ้น (ร้อยละ ๓) ล้านบาท	๑๖,๐๖๓	๓.๐ %	๓.๐ %	๓.๐ %	๓.๐ %	๓.๐ %

หมายเหตุ ค่าเป้าหมายเฉลี่ยปี ๒๕๖๔-๒๕๖๖ อ้างอิงจากข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรจังหวัดยะลา
ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

๓) ประเด็นการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : ส่งเสริม พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เกษตรอัตลักษณ์ และเกษตรแปรรูป
เชื่อมโยงตลาดดิจิทัล

วัตถุประสงค์ : สินค้าเกษตร เกษตรอัตลักษณ์ และเกษตรแปรรูปได้รับการพัฒนา เพื่อสร้างคุณค่าและ
มูลค่าเพิ่ม

ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย :

๑. แปลง/ฟาร์ม ที่ขึ้นทะเบียนได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิตเพิ่มขึ้น (GAP หรือ GFM เพิ่มขึ้น
จำนวน ๔๐๐ แปลง)
๒. รายได้สุทธิเกษตรกรเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓

แนวทางการพัฒนา

๑. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร และระบบโลจิสติกส์ เพื่รองรับการผลิตภาคเกษตรที่มีประสิทธิภาพ
๒. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เกษตรอัตลักษณ์ เกษตรแปรรูป และส่งเสริม
การลงทุนการผลิต โดยการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจ BCG
๓. ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมสมัยใหม่ (Smart Farm) เพื่อทำการเกษตร
๔. ส่งเสริมการเชื่อมโยงช่องทางการตลาดสินค้าเกษตรสู่ตลาดดิจิทัล
๕. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) และพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน
๖. ส่งเสริมการผลิตพืชพลังงานทดแทน พืชเศรษฐกิจ (โตเร็ว) พืชสมุนไพร และพืชทางเลือกอื่น

โครงการสำคัญ

แนวทางการพัฒนา	ลำดับ	โครงการ/กิจกรรมสำคัญ	แหล่งงบประมาณ	หน่วยงาน
๑	๑	โครงการปรับปรุงคุณภาพดิน	ปกติ	กพด.
๑	๒	โครงการฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	ปกติ	กพด.
๑	๓	โครงการธนาคารปุ๋ยอินทรีย์	ปกติ	กพด.
๑	๔	โครงการส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	ปกติ	กพด.
๑	๕	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวพันธุ์พื้นเมืองจังหวัดยะลาให้มีคุณภาพและเพิ่มมูลค่าสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นแบบครบวงจร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน	จังหวัดยะลา	สถานีพัฒนาที่ดิน
๑	๖	โครงการพัฒนาประสิทธิภาพโลจิสติกส์เพื่อลดการสูญเสีย	ปกติ	กสก.
๑	๗	โครงการพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่ - กิจกรรมพัฒนาที่ดินเพื่อสนับสนุนการผลิตข้าวพื้นเมือง/ไม้ผลเศรษฐกิจสำคัญ	บูรณาการจขต.	กพด.
๒		- กิจกรรมยกระดับการผลิตและเชื่อมโยงการตลาดเพื่อรองรับเมืองผลไม้/เมืองพลังงาน - กิจกรรมเสริมสร้างการผลิตพืชเศรษฐกิจพืชทางเลือกและพืชอัตลักษณ์ในจังหวัด - กิจกรรมการสร้างมูลค่าสร้างรายได้และสร้างความมั่นคงทางบด้านอาหารด้านประมง - กิจกรรมพัฒนาอาชีพด้านปศุสัตว์		กสก.
				กวก.
				กปม.
๒	๘	โครงการยกระดับไม้ผลที่มีศักยภาพของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนสู่เกษตรมูลค่าสูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	กลุ่มจังหวัด	เกษตรจังหวัด ๓ จังหวัด
๒	๙	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	ปกติ	กสก./กวก.
๒	๑๐	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการแปรรูปกาแฟ	จังหวัดยะลา	เกษตรจ.
๒	๑๑	โครงการยกระดับประสิทธิภาพการผลิตกล้วยหินคุณภาพ	จังหวัดยะลา	เกษตรจ.
๒	๑๒	โครงการพัฒนาศักยภาพการเลี้ยงปลาพลวงชมพูและปลานิลแบบครบวงจร	จังหวัดยะลา	ประมงจ.
๒	๑๓	โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP)	ปกติ	กสก.
๒	๑๔	โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าประมง	ปกติ	กปม.

แนวทางการพัฒนา	โครงการ/กิจกรรมสำคัญ		แหล่งงบประมาณ	หน่วยงาน
๒	๑๕	โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์	ปกติ	กปศ.
๒	๑๖	โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตปศุสัตว์	ปกติ	กปศ.
๒	๑๗	โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น	ปกติ	กสก./กวก./กสส.
๒	๑๘	โครงการส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์และแมลงศัตรูธรรมชาติทดแทนสารเคมี	ปกติ	กสก.
๒	๑๙	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศัตรูพืชเศรษฐกิจจังหวัดยะลา	จังหวัดยะลา	เกษตรจ.ยะลา
๒	๒๐	โครงการเสริมสร้างศักยภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของศูนย์ข้าวชุมชน	ปกติ	กข.
๒	๒๑	โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร	ปกติ	กสก./กสส.
๒	๒๒	โครงการส่งเสริมสนับสนุนเพื่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนภายใต้ BCG Model ในเขตปروطิที่ดิน	จังหวัดยะลา	ส.ป.ก.
๒	๒๓	โครงการสำรองเสบียงสัตว์ช่วยเหลือภัยพิบัติจังหวัดชายแดนใต้ เพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน	จังหวัดยะลา	ปศุสัตว์จ.
๓	๒๔	โครงการส่งเสริมและขยายผลการใช้แผนแดงเพื่อลดต้นทุนการผลิต	จังหวัดยะลา	เกษตรจ.ยะลา
๓	๒๕	โครงการที่ได้รับอุดหนุนเพื่อการวิจัยจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.)	สกสว.	กวก.
๓	๒๖	โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการผลิตยางพารา	ปกติ	กยท.
๓	๒๗	โครงการส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพทางดิน	ปกติ	กพด.
๓	๒๘	โครงการลดต้นทุนและเพิ่มศักยภาพทางการผลิตของกลุ่มเกษตรกรด้วยเทคโนโลยีพลังงานสะอาด	จังหวัดยะลา	พลังงานจ.
๔	๒๙	โครงการส่งเสริมการตลาดในรูปแบบออนไลน์	ปกติ	กสก.
๔	๓๐	โครงการพัฒนาตลาดเกษตรกรจังหวัดยะลา	จังหวัดยะลา	เกษตรจ.
๕	๓๑	โครงการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	จังหวัดยะลา	เกษตรจ.
๖	๓๒	โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพรชีวภาพ)	ปกติ	กสก.

แนวทางการพัฒนา	โครงการ/กิจกรรมสำคัญ		แหล่งงบประมาณ	หน่วยงาน
๒	๓๓	โครงการยกระดับการผลิตกาแฟสู่เกษตรกรมูลค่าสูง	งบจังหวัด	เกษตรจ.ยะลา
๒	๓๔	โครงการส่งเสริมและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปของจังหวัดยะลา	งบจังหวัด	เกษตรจ.ยะลา
๒	๓๕	โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพและขยายผลการผลิตกล้วยหินปลอดโรค	งบจังหวัด	เกษตรจ.ยะลา
๔	๓๖	โครงการเสริมสร้างภาพลักษณ์จังหวัดยะลา - กิจกรรมงานมหกรรมผลไม้และของดีเมืองยะลา	งบจังหวัด	เกษตรจ.ยะลา
๒	๓๗	โครงการส่งเสริมการปลูกอ้อยคั้นน้ำสู่เกษตรกรมูลค่าสูง	งบจังหวัด	เกษตรจ.ยะลา
๒	๓๘	โครงการคืนชีวิตนาร้างสร้างนาหญ้าพัฒนาแหล่งอาหารสัตว์คุณภาพ	งบจังหวัด	ปศุสัตว์จ.
๒	๓๙	โครงการยกระดับเพิ่มมูลค่าสร้างรายได้ "ยะลาเมืองแพะ"	งบจังหวัด	ปศุสัตว์จ.
๒	๔๐	โครงการสร้างคุณค่าเศรษฐกิจไก่เบตง มรดกแห่งรสชาติสู่ครัวโลก	งบจังหวัด	ปศุสัตว์จ.
๒	๔๑	โครงการสร้างแหล่งอาหารโปรตีนในโรงเรียน ขยายผลสู่ครัวเรือนอย่างยั่งยืน	งบจังหวัด	ประมงจ.
๒	๔๒	โครงการเพิ่มศักยภาพการเลี้ยงปลาจีนเฉา เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากจังหวัดยะลา	งบจังหวัด	ประมงจ.
๒	๔๓	โครงการยกระดับการเลี้ยงสัตว์ชายแดนใต้ สู่มาตรฐานฟาร์ม GFM	งบกลุ่มจังหวัด	ปศุสัตว์จ.
๒	๔๔	โครงการพัฒนาทุเรียนของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนด้วย BCG Model	งบกลุ่มจังหวัด	เกษตรจ.ยะลา
๒	๔๕	โครงการส่งเสริมและพัฒนาภาคการเกษตรของจังหวัดยะลาสู่การผลิตเกษตรมูลค่าสูงแบบครบวงจร	งบจังหวัด	เกษตรจ.ยะลา
๒	๔๖	โครงการส่งเสริมการเลี้ยงชันโรงคุณภาพจังหวัดยะลาด้วย BCG Model	งบจังหวัด	เกษตรจ.ยะลา
๒	๔๗	ส่งเสริมและสนับสนุนการเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ (ผึ้งชันโรง)		สภาเกษตรกร
๕	๔๘	ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชน		สภาเกษตรกร
๕	๔๙	ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์อัตลักษณ์เด่น ๆ ของชุมชน		สภาเกษตรกร
๕	๕๐	ส่งเสริมและสนับสนุนกลุ่มเกษตรกรต้นแบบด้านการท่องเที่ยวชุมชน		สภาเกษตรกร

แนวทางการพัฒนา	โครงการ/กิจกรรมสำคัญ	แหล่งงบประมาณ	หน่วยงาน
๒	๕๑ ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างฟาร์มมาตรฐานด้านพืช ด้านประมง และด้านปศุสัตว์		สภาเกษตร
๒	๕๒ ส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการตลอดห่วงโซ่(ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ) ไม้ผล (ทุเรียน มังคุด ลองกอง เงาะ)		สภาเกษตร
๒	๕๓ ส่งเสริมและสนับสนุนการเลี้ยงประมง (ปลานิลน้ำไหล ปลาพลวงชมพู)		สภาเกษตร
๒	๕๔ ส่งเสริมและสนับสนุนการเลี้ยงปศุสัตว์ (โคเนื้อ โคบุญโค กูรบาน แพะ แกะ ไก่เบตง)		สภาเกษตร
๒	๕๕ ส่งเสริมและสนับสนุนความมั่นคงด้านอาหาร (ผักปลอดภัย โดยการยกแคร่)		สภาเกษตร
๒	๕๖ โครงการโรงเรียนเกษตรกร (ลำพะยา)		สภาเกษตร ร่วมกับ อบจ.
๒	๕๗ โครงการส่งเสริมปลูกผักปลอดภัย (สสส.)		สภาเกษตร ร่วมกับ สสส.
๒	๕๘ การพัฒนาและยกระดับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนพัฒนาทุเรียนคุณภาพบ้านบาตูปูเต๊ะ (ธารโต) เป็นล้งมาตรฐาน GMP		สภาเกษตร
๔	๕๙ โครงการอนุรักษ์ทุเรียนและไม้ผลพื้นบ้านจังหวัดยะลา		สภาเกษตร ร่วมกับ อบจ.
๒	๖๐ การบริหารจัดการทุเรียนจังหวัดยะลา (ขยายผลโมเดลทุเรียนบาตูปูเต๊ะ ธารโต)	งบวิจัย	สภาเกษตร ร่วมกับ วสช.
๓	๖๑ การส่งเสริมและสนับสนุนการนำเทคโนโลยี นวัตกรรม เพื่อให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรนำไปปรับใช้ในการทำงานด้านการเกษตร		สภาเกษตร
๓	๖๒ ส่งเสริมการศึกษา วิจัย และนำเสนอองค์ความรู้ ภูมิปัญญา อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อประโยชน์ทางเกษตรกรรม และเกษตรอุตสาหกรรม		สภาเกษตร
๖	๖๓ ส่งเสริมและสนับสนุนการปลูกพืชพลังงาน (หญ้าเนเปียร์ ไม้โตเร็ว ไม้ไผ่)		สภาเกษตร ร่วม ศอ.บต. ท้องถิ่น

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ : เสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร และสถาบันเกษตรกร สู่เกษตรกรมั่งคั่ง

วัตถุประสงค์ :

๑. เกษตรกรเป็น Smart Farmer, Young Smart Farmer ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร และสถาบันเกษตรกรมีความเข้มแข็ง
๒. เพิ่มพื้นที่เกษตรกรมั่งคั่ง

ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย :

๑. เกษตรกรได้รับการพัฒนาเป็น Smart Farmer, Young Smart Farmer เพิ่มขึ้น ๕๐๐ ราย/ปี
๒. สถาบันเกษตรกรได้รับการพัฒนาและมีความเข้มแข็ง ระดับ ๑ และระดับ ๒ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕
๓. จำนวนพื้นที่เกษตรกรมั่งคั่งเพิ่มขึ้น จำนวน ๒,๐๐๐ ไร่/ปี

แนวทางการพัฒนา

๑. ส่งเสริม พัฒนาทักษะด้านการเกษตรแก่เกษตรกร ให้เป็น Smart Farmer / Young Smart Farmer และผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร
๒. ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร พัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรอย่างยั่งยืน และเข้าถึงแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ
๓. ส่งเสริมการทำเกษตรกรมั่งคั่ง และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
๔. สนับสนุนการจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๕. ส่งเสริมการบริหารจัดการแรงงานภาคเกษตร โดยใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมสมัยใหม่ที่เหมาะสม

โครงการสำคัญ

แนวทางการพัฒนา	ลำดับ	โครงการ/กิจกรรมสำคัญ	แหล่งงบประมาณ	หน่วยงาน
๑	๑	โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)	ปกติ	กสท./ส.ป.ก./กปศ./กปม./กยท.
๑	๒	โครงการส่งเสริมและพัฒนาสถาบันเกษตรกร	ปกติ	กสท./กตส.
๑	๓	โครงการส่งเสริมเกษตรกรรุ่นใหม่สู่เกษตรกรอัจฉริยะ	จังหวัดยะลา	เกษตรจ.ยะลา
๑/๒	๔	โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรผู้นำและพัฒนาทักษะสู่ผู้ประกอบการเกษตรมืออาชีพ	จังหวัดยะลา	เกษตรจ.ยะลา
๒	๕	โครงการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน	ปกติ	กสท./กตส.
๒	๖	โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านประมง	ปกติ	กปม.
๒	๗	โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร	ปกติ	กสท.
๒	๘	โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่	ปกติ	กสท./กยท./กสส.กยท.
๒	๘	โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า	ปกติ	กสท./กตส.

แนวทางการ	ลำดับ	โครงการ/กิจกรรมสำคัญ	แหล่ง	หน่วยงาน
		เกษตร		/กปม./กวก.
๓	๙	โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน	ปกติ	กสก./กปม./กปศ.
๓	๑๑	โครงการส่งเสริมระบบวนเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	ปกติ	ส.ป.ก.
๓	๑๒	โครงการครอบครัวพอเพียงสู่วิถีชีวิตที่ยั่งยืน	จังหวัดยะลา	เกษตรจ.ยะลา
๓	๑๓	โครงการพัฒนาและขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริจังหวัดยะลา ปี พ.ศ. 2569 - กิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อขับเคลื่อนโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันในโรงเรียนตามแนวพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี - การส่งเสริมการทำเกษตร เพื่อพัฒนาพื้นที่ตามแนวพระราชดำริ - กิจกรรม โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ วังพญา-ท่าธง - กิจกรรม โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านจาเราะบูโงะ อำเภอบัตอง จังหวัดยะลา	จังหวัดยะลา	เกษตรจ.ยะลา
๔	๑๔	โครงการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ปีกเพื่อพัฒนาศูนย์เรียนรู้ชุมชนและฟาร์มตัวอย่างอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	จังหวัดยะลา	ปศุสัตว์จ.ยะลา
๔	๑๕	โครงการพัฒนาศักยภาพและเพิ่มฐานการผลิตสัตว์ปีกสร้างอาชีพ เพิ่มรายได้ครัวเรือนยากจน เพื่อความยั่งยืน	กลุ่มจังหวัด	ปศุสัตว์จ. ๓ จังหวัด
๓	๑๖	โครงการส่งเสริมการพัฒนาและขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริจังหวัดยะลา	งบจังหวัด	เกษตรจ.ยะลา
๔	๑๗	โครงการส่งเสริมการพัฒนาและขยายผลการผลิตไม้ดอกไม้ประดับเพื่อการค้า	งบจังหวัด	เกษตรจ.ยะลา
๓	๑๘	โครงการส่งเสริมเกษตรผสมผสานเพื่อการพึ่งพาตนเองและยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในพื้นที่ตามแนวพระราชดำริ	งบจังหวัด	เกษตรจ.ยะลา
๔	๑๙	โครงการส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตพืชภายในแปลงเกษตรทหารพันธุ์ดี	งบจังหวัด	เกษตรจ.ยะลา
๓	๒๐	โครงการส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชของโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ ในจังหวัดยะลา	งบจังหวัด	เกษตรจ.ยะลา

แนวทางการพัฒนา	โครงการ/กิจกรรมสำคัญ	แหล่งงบประมาณ	หน่วยงาน
๒	๒๑ โครงการส่งเสริมเกษตรกรรุ่นใหม่สู่เกษตรกรอัจฉริยะ	งบจังหวัด	เกษตรจ.ยะลา
๓	๒๒ โครงการพัฒนาพื้นที่นาร้างเพื่อทำการเกษตรอย่างยั่งยืน	งบจังหวัด	เกษตรจ.ยะลา, พด., ประมงจ.
๔	๒๓ โครงการสร้างแหล่งเรียนรู้และอาหารกลางวันสำหรับนักเรียน	งบจังหวัด	เกษตรจ.ยะลา
๒	๒๔ โครงการสร้างเครือข่ายกลุ่มเกษตรกร กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ทุเรียนจังหวัดยะลา		สภาเกษตร
๒	๒๕ โครงการสร้างเครือข่ายองค์กรเกษตรกรเชื่อมโยงการบริโภค เพื่อการยังชีพระหว่างเครือข่ายองค์กรเกษตรกรกับภาครัฐและเอกชน		สภาเกษตร
๒	๒๖ โครงการสร้างเครือข่ายองค์กรเกษตรกรเชื่อมโยงและพัฒนาความร่วมมือในด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด ครบห่วงโซ่ เกษตรกรรม		สภาเกษตร
๒	๒๗ โครงการยกระดับคุณภาพกลุ่มองค์กรเครือข่ายให้เข้มแข็ง (พืช ประมง ปศุสัตว์ และพลังงาน)		สภาเกษตร
๒	๒๘ โครงการส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกรและกลุ่มองค์กร เพื่อเข้าถึงเงินทุนหมุนเวียน ดอกเบี้ยต่ำและปลอดดอกเบี้ย เพื่อประกอบอาชีพเกษตรกรรม		สภาเกษตร
๒	๓๐ โครงการส่งเสริม และพัฒนา ต่อยอด กองทุนหมู่บ้าน สหกรณ์ชุมชนเพื่อเป็นแหล่งทุนที่ปลอดดอกเบี้ย		สภาเกษตร
๒	๓๑ โครงการส่งเสริมและสนับสนุนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการบริหารจัดการกองทุนที่เกี่ยวกับการเกษตรที่มีอยู่ให้สามารถรับรองการช่วยเหลือเกษตรกรอย่างครบวงจรและลดการซ้ำซ้อน		สภาเกษตร
๓	๓๒ โครงการส่งเสริมและสนับสนุนการฟื้นฟูนาร้างในพื้นที่		สภาเกษตร
๒	๓๓ ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างเครือข่ายผู้ผลิตอาหารปลอดภัยจังหวัด		สภาเกษตร

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างสมดุลและยั่งยืน

วัตถุประสงค์ : ทรัพยากรการเกษตรได้รับการพัฒนาและอนุรักษ์อย่างเหมาะสม และยั่งยืน

ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย :

๑. พื้นที่เกษตรกรรมได้รับน้ำอย่างพอเพียงเพิ่มขึ้น จำนวน ๕๐๐ ไร่/ปี
๒. พื้นที่เกษตรกรรมที่ทำการผลิตภาคการเกษตรไม่เหมาะสมตาม Zoning by Agri-map ลดลง จำนวน ๓๐๐ ไร่/ปี

แนวทางการพัฒนา

๑. ส่งเสริมการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม
๒. เพิ่มพื้นที่ชลประทาน และบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน
๓. ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

โครงการสำคัญ

แนวทางการพัฒนา	โครงการ/กิจกรรมสำคัญ	แหล่งงบประมาณ	หน่วยงาน
๑	๑ โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri Map)	ปกติ	กสก./กพด.
๑	๒ โครงการบริหารจัดการที่ดินทำกินในเขตปฏิรูปที่ดิน	ปกติ	ส.ป.ก.
๒	๓ โครงการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	งบปกติ ภายใต้แผนจังหวัด	ชป.
๒	๔ โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	งบปกติ ภายใต้แผนจังหวัด	ชป.
๒	๕ โครงการสนับสนุนการบริหารจัดการน้ำชลประทาน	งบปกติ ภายใต้แผนจังหวัด	ชป.
๒	๖ โครงการจัดหาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน	งบปกติ ภายใต้แผนจังหวัด	ชป.
๒	๗ โครงการปรับปรุงงานชลประทาน	งบปกติ ภายใต้แผนจังหวัด	ชป.
๒	๘ โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำนอกไร่นา	ปกติ	กพด.
๓	๙ โครงการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ	ปกติ	กพด.
๓	๑๐ โครงการบริหารจัดการทรัพยากรประมง	ปกติ	กปม.
๓	๑๑ โครงการเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำและบริหารจัดการทรัพยากรประมงอย่างยั่งยืน	จังหวัดยะลา	ประมงจ. ยะลา
๒	๑๒ โครงการจัดการงานชลประทาน	งบปกติ	ชป

แนวทางการพัฒนา	โครงการ/กิจกรรมสำคัญ	แหล่งงบประมาณ	หน่วยงาน
๓	๑๓ โครงการสนับสนุนและการส่งเสริมการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อการเกษตรอย่างยั่งยืน		สภาเกษตร
๓	๑๔ โครงการธนาคารต้นไม้ ไม้เศรษฐกิจ		สภาเกษตร
๓	๑๕ โครงการสนับสนุนและการส่งเสริมการสร้างรายได้จากการขายคาร์บอนเครดิต		สภาเกษตร
๓	๑๖ โครงการฟื้นฟูป่าต้นน้ำเพื่อการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม		สภาเกษตร
๑	๑๗ การขับเคลื่อนการออกเอกสารสิทธิให้แก่เกษตรกรในรูปแบบ สปก. ๔-๐๑ หรือโฉนด		สภาเกษตร ร่วม ศอ.บต. ท้องถิ่น
๑	๑๘ การแก้ไขปัญหาดินและที่ดิน ให้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดิน เพื่อประกอบเกษตร กรรมของตนเองอย่าง ยั่งยืน		สภาเกษตร ร่วม ศอ.บต. ท้องถิ่น
๑	๑๙ การปกป้องและคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม ให้มี กรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดิน เพื่อประกอบเกษตรกรรม ของตนเองอย่างยั่งยืน		สภาเกษตร ร่วม ศอ.บต. ท้องถิ่น

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ : เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านการเกษตรและสหกรณ์

วัตถุประสงค์ : ข้อมูลด้านการเกษตรมีความครบถ้วน สมบูรณ์ เป็นปัจจุบันและบุคลากร ภาคการเกษตรได้รับการพัฒนาศักยภาพ

ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย : ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการให้บริการ ด้านการเกษตรของหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร้อยละ ๘๐

แนวทางการพัฒนา

๑. พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการเกษตรให้มีความทันสมัย สะดวก และเข้าถึงได้ง่าย
๒. ส่งเสริม และพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้เป็น Smart Officer
๓. เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเครือข่ายอาสาสมัครด้านการเกษตรในพื้นที่

โครงการสำคัญ

แนวทางการพัฒนา	โครงการ/กิจกรรมสำคัญ		แหล่งงบประมาณ	หน่วยงาน
๑	๑	โครงการบูรณาการฐานข้อมูลด้านการเกษตรของจังหวัด	ปกติ	สป.กษ.
๑	๒	โครงการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร	ปกติ	กษจ./ปม./ปศ.
๒	๓	โครงการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการเกษตร	ปกติ	หน่วยงานในสังกัด
๓	๔	โครงการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครเกษตรและสหกรณ์ระดับตำบล	ปกติ	สป.กษ.
๓	๕	โครงการพัฒนาเครือข่ายงานส่งเสริมการเกษตร (อกม.)	ปกติ	เกษตรจ.
๓	๖	โครงการพัฒนาศักยภาพอาสาปศุสัตว์	ปกติ	ปศุสัตว์
๓	๗	โครงการยกระดับการพัฒนาหมอดินอาสา	ปกติ	สพด.
๓	๘	โครงการพัฒนาผู้แทนเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน	ปกติ	ส.ป.ก.
๓	๙	โครงการส่งเสริมอาสาสมัครด้านบัญชี	ปกติ	สตส.
๓	๑๐	โครงการส่งเสริมศักยภาพและสนับสนุนแปลงเรียนรู้ต้นแบบให้แก่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน	งบจังหวัด	เกษตรจ.
๓	๑๑	โครงการแปลงเรียนรู้ต้นแบบเพื่อการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเกษตรในระดับชุมชน	งบจังหวัด	เกษตรจ.

๔) แผนที่แสดงความสอดคล้องของแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดยะลา (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

แผนระดับ ๑	ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) เป้าหมาย “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ประเด็น : การเกษตรสร้างมูลค่า ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ประเด็น : ๑. สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว ๒. สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล ๓. พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ มุ่งเน้นความเป็นเมืองที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง ๔. พัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม		
แผนระดับ ๒	แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ประเด็น การเกษตร เป้าหมาย : (๑) ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น (๒) ผลผลิตทางการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น แผนย่อย : (๑) เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (๒) เกษตรปลอดภัย (๓) เกษตรชีวภาพ (๔) เกษตรแปรรูป (๕) เกษตรอัจฉริยะ (๖) ระบบนิเวศการเกษตร	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) หมวดหมู่ที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง (หลัก) เป้าหมายระดับหมวดหมู่ ๑) มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น ๒) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการเพื่อคุณภาพและความยั่งยืนของภาคเกษตร ๓) เพิ่มศักยภาพและบทบาทของผู้ประกอบการเกษตรในฐานะหุ้นส่วนเศรษฐกิจของห่วงโซ่ อุปทานที่ได้รับส่วนแบ่งประโยชน์อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม	นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วย ความมั่นคงแห่งชาติ(พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) หมวดประเด็นศักยภาพความมั่นคง เป็นประเด็นเสริมสร้างศักยภาพและพัฒนาขีดความสามารถของประเทศในการป้องกันและแก้ไขประเด็นความมั่นคงให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวม ๔ นโยบายและแผนความมั่นคง ดังนี้ ๑๔) การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมแห่งชาติ และการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ ๑๕) การพัฒนาระบบข่าวกรองแห่งชาติ ๑๖) การบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง ๑๗) การเสริมสร้างความมั่นคงเชิงพื้นที่

แผนระดับ ๓	ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) วิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยมี ๕ ยุทธศาสตร์ ดังนี้ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ	แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ เป้าหมายการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน “ศูนย์กลางการเกษตร การท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมการค้าชายแดน บนพหุวัฒนธรรมเข้มแข็งอย่างยั่งยืน” กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เกี่ยวข้องกับประเด็นการพัฒนาในแผนพัฒนาภาคใต้ชายแดน คือ ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ พัฒนาคุณภาพการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรหลักของกลุ่มจังหวัด	แผนพัฒนาจังหวัดยะลา (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เกี่ยวข้องกับประเด็นการพัฒนาในแผนพัฒนาจังหวัดยะลา ๒ ประเด็นการพัฒนา ได้แก่ ประเด็นการพัฒนา ที่ ๑ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการบริหารจัดการการเกษตรและอุตสาหกรรม ต่อเนื่องจากภาคการเกษตรที่แข่งขันได้ ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การพัฒนาคุณภาพชีวิต และศักยภาพของประชาชนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
	เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาคใต้ชายแดน (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) <u>๑. พัฒนาคุณภาพการผลิตและการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรหลักของภาค</u> ๒. พัฒนาเมืองเศรษฐกิจชายแดนให้เป็นเมืองการค้าเมืองท่องเที่ยว และจุดเชื่อมโยงกับพื้นที่เศรษฐกิจ ของประเทศเพื่อนบ้านและอาเซียน	แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐ ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ โดยเกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทั้ง ๔ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างความยั่งยืนของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพ ด้วยการจัดสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ ฟื้นฟู	แผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐) เป็นแผนหลักในการขับเคลื่อนภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม มีวิสัยทัศน์ คือ “เกษตรกรรมมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ต่อปี”ประกอบด้วย ๕ ประเด็นการพัฒนา ได้แก่

	ตอนใต้ และพัฒนาเมืองยะลาศูนย์กลางเศรษฐกิจของภาคใต้ชายแดน ๓. ยกระดับคุณภาพชีวิต รายได้ การศึกษา สมรรถนะแรงงาน และสาธารณสุข เพื่อวิถีชีวิตที่ยั่งยืนและสันติสุข ๔. อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นฐานการผลิตของภาคและการบริหาร จัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ	และการใช้ประโยชน์ <u>ยุทธศาสตร์ที่ ๒</u> การพัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งด้วยทุน ทรัพยากร อัตลักษณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่ <u>ยุทธศาสตร์ที่ ๓</u> การยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน <u>ยุทธศาสตร์ที่ ๔</u> การเสริมสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก	<u>ประเด็นการพัฒนาที่ ๑</u> เสริมสร้างความมั่นคงทางการเกษตร <u>ประเด็นการพัฒนาที่ ๒</u> ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร <u>ประเด็นการพัฒนาที่ ๓</u> สร้างความเสมอภาคและกระจายความเท่าเทียมทางสังคมเกษตร <u>ประเด็นการพัฒนาที่ ๔</u> บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน <u>ประเด็นการพัฒนาที่ ๕</u> พัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐและงานวิจัยด้านการเกษตร
	แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ เป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด “แหล่งผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เกษตรกรมีความมั่นคง ทรัพยากรการเกษตร มีความยั่งยืน” ประกอบด้วย ๔ ประเด็นการพัฒนา ได้แก่ ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ ส่งเสริม พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เกษตรอัตลักษณ์ และเกษตรแปรรูปเชื่อมโยงตลาดดิจิทัล ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ เสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร และสถาบันเกษตรกรสู่เกษตรกรมั่งคั่ง ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างสมดุลและยั่งยืน ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านการเกษตรและสหกรณ์		

สาระสำคัญของ แผนพัฒนา การเกษตรและ สหกรณ์จังหวัด ยะลา	เป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด						
	“แหล่งผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เกษตรกรมีความมั่นคง ทรัพยากรการเกษตรมีความยั่งยืน”						
	ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนา						
	ตัวชี้วัด	ข้อมูลพื้นฐาน	เป้าหมาย				
	ค่าเฉลี่ยปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	
	มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสาขาภาคเกษตร เพิ่มขึ้น (ร้อยละ ๓)	๑๖,๐๔๓ ล้านบาท	๓.๐ %	๓.๐ %	๓.๐ %	๓.๐ %	๓.๐ %
ประเด็นการพัฒนา	๑ : ส่งเสริม พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่า สูง เกษตรอัตลักษณ์ และเกษตรแปรรูป เชื่อมโยงตลาดดิจิทัล	๒ : เสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ เกษตรกร และสถาบันเกษตรกร สู่เกษตรกรรมยั่งยืน	๓ : การบริหารจัดการทรัพยากร การเกษตรอย่างสมดุลและยั่งยืน		๔ : เพิ่มประสิทธิภาพการ บริหารจัดการด้านการเกษตร และสหกรณ์		
โครงการสำคัญ	- โครงการพัฒนาคุณภาพดินเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิต - โครงการปรับปรุงคุณภาพดิน - โครงการฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลาย ของดิน - โครงการส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้ สารเคมีทางการเกษตร - โครงการพัฒนาไม้ผลที่มีศักยภาพในกลุ่ม จังหวัดภาคใต้ชายแดนสู่เกษตรมูลค่าสูง - โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช เศรษฐกิจ พืชอัตลักษณ์ ปศุสัตว์ ประมง - โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร -โครงการสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้ทาง การเกษตร - โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร	- โครงการพัฒนาเกษตรกร ปราดเปรื่อง (Smart Farmer) - โครงการส่งเสริมและพัฒนา สถาบันเกษตรกร - โครงการยกระดับสถาบัน เกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการ ธุรกิจเกษตร - โครงการส่งเสริมและพัฒนา วิสาหกิจชุมชน - โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่ม การผลิตด้านการเกษตร - โครงการระบบส่งเสริม การเกษตรแบบแปลงใหญ่ - โครงการ ศพก. - โครงการพัฒนาเกษตรกรรม ยั่งยืน	- โครงการบริหารจัดการการผลิต สินค้าเกษตรตามแผนที่เพื่อการ บริหารจัดการเชิงรุก (Agri Map) - โครงการบริหารจัดการที่ดินทำกิน ในเขตปฏิรูปที่ดิน - โครงการสนับสนุนการบริหาร จัดการน้ำและงานชลประทาน - โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำนอกไร่นา - โครงการฝายชะลอน้ำแบบชั่วคราว สำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพของ แหล่งน้ำในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัด ยะลา - โครงการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ - โครงการบริหารจัดการทรัพยากร ประมง		- โครงการบูรณาการฐานข้อมูล ด้านการเกษตรของจังหวัด - โครงการขึ้นทะเบียนและ ปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร - โครงการพัฒนาศักยภาพ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้าน การเกษตร - โครงการสร้างเครือข่าย อาสาสมัครเกษตรและสหกรณ์ ระดับตำบล - โครงการพัฒนาเครือข่ายงาน ส่งเสริมการเกษตร (อกม.) - โครงการพัฒนาศักยภาพอาสา ปศุสัตว์ - โครงการยกระดับการพัฒนา หมอดินอาสา		

	- โครงการเพิ่มศักยภาพทางการเกษตรด้วยเทคโนโลยีพลังงานทดแทน - โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต - โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน - โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ	- โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้เกษตรกรชาวสวนยาง - โครงการส่งเสริมการทำเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง		- โครงการพัฒนาผู้แทนเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน - โครงการส่งเสริมอาสาสมัครด้านบัญชี
--	--	--	--	---

๕. แบบฟอร์มสรุปโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา (พ.ศ.๒๕๖๖ - พ.ศ.๒๕๗๐)

๑) เป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา

ประเด็นการพัฒนา	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					
		พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ.๒๕๖๗	พ.ศ.๒๕๖๘	พ.ศ.๒๕๖๙	พ.ศ.๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ ส่งเสริม พัฒนาการผลิตสินค้า เกษตรมูลค่าสูง เกษตรแปรรูป เชื่อมโยงตลาดดิจิทัล	๑. แปลง/ฟาร์ม ที่ขึ้นทะเบียน ได้รับการรับรองมาตรฐาน การผลิต (GAP หรือ GFM) ๒. รายได้สุทธิเกษตรกรเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓	๔๐๐ แปลง ร้อยละ ๓	๔๐๐ แปลง ร้อยละ ๓	๔๐๐ แปลง ร้อยละ ๓	๔๐๐ แปลง ร้อยละ ๓	๔๐๐ แปลง ร้อยละ ๓	๒,๐๐๐ แปลง ร้อยละ ๓
ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ : เสริมสร้างความเข้มแข็ง ให้แก่เกษตรกร และสถาบัน เกษตรกรอย่างยั่งยืน	๑. เกษตรกรได้รับการพัฒนา เป็น SF/YSF เพิ่มขึ้น ๒. สถาบันเกษตรกรได้รับการพัฒนา และมีความเข้มแข็ง ระดับ ๑ และ ระดับ ๒ เพิ่มขึ้น ๓. จำนวนพื้นที่เกษตรกรมยั่งยืน เพิ่มขึ้น	๕๐๐ ราย ร้อยละ ๕ ๒,๐๐๐ ไร่	๕๐๐ ราย ร้อยละ ๕ ๒,๐๐๐ ไร่	๕๐๐ ราย ร้อยละ ๕ ๒,๐๐๐ ไร่	๕๐๐ ราย ร้อยละ ๕ ๒,๐๐๐ ไร่	๕๐๐ ราย ร้อยละ ๕ ๒,๐๐๐ ไร่	๒,๕๐๐ ราย ร้อยละ ๕ ๑๐,๐๐๐ ไร่
ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : การบริหารจัดการ ทรัพยากรการเกษตรอย่างสมดุล และยั่งยืน	๑. พื้นที่เกษตรกรรมได้รับน้ำ อย่างพอเพียงเพิ่มขึ้น ๒. พื้นที่เกษตรกรรมที่ทำการ ผลิตภาคการเกษตรไม่ เหมาะสมตาม Zoning by Agri-map ลดลง	๕๐๐ ไร่ ๓๐๐ ไร่	๕๐๐ ไร่ ๓๐๐ ไร่	๕๐๐ ไร่ ๓๐๐ ไร่	๕๐๐ ไร่ ๓๐๐ ไร่	๕๐๐ ไร่ ๓๐๐ ไร่	๒,๕๐๐ ไร่ ลดลง ๑,๕๐๐ ไร่

ประเด็นการพัฒนา	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					
		พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ.๒๕๖๗	พ.ศ.๒๕๖๘	พ.ศ.๒๕๖๙	พ.ศ.๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
ประเด็นการพัฒนารที่ ๔ : เพิ่มประสิทธิภาพการบริหาร จัดการด้านการเกษตรและ สหกรณ์	ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการ ให้บริการด้านการเกษตรของ หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๐

๒) โครงการภายใต้ประเด็นการพัฒนาตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 : ส่งเสริม พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง และเกษตรแปรรูป เชื่อมโยงตลาดดิจิทัล

แนว ทาง	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม 5 ปี	หน่วยดำเนินการ
			พ.ศ.2566	พ.ศ.2567	พ.ศ.2568	พ.ศ.2569	พ.ศ.2570		
1	โครงการฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	กพด.		10.766	10.766	10.766	10.766	43.064	สถานีพัฒนาที่ดิน
1	โครงการจัดระบบพื้นที่ดินสำหรับพื้นที่ลุ่ม/พื้นที่ดอน	กพด.	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	10.000	สถานีพัฒนาที่ดิน
1	โครงการธนาคารสินค้าเกษตร	กพด.	0.450	0.235	0.235	0.235	0.235	1.39	สถานีพัฒนาที่ดิน
1	โครงการปรับปรุงคุณภาพดิน	กพด.	0.148	0.148	0.148			0.444	สถานีพัฒนาที่ดิน
1	โครงการส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	กพด.			1.099	1.099	1.099	3.297	สถานีพัฒนาที่ดิน
1	การเพิ่มประสิทธิภาพการปลูกพืชอัตลักษณ์ (ทุเรียน มังคุด) ในพื้นที่จังหวัดยะลา	จังหวัด			0.162			0.162	สถานีพัฒนาที่ดิน
1	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวพันธุ์พื้นเมืองจังหวัดยะลาให้มีคุณภาพและเพิ่มมูลค่าสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นแบบครบวงจร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน	จังหวัด				3.947	3.947	7.894	สถานีพัฒนาที่ดิน
1	โครงการพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่ - กิจกรรมพัฒนาที่ดินเพื่อสนับสนุนการผลิตข้าวพื้นเมือง/ไม้ผลเศรษฐกิจสำคัญ	บูรณาการ จชต.		11.032	11.032	11.032	11.032	44.128	สถานีพัฒนาที่ดิน 3 จังหวัด /4 อำเภอ
1	โครงการพัฒนาส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ชีวภาพ เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตพืช	กพด.		0.673	0.673	0.673	0.673	2.692	สถานีพัฒนาที่ดิน
2	โครงการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพพื้นที่ผลิตข้าว	กพด.	8.100					8.100	สถานีพัฒนาที่ดิน

แนว ทาง	โครงการ	แหล่งงบ ประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม 5 ปี	หน่วยดำเนินการ
			พ.ศ.2566	พ.ศ.2567	พ.ศ.2568	พ.ศ.2569	พ.ศ.2570		
2	โครงการพัฒนาศักยภาพของพื้นที่ กิจกรรมส่งเสริมการผลิตและอนุรักษ์ข้าวพันธุ์พื้นเมือง	บูรณาการ จขต.		5.760	5.760	5.760	5.760	23.04	กรมการข้าว 3 จังหวัด 4อำเภอ
2	โครงการส่งเสริมการผลิตกาแฟโรบัสต้าแบบครบวงจร	กวก.	0.200	0.500				0.700	ศูนย์พืชสวนยะลา
2	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทุเรียนคุณภาพ	กสก.	0.500	0.500	0.500	0.500	0.500	2.500	ศูนย์ฯ ปุโรง
2	โครงการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพโรงเชือดกิจกรรมก่อสร้างโรงเชือด	กปศ.			0.500	0.500	0.500	1.500	สนง.ปศุสัตว์จว.
2	โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร กิจกรรมตรวจสอบรับรองคุณภาพสินค้าปศุสัตว์ กิจกรรมพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมฮาลาลปศุสัตว์	กปศ.		0.0003	0.0003	0.0003	0.0003	0.0012	สนง.ปศุสัตว์จว.
2	โครงการตำบลมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน (แพะ)	กปศ.		0.289	0.300	0.300	0.300	1.189	สนง.ปศุสัตว์จว.
2	โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร กิจกรรมพัฒนาสุขภาพปศุสัตว์ กิจกรรมพัฒนาปรับปรุงพันธุ์ กิจกรรมส่งเสริมและการพัฒนาปศุสัตว์ กิจกรรมพัฒนาปรับปรุงพันธุ์สัตว์ (แกะ, แพะ)	กปศ.		1.119 4.362 2.751 3.284	1.119 4.362 2.751 3.284	1.119 4.362 2.751 3.284	1.119 4.362 2.751 3.284	4.476 17.448 11.004 13.136	สนง.ปศุสัตว์จว.
2	โครงการยกระดับฟาร์มเลี้ยงปศุสัตว์และการแปรรูป สร้างอาชีพ เพิ่มรายได้เศรษฐกิจฐานรากเพื่อความมั่นคง มั่งคั่งชายแดนใต้	กลุ่ม จังหวัด	13.304					13.304	สนง.ปศุสัตว์จว.

แนว ทาง	โครงการ	แหล่งงบ ประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม 5 ปี	หน่วยดำเนินการ
			พ.ศ.2566	พ.ศ.2567	พ.ศ.2568	พ.ศ.2569	พ.ศ.2570		
2	โครงการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์	จังหวัด		5.687				5.687	สนง.ปศุสัตว์จว.
2	โครงการพัฒนาเศรษฐกิจและส่งเสริมศักยภาพพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้	กปม.		2.371	2.371	2.371	2.371	9.484	สนง.ประมงจว.
2	โครงการตำบลมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ในจังหวัดชายแดนใต้	กข.		2.309	2.309	2.309	2.309	9.236	ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวปัตตานี
2	โครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรใน จขต. -กาแพขายแดนใต้ทางเลือกใหม่สู่รายได้ที่ยั่งยืน -การเพิ่มมูลค่าสมุนไพร สร้างรายได้ที่ยั่งยืน -การผลิตห่อกล้วยหินคุณภาพ -การเพิ่มมูลค่าและการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากมะพร้าว -การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทุเรียน	กวก.		3.161	3.161	3.161	3.161	12.644	ศวพ.ยล.
2	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรแปรรูป	กสก.	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	10.000	สนง.เกษตร จังหวัด
2	โครงการยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรที่เป็นอัตลักษณ์และเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ของภาค	กสก./ งบภาค	1.150					1.150	สนง.เกษตร จังหวัด
2	โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร	กสก.	0.320	0.320	0.320			0.960	สนง.เกษตร จังหวัด
2	โครงการพัฒนาคุณภาพผลผลิตทุเรียนเพื่อยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร	กวก./			2.220	2.220	2.220	6.660	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร
2	โครงการส่งเสริมการผลิตพืชปลอดภัยสู่เกษตรกรอินทรีย์ เพื่อรองรับเมืองต้นแบบ(เบตง)	จังหวัด		2.800	2.800			5.600	สนง.เกษตร.จังหวัด
2	โครงการแก้ไขปัญหาโรคเหี่ยวในกล้วยหิน	จังหวัด	0.970	2.500	2.500			5.970	สนง.เกษตร จว.

แนว ทาง	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม 5 ปี	หน่วยดำเนินการ
			พ.ศ.2566	พ.ศ.2567	พ.ศ.2568	พ.ศ.2569	พ.ศ.2570		
2	โครงการส่งเสริมการปลูกกล้วยหินในนาร้าง	จังหวัด			0.250			0.250	สนง.เกษตรจังหวัด
2	โครงการยกระดับประสิทธิภาพการผลิตกล้วยหินคุณภาพ	จังหวัด		2.914		1.423	1.423	5.760	สนง.เกษตร จว.
2	โครงการเพิ่มศักยภาพศูนย์คัดแยกผลไม้ชุมชนเพื่อขับเคลื่อนธุรกิจเกษตร	จังหวัด	0.766	9.817	9.817			20.400	สนง.เกษตรจังหวัด
2	โครงการป้องกันกำจัดโรครากเน่าโคนเน่าในทุเรียน	จังหวัด		1.000	1.000			2.000	สนง.เกษตรจังหวัด
2	โครงการขยายผลการพัฒนาไม้ผลที่มีศักยภาพในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน(ทุเรียนลองกองมังคุด)	กลุ่มจว.	14.780	19.107				33.887	สนง.เกษตร 3 จว.
2	โครงการยกระดับไม้ผลที่มีศักยภาพของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนสู่เกษตรมูลค่าสูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	กลุ่มจว.			21.814	23.111	23.111	68.036	สนง.เกษตร 3 จว.
2	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการแปรรูปกาแฟ	จังหวัด		1.123	0.581	0.641	0.641	2.986	สนง.เกษตรจ
2	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศัตรูพืชเศรษฐกิจจังหวัดยะลา	จังหวัด				0.894	0.894	1.788	สนง.เกษตรจังหวัด
2,4	โครงการพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่ - กิจกรรมส่งเสริมการทำเกษตรเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ สร้างความมั่นคงทางอาหาร (เมืองไม้ผล/พลังงาน/เมืองปศุสัตว์ - กิจกรรมยกระดับการผลิตและเชื่อมโยงการตลาด เพื่อรองรับเมืองผลไม้/เมืองพลังงาน	บูรณาการ จต.		12.585	12.585	12.585	12.585	50.430	สนง.เกษตรจังหวัด 3 จังหวัด 4อำเภอ
				2.110	2.110	2.110	2.110	8.440	

แนว ทาง	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม 5 ปี	หน่วยดำเนินการ
			พ.ศ.2566	พ.ศ.2567	พ.ศ.2568	พ.ศ.2569	พ.ศ.2570		
2	โครงการส่งเสริมสนับสนุนเพื่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนภายใต้ BCG Model ในเขตปริมณฑล	จังหวัด				1.416	1.416	2.832	ส.ป.ก.
2	โครงการส่งเสริมการใช้สารเอทิลีน	กยท	0.100	0.100	0.100	0.100	0.100	0.500	กยท.จังหวัด
2	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเกษตรปาล์มน้ำมัน	กสก.	0.042	0.042	0.042			0.126	สนง.เกษตรจังหวัด
2	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการรวบรวมผลผลิตปาล์มน้ำมันของสถาบันเกษตรกร	กสส.			1.900			1.900	สนง.สหกรณ์จังหวัด
2	โครงการจัดซื้อเครื่องจักรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ยาง ของกลุ่มเกษตรกรทำสวนยางและผลิตภัณฑ์ยางตาซี เพื่อใช้ในหน่วยงานภาครัฐและเอกชน	จังหวัด				5.885		5.885	สนง.สหกรณ์จังหวัด
2	โครงการผลิตเสบียงพืชอาหารสัตว์สำรองภัยพิบัติ ภายใต้เมืองปศุสัตว์ มั่งคั่ง มั่นคง ยั่งยืน	กปศ./ งบกลุ่มจว.			7.019	6.710	6.710	20.439	ศูนย์วิจัยฯแพะแกะ ปศ.ยะลา/ปัตตานี
2	โครงการกระจายพันธุ์กรรมไก่เบตงพันธุ์แท้สู่ชุมชน	กปศ./ งบภาค			7.117			7.117	ศูนย์วิจัยและพัฒนา แพะแกะ
2	โครงการผลิตปรับปรุงพันธุ์และกระจายพันธุ์แกะพื้นเมืองเพิ่มศักยภาพฟาร์มเครือข่ายประชาชน ภายใต้เมืองปศุสัตว์ มั่งคั่ง มั่นคง ยั่งยืน	กปศ./ งบภาค			41.867 (ปี64-69)			41.867 (ปี64-69)	ศูนย์วิจัยและพัฒนา แพะแกะ
2	โครงการพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่โครงการสนับสนุนการเลี้ยงแพะเชิงพาณิชย์/กิจกรรมโคบาลขายแดนใต้	บูรณาการ จขต.		48.787	48.787	48.787	48.787	195.148	สนง.ปศุสัตว์ 3จังหวัด 4อำเภอ
2	โครงการยกระดับอาชีพด้านปศุสัตว์สู่เมืองต้นแบบการพึ่งพาตนเอง (เบตง)	จังหวัด		8.300				8.300	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด

แนว ทาง	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม 5 ปี	หน่วยดำเนินการ
			พ.ศ.2566	พ.ศ.2567	พ.ศ.2568	พ.ศ.2569	พ.ศ.2570		
2	โครงการพัฒนาปรับปรุงพันธุ์สัตว์	กปศ.	4.696	4.696	4.696	4.696	4.696	23.480	ศูนย์วิจัยและพัฒนาแพะแกะ
2	โครงการสร้างมูลค่าเพิ่มสัตว์น้ำและเพิ่มความเข้มแข็งด้านอาชีพประมง	จังหวัด	0.353					0.353	สนง.ประมงจว.
2	โครงการยกระดับมาตรฐานฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าประมง	จังหวัด		0.228				0.228	สนง.ประมงจว.
2	โครงการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์น้ำเศรษฐกิจในระบบน้ำไหลผ่าน	จังหวัด		0.599				0.599	สนง.ประมงจว.
2	โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพอาชีพประมง	จังหวัด			1.243			1.243	สนง.ประมงจว.
2	โครงการพัฒนาศักยภาพการเลี้ยงปลาพลวงชมพูและปลานิลแบบครบวงจร	จังหวัด				2.349		2.349	สนง.ประมงจว.
2	โครงการพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่ กิจกรรมการสร้างมูลค่าสร้างรายได้และสร้างความมั่นคงทางบด้านอาหารด้านประมง	บูรณาการ จชต.		9.168	9.168	9.168	9.168	36.672	สนง.ประมง 3จังหวัด 4อำเภอ
2	โครงการพัฒนายางแผ่นรมควันมาตรฐาน GMP	กยท.			1.000	1.000	1.000	3.000	กยท.จังหวัด
2	โครงการส่งเสริมการแปรรูป ยางพาราเพื่อเพิ่มมูลค่า	กยท.			1.000	1.500	1.500	4.000	กยท.จังหวัด
2	โครงการตรวจสอบรับรองมาตรฐานฮาลาล	กปศ.		0.030	0.030	0.030	0.030	0.120	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด
2	โครงการยกระดับการผลิตกาแฟสุกเชตรมูลค่าสูง	จังหวัด					0.269	0.269	สนง.เกษตรจังหวัด
2	โครงการส่งเสริมและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปของจังหวัดยะลา	จังหวัด					0.333	0.333	สนง.เกษตรจังหวัด
2	โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพและขยายผลการผลิตกล้วยหินปลอดโรค	จังหวัด					1.059	1.059	สนง.เกษตรจังหวัด

แนว ทาง	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม 5 ปี	หน่วยดำเนินการ
			พ.ศ.2566	พ.ศ.2567	พ.ศ.2568	พ.ศ.2569	พ.ศ.2570		
2	โครงการส่งเสริมการปลูกอ้อยคั้นน้ำสู่เกษตรกรมูลค่าสูง	จังหวัด					0.298	0.298	สนง.เกษตรจังหวัด
2	โครงการคืนชีวิตนาร้างสร้างนาห้วยพัฒนาแหล่งอาหารสัตว์คุณภาพ	จังหวัด					3.446	3.446	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด
2	โครงการยกระดับเพิ่มมูลค่าสร้างรายได้ "ยะลาเมืองแพะ"	จังหวัด					0.241	0.241	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด
2	โครงการสร้างคุณค่าเศรษฐกิจไก่เบตง มรดกแห่งชาติสู่ครัวโลก	จังหวัด					1.464	1.467	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด
2	โครงการสร้างแหล่งอาหารโปรตีนในโรงเรียนขยายผลสู่ครัวเรือนอย่างยั่งยืน	จังหวัด					0.822	0.822	สนง.ประมง จ.
2	โครงการเพิ่มศักยภาพการเลี้ยงปลาจีนเฉา เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากจังหวัดยะลา	จังหวัด					0.496	0.496	สนง.ประมง จ.
2	โครงการยกระดับการเลี้ยงสัตว์ชายแดนใต้สู่มาตรฐานฟาร์ม GFM	กลุ่ม จังหวัด					13.018	13.018	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด
2	โครงการพัฒนาทุเรียนของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนด้วย BCG Model	กลุ่ม จังหวัด					14.313	14.313	สนง.เกษตรจังหวัด., ศวพ., พด.
2	โครงการส่งเสริมและพัฒนาภาคการเกษตรของจังหวัดยะลาสู่การผลิตเกษตรมูลค่าสูงแบบครบวงจร	จังหวัด					1.784	1.784	สนง.เกษตรจังหวัด
2	โครงการส่งเสริมการเลี้ยงชันโรงคุณภาพจังหวัดยะลาด้วย BCG Model	จังหวัด					2.201	2.201	สนง.เกษตรจังหวัด

แนว ทาง	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม 5 ปี	หน่วยดำเนินการ
			พ.ศ.2566	พ.ศ.2567	พ.ศ.2568	พ.ศ.2569	พ.ศ.2570		
3	โครงการขับเคลื่อนผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์	กวก.			0.288	0.288	0.288	0.864	ศวพ.ยล.
3	โครงการส่งเสริมและขยายผลการใช้แผนแม่ เพื่อลดต้นทุนการผลิต	งบจังหวัด				0.213		0.213	สนง.เกษตรจว.
3	โครงการต้นแบบการใช้พลังงานทดแทนจากแก๊ส ชีวภาพระดับครัวเรือน	งบจังหวัด				0.760		0.760	สนง.พัฒนาชุมชน จังหวัด
3	โครงการเพิ่มศักยภาพทางการเกษตรด้วย เทคโนโลยีพลังงานทดแทน	งบจังหวัด	2.700	2.7000	2.7000	2.7000	2.7000	13.500	สนง.พลังงานจว.
4	โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สุขภาพและความงาม จากกล้วยหินตัวบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์จังหวัดยะลา เพื่อเพิ่มมูลค่า	งบจังหวัด	2.674					2.674	วิทยาลัย การสาธารณสุขสุจริต
4	โครงการพัฒนาศูนย์อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม ชายแดนใต้ เพื่อรองรับและขับเคลื่อนฯ	งบจังหวัด		3.629				3.629	วิทยาลัย การสาธารณสุขสุจริต
4,2	โครงการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน สินค้าเกษตรแปรรูป	กสก.	0.114	0.114	0.114			0.342	สนง.เกษตรจังหวัด
4	โครงการพัฒนามาตรฐานสากลโรงงานแปรรูป สินค้าเกษตรเพื่อการส่งออก	งบจังหวัด		10.000				0.970	สนง.อุตสาหกรรม จังหวัด
4	โครงการพัฒนาและยกระดับทางการค้าสินค้า เกษตรและเกษตรแปรรูป	งบจังหวัด	2.578	8.440	9.000	9.000		29.018	สนง.พาณิชย์จังหวัด
4	โครงการพัฒนาตลาดเกษตรกรจังหวัดยะลา	งบจังหวัด				0.450	0.450	0.900	สนง.เกษตรจว.
4	โครงการส่งเสริมการตลาดในรูปแบบออนไลน์	งบจังหวัด	0.824						สนง.เกษตรจว.
5	โครงการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	งบจังหวัด		1.522	1.304	1.304		4.130	สนง.เกษตรจว.

แนว ทาง	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม 5 ปี	หน่วยดำเนินการ
			พ.ศ.2566	พ.ศ.2567	พ.ศ.2568	พ.ศ.2569	พ.ศ.2570		
6	โครงการส่งเสริมการปลูกพืชในครก	งบจังหวัด		1.000					สนง.เกษตรจว.
6	โครงการส่งเสริมยกระดับการผลิตหมากเป็นพืชเสริมความหวังใหม่	งบจังหวัด			0.395			0.395	สนง.เกษตรจังหวัด
6	โครงการพัฒนาศักยภาพตามพื้นที่ กิจกรรมเสริมสร้างการผลิตพืชเศรษฐกิจพืชทางเลือก และพืชอัตลักษณ์ในจังหวัด	บูรณาการ จขต.		29.582	29.582	29.582	29.582	118.328	กรมวิชาการ 3 จังหวัด 4อำเภอ
2	ส่งเสริมและสนับสนุนการเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ (ผึ้งชันโรง)								สภาเกษตรกร
5	ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชน								สภาเกษตรกร
5	ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์อัตลักษณ์เด่น ๆ ของชุมชน								สภาเกษตรกร
5	ส่งเสริมและสนับสนุนกลุ่มเกษตรกรต้นแบบด้านการท่องเที่ยวชุมชน								สภาเกษตรกร
2	ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างฟาร์มมาตรฐานด้านพืช ด้านประมง และด้านปศุสัตว์								สภาเกษตรกร
2	ส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการตลอดห่วงโซ่(ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ) ไม้ผล (ทุเรียน มังคุด ลองกอง เงาะ)								สภาเกษตรกร
2	ส่งเสริมและสนับสนุนการเลี้ยงประมง (ปลานิล น้ำไหล ปลาพลวงชมพู)								สภาเกษตรกร

แนว ทาง	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม 5 ปี	หน่วยดำเนินการ
			พ.ศ.2566	พ.ศ.2567	พ.ศ.2568	พ.ศ.2569	พ.ศ.2570		
2	ส่งเสริมและสนับสนุนการเลี้ยงปศุสัตว์ (โคเนื้อ โคบุญ/โคกระบาน แพะ แกะ ไก่เบตง)								สภาเกษตรกร
2	ส่งเสริมและสนับสนุนความมั่นคงด้านอาหาร (ผักปลอดภัย โดยการยกแคร่)								สภาเกษตรกร
2	โครงการโรงเรียนเกษตรกร (ลำพะยา)				0.100	0.100	0.100	0.300	สภาเกษตรกร ร่วมกับ อบจ.
2	โครงการส่งเสริมปลูกผักปลอดภัย (สสส.)								สภาเกษตรกร ร่วมกับ สสส.
2	การพัฒนาและยกระดับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน พัฒนาทุเรียนคุณภาพบ้านบาตูปูเต๊ะ (ธารโต) เป็นล้งมาตรฐาน GMP								สภาเกษตรกร
4	โครงการอนุรักษ์ทุเรียนและไม้ผลพื้นบ้านจังหวัดยะลา				0.200	0.200	0.200	0.600	สภาเกษตรกรร่วมกับ อบจ.
2	การบริหารจัดการทุเรียนจังหวัดยะลา (ขยายผล โมเดลทุเรียนบาตูปูเต๊ะ ธารโต)								สภาเกษตรกร ร่วมกับ วสช.
3	การส่งเสริมและสนับสนุนการนำเทคโนโลยี นวัตกรรม เพื่อให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร นำไปปรับใช้ในการทำงานด้านการเกษตร								สภาเกษตรกร
3	ส่งเสริมการศึกษา วิจัย และนำเสนอองค์ความรู้ ภูมิปัญญา อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อประโยชน์ทาง เกษตรกรรม และเกษตรอุตสาหกรรม								สภาเกษตรกร
6	ส่งเสริมและสนับสนุนการปลูกพืชพลังงาน (หญ้าเนเปียร์ ไม้โตเร็ว ไม้ไผ่)								สภาเกษตรกร ร่วม ศอ.บต. ท้องถิ่น

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 : เสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร และสถาบันเกษตรกร สู่เกษตรกรมั่งคั่ง

แนว ทาง	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม 5 ปี	หน่วยดำเนินการ
			พ.ศ. 2566	พ.ศ.2567	พ.ศ.2568	พ.ศ.2569	พ.ศ.2570		
1	โครงการยกระดับศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่ ผู้ประกอบการ/วิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าชุมชน	กตส.	0.150	0.150	0.150	0.150	0.150	0.750	สนง.ตรวจบัญชี สหกรณ์
1	โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)	กปศ.		0.0006	0.0006	0.0006	0.0006	0.0024	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด
1	โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer	กสก.	0.064	0.064	0.064	0.064	0.064	0.32	สนง.เกษตรจังหวัด
1	โครงการพัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer ด้านปศุสัตว์	กปศ.	0.024	0.024	0.024	0.024	0.024	0.12	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด
1	โครงการพัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer ด้านประมง	กปม.	0.017	0.017	0.017	0.017	0.017	0.085	สนง.ประมงจังหวัด
1	โครงการพัฒนาเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน	สปก.	0.100	0.100	0.100	0.100	0.100	0.500	สปก.จังหวัด
1	โครงการส่งเสริมเกษตรกรรุ่นใหม่สู่เกษตรกรอัจฉริยะ	งบจังหวัด				0.959		0.959	สนง.เกษตรจว.
1/2	โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรผู้นำและ พัฒนาทักษะผู้ประกอบการเกษตรมืออาชีพ	งบจังหวัด				2.445		2.445	สนง.เกษตรจว.
2	โครงการพัฒนาเกษตรกรมั่งคั่ง	กสก.	0.018	0.018	0.018	0.018	0.018	0.090	สตส.
2	โครงการส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่ในเขตปฏิรูปที่ดิน	สปก.		0.001	0.001	0.001	0.001	0.004	สปก.จังหวัด
2	โครงการกาแพขายแดนใต้ทางเลือกใหม่สู่รายได้ที่ยั่งยืน	กวก.		1.045	1.045	1.045	1.045	4.180	ศูนย์วิจัยพืชสวน
2	โครงการส่งเสริมเกษตรกรรุ่นใหม่สู่เกษตรกรอัจฉริยะ						0.416	0.416	สนง.เกษตรจังหวัด
3	โครงการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพองค์กร เกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน	กสก.	0.301	0.301	0.301	0.301	0.301	1.505	สนง.เกษตรจังหวัด
3	โครงการพัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจ ของสหกรณ์ภาคการเกษตรและกลุ่มเกษตรกร	กตส.	0.768	0.768	0.768	0.768	0.768	3.840	สนง.สหกรณ์จังหวัด
3	โครงการพัฒนาสถาบันเกษตรกรรูปแบบประชารัฐ	กตส.	0.070	0.070	0.070	0.070	0.070	0.35	สนง.สหกรณ์จังหวัด

แนว ทาง	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม 5 ปี	หน่วยดำเนินการ
			พ.ศ. 2566	พ.ศ.2567	พ.ศ.2568	พ.ศ.2569	พ.ศ.2570		
3	โครงการช่วยเหลือด้านหนี้สินสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร	กสส.	0.078	0.078	0.078	0.078	0.078	0.39	สนง.สหกรณ์จังหวัด
3	โครงการพัฒนาวิสาหกิจสู่ความเป็นมืออาชีพ			0.0001	0.0001	0.0001	0.001	0.0004	สนง.ตรวจบัญชีสหกรณ์
3	โครงการพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรแก่สมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรผ่านกลไกการบัญชี	กตส.		0.0004	0.0004	0.0004	0.0004	0.0016	สนง.ตรวจบัญชีสหกรณ์
3	โครงการพัฒนาและขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	จังหวัด			2.069			2.069	เกษตรจร.
3	โครงการฟาร์มตัวอย่างเบตง	จังหวัด			3.790			3.790	เกษตรจร.
3	โครงการเกษตรพอเพียงเลี้ยงชุมชน	จังหวัด		9.957	9.957			19.914	สนง.เกษตรจังหวัด
3	โครงการครอบครัวพอเพียงสู่วิถีชีวิตที่ยั่งยืน	จังหวัด				4.778		4.778	สนง.เกษตรจังหวัด
3	โครงการพัฒนาและขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริจังหวัดยะลา - กิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อขับเคลื่อนโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันในโรงเรียนตามแนวพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี - การส่งเสริมการทำเกษตร เพื่อพัฒนาพื้นที่ตามแนวพระราชดำริ - กิจกรรม โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ วังพญาท่าธง - กิจกรรม โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ อำเภอเบตง	จังหวัด				0.803 0.437 0.532 0.115		0.803 0.437 0.532 0.115	สนง.เกษตรจังหวัด
3	โครงการส่งเสริมการพัฒนาและขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริจังหวัดยะลา						0.541	0.541	สนง.เกษตรจังหวัด

แนว ทาง	โครงการ	แหล่งบ ประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม 5 ปี	หน่วยดำเนินการ
			พ.ศ. 2566	พ.ศ.2567	พ.ศ.2568	พ.ศ.2569	พ.ศ.2570		
3	โครงการส่งเสริมเกษตรกรผสมผสานเพื่อการพึ่งพาตนเอง และยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในพื้นที่ตาม แนวพระราชดำริ						0.908	0.908	สนง.เกษตรจังหวัด
3	โครงการส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช ของโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ ในจังหวัดยะลา						0.623	0.623	สนง.เกษตรจังหวัด
3	โครงการพัฒนาพื้นที่นาร้างเพื่อทำการเกษตรอย่าง ยั่งยืน						3.910	3.910	สนง.เกษตรจังหวัด. ,พด., สนง.ประมง
4	โครงการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์	จังหวัด			1.667	1.406		3.073	สนง.ปศุสัตว์จ.
4	โครงการเสริมสร้างความมั่นคงด้านอาหารตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	จังหวัด		2.640				2.640	สนง.เกษตรจังหวัด
4	โครงการพัฒนาศักยภาพของพื้นที่ กิจกรรมส่งเสริม การทำการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ครัวเรือน TPMAP	บูรณาการ จชต.	6.850	6.850	6.850	6.850	6.850	34.250	สนง.เกษตรจว. 3จังหวัด 4อำเภอ
4	โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับครัวเรือน เพื่อจัด ความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	งบจังหวัด	1.807					1.807	สนง.พัฒนาชุมชนจว.
4	โครงการพัฒนาศักยภาพและเพิ่มฐานการผลิตสัตว์ปีก สร้างอาชีพ ลดความเหลื่อมล้ำ ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ เศรษฐกิจฐานรากเพื่อความมั่นคง มั่งคั่งชายแดนใต้	กลุ่มจังหวัด			39.052	40.348		79.400	สนง.ปศุสัตว์ 3จังหวัด
4	โครงการส่งเสริมและสร้างทักษะอาชีพด้านการประมง แก่ผู้พิการ ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส	จังหวัด		0.282				0.282	สนง.ประมงจังหวัด

แนว ทาง	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม 5 ปี	หน่วยดำเนินการ
			พ.ศ. 2566	พ.ศ.2567	พ.ศ.2568	พ.ศ.2569	พ.ศ.2570		
4	โครงการส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตพืชภายในแปลงเกษตรทหารพันธุ์ดี	จังหวัด					0.273	0.273	สนง.เกษตรจังหวัด
4	โครงการสร้างแหล่งเรียนรู้และอาหารกลางวันสำหรับนักเรียน						1.603	1.603	สนง.เกษตรจังหวัด
5	โครงการพัฒนาศักยภาพแรงงานภาคการเกษตรโดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี	กสท.		0.250	0.250	0.250		0.750	สนง.เกษตรจังหวัด
5	โครงการพัฒนาความสามารถของเกษตรกรในการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้น้ำชลประทานที่เหมาะสมแก่พืช	จังหวัด		1.266	0.837			2.103	โครงการชลประทาน
2	โครงการสร้างเครือข่ายกลุ่มเกษตรกร กลุ่มวิสาหกิจชุมชนทุเรียนจังหวัดยะลา								สภาเกษตรกร
2	โครงการสร้างเครือข่ายองค์กรเกษตรกรเชื่อมโยงการบริโภค เพื่อการยังชีพระหว่างเครือข่ายองค์กรเกษตรกรกับภาครัฐและเอกชน								สภาเกษตรกร
2	โครงการสร้างเครือข่ายองค์กรเกษตรกรเชื่อมโยงและพัฒนาความร่วมมือในด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด ครบห่วงโซ่ เกษตรกรรม								สภาเกษตรกร
2	โครงการยกระดับคุณภาพกลุ่มองค์กรเครือข่ายให้เข้มแข็ง (พืช ประมง ปศุสัตว์ และพลังงาน)								สภาเกษตรกร

แนว ทาง	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม 5 ปี	หน่วยดำเนินการ
			พ.ศ. 2566	พ.ศ.2567	พ.ศ.2568	พ.ศ.2569	พ.ศ.2570		
2	โครงการส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกรและกลุ่มองค์กรเพื่อเข้าถึงเงินทุนหมุนเวียน ดอกเบี้ยต่ำและปลอดดอกเบี้ย เพื่อประกอบอาชีพเกษตรกรรม								สภาเกษตรกร
2	โครงการส่งเสริม และพัฒนา ต่อยอด กองทุนหมู่บ้าน สหกรณ์ชุมชนเพื่อเป็นแหล่งทุนที่ปลอดดอกเบี้ย								สภาเกษตรกร
2	โครงการส่งเสริมและสนับสนุนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการกองทุนที่เกี่ยวกับการเกษตรที่มีอยู่ให้สามารถรับรองการช่วยเหลือเกษตรกรอย่างครบวงจรและลดการซ้ำซ้อน								สภาเกษตรกร
3	โครงการส่งเสริมและสนับสนุนการฟื้นฟูไร่ร้างในพื้นที่								สภาเกษตรกร
2	ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างเครือข่ายผู้ผลิตอาหารปลอดภัยจังหวัด								สภาเกษตรกร

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 : การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างสมดุลและยั่งยืน

แนว ทาง	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม 5 ปี	หน่วยดำเนินการ
			พ.ศ.2566	พ.ศ.2567	พ.ศ.2568	พ.ศ.2569	พ.ศ.2570		
1	โครงการพัฒนาที่ดินเพื่อสนับสนุนการปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสม Agri-map	กพด.			0.405	0.405	0.405	1.215	สถานีพัฒนาที่ดิน
1	โครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ไม่เหมาะสมสำหรับปลูกพืช(N) เป็นเกษตรผสมผสาน	กพด./งบภาค		0.530	3.180	3.180	3.180	10.070	สถานีพัฒนาที่ดิน
1	โครงการปรับเปลี่ยนการผลิตพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม	สปก.		0.088	0.088	0.088	0.088	0.352	สปก.จังหวัด
1	โครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรใน จชต.-พื้นที่ป่าร้าง,ข้าวพันธุ์พื้นเมือง	กช.		3.446				3.446	ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวปัตตานี
2	โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตด้านการเกษตร-ฝายน้ำตกเฉลิมพระเกียรติ ร๙. พร้อมระบบส่งน้ำ	กชป./งบภาค			24.280				โครงการก่อสร้างสำนักงานชป.ที่ 17
2	โครงการอ่างเก็บน้ำยะรม	กชป.			760.000				โครงการชลประทาน
2	โครงการอ่างเก็บน้ำคลองเบตง	กชป.							โครงการชลประทาน
2	โครงการอ่างเก็บน้ำลำพะยา อันเนื่องมาจากพรด.	กชป.							โครงการชลประทาน
2	โครงการประตุน้ำกรังปิ้ง	กชป.							โครงการชลประทาน
2	โครงการประตุน้ำสายบุรีตอนล่างอันเนื่องฯ	กชป.							โครงการชลประทาน
2	โครงการบริหารจัดการน้ำ เพื่อการเกษตรที่ยั่งยืน	กชป.		50.000				50.000	โครงการชลประทาน
2	โครงการแก้มลิงตำบลนังสาเรง	กชป.	21.030					21.030	โครงการชลประทาน
2	โครงการฝายบ้านก้อมีพร้อมระบบส่งน้ำ	กชป.	20.000					20.000	โครงการชลประทาน
2	โครงการอาคารบังคับน้ำบ้านกม.24	กชป.	25.000					25.000	โครงการชลประทาน
2	โครงการสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านจำปูน	กชป.	25.000					25.000	โครงการชลประทาน

แนว ทาง	โครงการ	แหล่งงบ ประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม 5 ปี	หน่วยดำเนินการ
			พ.ศ.2566	พ.ศ.2567	พ.ศ.2568	พ.ศ.2569	พ.ศ.2570		
2	โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับผลผลิตทางการเกษตร -ฝายบ้านปือเรียงพร้อมระบบส่งน้ำ ตำบลเขื่อนบางลาง -ปรับปรุงแก้มลิงบึงน้ำใส พร้อมอาคารประกอบ ตำบลตะโล๊ะหะลอ -แก้มลิงทุ่งอุแบ ตำบลวังพญา -ฝายบ้านลุ่มโปะกาโล ตำบลบุโรง -แก้มลิงบ้านบูเกะจือฆา ตำบลวังพญา -แก้มลิงบึงกาแบ ตำบลเกะรือ -ฝายบ้านบ่ออ่างบนพร้อมระบบส่งน้ำ ตำบลแม่หวาด -ปรับปรุงระบบส่งน้ำฝายบ้านสะลาแด ตำบลห้วยกระทิง -แก้มลิงปือตอ ตำบลเกะรือ -แก้มลิงบูเกะบาลอ ตำบลท่าธง -แก้มลิงสะกูนิง ตำบลบันนังสตา	จังหวัด	150.000					150.000	โครงการชลประทาน
2	โครงการจัดหาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน - ฝายบ้านหลังศูนย์ ตำบลธารโต - ฝายคลองคูซางอาเนาะ ตำบลตาเนาะปูเต๊ะ - ฝายคลองเจาะไอนิง ตำบลบาโร๊ะ - ฝายคลองเขบันได ตำบลจะก๊วะ - อาคารบังคับน้ำ ตำบลกาบัง - ฝายบ้านหลักเขต 47 ตำบลบ้านแห	จ.บ.กชป				882 ล้านบาท			โครงการชลประทาน ยะลา

แนว ทาง	โครงการ	แหล่งงบ ประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม 5 ปี	หน่วยดำเนินการ
			พ.ศ.2566	พ.ศ.2567	พ.ศ.2568	พ.ศ.2569	พ.ศ.2570		
	- อาคารบังคับน้ำบ้านก้อมิ ตำบลบาไร๊ะ - อาคารบังคับน้ำคลองอุแบ ตำบลยะดี๊ะ - ฝ่ายบ้านเจาะตีเมาะบน ตำบลละแอ - ทำนบกินหัวงานพร้อมอาคารประกอบ โครงการอ่างเก็บน้ำลำพะยาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ - ค่าก่อสร้างส่วนประกอบอื่น โครงการอ่างเก็บน้ำยะรม ตำบลยะรม - ค่าก่อสร้างส่วนประกอบอื่น อ่างเก็บน้ำลำพะยาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดยะลา - ทำนบกินหัวงานและอาคารประกอบ โครงการอ่างเก็บน้ำคลองเบตง - บริหารการส่งน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาปัตตานี พื้นที่ชลประทาน 385,622 ไร่ - บำรุงรักษาหัวงานโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาปัตตานี พื้นที่ 1,500 ไร่ - กำจัดวัชพืชหน้าเขื่อนปัตตานี โดยแรงคน ปริมาณ 350 ไร่ - บำรุงรักษาลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้ายและสายซอย - บำรุงรักษาทางลำเลียงใหญ่ ระยะทาง 15.425 กิโลเมตร - บำรุงรักษาทางลำเลียงใหญ่ ระยะทาง 8.919 กิโลเมตร								

แนว ทาง	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม 5 ปี	หน่วยดำเนินการ
			พ.ศ.2566	พ.ศ.2567	พ.ศ.2568	พ.ศ.2569	พ.ศ.2570		
	- กำจัดวัชพืชคลองส่งน้ำสายใหญ่พรุ่งคอก - จ้างเหมาขุดลอกอ่างเก็บน้ำหน้าเขื่อนปัตตานี - ซ่อมแซมคลองส่งน้ำสาย 0.8R - ขุดลอกคลอง โดยรถขุดจ้างเหมาคลองระบายน้ำ D7 - ซ่อมแซมรั้วลดทอนบริเวณห้วยงาน - ถนนลาดยางรอบบริเวณห้วยงานโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาปัตตานี - ซ่อมแซมหินทิ้งช่องลัดท้ายเขื่อน - ซ่อมแซมและขุดลอกตะกอนดินคูระบายน้ำบริเวณห้วยงานโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาปัตตานี								
2	โครงการปรับปรุงงานชลประทาน - ปรับปรุงระบบส่งน้ำฝายบ้านปาต่ายอ ตำบลเกี๋ยร - ปรับปรุงฝายบ้านวังศิลา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลบ้านแห - ปรับปรุงระบบส่งน้ำฝายบ้านเจาะดีแย (ปชด.) ตำบลกาตอง - ปรับปรุงระบบส่งน้ำฝายน้ำตกสองขา (ปชด.) ตำบลแม่หวาด - ปรับปรุงระบบท่อส่งน้ำฝายบ้านปิยะมิตร 1 ตำบลตายนะเณร - ปรับปรุงระบบส่งน้ำฝายบ้านชาโก ตำบลบ้านแห - ปรับปรุงระบบส่งน้ำฝายบ้านยี่อวัง ตำบลกาบัง	งบ.กชป				252 ล้านบาท			โครงการชลประทานยะลา

แนว ทาง	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม 5 ปี	หน่วยดำเนินการ
			พ.ศ.2566	พ.ศ.2567	พ.ศ.2568	พ.ศ.2569	พ.ศ.2570		
	- ปรับปรุงถนนลาดยางบริเวณหัวงานโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาปัตตานี - ปรับปรุงสะพานข้ามคลองระบายน้ำ D7-1.0R - ปรับปรุงระบบระบายน้ำคลอง D7 - ปรับปรุงสะพานคอนกรีตเสริมเหล็กข้ามคลองระบายน้ำสายใหญ่ สายที่ 7 - ปรับปรุงคลองตาดของคลองส่งน้ำสายใหญ่พุดคอก - ปรับปรุงสะพานรถยนต์ข้ามคลอง D7 - ปรับปรุงลาดคันคลองระบายน้ำ D7-1.0R - ปรับปรุงถนนลาดยางทางไปแม่ลาน								
2	โครงการป้องกันและบรรเทาภัยจากน้ำ - อาคารป้องกันตลิ่งบ้านปายอ ตำบลท่าสาป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา - อาคารป้องกันตลิ่งบ้านบือเราะ ตำบลท่าสาป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา - พนังกั้นน้ำป้องกันตลิ่งคลองเล็ก ระยะที่ 2 ตำบลละแอ อำเภอยะหา จังหวัดยะลา - เพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำคลองเล็ก ตำบลละแอ อำเภอยะหา จังหวัดยะลา - เพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำหน้าเขื่อนปัตตานี โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาปัตตานี	งบ.กชป				162 ล้านบาท			โครงการชลประทาน ยะลา

แนว ทาง	โครงการ	แหล่งงบ ประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม 5 ปี	หน่วยดำเนินการ
			พ.ศ.2566	พ.ศ.2567	พ.ศ.2568	พ.ศ.2569	พ.ศ.2570		
	- เพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักน้ำข้างคันกั้นน้ำฝั่งซ้าย บ้านคลองสะท้อน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาปัตตานี - เพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักน้ำข้างคันกั้นน้ำฝั่งซ้าย บ้านจ้อง โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาปัตตานี								
2	โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ - ปรับปรุงระบบส่งน้ำโครงการจัดหาน้ำสนับสนุนราษฎร บ้านมยุรา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลอัยเยอร์เวง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา - ปรับปรุงฝายโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนโรงงาน ยาสูบ 2 อันเนื่องมาจากพระราชดำริ พร้อมระบบส่งน้ำ ตำบลปะแต อำเภอยะหา จังหวัดยะลา - ปรับปรุงระบบส่งน้ำฝายบ้านเขาน้ำตก อันเนื่องมาจากพระราชดำริ พร้อมอาคารประกอบ ตำบลตลิ่งชัน อำเภอ บันนังสตา จังหวัดยะลา - ปรับปรุงฝายจุฬารักษ์พัฒนา 11 อันเนื่องมาจากพระราชดำริ พร้อมอาคารประกอบตำบลละ อำเภอกาบัง จังหวัดยะลา - ปรับปรุงอาคารประกอบฝายคลองเจาะปือรา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลบ้านแห อำเภอรือเสาะ จังหวัดยะลา	งบ.กชป				229	ล้านบาท		โครงการชลประทาน ยะลา

แนว ทาง	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม 5 ปี	หน่วยดำเนินการ
			พ.ศ.2566	พ.ศ.2567	พ.ศ.2568	พ.ศ.2569	พ.ศ.2570		
	- ปรับปรุงระบบท่อส่งน้ำฝายบ้านฆอรอราแม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ พร้อมอาคารประกอบ ตำบลปะแต อำเภอยะหา จังหวัดยะลา - ซ่อมแซมโครงการชลประทานอันเนื่องมาจากพระราชดำริตามข้อเสนอของเกษตรกรในเขตจังหวัดยะลา ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา - ซ่อมแซมระบบท่อน้ำฝายคลองขุด อันเนื่องมาจากพระราชดำริ พร้อมอาคารประกอบ ตำบลบาละ อำเภอกาบัง จังหวัดยะลา - ซ่อมแซมระบบท่อส่งน้ำฝายบ้านเหมืองแร่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ พร้อมอาคารประกอบ ตำบลอัยเยอร์เวง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา - ซ่อมแซมระบบท่อส่งน้ำฝายบ้านปีแย๊ะ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลบือม็ง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา - ซ่อมแซมฝายนิคมสร้างตนเองพัฒนาภาคใต้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ พร้อมระบบส่งน้ำ ตำบลตลิ่งชัน อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา - ซ่อมแซมฝายคลองแจ๊ะเป๊ะ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ พร้อมระบบท่อส่งน้ำ ตำบลบาละ อำเภอกาบัง จังหวัดยะลา								
2	โครงการสนับสนุนการบริหารจัดการน้ำ ชลประทาน	งบ.กชป				115	ล้านบาท		โครงการชลประทาน ยะลา

แนว ทาง	โครงการ	แหล่งงบ ประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม 5 ปี	หน่วยดำเนินการ
			พ.ศ.2566	พ.ศ.2567	พ.ศ.2568	พ.ศ.2569	พ.ศ.2570		
	- บำรุงรักษาห้วยงานและระบบส่งน้ำ พื้นที่ 1,201 ไร่ โครงการชลประทานยะลา ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา - บริหารการส่งน้ำ พื้นที่ 6,250 ไร่ โครงการชลประทานยะลา ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา - ซ่อมแซมระบบท่อส่งน้ำโครงการหมู่บ้านจุฬาภรณ์พัฒนา 10 อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลอัยเยอร์เวง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา - ซ่อมแซมระบบท่อส่งน้ำโครงการจัดหาน้ำให้ราษฎรบ้านบายี แห่งที่ 1 อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลตลิ่งชัน อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา - ซ่อมแซมระบบท่อส่งน้ำฝายคลองทุเรียน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ พร้อมอาคารประกอบ ตำบลบาละ อำเภอกาบัง จังหวัดยะลา - ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษาโครงการชลประทานโครงการชลประทานยะลา ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา - ซ่อมแซมบำรุงรักษาระบบชลประทาน ตามข้อเสนอของเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทานโครงการ								

แนว ทาง	โครงการ	แหล่งงบ ประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม 5 ปี	หน่วยดำเนินการ
			พ.ศ.2566	พ.ศ.2567	พ.ศ.2568	พ.ศ.2569	พ.ศ.2570		
	ชลประทานยะลา ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา - ซ่อมแซมฝายคลองน้ำใส (ปชต.) พร้อมระบบส่งน้ำ ตำบลบาละ อำเภอกาบัง จังหวัดยะลา - ซ่อมแซมระบบส่งน้ำโครงการจัดหาน้ำให้ราษฎร บ้านบายิแห่งที่ 2 อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลตลิ่งชัน อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา - ซ่อมแซมสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำ บ้านตะโล๊ะสาละ ตำบลบันนังสาเรง อำเภอเมือง - ซ่อมแซมระบบท่อส่งน้ำฝายบ้านปิยะมิตร 3 (ปชต.) ตำบลอัยเยอร์เวง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา - ซ่อมแซมระบบส่งน้ำฝายบ้านจุฬารักษ์พัฒนา 7 อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลแม่หวาด อำเภอธารโต - กำจัดวัชพืชบริเวณอาคารชลประทาน โครงการชลประทานยะลา ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา - ซ่อมแซมฝายบ้านใหม่ พร้อมระบบส่งน้ำ ตำบลบาละ อำเภอกาบัง จังหวัดยะลา - โครงการบริการวิชาการและถ่ายทอดองค์ความรู้ ด้านการใช้น้ำชลประทาน สถานีทดลองการใช้น้ำชลประทานที่ 7 (ปัตตานี)								

แนว ทาง	โครงการ	แหล่งงบ ประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม 5 ปี	หน่วยดำเนินการ
			พ.ศ.2566	พ.ศ.2567	พ.ศ.2568	พ.ศ.2569	พ.ศ.2570		
	- โครงการศึกษาการตอบสนองต่อการให้น้ำชลประทานของพืชอาหารสัตว์ ในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง สถานีทดลองการใช้น้ำชลประทานที่ 7 - โครงการสาธิตเทคโนโลยีการให้น้ำอัจฉริยะสำหรับแปลงเปิดสถานีทดลองการใช้น้ำชลประทานที่ 7 - การศึกษาปริมาณการให้น้ำของทุเรียนพันธุ์หมอนทอง สถานีทดลองการใช้น้ำชลประทานที่ 7 - ศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการใช้น้ำชลประทานของพืช ภายใต้เกษตรทฤษฎีใหม่และเกษตรปลอดภัย สถานีทดลองการใช้น้ำชลประทานที่ 7 - บำรุงรักษาหัวงานพื้นที่ 25 ไร่ สถานีทดลองการใช้น้ำชลประทานที่ 7 (ปัตตานี) - ซ่อมแซมรั้วคอนกรีต ระยะที่ 1 สถานีทดลองการใช้น้ำชลประทานที่ 7 (ปัตตานี) - ซ่อมแซมคลังเก็บอุปกรณ์งานทดลองและวิจัย สถานีทดลองการใช้น้ำชลประทานที่ 7 (ปัตตานี) - ซ่อมแซมระบบไฟฟ้าภายในสถานีทดลองการใช้น้ำชลประทานที่ 7 (ปัตตานี)								
2	โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	กพด.	1.100	1.513	1.513	1.513	1.513	7.152	สถานีพัฒนาที่ดิน
3	โครงการเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำและบริหารจัดการทรัพยากรประมงอย่างยั่งยืน	งบจังหวัด				12.500		12.500	สนง.ประมงจังหวัด

แนว ทาง	โครงการ	แหล่งงบ ประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม 5 ปี	หน่วยดำเนินการ
			พ.ศ.2566	พ.ศ.2567	พ.ศ.2568	พ.ศ.2569	พ.ศ.2570		
3	โครงการประมงหมู่บ้าน (ส่งเสริมการเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำในแหล่งน้ำชุมชน)	จังหวัด			1.826			1.826	ประมงจ.
3	โครงการฝายชะลอน้ำแบบชั่วคราวสำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพของแหล่งน้ำในเขตปฏิรูปที่ดิน	จังหวัด			0.634			0.634	สปก.
3	โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ เพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำ	กพด.	13.070	13.070				26.140	สถานีพัฒนาที่ดิน
3	โครงการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนประมงในเขตพื้นที่แหล่งน้ำจืด	กปม.	0.050	0.050	0.050			0.150	หน่วยป้องกันและปราบปรามประมงน้ำจืดฯ
3	โครงการการควบคุมการทำประมงพื้นที่แหล่งน้ำจืด	กปม.	0.765	0.765	0.765			2.295	หน่วยป้องกันและปราบปรามประมงน้ำจืดฯ
3	โครงการการจัดการทรัพยากรประมงน้ำจืดโดยชุมชนประมงน้ำจืดมีส่วนร่วม	กปม.	0.091	0.091	0.091			0.273	ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด
3	โครงการจัดการงานชลประทาน	กชป.						1.700	โครงการชลประทาน ยะลา
3	โครงการสนับสนุนและการส่งเสริมการอนุรักษ์ พันธุ์ และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อการเกษตรอย่างยั่งยืน								สภาเกษตรกร
3	โครงการธนาคารต้นไม้ ไม้เศรษฐกิจ								สภาเกษตรกร
3	โครงการสนับสนุนและการส่งเสริมการสร้างรายได้จากการขายคาร์บอนเครดิต								สภาเกษตรกร

แนว ทาง	โครงการ	แหล่งงบ ประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม 5 ปี	หน่วยดำเนินการ
			พ.ศ.2566	พ.ศ.2567	พ.ศ.2568	พ.ศ.2569	พ.ศ.2570		
3	โครงการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครเกษตรและ สหกรณ์ระดับตำบล	สป.กษ.	1.817	1.817	1.817	1.817	1.817	9.085	สนง.กษ.จังหวัด
3	โครงการแปลงเรียนรู้ต้นแบบเพื่อการถ่ายทอดองค์ ความรู้ด้านการเกษตรในระดับชุมชน						0.466	0.466	สนง.เกษตรจังหวัด

ส่วนที่ ๕

โครงการแบบย่อ (Project Idea) ของโครงการสำคัญด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : ส่งเสริม พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เกษตรอัตลักษณ์ และเกษตรแปรรูป เชื่อมโยง ตลาดดิจิทัล

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการยกระดับการผลิตกาแฟสู่เกษตรมูลค่าสูง
๒. ชื่อแผนงาน	โครงการส่งเสริมภาคการเกษตรแบบครบวงจร
๓. แนวทางการพัฒนา	แนวทางการพัฒนาที่ ๓ ส่งเสริม พัฒนาคุณภาพและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรที่สร้างมูลค่าและสินค้าอัตลักษณ์พื้นที่ให้มีคุณภาพได้มาตรฐานและลดต้นทุนการผลิตบนพื้นฐานเศรษฐกิจ BCG Model การเกษตรให้มีมูลค่าสูง
๔. หลักการและเหตุผล	พื้นที่จังหวัดยะลา เป็นพื้นที่ที่มีลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศเหมาะสมในการผลิตกาแฟมีศักยภาพที่จะสามารถพัฒนาให้เป็นฐานการผลิตวัตถุดิบ รองรับความต้องการของผู้บริโภคและภาคอุตสาหกรรม มีพื้นที่ปลูก ๘๒๙ ไร่ ผลผลิต ๒๔ ตัน แต่สภาพการณปัจจุบันผลผลิตทางการเกษตรยังไม่สามารถผลิตเพียงพอต่อการบริโภคในพื้นที่ ยังต้องนำเข้าจากแหล่งผลิตอื่น จึงจำเป็นต้องเสริมศักยภาพการผลิตให้เพียงพอต่อการบริโภคในพื้นที่และรองรับกับปริมาณนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น การจัดทำโครงการยกระดับการผลิตกาแฟ จึงมีความจำเป็นที่เสริมศักยภาพด้านการผลิตกาแฟให้ดียิ่งขึ้น เป็นแหล่งผลิตอาหารที่เพียงพอต่อการบริโภคในพื้นที่ มีวัตถุดิบเพื่อเข้าสู่อุตสาหกรรมที่สำคัญของภาคใต้ สอดคล้องกับนโยบายที่สำคัญคือ นโยบายพัฒนาเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” มีเมืองต้นแบบการพัฒนา “เกษตรอุตสาหกรรมก้าวหน้า ผสมผสาน” (Agricultural Industry City) ที่อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาการค้าขายวิสาหกิจชุมชน การเกษตร และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและความมั่นคงทางพลังงาน ซึ่งต้องมีวัตถุดิบรองรับในการขับเคลื่อนเมืองต้นแบบฯ เป็นจำนวนมาก ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้ที่มั่นคง ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง เศรษฐกิจในพื้นที่จังหวัดยะลาและในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความมั่นคงและยั่งยืน
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตกาแฟให้มีผลผลิตต่อไร่สูงขึ้น ๒) เพื่อพัฒนาทักษะของเกษตรกรด้านการผลิตและจัดการผลผลิต ๓) เพื่อสร้างกลไกการบริหารจัดการผลผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ ๔) เพื่อให้เกษตรกรเกษตรกรแปรรูปอย่างง่ายได้ เป็นการเพิ่มมูลค่าสินค้า
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	ตัวชี้วัด

	- เกษตรกรจำนวน ๔๐ รายได้รับความรู้การเก็บเกี่ยวกาแฟอย่างมีประสิทธิภาพ - เกษตรกรจำนวน ๔๐ ราย ได้รับความรู้การแปรรูปกาแฟเบื้องต้นเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ (Impact) -เกษตรกรในพื้นที่ ได้รับความรู้ทางการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตกาแฟ และมีการนำไปปฏิบัติสามารถลดรายจ่าย/สร้างรายได้เพิ่ม ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ของเกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมโครงการ
๗. พื้นที่เป้าหมาย	๔ อำเภอของจังหวัดยะลา อำเภอเมือง รามัน บ้านนังस्ता และธารโต
๘. กิจกรรมหลัก	อบรมถ่ายทอดความรู้เกษตรกร ๔๐ ราย จำนวน ๒ ครั้ง
กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ถ่ายทอดความรู้การผลิตกาแฟอย่างมีประสิทธิภาพ ๔๒,๒๐๐ สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา -
กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สนับสนุนวัสดุการเกษตรในการจัดทำแปลงเรียนรู้การปลูกกาแฟ ๑๘๘,๐๐๐ สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา -
กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การพัฒนาเกษตรกรสู่การเป็นผู้ประกอบการแปรรูปกาแฟที่อย่างยั่งยืน ๒๙,๔๐๐ สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา -
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ต.ค.๖๙ - ก.ย.๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	๒๖๙,๖๐๐ บาท
๑๒. ผลผลิต (Output)	ผลผลิต (output) - มีแปลงเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตกาแฟในพื้นที่จังหวัดยะลา จำนวน ๔๐ แปลง
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	ผลลัพธ์ (outcome) - เกษตรกรมีรายได้มากขึ้น สร้างความมั่นคงในอาชีพการเกษตรองเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ - จังหวัดชายแดนภาคใต้มีผลผลิตเพียงพอต่อความต้องการในพื้นที่ - ผลผลิตเพียงพอรองรับความต้องการวัตถุดิบในการแปรรูปและโรงงานอุตสาหกรรมได้

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : ส่งเสริม พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เกษตรอัตลักษณ์ และเกษตรแปรรูป เชื่อมโยง ตลาดดิจิทัล

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปของจังหวัดยะลา
๒. ชื่อแผนงาน	แผนงานที่ ๒ โครงการส่งเสริมภาคการเกษตรแบบครบวงจร
๓. แนวทางการพัฒนา	แนวทางการพัฒนาที่ ๖ ส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูป และอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากภาคการเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม
๔. หลักการและเหตุผล	วิสาหกิจชุมชนมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจระดับชุมชนในประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนและพัฒนาชุมชนให้สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน จังหวัดยะลา มีการขอจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนตั้งแต่มีพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ จนถึงปัจจุบันทั้งหมด ๔๐๒ แห่ง โดยจำแนกตามประเภทกิจการของวิสาหกิจชุมชนพบว่า มีวิสาหกิจชุมชนประกอบกิจการการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหารมากที่สุดจำนวน ๑๑๕ แห่ง ซึ่งการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรในพื้นที่ มีความสำคัญในการเพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิตทางการเกษตรลดปัญหาผลผลิตล้นตลาด ช่วยยกระดับราคาผลผลิต มุ่งเน้นการนำวัตถุดิบ ทรัพยากร หรือภูมิปัญญาของชุมชนมาใช้ให้เหมาะสม อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้เกิดอาชีพใหม่ในชุมชน นอกจากนี้การแปรรูปยังต่อยอดให้เกิดรายได้ทางธุรกิจอย่างต่อเนื่อง ถือเป็นการส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มจากสินค้าเกษตรไปสู่การแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่ได้ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นในการเพิ่มมูลค่าผลผลิตสินค้าเกษตรแปรรูปให้กับผู้ประกอบการที่เป็นวิสาหกิจชุมชน โดยสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนที่ประกอบการเกี่ยวกับการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ให้มีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการเพิ่มมูลค่าผลผลิต การแปรรูปผลผลิตด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม การพัฒนามาตรฐานด้านการกระบวนการผลิต การแปรรูปผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่เชื่อถือของผู้บริโภค ตรงตามความต้องการของตลาด รวมทั้งกิจกรรมด้านการประชาสัมพันธ์ด้านการตลาดเพื่อพัฒนาสู่การแข่งขัน ส่งผลในการนำผลผลิตทางการเกษตรในพื้นที่มาเป็นวัตถุดิบเพิ่มขึ้นเป็นการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในพื้นที่เกิดการรวมกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกพืชกับกลุ่มผู้แปรรูปโดยชุมชน ซึ่งจะส่งผลให้เกษตรกรในพื้นที่มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อพัฒนาทักษะด้านการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรแปรรูปให้กับวิสาหกิจชุมชน

	๒. เพื่อพัฒนาสินค้าเกษตรแปรรูปด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ หรือคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรแปรรูปให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. สมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ดำเนินกิจการด้านการแปรรูปสินค้าเกษตร ได้รับการพัฒนาทักษะความรู้ด้านการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรแปรรูป จำนวน ๕๐ ราย ๒. วิสาหกิจชุมชนได้รับการสนับสนุนด้านการพัฒนาสินค้าเกษตรแปรรูป จำนวน ๔ แห่ง ๓. วิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการพัฒนาสินค้าเกษตรแปรรูปมีรายได้เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐
๗. พื้นที่เป้าหมาย	วิสาหกิจชุมชนที่ดำเนินกิจการด้านสินค้าเกษตรแปรรูปในพื้นที่จังหวัด ยะลา
๘. กิจกรรมหลัก	ระบุแนวทางและวิธีการดำเนินงานที่เป็นกิจกรรมหลักที่ส่งผลให้ โครงการบรรลุวัตถุประสงค์
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	อบรมพัฒนาทักษะด้านการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรแปรรูป ๓๓,๑๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา สำนักงานเกษตรอำเภอ
๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ส่งเสริมการพัฒนาสินค้าเกษตรแปรรูปของวิสาหกิจชุมชน ๓๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา -
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ต.ค.๖๙ – ก.ย.๗๐
๑๑. งบประมาณ	๓๓๓,๑๐๐ บาท
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. สมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ดำเนินกิจการด้านการแปรรูปสินค้าเกษตร จำนวน ๕๐ ราย มีทักษะความรู้ด้านการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรแปรรูป สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติ ๒. วิสาหกิจชุมชนได้รับการพัฒนาสินค้าเกษตรแปรรูป จำนวน ๔ แห่ง ๓. วิสาหกิจชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. สินค้าเกษตรแปรรูปของวิสาหกิจชุมชนมีมูลค่าเพิ่มจากการพัฒนา กระบวนการผลิตการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การพัฒนา ผลิตภัณฑ์ หรือการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ ๒. สินค้าเกษตรแปรรูปของวิสาหกิจชุมชนมีความสามารถในการแข่งขันทางการตลาดและเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค ๓. วิสาหกิจชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรแปรรูปที่ได้รับการพัฒนา

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : ส่งเสริม พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เกษตรอัตลักษณ์ และเกษตรแปรรูป เชื่อมโยง ตลาดดิจิทัล

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพและขยายผลการผลิตกล้วยหินปลอดโรค
๒. ชื่อแผนงาน	ผลผลิต : โครงการส่งเสริมภาคการเกษตรแบบครบวงจร
๓. แนวทางการพัฒนา	แนวทางการพัฒนาที่ ๓ ส่งเสริม พัฒนาคุณภาพและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรที่สร้างมูลค่าและสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น ให้มีคุณภาพได้มาตรฐานและลดต้นทุนการผลิต บนพื้นฐานเศรษฐกิจ BCG Model การเกษตรให้มีมูลค่าสูง
๔. หลักการและเหตุผล	จากนโยบาย Thailand ๔.๐ และยุทธศาสตร์ ๒๐ ปีของรัฐบาล รวมทั้งนโยบายการเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นโยบายของจังหวัดยะลา และแผนพัฒนาการเกษตรของจังหวัดที่มุ่งยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้ดีขึ้นด้วยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสนับสนุนกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร และเกษตรปลอดภัย เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันการยกระดับประสิทธิภาพการผลิตกล้วยหินปลอดภัยและได้มาตรฐาน ก็ถือเป็นกิจกรรมที่ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งสามารถยกระดับของเกษตรกรให้ดีขึ้นต่อไป เพื่อฟื้นฟูการปลูกกล้วยหิน ซึ่งเป็นพืชพื้นถิ่นที่สำคัญ และเป็นพืชที่เป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์อย่างยั่งยืน จังหวัดยะลา จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพและขยายผลการผลิตกล้วยหินปลอดโรค โดยเน้นการฟื้นฟูแปลงกล้วยหิน และพัฒนาเกษตรกรให้มีการผลิตกล้วยหินปลอดโรคเพื่อการขยายพันธุ์และการค้า สามารถควบคุมการระบาดของโรคเหี่ยวกล้วยหิน ลดความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากโรคระบาด และขยายพื้นที่ปลูกเพิ่ม เพื่อสนองต่อความต้องการของผู้ประกอบการแปรรูปการตลาด เป็นการสร้างรายได้เพิ่มให้แก่ผู้เกี่ยวข้องตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทาน รวมทั้งสร้างความยั่งยืนของพืชอัตลักษณ์พื้นถิ่นของจังหวัดยะลาให้สืบทอดต่อไป
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อสร้างการรับรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การแปรรูป และการตลาดกล้วยหิน ๒. เพื่อสร้างการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมด้านการจัดการกล้วยหินตลอดห่วงโซ่อุปทานด้วย BCG Model ๓. เพื่อพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรในการผลิตกล้วยหินปลอดโรคเพื่อการขยายพันธุ์และการค้า ๔. เพื่อฟื้นฟูแปลงปลูกกล้วยหินที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคเหี่ยวในกล้วยหินให้ผลผลิตมีปริมาณและคุณภาพเพิ่มขึ้น

๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. เกษตรกรผู้ร่วมโครงการเกิดการรับรู้และได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยี จำนวน ๒๐๐ ราย ๒. เกษตรกรผู้ร่วมโครงการมีส่วนร่วมและได้รับการพัฒนาความรู้ในการจัดการกล้วยหินตลอดห่วงโซ่อุปทานด้วย BCG Model จำนวน ๑๖๐ ราย ๓. มีแปลงต้นแบบการผลิตกล้วยหินคุณภาพปลอดภัย จำนวน ๘๐ ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ทุกอำเภอ ๔. เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการได้รับการพัฒนาความรู้ในการผลิตและขยายพันธุ์กล้วยหินปลอดภัยเพื่อการค้า จำนวน ๔๐ ราย
๗. พื้นที่เป้าหมาย	๘ อำเภอของจังหวัดยะลา
๘. กิจกรรมหลัก	กิจกรรมขยายผลการพัฒนาการผลิตกล้วยหินปลอดภัย
๘.๑ กิจกรรมที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	จัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต แปรรูป และการตลาดกล้วยหิน (๑ ครั้ง ๒๐๐ คน) ๒๗๔,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา สำนักงานเกษตรอำเภอ
๘.๒ กิจกรรมที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	จัดกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมด้านการจัดการกล้วยหิน ตลอดห่วงโซ่อุปทานด้วย BCG Model (๑๖๐ ราย ๑ ครั้ง) ๑๑๖,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา -
๘.๓ กิจกรรมที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ขยายผลแปลงต้นแบบการผลิตกล้วยหินคุณภาพ เพื่อรองรับการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกล้วยหิน (๘๐ ไร่) ๖๔๐,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา -
๘.๔ กิจกรรมที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	จัดอบรมพัฒนาเกษตรกรสู่การเป็นผู้ผลิตและขยายพันธุ์กล้วยหินปลอดภัยเพื่อการค้า (๔๐ ราย) ๒๙,๗๕๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา -
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ต.ค.๖๘ – ก.ย.๖๙
๑๑. งบประมาณ	๑,๐๕๙,๗๕๐ บาท
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกรผู้ร่วมโครงการได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการโรคเหี่ยวในกล้วยหิน จำนวน ๒๐๐ ราย

	๒. เกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหินมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการผลิตกล้วยหินคุณภาพ จำนวน ๑๖๐ ราย ๓. มีแปลงขยายผลต้นแบบกล้วยหินปลอดโรค จำนวน ๘๐ ไร่ ๔. เกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหินมีความรู้ในการผลิตและขยายพันธุ์กล้วยหินปลอดโรคเพื่อการค้า จำนวน ๔๐ ราย
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. เกิดการรับรู้และความเข้าใจในสถานการณ์ เทคโนโลยีและแนวทางการจัดการโรคเหี่ยวในกล้วยหิน ๒. เกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหินสามารถนำความรู้ในการผลิตกล้วยหินคุณภาพไปปฏิบัติในแปลงของตนเอง ๓. มีผลผลิตกล้วยหินมีคุณภาพ และปริมาณเพิ่มขึ้นส่งผลให้เกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหินมีรายได้เพิ่มขึ้น

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : ส่งเสริม พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เกษตรอัตลักษณ์ และเกษตรแปรรูป เชื่อมโยง ตลาดดิจิทัล

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมการปลูกอ้อยคั้นน้ำสู่เกษตรมูลค่าสูง
๒. ชื่อแผนงาน	ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
๓. แนวทางการพัฒนา	เสริมสร้างประสิทธิภาพการผลิตเกษตรมูลค่าสูง ผลิตภัณฑ์ชุมชนและอุตสาหกรรมแปรรูป เชื่อมโยงตลาดดิจิทัล ส่งเสริม พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตร และอุตสาหกรรมแปรรูป การเกษตรที่มีมูลค่าสูง และสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น ให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน
๔. หลักการและเหตุผล	อ้อยคั้นน้ำสามารถเจริญเติบโตได้ดีในที่ดอนและทนต่อสภาพน้ำท่วมขัง แต่ขณะเดียวกันนั้นพบว่าอ้อยคั้นน้ำให้ผลผลิตที่สูง สามารถจำหน่ายได้ในหลากหลายรูปแบบ เช่น ขายเป็นท่อนพันธุ์ ขายเป็นลำ และขายแบบคั้นน้ำ ที่มีความต้องการมากโดยเฉพาะในช่วงเดือนธันวาคม เป็นเดือนบวชของศาสนาอิสลาม และสามารถเชื่อมโยงกับการทำเกษตร BCG เนื่องจากกระบวนการปลูกใช้สารชีวภัณฑ์ ในการป้องกันโรคและแมลง อีกทั้งใบอ้อยนำมาใช้ในการทำปุ๋ยหมักเพื่อคลุมดิน และการจัดการระบบน้ำในแปลงใช้ระบบน้ำหยด เพิ่มความแม่นยำ และลดการสูญเสียของน้ำเพื่อให้พืชสามารถใช้ประโยชน์ได้เต็มศักยภาพ อ้อยคั้นน้ำเป็นพืชเศรษฐกิจที่สามารถสร้างรายได้เร็ว ใช้ต้นทุนน้อย มีตลาดรองรับ และสามารถพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ ต่อยอดได้หลากหลาย เช่น น้ำอ้อยคั้น ท่อนพันธุ์ หรืออ้อยตัดลำขาย
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑) เพื่อสร้างอาชีพทางเลือกให้กับกลุ่มเกษตรกรและเกษตรกรในพื้นที่ โดยการปลูกอ้อยคั้นน้ำ ๒) เพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องพื้นที่ที่ทิ้งร้างไม่ได้ใช้ประโยชน์ ๓) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อยคั้นน้ำให้มีผลผลิตต่อไร่สูงขึ้น ๔) เพื่อพัฒนาทักษะของเกษตรกรด้านการผลิตและจัดการผลผลิต ๕) เพื่อสร้างกลไกการบริหารจัดการผลผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ ๖) เพื่อให้เกษตรกรเกษตรกรแปรรูปอย่างง่ายได้ เป็นการเพิ่มมูลค่าสินค้า
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	- เกษตรกรจำนวน ๕๐ รายได้รับความรู้การปลูกอ้อยอย่างมีประสิทธิภาพ - เกษตรกรจำนวน ๕๐ ราย ได้รับความรู้การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต

	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ (Impact) -เกษตรกรในพื้นที่ ได้รับความรู้ทางการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อย คั้นน้ำและมีการนำไปปฏิบัติสามารถลดรายจ่าย/สร้างรายได้เพิ่ม ไม่ น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ของเกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมโครงการ
๗. พื้นที่เป้าหมาย	อำเภอรามัน อำเภอเมือง อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา
๘. กิจกรรมหลัก	อบรมถ่ายทอดความรู้เกษตรกร ๕๐ ราย จำนวน ๒ ครั้ง
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ อบรมถ่ายทอดความรู้ งบประมาณ	งบประมาณ ๔๙,๑๐๐ บาท - อบรมถ่ายทอดความรู้การผลิตอ้อยคั้นน้ำ/การจัดการหลังการเก็บ เกี่ยวการแปรรูปเบื้องต้น เกษตรกร ๕๐ ราย ๒ ครั้ง
กิจกรรมที่ ๒ สนับสนุนแปลง เรียนรู้ ผู้รับผิดชอบ	-สนับสนุนปัจจัยและวัสดุการเกษตร ๕๐ แปลงๆละ ๔,๙๘๐บาท งบประมาณ ๒๔๙,๐๐๐ บาท
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๑. นายกัสมัน ยะมาแล ตำแหน่ง เกษตรจังหวัดยะลา ๒. นางวีระ สมศิริ ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต ๓. นางจิรพันธ์ แก้วพูล ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา โทร ๐๗๓ ๒๑๕ ๗๕๐
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนิน โครงการ	๑ ตุลาคม ๒๕๖๙ - ๓๐ กันยายน ๒๕๗๐ (๑ ปี)
๑๑. งบประมาณ	เป็นเงิน.....๒๔๘,๑๐๐.....บาท
๑๒. ผลผลิต (Output)	เกิดแปลงเรียนรู้การผลิตอ้อยคั้นน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ๕๐ แปลง
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนิน โครงการ (Outcome)	- เกษตรกรมีรายได้มากขึ้น สร้างความมั่นคงในอาชีพการเกษตรของ เกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ - จังหวัดชายแดนภาคใต้มีผลผลิตเพียงพอต่อความต้องการในพื้นที่ - ผลผลิตเพียงพอรองรับความต้องการวัตถุดิบในการแปรรูปและโรงงาน อุตสาหกรรมได้

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : ส่งเสริม พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เกษตรอัตลักษณ์ และเกษตรแปรรูป เชื่อมโยง ตลาดดิจิทัล

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการคืนชีวิตนาสร้างนาห้วยพัฒนาแหล่งอาหารสัตว์คุณภาพ
๒. ชื่อแผนงาน	เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร ปศุสัตว์ ประมง โดยพัฒนาคุณภาพ และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ส่งเสริมการแปรรูป ยกระดับ มาตรฐานและพัฒนาระบบตลาดโดยเทคโนโลยีและนวัตกรรม
๓. แนวทางการพัฒนา	ส่งเสริมสนับสนุนการใช้งานวิจัย เทคโนโลยีพลังงานทดแทน นวัตกรรม เกษตรสมัยใหม่และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
๔. หลักการและเหตุผล	ประเทศไทยมีพื้นที่นาเกือบ ๖๐ ล้านไร่ แต่มีจำนวนหนึ่งกลายเป็นพื้นที่นาร้าง โดยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี โดยเฉพาะในภาคกลาง ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากปัญหาต่างๆ มากมาย เช่น การขาดแคลนน้ำเพราะระบบชลประทานไม่ทั่วถึงหรือฝน ทิ้งช่วงส่งผลเกิดพื้นที่เสี่ยงแล้งไม่สามารถปลูกข้าวได้ การขาดแรงงาน เด็กรุ่นใหม่ไม่สืบทอดอาชีพเกษตรปล่อยทิ้งร้าง ต้นทุนสูง ผลตอบแทนต่ำ ราคาข้าวผันผวน ต้นทุนปุ๋ย ค่าแรง ค่าน้ำมันสูง ไม่คุ้มค่าการลงทุน ปัญหาหนี้สินเกษตรกรขาดเงินทุนหมุนเวียนและการย้ายถิ่นฐานหรือผู้นำ ครว้เรือนไปทำงานในเมืองทั้งพื้นที่เกษตรไว้เบื้องหลัง จากปัญหาดังกล่าว พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๖ มีพื้นที่นาร้างรวมกว่า ๕ - ๗ ล้าน ไร่ต่อปี(ข้อมูล : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร) แต่ยังไม่มีการนำพื้นที่ นาร้างกลับมาใช้ประโยชน์แต่อย่างใด จากนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมปศุสัตว์ และกรมพัฒนาที่ดิน มีนโยบายร่วมกันส่งเสริมการนำนาร้างมาฟื้นฟูเป็น พื้นที่ผลิตหญ้าอาหารสัตว์ ซึ่งความต้องการหญ้าอาหารสัตว์คุณภาพดีใน ระบบการเลี้ยงสัตว์ยังคงมีอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีการเลี้ยง โค กระบือ แพะ แกะ และอื่นๆ จากนโยบายของกระทรวงเกษตรฯ มุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยเฉพาะการ สร้างประโยชน์จากพื้นที่นาร้างปรับเปลี่ยนเป็นปลูกหญ้าอาหารสัตว์ นอกจากช่วยลดปัญหาการขาดแคลนหญ้าอาหารสัตว์แล้วยังช่วย ลดต้นทุนการผลิตด้านปศุสัตว์ ทั้งยังสามารถสร้างอาชีพหรือรายได้เสริม ให้กับเกษตรกรจากการจำหน่ายหญ้าอาหารสัตว์ ปี ๒๕๖๖ ในพื้นที่จังหวัดยะลา มีพื้นที่นาร้างอำเภอเมืองยะลา ๒,๑๖๖ ไร่ เกษตรกร ๑,๓๓๑ ราย อำเภอรามัน ๑๕,๗๐๗ ไร่ เกษตรกร ๒,๐๐๖ ราย อำเภอเยหา ๓,๔๒๗ ไร่ เกษตรกร ๒,๑๑๔ ราย และ อำเภอบันนังสตา ๕๔ เกษตรจำนวนไม่น้อยที่ถูกปล่อยทิ้งร้าง เนื่องจาก

	ปัญหาขาดแคลนน้ำ ปัจจัยการผลิต และความไม่คุ้มค่าด้านเศรษฐกิจ ส่งผลให้พื้นที่เหล่านี้ไม่มีการใช้ประโยชน์อย่างเต็มศักยภาพ ในขณะเดียวกัน อาชีพการเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกรในจังหวัดยะลากำลังขยายตัว โดยเฉพาะการเลี้ยงโค กระบือ และแพะ ซึ่งต้องใช้อาหารหยาบ คือ หญ้าอาหารสัตว์ ในปริมาณมาก จึงเกิดการปรับเปลี่ยนพื้นที่นาร้าง ให้กลายเป็นแหล่งผลิตหญ้าคุณภาพดี ช่วยลดต้นทุนการเลี้ยงสัตว์ การส่งเสริมอาชีพและสามารถสร้างรายได้ให้เกษตรกรในพื้นที่ ตลอดจนส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงและพัฒนาที่ยั่งยืน
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อปรับปรุงพื้นที่นาร้างในจังหวัดยะลาให้สามารถปลูกหญ้าอาหารสัตว์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ๒. เพื่อลดต้นทุนการผลิตด้านอาหารสัตว์ของเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในชุมชน ๓. เพื่อสร้างความเข้มแข็งและประสิทธิภาพของห่วงโซ่อุปทานการผลิตสัตว์ในระดับชุมชนอย่างยั่งยืน
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. พื้นที่นาร้างได้รับการปรับปรุงและปลูกหญ้าอาหารสัตว์อย่างน้อย ๑๐๐ ไร่ ๒. มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการปลูกหญ้าอาหารสัตว์อย่างน้อย ๕๐ ราย ๓. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการจัดหาอาหารสัตว์ลงได้ไม่น้อยกว่า ๒๐%
๗. พื้นที่เป้าหมาย	เกษตรกรในพื้นที่ที่มีนาร้างตั้งแต่ ๒ ไร่ ขึ้นไป ในพื้นที่ ๔ อำเภอ จังหวัดยะลา
๘. กิจกรรมหลัก	
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ฝึกอบรมเทคนิคการปลูกและจัดการหญ้าอาหารสัตว์เพื่อเพิ่มผลผลิต ๔๑,๙๐๐ บาท สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ, ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์นราธิวาส
๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สนับสนุนปัจจัยการผลิตหญ้าหว่ายซื้อและการจัดการแปลงหญ้าอย่างยั่งยืน ๑,๗๐๒,๕๐๐ บาท สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ, ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์นราธิวาส
๘.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สนับสนุนปัจจัยการผลิตหญ้าแพงโกลาและการจัดการแปลงหญ้าอย่างยั่งยืน ๑,๗๐๒,๕๐๐ บาท สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ, ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์นราธิวาส
๙. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ตุลาคม ๒๕๖๙ - กันยายน ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	๓,๔๔๖,๙๐๐ บาท
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. พื้นที่นาร้างอย่างน้อย ๑๐๐ ไร่ ได้รับการพัฒนาเป็นนาหญ้าอาหารสัตว์ภายในระยะเวลาโครงการ

	๒. เกษตรกรอย่างน้อย ๕๐ ราย ได้รับการสนับสนุนด้านองค์ความรู้และปัจจัยการผลิต ๓. การผลิตหญ้าอาหารสัตว์ได้ไม่น้อยกว่า ๑๕ ตันสด/ไร่/ปี จากพื้นที่ที่ได้รับการปรับเปลี่ยน
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑ .เกษตรกรสามารถลดต้นทุนค่าอาหารสัตว์ลงเฉลี่ย ๒๐-๓๐% ๒. รายได้เสริมจากการจำหน่ายหญ้าอาหารสัตว์เพิ่มขึ้นเฉลี่ย ๑๐,๐๐๐-๑๕,๐๐๐ บาท/ราย/ปี ๓. พื้นที่นาร้างมีการใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่อง ไม่กลับสู่สภาพรกร้างเดิม

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : ส่งเสริม พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เกษตรอัตลักษณ์ และเกษตรแปรรูป เชื่อมโยง ตลาดดิจิทัล

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการยกระดับเพิ่มมูลค่าสร้างรายได้ “ยะลาเมืองแพะ”
๓. ชื่อแผนงาน	เพื่อส่งเสริมการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น
๔. แนวทางการพัฒนา	ส่งเสริม พัฒนาคุณภาพและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรที่สร้างมูลค่าและสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ให้มีคุณภาพได้มาตรฐานและลดต้นทุนการผลิตบนพื้นฐานเศรษฐกิจ BCG Model การเกษตรให้มีคุณภาพสูง
๕. หลักการและเหตุผล	จากข้อมูลเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ป ๒๕๖๕ จังหวัดยะลา มีการเลี้ยงแพะทั้งหมด ๖๘,๘๖๔ ตัว เกษตรกร ๑๓,๗๓๕ ราย ปี ๒๕๖๖ แพะ ๖๗,๓๖๒ ตัว เกษตรกร ๑๓,๕๑๖ ราย ปี ๒๕๖๗ แพะ ๖๓,๗๙๐ ตัว เกษตรกร ๑๒,๕๔๒ ราย ซึ่งเกษตรกรผู้เลี้ยงและจำนวนแพะลดลง จังหวัดยะลาเป็นหนึ่งในพื้นที่ที่มีการเลี้ยงแพะเพื่อการบริโภคและจำหน่ายทั้งภายในประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะในกลุ่มประชากรมุสลิมที่นิยมบริโภคเนื้อแพะเป็นหลัก การเลี้ยงแพะจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรรายย่อย รวมทั้งส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหารและเศรษฐกิจในระดับครัวเรือน อย่างไรก็ตามในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา พบว่าจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด อีกทั้งยังมีผลกระทบต่อความมั่นคงด้านอาหารและรายได้ของครัวเรือนในพื้นที่ชนบท สาเหตุสำคัญที่ทำให้การเลี้ยงแพะลดลงได้แก่ ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น โดยเฉพาะค่าอาหารสัตว์และค่าดูแลสุขภาพสัตว์ ขณะที่ราคาจำหน่ายยังผันผวนและขาดความแน่นอน นอกจากนี้ เกษตรกรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้และทักษะที่เหมาะสมในการจัดการฟาร์มอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านพันธุ์กรรม การเลี้ยงดู การป้องกันโรคและการจัดการอาหารสัตว์ ทำให้ประสิทธิภาพการผลิตต่ำและเกิดการสูญเสียจากโรคระบาด เช่น โรคปากและเท้าเปื่อย (FMD) อีกทั้งการรวมกลุ่มของเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะในจังหวัดยะลา ยังไม่เข้มแข็ง ขาดกลไกในการพัฒนาเครือข่าย การรวมศูนย์จำหน่ายและการแปรรูปผลิตภัณฑ์ ทำให้เกษตรกรไม่สามารถเพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิตได้อย่าง

	เต็มที่ ขณะที่เยาวชนรุ่นใหม่ไม่สนใจประกอบอาชีพเลี้ยงแพะเนื่องจากมองว่าเป็นอาชีพที่เหน็ดเหนื่อยรายได้ไม่มั่นคงและขาดแรงจูงใจจากภาครัฐ
๖. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุน และเพิ่มรายได้ให้เกษตรกร ๒. เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงแพะอย่างเป็นระบบ และยั่งยืนในจังหวัดยะลา ๓. เพื่อสนับสนุนการรวมกลุ่มเกษตรกร และเชื่อมโยงเครือข่ายการเลี้ยงและการตลาดผลิตภัณฑ์จากแพะ
๗. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. ต้นทุนการเลี้ยงแพะของเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายลดลงเฉลี่ย $\geq ๑๕\%$ ๒. ปริมาณการจำหน่ายผลิตภัณฑ์แพะในตลาดชุมชนเพิ่มขึ้น $\geq ๓๐\%$ ๓. จำนวนเกษตรกรที่ผ่านการอบรมและสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ ≥ ๑๐๐ ราย
๘. พื้นที่เป้าหมาย	จังหวัดยะลา ครอบคลุมทั้ง ๘ อำเภอ ได้แก่ เมืองยะลา, เบตง, ยะหา, กาบัง, ธารโต, บันนังสตา, รามันและอำเภอกรงปินัง
๙. กิจกรรมหลัก	
๙.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ฝึกอบรมยกระดับการเลี้ยงแพะด้วยเทคนิคและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มผลผลิต ๘๔,๙๐๐ บาท สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ
๙.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ฝึกอบรมการทำเมนูอาหารจากเนื้อแพะ “ของอร่อยเมืองยาลอ” ๕๗,๙๐๐ บาท สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ
๙.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ประกวดดาวเด่นแห่งฟาร์ม สู้ตำนานแพะยอดเยี่ยม ๘๙,๗๐๐ บาท สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ
๑๐. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา
๑๑. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ตุลาคม ๒๕๖๙ - กันยายน ๒๕๗๐
๑๒. งบประมาณ	๒๔๑,๕๐๐ บาท
๑๓. ผลผลิต (Output)	๑. การจัดตั้งเครือข่ายผู้เลี้ยงแพะระดับอำเภอ/จังหวัด และจัดทำฐานข้อมูลผู้เลี้ยงแพะและผลผลิต ๒. มีฟาร์มแพะต้นแบบที่ได้มาตรฐาน ๓. จัดกิจกรรมเจรจาธุรกิจ กับผู้ซื้อ และการประกวดแพะ
๑๔. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. เกษตรกรวางแผนการผลิตและจำหน่ายได้แม่นยำยิ่งขึ้นและลดต้นทุนได้จริง ๒. เกิดฟาร์มต้นแบบที่สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ได้ ๓. เกษตรกรเข้าถึงช่องทางตลาดที่หลากหลายขึ้น มีความสามารถในการต่อรองราคาเพิ่มขึ้นและเกิดเครือข่ายผู้เลี้ยงแพะที่เข้มแข็ง

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : ส่งเสริม พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เกษตรอัตลักษณ์ และเกษตรแปรรูป เชื่อมโยง ตลาดดิจิทัล

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการสร้างคุณค่าเศรษฐกิจไก่เบตง มรดกแห่งรสชาติสู่ครัวโลก
๔. ชื่อแผนงาน	เพื่อส่งเสริมการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น
๕. แนวทางการพัฒนา	ส่งเสริม พัฒนาคุณภาพและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรที่สร้างมูลค่าและสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน และลดต้นทุนการผลิตบนพื้นฐานเศรษฐกิจ BCG Model การเกษตรให้มีคุณภาพสูง
๔. หลักการและเหตุผล	ปัจจุบันการบริโภคไก่พื้นเมืองยังมีความต้องการสูง จากข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ (ปี ๒๕๖๕ จำนวนไก่พื้นเมือง ๘๓๗,๖๙๖ ตัว ปี ๒๕๕๖ จำนวน ๑,๐๐๔,๔๑๐ ตัว ปี ๒๕๖๗ จำนวน ๗๖๒,๒๒๕ ตัว) ไก่พื้นเมืองมีแนวโน้มการเลี้ยงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเนื่องจากไก่พื้นเมืองมีรสชาติดี โปรตีนสูง รวมทั้งการขยายตัวของประชากรที่มากขึ้นแต่การเลี้ยงไก่พื้นเมืองของเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงแบบปล่อยให้หากินเองตามธรรมชาติและยังมีบางส่วนที่ไม่มีเล้าหรือโรงเรือน ไก่จะอาศัยต้นไม้หรือใต้ถุนบ้านเป็นแหล่งที่นอน ซึ่งรูปแบบการเลี้ยงลักษณะนี้เสี่ยงต่อการเกิดโรค ไม่ปลอดภัยจากศัตรูธรรมชาติและยังส่งผลให้ผลผลิตต่ำ ไม่สามารถแข่งขันเชิงการค้า เนื่องจากไม่มีมาตรฐานฟาร์ม ไม่สามารถขออนุญาตเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ได้ตามระเบียบของทางราชการ ไก่เบตง เป็นไก่พันธุ์เนื้อพื้นเมืองที่นำพันธุ์มาจากประเทศจีนที่เรียกว่าไก่กวางไส ซึ่งเป็นไก่ที่มีต้นกำเนิดมาจากไก่พันธุ์แลนซาน ไก่เบตงถือว่าเป็นไก่ที่สร้างชื่อเสียงให้กับอำเภอเบตง จังหวัดยะลา ไก่เบตง เป็นไก่พื้นเมืองคุณภาพสูงที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางโดยเฉพาะ ในด้านรสชาติ เนื้อแน่น หนังกรอบ และมีความโดดเด่นเฉพาะตัวได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ของอำเภอเบตง จังหวัดยะลา ปัจจุบันความต้องการบริโภคไก่เบตงมีแนวโน้มสูงขึ้นจากทั้งผู้บริโภคตลาดภายในและนักท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง แต่ปริมาณการผลิตยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ เนื่องจากยังขาดการวางระบบการผลิตที่ชัดเจน ขาดเทคโนโลยีการเลี้ยง และยังอยู่ในระดับฟาร์มครัวเรือนขนาดเล็ก จึงไม่สามารถรองรับความต้องการของตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับไก่เบตง อยู่ระหว่างขอขึ้นทะเบียนสินค้าบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ควรเร่งรักษาและพัฒนา หากไม่มีการผลักดันอย่างจริงจัง อัตลักษณ์เฉพาะถิ่นของไก่เบตงอาจถูกกลืนคุณค่า

	หรือสูญหายไปในอนาคต จึงจำเป็นต้องเร่งส่งเสริมให้เกษตรกรเลี้ยงอย่างถูกต้องและต่อเนื่อง เพื่อเป็นการรักษาทรัพยากรภูมิปัญญาท้องถิ่นและต่อยอดสู่สินค้าเชิงเศรษฐกิจ ดังนั้น เพื่อสร้างอาชีพ เพิ่มรายได้ และยกระดับมาตรฐานการเลี้ยงให้สามารถเข้าสู่ตลาดเชิงพาณิชย์ได้ โครงการนี้จึงมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการเลี้ยงไก่เบตงในระบบที่ได้มาตรฐาน มีการรวมกลุ่มเกษตรกร การจัดการตลาด และการพัฒนาเป็นธุรกิจอย่างยั่งยืน
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถเลี้ยงไก่เบตงในระบบมาตรฐานเพื่อจำหน่ายเชิงพาณิชย์ ๒. เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านการเลี้ยง การแปรรูป และการตลาดให้แก่กลุ่มเกษตรกร ๓. เพื่อเพิ่มปริมาณไก่เบตงในตลาด และยกระดับเป็นสินค้าท้องถิ่นที่มีมูลค่า ๔. เพื่อส่งเสริมอัตลักษณ์สินค้าเกษตรประจำถิ่นชายแดนได้และเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงอาหาร
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. เกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย ผ่านการฝึกอบรม ๑๐ กลุ่ม/๑๐๐ ราย ๒. เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต พันธุ์สัตว์ ๑๐ กลุ่ม/๑๐๐ ราย ๓. เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายมีรายได้เพิ่มจากการจำหน่ายผลผลิตไก่พื้นเมือง ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๕
๗. พื้นที่เป้าหมาย	จังหวัดยะลา ครอบคลุมทั้ง ๘ อำเภอ ได้แก่ เมืองยะลา, เบตง, ยะหา, กาบัง, ธารโต, บันนังสตา, รามันและอำเภอกรงปินัง
๘. กิจกรรมหลัก	
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ฝึกอบรมการพัฒนาไก่เบตงสู่ความเป็นเลิศ ๗๕,๕๐๐ บาท สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ
๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ฝึกอบรมรสชาติไก่แห่งเบตงสู่จานอาหารระดับโลก ๕๑,๓๐๐ บาท สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ
๘.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อคุณภาพเนื้อและสายพันธุ์จากการเลี้ยงไก่เบตง ๑,๓๓๘,๐๐๐ บาท สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ

๙. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ตุลาคม ๒๕๖๙ - กันยายน ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	๑,๔๖๔,๘๐๐ บาท
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย ผ่านการฝึกอบรม ๑๐ กลุ่ม/๑๐๐ ราย ๒. เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต พันธุ์สัตว์ ๑๐ กลุ่ม/๑๐๐ ราย ๓. เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายมีรายได้เพิ่มจากการจำหน่ายผลผลิตไก่พื้นเมือง ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๕ ๔. จำนวนเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายได้รับรองมาตรฐานฟาร์ม อย่างน้อย ร้อยละ ๗๕
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. เกษตรกรมีทักษะและความสามารถในการเลี้ยงไก่เบตงเพื่อจำหน่ายเชิงพาณิชย์ ๒. เกิดการรวมกลุ่มที่มีระบบบริหารจัดการและแผนการผลิต/การตลาด ร่วมกันการเชื่อมโยงกับตลาดเฉพาะ เช่น เมนูอาหารไก่เบตงในร้าน ท้องถิ่นหรือโรงแรม ๓. กลุ่มเกษตรกรสามารถผลิตและจำหน่ายไก่เบตงได้ต่อเนื่องแม้ผ่าน ระยะโครงการ

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : ส่งเสริม พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เกษตรอัตลักษณ์ และเกษตรแปรรูป เชื่อมโยง ตลาดดิจิทัล

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการสร้างแหล่งอาหารโปรตีนในโรงเรียน ขยายผลสู่ครัวเรือนอย่างยั่งยืน
๒. ชื่อแผนงาน	แผนงานที่ ๔ โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน
๓. แนวทางการพัฒนา	แนวทางการพัฒนาที่ ๔ พัฒนาและขยายผลแนวพระราชดำริเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่และการพึ่งพาตนเองของประชาชนอย่างยั่งยืน
๔. หลักการและเหตุผล	ในปัจจุบันความมั่นคงทางด้านอาหารถือเป็นหนึ่งในปัจจัยพื้นฐานสำคัญต่อการเจริญเติบโตและการพัฒนาของเด็ก และเยาวชน ซึ่งส่งผลต่อสุขภาพทั้งร่างกาย และจิตใจ รวมถึงศักยภาพในการเรียนรู้ของนักเรียนโดยตรง โรงเรียนในฐานะศูนย์กลางของการเรียนรู้จึงมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้เยาวชนเข้าถึงอาหารที่เพียงพอ ปลอดภัย และมีคุณภาพ การเลี้ยงปลาเป็นแหล่งอาหารโปรตีนภายในโรงเรียนสามารถช่วยสนับสนุนอาหารกลางวันที่มีคุณภาพให้นักเรียน และเป็นแหล่งเรียนรู้เชิงปฏิบัติการที่จะนำไปสู่การพึ่งพาตนเองได้ นอกจากนี้โรงเรียนซึ่งเป็นศูนย์กลางการขยายองค์ความรู้สู่ครัวเรือนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในครัวเรือนของตนเอง เพื่อเป็นแหล่งอาหารโปรตีนในระดับครัวเรือน ลดภาระค่าใช้จ่าย สร้างความมั่นคงทางอาหาร และเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชนอย่างยั่งยืน ซึ่งในพื้นที่จังหวัดยะลา มีโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวนไม่น้อยกว่า ๒๑๑ โรงเรียน โครงการนี้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน และแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาชาติ ๒๐ ปี ที่มุ่งเน้นการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะในด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาค และความมั่นคงในชีวิต นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการในการบูรณาการองค์ความรู้กับชีวิตจริง และส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะชีวิตเพื่อเติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ รวมทั้งเชื่อมโยงกับเป้าหมายของกรมประมงและยุทธศาสตร์จังหวัดยะลา ในการสร้างความมั่นคงทางอาหารในชุมชนฐานราก
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อให้นักเรียนได้บริโภคปลาเป็นแหล่งโปรตีน ๒. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการเลี้ยงปลาเพื่อการบริโภค ๓. เพื่อให้นักเรียนนำความรู้การเลี้ยงปลาไปประยุกต์ใช้ในการเลี้ยงปลาที่บ้านเพื่อบริโภคได้ ๔. เพื่อนำร่องสร้างโรงเรียนต้นแบบความมั่นคงด้านอาหารโปรตีน ๕. เพื่อขยายผลองค์ความรู้การเลี้ยงปลาสู่ครัวเรือนของนักเรียน

๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	ตัวชี้วัด ๑. เสริมสร้างความมั่นคงแหล่งอาหารโปรตีนจากปลาน้ำจืดให้แก่โรงเรียน ไม่น้อยกว่า ๓๒ โรงเรียน ๒. โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ มีผลผลิตสัตว์น้ำ เพื่อการบริโภค ไม่น้อยกว่าโรงเรียนละ ๒๐๐ กิโลกรัม ๓. โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ มีระดับความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ ๔. สามารถจัดตั้งโรงเรียนต้นแบบด้านความมั่นคงทางอาหารโปรตีนจากสัตว์น้ำ ระดับจังหวัด จำนวน ๑ โรงเรียน ค่าเป้าหมาย ๑. เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนและครูเรือนด้วยการสร้างความมั่นคงทางอาหารโดยมีปลาเป็นแหล่งโปรตีน ๒. ถ่ายทอดองค์ความรู้ในการเลี้ยงปลาน้ำจืดให้กับนักเรียนเพื่อนำมาบริโภค ๓. สร้างโรงเรียนต้นแบบด้านความมั่นคงทางอาหาร โดยใช้ปลาเป็นแหล่งโปรตีน ๔. นักเรียนสามารถขยายผลการเลี้ยงปลาน้ำจืดสู่ครอบครัว เพื่อการบริโภค ลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน
๗. พื้นที่เป้าหมาย	โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) โรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในพื้นที่จังหวัดยะลา ประกอบด้วย อำเภอเมืองยะลา จำนวน ๔ โรงเรียน อำเภอรามัน จำนวน ๔ โรงเรียน อำเภอยะหา จำนวน ๔ โรงเรียน อำเภอกาบัง จำนวน ๔ โรงเรียน อำเภอบันนังสตา จำนวน ๔ โรงเรียน อำเภอกงปิ่น จำนวน ๔ โรงเรียน อำเภอธารโต จำนวน ๔ โรงเรียน และอำเภอเบตง จำนวน ๔ โรงเรียน รวมทั้งสิ้น ๓๒ โรงเรียน (คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๑๖ ของโรงเรียนสังกัด (สพฐ.พื้นที่จังหวัดยะลา เขต ๑ และ เขต ๒)
๘. กิจกรรมหลัก	กิจกรรม การเสริมแหล่งอาหารโปรตีนจากปลาให้นักเรียน ๑. สำรวจ และคัดเลือกโรงเรียนเป้าหมาย - สำนักงานประมงอำเภอ ดำเนินการประชาสัมพันธ์รับสมัครโรงเรียนเพื่อเข้าร่วมโครงการ ครอบคลุมโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในพื้นที่จังหวัดยะลา และดำเนินการคัดเลือกโรงเรียนที่สนใจเข้าร่วมโครงการ โดยพิจารณาจากระดับความจำเป็นปัญหาโภชนาการ และความพร้อมของพื้นที่ เช่น บ่อเลี้ยงปลา และจัดส่งข้อมูลโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการให้สำนักงานประมงจังหวัดยะลา ๒. ประเมินศักยภาพความพร้อมของโรงเรียนที่ประสงค์เข้าร่วมโครงการ - สำนักงานประมงจังหวัดยะลา ดำเนินการประเมินศักยภาพความพร้อมโรงเรียนที่ประสงค์เข้าร่วมโครงการ พร้อมจัดทำแผนงานความต้องการปัจจัยการผลิตของแต่ละโรงเรียน ๓. พัฒนาแหล่งเลี้ยงสัตว์น้ำในโรงเรียน

	- โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ ดำเนินการปรับปรุงบ่อเลี้ยงปลาในโรงเรียนให้มีศักยภาพความพร้อมในการเลี้ยงปลาตามหลักการและกระบวนการทางวิชาการ ตามบริบทของแต่ละโรงเรียน ๔. จัดตั้งคณะกรรมการประมงโรงเรียนและอบรมให้ความรู้ด้านประมง - โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ เสนอชื่อคณะกรรมการประมงโรงเรียน ประกอบด้วย นักเรียน นักศึกษา จำนวน ๙ ราย ครู บุคคลกร จำนวน ๑ ราย โรงละ ๑๐ ราย จำนวน ๓๒ โรง รวมทั้งสิ้น ๓๒๐ ราย - สำนักงานประมงจังหวัดยะลา ดำเนินการประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการ และถ่ายทอดองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงปลาหลักสูตร การเลี้ยงปลาน้ำจืดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง - การเตรียมบ่อเลี้ยงปลา - อาหารและการให้อาหาร - การบริหารจัดการคุณภาพน้ำระหว่างการเลี้ยง - การตรวจสอบคุณภาพน้ำ - สาธิตการทำเมนูที่หลากหลายใช้เพื่อเป็นอาหารกลางวัน จำนวน ๒ เมนู จำนวน ๑๖ รุ่น ๆ ละ ๒๐ ราย รุ่นละ ๑ วัน รวมทั้งสิ้น ๓๒๐ ราย ๕. สนับสนุนปัจจัยการผลิต - สำนักงานประมงจังหวัดยะลาสนับสนุนปัจจัยการผลิต และวัสดุสำหรับปรับปรุงบ่อเลี้ยงสัตว์น้ำ เช่น ลูกพันธุ์ปลาที่เลี้ยงง่ายโตเร็ว อาหารป้อนขาว ชุดทดสอบคุณภาพน้ำสำหรับการเลี้ยงปลาน้ำจืด ๖. บูรณาการกับหลักสูตร - โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการนำกิจกรรมเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ เช่น รายวิชาคณิตศาสตร์ เพื่อการคำนวณพื้นที่การเลี้ยงสัตว์น้ำ อัตราการปล่อยสัตว์น้ำ ปริมาณการให้อาหาร รายวิชาวิทยาศาสตร์ เพื่อการเรียนรู้ สรีระวิทยาของสัตว์น้ำ รายวิชาเกษตรกรรม เพื่อการเรียนรู้ เกี่ยวกับการเตรียมบ่อ การบริหารจัดการบ่อเลี้ยง และเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว - นักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ มีบทบาทในการดูแลการเลี้ยงปลา รวมถึงการประกอบอาหารจากปลาในเมนูที่หลากหลาย ๗. ควบคุมคุณภาพการเลี้ยงสัตว์น้ำ - นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการตรวจสอบคุณภาพน้ำ และการจัดการคุณภาพน้ำให้อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมในการเลี้ยงสัตว์น้ำ - นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการดำเนินการจัดการการให้อาหารที่เหมาะสม เพื่อส่งผลต่อการเจริญเติบโตและคุณภาพของผลผลิตที่ได้รับ
--	---

งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๘. การขยายผลจากโรงเรียนสู่ครัวเรือน - โรงเรียน พิจารณาคัดเลือกนักเรียนที่มีความสนใจ หรือครัวเรือนที่นักเรียนมีปัญหาเรื่องการขาดโภชนาการ ที่มีบ่อเลี้ยงปลา โรงเรียนละ ๑ คน รวม ๓๒ คน - สนับสนุนปัจจัยการผลิต เพื่อขยายผลจากโรงเรียน สู่ครัวเรือน - พิจารณาคัดเลือกครัวเรือนต้นแบบระดับจังหวัด จำนวน ๑ ครัวเรือน เพื่อรับมอบประกาศจากผู้ว่าราชการจังหวัดยะลา ๙. ติดตามและประเมินผลโครงการ - ตรวจสอบปริมาณผลผลิตที่ได้รับ การบริโภคสัตว์น้ำในโรงเรียน ประเมินประสิทธิภาพการจัดการด้านอาหารจากแปรรูปสัตว์น้ำ ๑๐. ขยายผลและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ - สร้าง "โรงเรียนต้นแบบความมั่นคงทางอาหาร" ในระดับจังหวัด - เผยแพร่ผลสำเร็จให้โรงเรียนอื่น ๆ ได้เรียนรู้ จำนวน ๘๒๘,๓๖๐ บาท (แปดแสนสองหมื่นแปดพันสามร้อยหกสิบบาทถ้วน) นางจุไลวรรณ รุ่งกำเนิดวงศ์ ตำแหน่ง ประมงจังหวัดยะลา สำนักงานประมงจังหวัดยะลา
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานประมงจังหวัดยะลา
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	๑ ตุลาคม ๒๕๖๙ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	จำนวน ๘๒๘,๓๖๐ บาท (แปดแสนสองหมื่นแปดพันสามร้อยหกสิบบาทถ้วน) งบพัฒนาจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๗๐
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. โรงเรียนในพื้นที่จังหวัดยะลา จำนวน ๓๒ โรงเรียน มีนักเรียนได้รับความรู้ด้านการเลี้ยงปลาเพื่อบริโภคไม่น้อยกว่า ๓๒๐ ราย ๒. โรงเรียนมีปลาเป็นอาหารบริโภคไม่ต่ำกว่า ๒๐๐ กิโลกรัม/โรงเรียน/ต่อรอบการเลี้ยง ๓. นักเรียนมีเมนูอาหารกลางวันที่มีโปรตีนคุณภาพเพิ่มขึ้นอย่างน้อย ๒ เมนู ๔. จำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม และผลการอบรม/ปฏิบัติ ไม่น้อยกว่า ๓๒๐ คน ๕. จำนวนครอบครัวที่ขยายผลเลี้ยงปลา จำนวน ๓๒ ครอบครัว
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. นักเรียนมีอาหารโปรตีนบริโภค ส่งผลให้มีความสุขและโภชนาการที่ดีขึ้น โดยลดภาวะขาดโปรตีน ๒. นักเรียนและครอบครัวมีความรู้เรื่องการเลี้ยงปลาเพื่อบริโภคต่อยอดเป็นอาชีพเสริมได้ ๓. เกิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมนักเรียนมีความรู้ความรับผิดชอบต่อชีวิตเพิ่มขึ้น ๔. เกิดเครือข่ายครอบครัวเลี้ยงปลา สร้างความเข้มแข็งในชุมชน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : ส่งเสริม พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เกษตรอัตลักษณ์ และเกษตรแปรรูป เชื่อมโยง ตลาดดิจิทัล

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการเพิ่มศักยภาพการเลี้ยงปลาจีนเฉา เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากจังหวัดยะลา
๒. ชื่อแผนงาน	ส่งเสริมภาคการเกษตรแบบครบวงจร
๓. แนวทางการพัฒนา	๑. ส่งเสริม พัฒนาคุณภาพและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรที่สร้างมูลค่าและสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น ให้มีคุณภาพได้มาตรฐานและลดต้นทุนการผลิต บนพื้นฐานเศรษฐกิจ BCG Model การเกษตรให้มีมูลค่าสูง ๒. ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืน เช่น เกษตรผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อเสริมสร้างรายได้ และความมั่นคงทางอาหาร
๔. หลักการและเหตุผล	ปัจจุบันรัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากตามนโยบายของรัฐและยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม และด้านการพัฒนาเศรษฐกิจที่มีความสามารถในการแข่งขัน โดยเน้นการกระจายรายได้ ลดความเหลื่อมล้ำ และส่งเสริมการประกอบอาชีพในชุมชน รวมถึงการพัฒนาเกษตรกรรมที่ยั่งยืน ในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็ง โดยมุ่งส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ตลอดจนสอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ -๒๕๗๐) ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากอย่างยั่งยืน และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลสำหรับในระดับพื้นที่ ซึ่งแผนพัฒนาจังหวัดยะลา ได้กำหนดยุทธศาสตร์สำคัญในการ ยกระดับคุณภาพชีวิต และเพิ่มรายได้ของประชาชน ผ่านการพัฒนาภาคเกษตรกรรม และเศรษฐกิจชุมชน ซึ่งการส่งเสริมการเลี้ยงปลาจีนเฉาแบบครบวงจร ถือเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถตอบโจทย์ยุทธศาสตร์ดังกล่าวได้อย่างเป็นรูปธรรม โครงการเพิ่มศักยภาพการเลี้ยงปลาจีนเฉา เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากจังหวัดยะลา จึงจัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้และทักษะด้านการเลี้ยงสัตว์น้ำจัดที่ได้มาตรฐาน พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในการเลี้ยงปลาจีน สนับสนุนปัจจัยการผลิต ตลอดจนเชื่อมโยงระบบการตลาดและแปรรูปผลิตภัณฑ์ เพื่อให้เกิดการพัฒนาแบบครบวงจรสามารถยกระดับรายได้ของประชาชนได้อย่างยั่งยืน และลดความเหลื่อมล้ำในพื้นที่
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงปลาจีนเฉาให้กับเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดยะลา

	๒. เพื่อยกระดับการเลี้ยงปลาจีนเอาด้วยวิธีการเลี้ยง แบบลดต้นทุน การสร้างอาหารธรรมชาติในบ่อเลี้ยง ๓. สร้างเกษตรกรต้นแบบอาชีพด้านการเลี้ยงปลาจีนระดับจังหวัด
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. เกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมได้รับองค์ความรู้ด้านการเลี้ยงปลาจีนเอา ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ ๒. เกษตรกรสามารถเพิ่มผลผลิตปลาจีนเอาที่มีคุณภาพ ไม่น้อยกว่า ๒๐๐ กิโลกรัม/รอบการเลี้ยง
๗. พื้นที่เป้าหมาย	อำเภอธารโต อำเภอบันนังสตา และอำเภอเบตงในจังหวัดยะลา
๘. กิจกรรมหลัก	๑. การสำรวจวิเคราะห์ศักยภาพพื้นที่และรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วม โครงการ ๒. การถ่ายทอดองค์ความรู้และพัฒนาเทคโนโลยีการเลี้ยงและการบริหารจัดการฟาร์ม ๓. สนับสนุนด้านปัจจัยการผลิต ๔. การติดตาม ประเมินผล และพัฒนาอย่างยั่งยืน ๔๙๘,๗๘๐ บาท (สี่แสนเก้าหมื่นแปดพันเจ็ดร้อยแปดสิบบาทถ้วน) นางจุไรวรรณ รุ่งกำเนิดวงศ์ ประมงจังหวัดยะลา สำนักงานประมงจังหวัดยะลา
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานประมงจังหวัดยะลา
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	๑ ตุลาคม ๒๕๖๙ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	๔๙๘,๗๘๐ บาท งบพัฒนาจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๗๐
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑.เกษตรกรได้รับการฝึกอบรม จำนวน ๔๐ ราย ได้รับองค์ความรู้ด้านการ เลี้ยงปลาจีนเอา การจัดการบ่อ ระบบอาหาร และการดูแลโรค ๒. เกษตรกรได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต เช่น พันธุ์ปลา อาหารปลา หรือวัสดุ/อุปกรณ์ที่จำเป็นในการเลี้ยง สามารถให้ผลผลิตปลาจีนเอารวมทั้งสิ้นประมาณ ๑๐๐ – ๒๐๐ กิโลกรัม/ รอบการเลี้ยง ๓.เกิดการรวมกลุ่มหรือขึ้นทะเบียนองค์กรชุมชนประมงท้องถิ่นกับ กรมประมงไม่น้อยกว่า ๒ กลุ่ม
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการในพื้นที่จังหวัดยะลา มีความรู้และทักษะ ด้านการเลี้ยงปลาจีนเอาที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : ส่งเสริม พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เกษตรอัตลักษณ์ และเกษตรแปรรูป เชื่อมโยง ตลาดดิจิทัล

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	ยกระดับการเลี้ยงสัตว์ชายแดนใต้ สู่มาตรฐานฟาร์ม GFM
๒. ชื่อแผนงาน	พัฒนาคุณภาพการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรหลักของกลุ่มจังหวัด
๓. แนวทางการพัฒนา	การส่งเสริมและยกระดับการเลี้ยงปศุสัตว์เกษตรกรรายย่อย เพิ่มรายได้ลดรายจ่าย ลดความเหลื่อมล้ำและการแปรรูปของเกษตรกรรายย่อยสู่การเลี้ยงสัตว์เชิงพาณิชย์เพิ่มขึ้น
๔. หลักการและเหตุผล	ประเทศไทยในฐานะประเทศผู้ผลิตอาหารรายสำคัญของโลก ได้ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร โดยเฉพาะด้านปศุสัตว์ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการผลิตโปรตีนที่มีคุณภาพแก่ประชาชน และยังเป็นแหล่งรายได้ของเกษตรกร โดยเฉพาะในภาคปศุสัตว์ อาทิ โคเนื้อ แพะ และสัตว์ปีก กรมปศุสัตว์จึงได้กำหนดแนวทางในการยกระดับฟาร์มสู่มาตรฐาน GFM (Good Farming Management) เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์อย่างมีระบบ มีความปลอดภัย เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ๑. เปรียบเทียบข้อมูลประชากรโคเนื้อ แพะและสัตว์ปีก และเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ แพะและสัตว์ปีก ปี ๒๕๖๖ และ ๒๕๖๗ ของจังหวัดในกลุ่มภาคใต้ชายแดน ได้แก่ ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส (กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน) ปี ๒๕๖๖ มีโคเนื้อ จำนวน ๒๒๖,๗๑๙ ตัว เกษตรกร ๕๙,๒๔๕ ราย มีแพะ จำนวน ๑๖๘,๔๗๑ ตัว เกษตรกร ๓๓,๑๙๐ ราย มีสัตว์ปีก จำนวน ๔,๐๘๓,๔๖๖ ตัว เกษตรกร ๑๖๔,๒๘๓ ราย ปี ๒๕๖๗ มีโคเนื้อ จำนวน ๒๓๖,๕๓๖ ตัว เกษตรกร ๖๐,๓๒๙ ราย มีแพะ จำนวน ๑๗๒,๖๘๙ ตัว เกษตรกร ๓๓,๕๖๒ ราย มีสัตว์ปีก จำนวน ๔,๑๒๙,๗๙๔ ตัว เกษตรกร ๑๖๔,๑๐๑ ราย (ที่มา :ระบบเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์(DLD e-Regist) ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร กรมปศุสัตว์) ๒. ในปัจจุบันผู้บริโภคต้องการสินค้าที่มีความปลอดภัย สามารถตรวจสอบแหล่งผลิตได้บริโภคต้องการสินค้าที่มีความปลอดภัย สามารถตรวจสอบแหล่งผลิตได้ ในปัจจุบันภาคการเกษตรถือเป็นหนึ่งในกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ และสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก มีการเลี้ยง

	สัตว์ เช่น โคเนื้อ แพะ และสัตว์ปีก แต่ปัจจุบันเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์มจากหน่วยงานราชการมีจำนวนไม่มาก หากเทียบกับจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ทั้งหมด จำนวนฟาร์มที่ได้รับการรับรองระบบการป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม Good Farming Management : GFM) จำนวน ๙๖๔ ฟาร์ม จากเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ แพะ และสัตว์ปีกทั้งหมดกว่า ๒๕๗,๙๙๒ ราย โดยแยกเป็น ฟาร์ม GFM โคเนื้อ ๒๒๘ ฟาร์ม ฟาร์ม GFM แพะ ๒๔๙ ฟาร์ม และฟาร์ม GFM สัตว์ปีก ๔๘๗ ฟาร์ม (ข้อมูล : สำนักควบคุมป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ กรมปศุสัตว์ ณ เดือนกันยายน ปี ๒๕๖๗) อย่างไรก็ตามฟาร์มปศุสัตว์ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังคงประสบปัญหาหลายด้าน เช่น ระบบการจัดการฟาร์มที่ยังไม่ได้มาตรฐาน ความรู้ในการเลี้ยงสัตว์ยังจำกัด ขาดการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม โรคระบาดในสัตว์และประสิทธิภาพการผลิตต่ำ ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผลผลิต ต้นทุนการผลิตและความสามารถในการแข่งขันทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ ดังนั้นเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรและพัฒนาภาคปศุสัตว์ในพื้นที่ให้มีความมั่นคงและยั่งยืน จึงมีความจำเป็นในการดำเนินโครงการยกระดับมาตรฐานฟาร์มสู่ระบบ GFM (Good Farming Management) ซึ่งเป็นแนวทางการจัดการฟาร์มที่ครอบคลุมในทุกมิติ ทั้งด้านสุขภาพสัตว์ ความปลอดภัยด้านอาหาร สิ่งแวดล้อม และสวัสดิภาพสัตว์ ตลอดจนการจัดการฟาร์มอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ โดยการพัฒนาความรู้ ทักษะ และการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในพื้นที่ เพื่อให้สามารถผลิตสินค้าปศุสัตว์ที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน มีความปลอดภัยสำหรับผู้บริโภคและสามารถต่อยอดสู่ตลาดที่มีมูลค่าสูงได้ในอนาคต อันจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาระบบการผลิตปศุสัตว์ที่มีประสิทธิภาพ สร้างความมั่นคงทางอาหารและยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้อย่างยั่งยืน
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ ความสำคัญของการปรับระบบการเลี้ยงโคเนื้อ แพะและสัตว์ปีกของเกษตรกรรายย่อยสู่มาตรฐานฟาร์ม GFM ๒. เพื่อส่งเสริมให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ในชุมชน เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ แพะและสัตว์ปีก ที่ร่วมโครงการ ได้รับการอบรม ถ่ายทอดความรู้ และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ไม่น้อยกว่า ๙๐๐ ราย ๒. เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ แพะและสัตว์ปีก ผ่านการฝึกอบรม ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต ไม่น้อยกว่า ๙๐๐ ราย

	๓. ฟาร์มเกษตรกรเป้าหมาย ได้รับพัฒนาเป็นฟาร์มโคเนื้อ แพะและสัตว์ปีกที่มีการจัดการที่เหมาะสม (GFM) ไม่น้อยกว่า ๙๐๐ แห่ง ๔. เกษตรกรที่ได้รับพัฒนาเป็นฟาร์มโคเนื้อ แพะ และสัตว์ปีก ที่มีการจัดการที่เหมาะสม (GFM) มีรายได้จากการจำหน่าย เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ เชิงคุณภาพ ๑. ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการเป้าหมายมากกว่า ๘๕ % ของผู้เข้าร่วมให้คะแนน “พึงพอใจในระดับมาก - มากที่สุด” ๒. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกร
๗. พื้นที่เป้าหมาย	ดำเนินการในพื้นที่ ๓ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี และจังหวัดนราธิวาส
๘. กลุ่มเป้าหมาย	เกษตรกรรายย่อยฟาร์มโคเนื้อ แพะเนื้อ และสัตว์ปีก ที่มีศักยภาพในการพัฒนาและขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ของกรมปศุสัตว์ จังหวัดละ ๑๐๐ ราย/ชนิดสัตว์/จังหวัด รวมทั้งหมด ๙๐๐ ราย
๙. กิจกรรมหลัก	การส่งเสริมและยกระดับการเลี้ยงปศุสัตว์ของเกษตรกรรายย่อยสู่มาตรฐานฟาร์ม GFM เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหารในพื้นที่ชายแดนใต้
๙.๑ กิจกรรมที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ฝึกอบรมให้ความรู้เกษตรกรเพื่อยกระดับมาตรฐานฟาร์มโคเนื้อ แพะและสัตว์ปีกเพื่อยกระดับเข้าสู่ระบบฟาร์ม GFM ๘๔๗,๒๐๐ บาท สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดปัตตานี และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนราธิวาส ศูนย์วิจัยและพัฒนาแพะแกะยะลา ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์ปัตตานี และศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์นราธิวาส
๙.๒ กิจกรรมที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การสนับสนุนการจัดการคอกโคเนื้อสู่มาตรฐานฟาร์ม GFM (Good Farming Management) สร้างอนาคตยั่งยืน ๕,๙๖๗,๐๐๐ บาท สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดปัตตานี และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนราธิวาส สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ ศูนย์วิจัยและพัฒนาแพะแกะยะลา ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์ปัตตานี และศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์นราธิวาส
๙.๓ กิจกรรมที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การสนับสนุนการจัดการคอกแพะสู่มาตรฐานฟาร์ม GFM (Good Farming Management) สร้างอนาคตยั่งยืน ๔,๓๓๒,๐๐๐ บาท สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดปัตตานี และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนราธิวาส

	สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ ศูนย์วิจัยและพัฒนาแพะแกะยะลา ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์ปัตตานี และศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์ สัตว์นราธิวาส
๙.๔ กิจกรรมที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การสนับสนุนการจัดการคอกสัตว์ปีกสู่มาตรฐานฟาร์ม GFM (Good Farming Management) สร้างอนาคตยั่งยืน ๑,๘๗๒,๐๐๐ บาท สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดปัตตานี และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนราธิวาส สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ ศูนย์วิจัยและพัฒนาแพะแกะยะลา ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์ปัตตานี และศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์นราธิวาส
๑๐. หน่วยงานดำเนินการ	๑. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา ๒. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดปัตตานี ๓. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนราธิวาส ๔. ศูนย์วิจัยและพัฒนาแพะแกะยะลา ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์ปัตตานี และศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์นราธิวาส (หน่วยดำเนินการร่วม)
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	เริ่มตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๙ สิ้นสุด ๓๐ กันยายน ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	๑๓,๐๑๘,๒๐๐ บาท
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. มีเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ แพะ และสัตว์ปีก ผ่านการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีและได้รับปัจจัยการผลิต ๙๐๐ ราย ๒. มีเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ แพะ และสัตว์ปีก ได้รับการยกระดับเป็นมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงโคเนื้อ แพะ และสัตว์ปีกตามมาตรฐานกรมปศุสัตว์ (GFM) ๙๐๐ แห่ง
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. ด้านเศรษฐกิจ ๑.๑. เกษตรกรสามารถนำความรู้ที่ได้ ไปเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคเนื้อ แพะ และสัตว์ปีกได้อย่างมีคุณภาพและมีมาตรฐาน ส่งผลให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ๑.๒. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการเพิ่มมูลค่าสินค้า เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ๒. ด้านสังคม ๒.๑. เกษตรกรมีฟาร์มเลี้ยงสัตว์ที่ถูกสุขลักษณะ มีการจัดการที่ดี เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ๒.๒. เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ สามารถถ่ายทอดเทคโนโลยีต่อเกษตรกรรายอื่นได้ และเป็นการสร้างความมั่นคงทางอาชีพ และสร้างรายได้ให้กับชุมชน

	๓. ด้านคุณภาพชีวิต ๓.๑. เกษตรกรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เนื่องจากรายได้ที่เพิ่มขึ้น ๓.๒. เกษตรกรมีอำนาจต่อรอง จากการขายสินค้าที่ได้รับมาตรฐานในราคาที่เป็นธรรม ๓.๓. ผู้บริโภคมีความเชื่อมั่นในเนื้อโค เนื้อแพะ และเนื้อสัตว์ปีกที่ปลอดภัย และมีคุณภาพ
--	--

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : ส่งเสริม พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เกษตรอัตลักษณ์ และเกษตรแปรรูป เชื่อมโยง ตลาดดิจิทัล

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการพัฒนาทุเรียนของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนด้วย BCG Model
๒. ชื่อแผนงาน	การพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานการเกษตร พืชเศรษฐกิจ
๓. แนวทางการพัฒนา	ส่งเสริมเกษตรกรรายย่อย วิสาหกิจชุมชนการเกษตรในการปรับและพัฒนากระบวนการผลิตไม้ผลคุณภาพเพื่อการพึ่งตนเองโดยส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืน และพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบ
๔. หลักการและเหตุผล	กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ประกอบด้วย จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส มีศักยภาพสูงในการผลิตไม้ผลเศรษฐกิจสำคัญ โดยเฉพาะทุเรียน ด้วยสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศที่เหมาะสม ส่งผลให้ทุเรียนที่ผลิตได้มีรสชาติและคุณภาพเป็นที่ต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ ปัจจุบันพื้นที่ปลูกทุเรียนในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในปี ๒๕๖๘ มีเนื้อที่ปลูกทุเรียน ๑๔๕,๐๓๐ ไร่ เนื้อที่ให้ผล ๑๐๘,๑๙๑ ไร่ ผลผลิตในปี ๒๕๖๗ รวม ๘๘,๖๘๖ ตัน โดยมีผลผลิตเฉลี่ย ๖๘๕ กิโลกรัมต่อไร่ (ข้อมูลเอกภาพไม้ผลภาคใต้ ปี ๒๕๖๘) อย่างไรก็ตาม การผลิตทุเรียนในพื้นที่ยังประสบปัญหาสำคัญหลายประการ อาทิ เกษตรกรยังขาดความรู้และทักษะในการผลิตทุเรียนคุณภาพตามมาตรฐาน ขาดการบริหารจัดการที่ดีตลอดห่วงโซ่คุณค่า ปัญหาด้านการบริหารจัดการน้ำ ตลอดจนขาดการเชื่อมโยงด้านการตลาดที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลให้เกษตรกรไม่สามารถสร้างรายได้จากการผลิตทุเรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ ประกอบกับรัฐบาลได้กำหนดโมเดลเศรษฐกิจ BCG Model (Bio-Circular-Green Economy) เป็นวาระแห่งชาติ เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรชีวภาพอย่างคุ้มค่า การหมุนเวียนทรัพยากรกลับมาใช้ประโยชน์ การลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ (SDGs) โครงการพัฒนาทุเรียนของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนด้วย BCG Model จึงเป็นการบูรณาการแนวคิดเศรษฐกิจ BCG เข้ากับการพัฒนาการผลิตทุเรียนตลอดห่วงโซ่คุณค่า เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรและ

	สร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้แก่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนอย่างยั่งยืน
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑) เพื่อยกระดับการผลิตทุเรียนของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนให้ได้มาตรฐาน GAP และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมตามแนวทาง BCG Model ๒) เพื่อพัฒนาศักยภาพการแปรรูปทุเรียนและสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่คุณค่า ๓) เพื่อพัฒนาบรรจุภัณฑ์และตราสินค้าของทุเรียนกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนให้เป็นเอกลักษณ์และเป็นที่ยอมรับ ๔) เพื่อส่งเสริมการตลาด การประชาสัมพันธ์ และขยายช่องทางการจำหน่ายทุเรียนคุณภาพทั้งตลาดออนไลน์และออฟไลน์ ๕) เพื่อพัฒนาระดับการผลิตไม้ผลอัตลักษณ์พื้นถิ่นของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ๖) เพื่อพัฒนาการจัดการระบบน้ำเพื่อการเกษตรสำหรับแปลงทุเรียนและไม้ผลอัตลักษณ์
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่ฝึกอบรม ร้อยละ ๙๐ ๒) กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีแปลงเรียนรู้ต้นแบบการผลิตทุเรียนคุณภาพเพิ่มขึ้น จำนวน ๒๐ แปลง ๓) กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีแปลงเรียนรู้ต้นแบบการใช้นวัตกรรมการวิเคราะห์และปรับปรุงดินเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตทุเรียน จำนวน ๒๐ แปลง ๔) กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีแปลงเรียนรู้การผลิตไม้ผลอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพิ่มขึ้น จำนวน ๙ แปลง ๕) เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนได้รับการตรวจรับรองแปลงมาตรฐาน GAP เบื้องต้น จำนวน ๕๐๐ แปลง ๖) กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน มีบรรจุภัณฑ์เพิ่มมูลค่าสินค้าการเกษตร (ไม้ผล) ภายใต้ตราสินค้าของจังหวัด จำนวน ๓ ชนิด ๗) มีการประชาสัมพันธ์และเพิ่มช่องทางการตลาดไม้ผลที่มีศักยภาพในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จำนวน ๑ ครั้ง ๘) กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีแปลงเรียนรู้การผลิตไม้ผลอัตลักษณ์พื้นถิ่นและการจัดการระบบน้ำเพิ่มขึ้น จำนวน ๙ แปลง
๗. พื้นที่เป้าหมาย	ดำเนินการพื้นที่จังหวัดยะลา จำนวน ๘ อำเภอ พื้นที่จังหวัดปัตตานี จำนวน ๑๒ อำเภอ พื้นที่จังหวัดนราธิวาส จำนวน ๑๓ อำเภอ
๘. กิจกรรมหลัก	
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ ยกระดับศักยภาพการผลิต การแปรรูป และการบริหารจัดการผลผลิต	๑.๑ ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมวิเคราะห์และปรับปรุงดินเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตทุเรียน งบประมาณ ๖๒๖,๔๐๐ บาท

ทุเรียนให้ได้มาตรฐานตลอดห่วงโซ่คุณค่าการผลิต งบประมาณ ๖,๓๖๗,๙๐๐ บาท	ผู้รับผิดชอบ สถานีพัฒนาที่ดินยะลา สถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี สถานีพัฒนาที่ดินนราธิวาส หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - ๑.๒ พัฒนาศักยภาพแปลงเรียนรู้ต้นแบบการใช้นวัตกรรมการวิเคราะห์และปรับปรุงดินเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตทุเรียน งบประมาณ ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ สถานีพัฒนาที่ดินยะลา สถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี สถานีพัฒนาที่ดินนราธิวาส หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - ๑.๓ จัดกระบวนการเรียนรู้เทคโนโลยีและพัฒนาทักษะการผลิตทุเรียนตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร งบประมาณ ๑,๑๕๖,๘๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานเกษตรอำเภอ ๑.๔ พัฒนาศักยภาพแปลงเรียนรู้ต้นแบบการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตทุเรียนคุณภาพตามมาตรฐานส่งออก งบประมาณ ๖๐๐,๐๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานเกษตรอำเภอ ๑.๕ การบริหารจัดการแก้ไขปัญหาทุเรียนด้วยคุณภาพ งบประมาณ ๑,๖๓๓,๐๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานเกษตรอำเภอ
--	--

	๑.๖ กิจกรรมส่งเสริมการแปรรูปทุเรียนและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ งบประมาณ ๕๖๗,๓๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานเกษตรอำเภอ ๑.๗ กิจกรรมส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าจากวัสดุเหลือใช้ในกระบวนการแปรรูปทุเรียน งบประมาณ ๕๘๔,๔๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานเกษตรอำเภอ
๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ สนับสนุนการตรวจรับรองมาตรฐานพืช GAP ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน งบประมาณ ๘๕๖,๐๐๐ บาท	๒.๑ อบรมเตรียมความพร้อมเกษตรกรเข้าสู่มาตรฐาน GAP งบประมาณ ๒๖๖,๐๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๔.๒ ตรวจรับรองแปลง GAP งบประมาณ ๓๖๕,๐๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรรือเสาะ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - ๔.๓ การตรวจวิเคราะห์ผลผลิต งบประมาณ ๒๒๕,๐๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรรือเสาะ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี

	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง -
๘.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ ยกระดับ บรรจุภัณฑ์เพิ่มมูลค่าทุเรียน ภายใต้ตราสินค้าของจังหวัด งบประมาณ ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท	๓.๑ จัดทำบรรจุภัณฑ์เพิ่มมูลค่าทุเรียนกลุ่มจังหวัดภาคใต้ ชายแดนภายใต้ตราสินค้าของจังหวัด งบประมาณ ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานเกษตรอำเภอ
๘.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ การ ประชาสัมพันธ์ กระจายผลผลิต และส่งเสริมการตลาดทุเรียน คุณภาพของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ ชายแดน งบประมาณ ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท	๔.๑ จัดงานประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการบริโภคทุเรียน คุณภาพของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน งบประมาณ ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานเกษตรอำเภอ
๘.๕ กิจกรรมหลักที่ ๕ ส่งเสริม การพัฒนาสำหรับช่องทาง การตลาดออนไลน์ งบประมาณ ๒๖๒,๒๐๐ บาท	๕.๑ อบรมการจัดทำตลาดออนไลน์ งบประมาณ ๒๖๒,๒๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานเกษตรอำเภอ
๘.๖ กิจกรรมหลักที่ ๖ ยกระดับ การผลิตไม้ผลอัตลักษณ์พื้นถิ่น งบประมาณ ๑,๓๓๔,๑๐๐ บาท	๖.๑ ยกระดับเกษตรกรรมผลิตไม้ผลอัตลักษณ์พื้นถิ่น งบประมาณ ๑๖๔,๑๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานเกษตรอำเภอ ๖.๒ การจัดทำแปลงเรียนรู้การผลิตไม้ผลอัตลักษณ์พื้นถิ่น งบประมาณ ๒๗๐,๐๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา

	สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานเกษตรอำเภอ ๖.๓ ประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการสร้างอัตลักษณ์ไม้ผลอัตลักษณ์พื้นถิ่น งบประมาณ ๙๐๐,๐๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานเกษตรอำเภอ
๘.๗ กิจกรรมหลักที่ ๗ พัฒนา ระบบน้ำเพื่อการเกษตรในแปลง ไม้ผลอัตลักษณ์ งบประมาณ ๔๙๓,๕๐๐ บาท	๗.๑ อบรมพัฒนาทักษะและศึกษาดูงานการจัดทำระบบน้ำเพื่อ การเกษตรในแปลงไม้ผลอัตลักษณ์ งบประมาณ ๔๓,๕๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานเกษตรอำเภอ ๘.๒ การจัดทำแปลงเรียนรู้การผลิตไม้ผลอัตลักษณ์ ด้วยระบบ น้ำเพื่อการเกษตร งบประมาณ ๔๕๐,๐๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานเกษตรอำเภอ
๙. หน่วยงานดำเนินการ	๑. สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา ๒. สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี ๓. สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส ๔. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส ๕. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรรือเสาะ ๖. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา ๗. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี ๘. สถานีพัฒนาที่ดินยะลา ๙. สถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี

	๑๐. สถานที่พัฒนาที่ดินนราธิวาส
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	๑ ปี (ตุลาคม ๒๕๖๙ – กันยายน ๒๕๗๐)
๑๑. งบประมาณ	งบประมาณกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ๑๔,๓๑๓,๗๐๐ บาท
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการได้รับการถ่ายทอดความรู้ในแต่ละหลักสูตร จำนวน ๒,๗๕๐ ราย ๒) กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีแปลงเรียนรู้การผลิตทุเรียนคุณภาพเพิ่มขึ้น จำนวน ๒๐ แปลง ๓) กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีแปลงเรียนรู้ต้นแบบการใช้นวัตกรรมการวิเคราะห์และปรับปรุงดินเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตทุเรียนเพิ่มขึ้น จำนวน ๒๐ แปลง ๕) กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีแปลงเรียนรู้การผลิตไม้ผลอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพิ่มขึ้น จำนวน ๙ แปลง ๖) เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนได้รับการตรวจรับรองมาตรฐาน GAP จำนวน ๕๐๐ แปลง ๗) กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน มีบรรจุภัณฑ์เพิ่มมูลค่าสินค้าการเกษตร (ทุเรียน) ภายใต้ตราสินค้าของจังหวัด ๓ ชนิด ๘) มีการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการตลาดทุเรียนคุณภาพของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนจำนวน ๑ ครั้ง ๙) กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีแปลงเรียนรู้การผลิตไม้ผลอัตลักษณ์พื้นถิ่นและการจัดการระบบน้ำเพิ่มขึ้น จำนวน ๙ แปลง
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทุเรียน ให้ได้คุณภาพและมาตรฐานตามความต้องการของตลาด มีผลผลิตเฉลี่ยเพิ่มขึ้น ผลผลิตเป็นที่รู้จักและได้รับการยอมรับจากผู้บริโภค มีช่องทางการตลาดที่หลากหลาย ตลอดจนมีการจัดการทรัพยากรดินอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้รายได้เพิ่มขึ้น และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
๑๔. หน่วยงานรับผิดชอบหลังสิ้นสุดโครงการ (เฉพาะกรณีงบประมาณ)	-

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : ส่งเสริม พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เกษตรอัตลักษณ์ และเกษตรแปรรูป เชื่อมโยงตลาดดิจิทัล

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมและพัฒนาภาคการเกษตรของจังหวัดยะลาสู่การผลิตเกษตรมูลค่าสูงแบบครบวงจร
๒. ชื่อแผนงาน	แผนงานที่ ๒ โครงการส่งเสริมภาคการเกษตรแบบครบวงจร
๓. แนวทางการพัฒนา	แนวทางการพัฒนาที่ ๔ พัฒนาศักยภาพเกษตรกร สถาบันเกษตรกร เกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) ให้มีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน
๔. หลักการและเหตุผล	จังหวัดยะลามีแนวคิด “ทำการเกษตรให้มีมูลค่าสูง” ด้วยโครงการส่งเสริมและพัฒนาภาคการเกษตรของจังหวัดยะลาสู่การผลิตเกษตรมูลค่าสูงแบบครบวงจร โดยการพัฒนาองค์กรเกษตรกรและเกษตรกรรุ่นใหม่ ทำเกษตรแบบประณีตหรือเกษตรแม่นยำสูง ที่ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีหมุนเวียน ตลอดจนเพื่อใช้ประโยชน์ด้านวัสดุชีวภาพ ด้านเภสัชกรรม ด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์ สร้างความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ส่งผลต่อรายได้ให้เพิ่มขึ้น โดยมุ่งเน้นให้เกษตรกรสามารถดึงศักยภาพของตนเอง
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑) เพื่อพัฒนาและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง ๒) เพื่อยกระดับรายได้ของครัวเรือนเกษตรกร
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๒๒๐ ราย ๒) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๑๐
๗. พื้นที่เป้าหมาย	๘ อำเภอของจังหวัดยะลา
๘. กิจกรรมหลัก	ระบุแนวทางและวิธีการดำเนินงานที่เป็นกิจกรรมหลักที่ส่งผลให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	แปลงเรียนรู้ต้นแบบเพื่อการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเกษตรในระดับชุมชน ๔๖๖,๗๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา -
๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การส่งเสริมและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปของจังหวัดยะลา ๓๓๓,๑๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา -
๘.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓	ส่งเสริมเกษตรกรรุ่นใหม่สู่เกษตรอัจฉริยะ

งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๔๑๖,๖๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา -
๘.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการแปรรูปกาแฟ ๔๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา -
๘.๕ กิจกรรมหลักที่ ๕ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การส่งเสริมการปลูกอ้อยคั้นน้ำสู่เกษตรกรมูลค่าสูง ๔๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา -
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ต.ค.๖๙ – ก.ย.๗๐
๑๑. งบประมาณ	๑,๗๘๔,๑๐๐ บาท
๑๒. ผลผลิต (Output)	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการได้รับการพัฒนาทักษะความรู้ด้านการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรและการแปรรูป จำนวน ๒๒๐ ราย
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. เกษตรกรที่เข้ามาเรียนรู้ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ของตนเองได้ เพื่อพัฒนาสู่การผลิตมูลค่าสูง ๒. สินค้าเกษตรแปรรูปของวิสาหกิจชุมชนมีความสามารถในการแข่งขันทางการตลาดและเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : ส่งเสริม พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เกษตรอัตลักษณ์ และเกษตรแปรรูป เชื่อมโยง ตลาดดิจิทัล

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมการเลี้ยงชันโรงคุณภาพจังหวัดยะลาด้วย BCG Model
๒. ชื่อแผนงาน	โครงการส่งเสริมภาคการเกษตรแบบครบวงจร
๓. แนวทางการพัฒนา	แนวทางการพัฒนาที่ ๓ ส่งเสริม พัฒนาคุณภาพและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรที่สร้างมูลค่าและสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น ให้มีคุณภาพได้มาตรฐานและลดต้นทุนการผลิต บนพื้นฐานเศรษฐกิจ BCG Model การเกษตรให้มีมูลค่าสูง
๔. หลักการและเหตุผล	จังหวัดยะลา มีสภาพพื้นที่ที่เหมาะสมและเป็นแหล่งอาศัยของชันโรงในธรรมชาติเป็นจำนวนมาก มีแหล่งอาหารเพียงพอ ประกอบกับตลาดมีความต้องการน้ำผึ้งชันโรงอีกมาก เกษตรกรสามารถจำหน่ายน้ำผึ้งชันโรงได้ในราคาระหว่าง ๕๐๐-๖๐๐ บาท ทำให้เริ่มมีเกษตรกรที่สนใจเลี้ยงชันโรงมากขึ้น ปัจจุบันจังหวัดยะลามีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ดำเนินกิจกรรมการเลี้ยงชันโรง ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์จากน้ำผึ้งชันโรง รวมไปถึงผลิตรังผึ้งชันโรง จำนวน ๒๐ วิสาหกิจชุมชน และยังมีการรวมกลุ่มต่างๆ กระจายในพื้นที่ทุกอำเภอในจังหวัดยะลา ทั้งนี้พบว่าเกษตรกรยังขาดองค์ความรู้ในหลายๆ ด้าน เช่น การเลี้ยงขยายพันธุ์ สายพันธุ์ของชันโรง การผลิตรังชันโรง มาตรฐาน GAP ชันโรง การแปรรูปและการตลาดชันโรง เกษตรกรยังมีการเก็บสายพันธุ์และรังชันโรงจากธรรมชาติซึ่งจะต้องมีการตัดไม้ซึ่งชันโรงเข้าไปทำรังนำออกมาจากธรรมชาติ นอกจากนี้เกษตรกรยังขาดความเข้มแข็งในการรวมกลุ่มเพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารด้านการผลิต การตลาด ตลอดจนการกำหนดราคาจำหน่ายในตลาดรูปแบบต่างๆ
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑) เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงชันโรงให้แพร่หลายในพื้นที่จังหวัดยะลา ๒) เพื่อให้เกษตรกรสามารถเลี้ยงชันโรงได้อย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐาน ๓) เพื่อพัฒนาการแปรรูปและการตลาดผลิตภัณฑ์จากชันโรง
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	ตัวชี้วัด ๑) เกษตรกรได้รับการส่งเสริมการเลี้ยงชันโรงคุณภาพ จำนวน ๒๔๐ ราย ๒) ผลิตภัณฑ์จากชันโรงได้รับการพัฒนา จำนวน ๘ กลุ่ม
๗. พื้นที่เป้าหมาย	เกษตรกรในพื้นที่ ๘ อำเภอของจังหวัดยะลา จำนวน ๒๔๐ ราย
๘. กิจกรรมหลัก	ถ่ายทอดความรู้การเลี้ยงชันโรงตลอดห่วงโซ่การผลิต

กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ถ่ายทอดความรู้การเลี้ยงชันโรงตลอดห่วงโซ่การผลิต จำนวน ๔ ครั้ง ๔๖๗,๒๐๐ สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา -
กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	พัฒนาดันแบบเกษตรกรเลี้ยงชันโรงคุณภาพ ๑,๑๒๘,๘๐๐ สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา -
กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากชันโรง ๓๒๘,๐๐๐ สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา -
กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	มหกรรมชันโรงยะลา ๒๗๗,๐๐๐ สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา -
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ต.ค.๖๙ - ก.ย.๗๐
๑๑. งบประมาณ	๒,๒๐๑,๐๐๐ บาท
๑๒. ผลผลิต (Output)	ผลผลิต (output) ๑) เกษตรกรได้รับการส่งเสริมการเลี้ยงชันโรงคุณภาพ จำนวน ๒๔๐ ราย ๒) ผลิตภัณฑ์จากชันโรงได้รับการพัฒนา จำนวน ๘ กลุ่ม
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	ผลลัพธ์ (outcome) ๑) เกษตรกรสามารถยกระดับการเลี้ยงชันโรงตามมาตรฐาน GAP ๒) เกิดการสร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้านการผลิตและการตลาดในระดับอำเภอและจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ : เสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร และสถาบันเกษตรกร สู่เกษตรกรรมยั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	ส่งเสริมการพัฒนาและขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดยะลา
๒. ชื่อแผนงาน	แผนงานที่ ๔ โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน
๓. แนวทางการพัฒนา	แนวทางการพัฒนาที่ ๔ พัฒนาและขยายผลแนวพระราชดำริ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ และการพึ่งพาตนเองของประชาชนอย่างยั่งยืน
๔. หลักการและเหตุผล	
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อให้นักเรียนได้มีแหล่งอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการครบตามเกณฑ์ตลอดช่วงการศึกษา โดยใช้ผลผลิตทางการเกษตรที่ผลิตขึ้นในโรงเรียนมาประกอบอาหาร ๒. เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน ครู นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน ให้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกัน สร้างความรักความสามัคคีให้เกิดขึ้นในโรงเรียนและชุมชน ๓. เพื่อสร้างการเรียนรู้และตระหนักถึงการดำรงชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. ครู และนักเรียน ได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถทักษะด้านการเกษตร จำนวน ๕๐ ราย ๒. แปลงเกษตรเพื่ออาหารกลางวันของโรงเรียน ได้รับการพัฒนาจำนวน ๑๐ แปลง ๓. โรงเรียนสามารถนำผลผลิตที่ได้จากแปลงมาปรุงเป็นอาหารแก่นักเรียนได้ ร้อยละ ๑๐๐
๗. พื้นที่เป้าหมาย	อำเภอเมืองยะลา อำเภอรามัน อำเภอยะหา อำเภอกาบัง อำเภอกองปินัง อำเภอบันนังสตา อำเภอธารโต อำเภอเบตง
๘. กิจกรรมหลัก	ระบุแนวทางและวิธีการดำเนินงานที่เป็นกิจกรรมหลักที่ส่งผลให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	อบรมให้ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงให้นักเรียนและครูในโรงเรียนต้นแบบ ๔๑,๑๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา -
๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สนับสนุนปัจจัยการผลิตแก่โรงเรียนต้นแบบ ๕๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา -

๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ต.ค.๖๙ – ก.ย.๗๐
๑๑. งบประมาณ	๕๔๑,๑๐๐ บาท
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. ครู และนักเรียน ได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถทักษะด้านการเกษตร จำนวน ๕๐ ราย ๒. แปลงเกษตรเพื่ออาหารกลางวันของโรงเรียน ได้รับการพัฒนาจำนวน ๑๐ แปลง ๓. โรงเรียนสามารถนำผลผลิตที่ได้จากแปลงมาปรุงเป็นอาหารแก่นักเรียนได้ ร้อยละ ๑๐๐
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. นักเรียนมีแหล่งอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการครบตามเกณฑ์ตลอดช่วงการศึกษา โดยใช้ผลผลิตทางการเกษตรที่ผลิตขึ้นในโรงเรียนมาประกอบอาหาร ๒. ชุมชน ครู นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกัน สร้างความรักความสามัคคีให้เกิดขึ้นในโรงเรียนและชุมชน ๓. ครู นักเรียน เกิดการเรียนรู้และตระหนักถึงการดำรงชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ : เสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร และสถาบันเกษตรกร สู่เกษตรกรรมยั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมเกษตรผสมผสานเพื่อการพึ่งพาตนเองและยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในพื้นที่ตามแนวพระราชดำริ
๒. ชื่อแผนงาน	แผนงานที่ ๔ โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน
๓. แนวทางการพัฒนา	แนวทางการพัฒนาที่ ๔ พัฒนาและขยายผลแนวพระราชดำริเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ และการพึ่งพาตนเองของประชาชนอย่างยั่งยืน
๔. หลักการและเหตุผล	จากการลงพื้นที่ติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินในพื้นที่ภาคใต้ขององค์กรและคณะอนุกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินในพื้นที่ภาคใต้ ในปี ๒๕๖๕ เป็นต้นมา มีข้อสั่งการและข้อเสนอแนะจากท่านองคมนตรีให้จังหวัดยะลาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมพิจารณาแนวทางการต่อยอดส่งเสริมพัฒนาอาชีพและพัฒนาศักยภาพด้านการเกษตรให้แก่ประชาชนในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยเฉพาะการทำเกษตรผสมผสานเพื่อเพิ่มรายได้ให้ประชาชนในพื้นที่ และสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน พบว่าปัจจุบัน เกษตรกรที่อาศัยบริเวณรอบพื้นที่ตามแนวพระราชดำรินในจังหวัดยะลา บางรายประสบปัญหารายได้ไม่แน่นอน เนื่องจากพึ่งพาการปลูกพืชเชิงเดี่ยวเป็นหลัก ซึ่งเสี่ยงต่อปัญหาภัยธรรมชาติ ความเสี่ยงจากความแปรปรวนของสภาพอากาศ ราคาผลผลิตตกต่ำ และภาวะหนี้สิน เกษตรผสมผสานจึงเป็นแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืน เพราะเป็นระบบที่ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ มีความหลากหลายทางชีวภาพ และลดความเสี่ยงจากการพึ่งพาแหล่งรายได้เพียงทางเดียว ลดรายจ่ายภายในครัวเรือน และลดการพึ่งพาปัจจัยการผลิตจากภายนอก และยังนำไปประยุกต์ใช้กับตนเองเพื่อเสริมสร้างรายได้ เสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรในชุมชน ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้และมีความมั่นคงทางด้านอาหารอย่างยั่งยืน จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาความรู้ของเกษตรกรในการส่งเสริมการทำเกษตรแบบผสมผสาน เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหารในครอบครัวสู่ชุมชน ช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้นของครัวเรือน ทั้งเป็นการสร้างโอกาสให้เกษตรกรได้มีทางเลือกในการประกอบอาชีพ

	มากขึ้น จนสามารถพึ่งพาตนเองและยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรได้ในอนาคต
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑) เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้และทักษะในการทำเกษตรผสมผสานแทนการทำเกษตรแบบเชิงเดี่ยว ๒) เพื่อส่งเสริมการทำเกษตรแบบผสมผสานในครัวเรือนเพิ่มความหลากหลายของผลผลิตเกษตร และลดการพึ่งพาการนำเข้าจากแหล่งอื่นจนสามารถลดรายจ่ายของครัวเรือนได้ ๓) เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหารและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน และส่งเสริมการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่ฝึกอบรม ร้อยละ ๘๐ ๒) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ร้อยละ ๖๐ นำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในกิจกรรมเกษตรผสมผสานของตนเอง และลดการพึ่งพาการนำเข้าจากแหล่งอื่นและเพิ่มความมั่นคงทางอาหารในท้องถิ่น
๗. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่จังหวัดยะลา จำนวน ๒๑๐ ราย ได้แก่ อำเภอเมือง ตำบลท่าสาป จำนวน ๓๐ ราย ตำบลหน้าถ้ำ จำนวน ๓๐ ราย ตำบลลิติก จำนวน ๓๐ ราย ตำบลยะลา จำนวน ๓๐ ราย ตำบลลำพะยา จำนวน ๓๐ ราย ตำบลเปาะเส้ง จำนวน ๓๐ ราย อำเภอธารโต ตำบลแม่หวาด จำนวน ๓๐ ราย
๘. กิจกรรมหลัก	
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ ส่งเสริมการทำเกษตรแบบผสมผสาน เพื่อการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน <u>งบประมาณ ๘๒๕,๐๐๐ บาท</u> <u>ผู้รับผิดชอบ</u> : สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา <u>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง -</u>	๑.๑ ถ่ายทอดความรู้ด้านเกษตรแบบผสมผสานตามหลักสูตรกำหนด งบประมาณ ๙๐,๐๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - ๑.๒ สนับสนุนปัจจัยการผลิต/วัสดุอุปกรณ์การเกษตรแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ เพื่อสนับสนุนการจัดทำแปลงผลิตพืชภายในครัวเรือน งบประมาณ ๗๓๕,๐๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง -

๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรด้วยการแปรรูปผลผลิต งบประมาณ ๙๓,๗๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง -	๒.๑ กิจกรรมส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร การตลาดและการออกแบบบรรจุภัณฑ์ งบประมาณ ๙๓,๗๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง -
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	๑ ปี (ตุลาคม ๒๕๖๙ – กันยายน ๒๕๗๐)
๑๑. งบประมาณ	จำนวน ๙๐๘,๗๐๐ บาท
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการได้รับการถ่ายทอดความรู้ในแต่ ละหลักสูตร จำนวน ๒๑๐ ราย ๒) มีแปลงต้นแบบด้านเกษตรผสมผสานในพื้นที่เป้าหมาย จำนวน ๑๔ จุด
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ กับพื้นที่ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถลดรายจ่าย ครัวเรือน พึ่งพาตนเองได้ อีกทั้งเกิดเครือข่ายเกษตรกรที่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ กับตนเองเพื่อเสริมสร้างรายได้ เสริมสร้างความเข้มแข็งของ เกษตรกรในชุมชน ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้และมีคุณภาพ ชีวิตที่ดีขึ้น

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ : เสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร และสถาบันเกษตรกร สู่เกษตรกรรมยั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	ส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตพืชภายในแปลงเกษตรทหารพันธุ์ดี
๒. ชื่อแผนงาน	แผนงานที่ ๔ โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน
๓. แนวทางการพัฒนา	แนวทางการพัฒนาที่ ๔ พัฒนาและขยายผลแนวพระราชดำริเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ และการพึ่งพาตนเองของประชาชนอย่างยั่งยืน
๔. หลักการและเหตุผล	แปลงเกษตรทหารพันธุ์ดี เป็นหนึ่งในกิจกรรมโครงการทหารพันธุ์ดี ซึ่งเป็นโครงการในพระราชดำริของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นแปลงเรียนรู้และศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านการเกษตร เป็นแหล่งผลิตพืชอาหารที่มีคุณภาพ ทั้งยังมีบทบาทในการส่งเสริมความรู้ให้กำลังพลและครอบครัว รวมถึงทหารกองประจำการที่ปลดประจำการไปแล้ว ได้นำความรู้จากแปลงเรียนรู้ไปขยายผลในพื้นที่ชุมชนของตนเอง ซึ่งจังหวัดยะลา มีแปลงเกษตรทหารพันธุ์ดี ตั้งอยู่ ณ กองพันทหารราบที่ ๒ กรมทหารราบที่ ๑๕๒ ค่ายพระยาเดชาณุชิต ต. วังพญา อ.รามัน จ.ยะลา สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา เป็นหนึ่งในหน่วยงานร่วมสนองพระราชดำริของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เล็งเห็นความสำคัญของแปลงเกษตรทหารพันธุ์ดี และเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตพืชให้มีคุณภาพและปริมาณที่เหมาะสม จำเป็นต้องมีการส่งเสริมและพัฒนาในด้านองค์ความรู้ เทคโนโลยีการผลิต และระบบบริหารจัดการให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถเป็นจุดเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพด้านการเกษตร รวมถึงการถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรแก่กำลังพลทหารที่กำลังจะปลดประจำการ ให้มีความรู้ด้านการเกษตร เพื่อเป็นการสร้างโอกาสให้ได้มีทางเลือกในการประกอบอาชีพมากขึ้น จนสามารถพึ่งพาตนเองและยกระดับคุณภาพชีวิตของตนเองและครอบครัวได้ในอนาคต

๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑) เพื่อพัฒนาแปลงทหารพันธุ์ดี เป็นจุดเรียนรู้ด้านการเกษตร และเป็นต้นแบบในการทำเกษตรกรรมที่เหมาะสมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๒) เพื่อให้ทหารพันธุ์ดี และทหารกองประจำการ ได้เรียนรู้เทคโนโลยีและฝึกทักษะทางด้านการเกษตร จนสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ ๓) เพื่อเสริมสร้างทักษะและอาชีพให้กับกำลังพลและครอบครัว สร้างความมั่นคงในชีวิตหลังปลดประจำการ
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑) ผู้ที่เข้าร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่ฝึกอบรมร้อยละ ๘๐ ๒) มีแปลงต้นแบบสำหรับเรียนรู้เรื่องการเกษตรแบบผสมผสานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน ๑ แปลง
๗. พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยทหารพันธุ์ดี กองพันทหารราบที่ ๒ กรมทหารราบที่ ๑๕๒ ค่ายพระยาเดชาดิษฐ์ ต.วังพญา อ.รามัน จ.ยะลา - บุคคลเป้าหมาย จำนวน ๓๐ คน
๘. กิจกรรมหลัก	
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ ส่งเสริมความรู้ด้านเกษตร เพื่อนำไปปรับใช้ได้อย่างยั่งยืน (การจัดการดิน ปุ๋ย และน้ำ, การเก็บเมล็ดพันธุ์, การขยายพันธุ์ และอื่นๆ) งบประมาณ ๒๖๒,๖๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : - สถานีพัฒนาที่ดินยะลา - ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ การเกษตรจังหวัดยะลา	๑.๑ ถ่ายทอดความรู้ด้านเกษตรตามหลักสูตรที่กำหนด งบประมาณ ๑๒,๖๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : สถานีพัฒนาที่ดินยะลา ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดยะลา ๑.๒ สนับสนุนปัจจัยการผลิต/วัสดุอุปกรณ์การเกษตร เพื่อพัฒนาแปลงเกษตรเป็นแปลงต้นแบบที่มีประสิทธิภาพ งบประมาณ ๒๕๐,๐๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา
๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ ส่งเสริมทักษะด้านอาชีพ (การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร เพื่อเพิ่มมูลค่า) งบประมาณ ๑๑,๒๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง :	๒.๑ กิจกรรมส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร การตลาดและการออกแบบบรรจุภัณฑ์ งบประมาณ ๑๑,๒๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา

- สถานีพัฒนาที่ดินยะลา - ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนา อาชีพ การเกษตรจังหวัดยะลา	
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	๑ ปี (ตุลาคม ๒๕๖๙ – กันยายน ๒๕๗๐)
๑๑. งบประมาณ	๒๗๓,๘๐๐ บาท
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑) ทหารพันธุ์ดี และทหารกองประจำการได้รับความรู้ เทคโนโลยีและทักษะทางการเกษตรที่เหมาะสม ๒) ทหารพันธุ์ดี ทหารกองประจำการ มีผลผลิตทางการเกษตร ที่มีคุณภาพ และปลอดภัยไว้บริโภค ๓) มีแปลงต้นแบบสำหรับเรียนรู้เรื่องการเกษตรแบบ ผสมผสานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑) ทหารพันธุ์ดี และทหารกองประจำการ สามารถนำความรู้ และเทคโนโลยีที่ได้ไปปรับประยุกต์ใช้ในครอบครัว และ สามารถพัฒนาเป็นอาชีพด้านการเกษตรของตนเองและ ครอบครัวได้ต่อไป ๒) ทหารพันธุ์ดี และทหารกองประจำการที่เข้าร่วมโครงการมี การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน สามารถสร้างความเข้มแข็งและ พึ่งพาตนเองได้ ๓) แปลงต้นแบบ สามารถเป็นจุดเรียนรู้เรื่องการเกษตรแบบ ผสมผสานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่ผู้สนใจ

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ : เสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร และสถาบันเกษตรกร สู่เกษตรกรรมยั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	ส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชของโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ ในจังหวัดยะลา
๒. ชื่อแผนงาน	แผนงานที่ ๔ โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน
๓. แนวทางการพัฒนา	แนวทางการพัฒนาที่ ๔ พัฒนาและขยายผลแนวพระราชดำริ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ และการพึ่งพาตนเองของประชาชนอย่างยั่งยืน
๔. หลักการและเหตุผล	โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริเป็นหนึ่งในแนวทางที่สะท้อนถึงพระราชปณิธานในการพัฒนาเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เพื่อให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างแท้จริง การส่งเสริมและพัฒนาแปลงผลิตพืชในฟาร์มตัวอย่างฯ มีเป้าหมายเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และปฏิบัติจริงแก่เกษตรกรและประชาชนทั่วไป และช่วยเหลือราษฎรที่ยากจนให้มีการผลิตอาหารในชุมชน โดยการเลี้ยงสัตว์ เลี้ยงปลา ปลูกพืชผักไม้ผล ทำนา อนุรักษ์ป่า มีการจ้างแรงงานให้คนที่ไม่มีงานทำได้เข้ามารับจ้างทำฟาร์ม ทำให้ราษฎรมีรายได้มีความรู้ มีอาหารบริโภคในครัวเรือนและมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ตลอดจนมีจิตสำนึกที่ดีต่อถิ่นฐานภูมิลำเนาและสิ่งแวดล้อม โดยไม่หวังผลกำไรทางเศรษฐศาสตร์ สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา เป็นหนึ่งในหน่วยงานร่วมสนองพระราชดำริของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เล็งเห็นความสำคัญของโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ ตามพระราชดำริ และเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตพืชให้มีคุณภาพและปริมาณที่เหมาะสม จำเป็นต้องมีการส่งเสริมและพัฒนาในด้านองค์ความรู้ เทคโนโลยีการผลิต และระบบบริหารจัดการให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพมากขึ้น และสามารถเป็นจุดเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพด้านการเกษตร รวมถึงเป็นการสร้างงาน สร้างอาชีพ เพิ่มโอกาสให้ได้มีทางเลือกในการประกอบอาชีพมากขึ้น จนสามารถพึ่งพาตนเองและยกระดับคุณภาพชีวิตของตนเองและครอบครัวได้ในอนาคต
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑) เพื่อส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่โครงการให้ได้รับความรู้ทางด้านการเกษตร เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริงในการปลูกพืช และการแปรรูป

	๒) เพื่อเป็นแหล่งฝึกอบรมดูงานและแหล่งให้ความรู้ด้านการเกษตรที่ถูกต้องแก่เกษตรกรและผู้สนใจ ๓) เพื่อเป็นแหล่งผลิตอาหารและจ้างงานให้แก่เกษตรกรประชาชนในพื้นที่
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑) เกษตรกรในพื้นที่โครงการ ร้อยละ ๘๐ ได้รับความรู้ทางด้านการเกษตร เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริงในการปลูกพืชและการแปรรูป ๒) มีแหล่งผลิตอาหารในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น ๓) เกษตรกร ประชาชนในพื้นที่โครงการมีงานทำ และมีรายได้ ๔) มีแหล่งฝึกอบรมดูงานและแหล่งให้ความรู้ด้านการเกษตรที่ถูกต้องแก่เกษตรกร
๗. พื้นที่เป้าหมาย	๑) โครงการฟาร์มตัวอย่าง ฯ วังพญา-ท่าธง อ.รามัน จ.ยะลา จำนวน ๑ จุด เกษตรกร จำนวน ๓๐ คน ๒) โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านจาเราะบูโงะ อ.เบตง จ.ยะลา จำนวน ๑ จุด เกษตรกร จำนวน ๓๐ คน
๘. กิจกรรมหลัก	
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนาทักษะด้านการเกษตรแก่แรงงานภายในโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ และครอบครัว งบประมาณ ๒๓,๗๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : - ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดยะลา - ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรจังหวัดยะลา - สถานีพัฒนาที่ดินยะลา	๑.๑) ถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตร การแปรรูป และบรรจุภัณฑ์ จำนวน ๑ ครั้ง (เกษตรกรจำนวน ๖๐ คน) งบประมาณ ๒๓,๗๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : - ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดยะลา - ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรจังหวัดยะลา - สถานีพัฒนาที่ดินยะลา
๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ พัฒนาแปลงผลิตพืชภายในโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ	๒.๑) สนับสนุนวัสดุการเกษตร เพื่อพัฒนาแปลงผลิตพืชภายในโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ จำนวน ๒ จุด

งบประมาณ ๖๐๐,๐๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงาน เกษตรจังหวัดยะลา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง -	- สนับสนุนวัสดุการเกษตรตามความต้องการของโครงการฟาร์ม ตัวอย่างฯ เพื่อพัฒนาแปลงผลิตพืช จำนวน ๒ จุดๆ ละ ๓๐๐,๐๐๐ บาท งบประมาณ ๖๐๐,๐๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง -
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	๑ ปี (ตุลาคม ๒๕๖๙ – กันยายน ๒๕๗๐)
๑๑. งบประมาณ	๖๒๓,๗๐๐ บาท
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑) แปลงผลิตพืชภายในฟาร์มเกิดการพัฒนา จำนวน ๒ จุด ๒) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ได้พัฒนาทักษะและความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่ฝึกอบรม ร้อยละ ๘๐
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑) เกษตรกรในพื้นที่โครงการได้เรียนรู้ ฝึกทักษะ มีงานทำ อยู่ในภูมิลำเนาของตนเอง โดยไม่ต้องอพยพไปทำงานในต่างถิ่น ๒) เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพ จำหน่ายผลผลิตใน ราคายุติธรรม ๓) เป็นแหล่งจ้างงานแก่เกษตรกร ให้ประชาชนในพื้นที่มี รายได้ ๔) เป็นแหล่งเรียนรู้การดำเนินกิจกรรมการเกษตรผสมผสาน และเกษตรทฤษฎีใหม่

(Project idea รายการโครงการ)

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ : เสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร และสถาบันเกษตรกร สู่เกษตรกรรมยั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	ส่งเสริมเกษตรกรรุ่นใหม่สู่เกษตรอัจฉริยะ
๒. ชื่อแผนงาน	แผนงานที่ ๒ โครงการส่งเสริมภาคการเกษตรแบบครบวงจร
๓. แนวทางการพัฒนา	แนวทางการพัฒนาที่ ๔ พัฒนาศักยภาพเกษตรกร สถาบันเกษตรกร เกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) ให้มีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน
๔. หลักการและเหตุผล	ตามแผนพัฒนาจังหวัดยะลา (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ที่มีเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดยะลา คือ “คุณภาพชีวิตมั่นคง เกษตรมั่งคั่ง ท่องเที่ยวยั่งยืน” โดยมี แผนงานพัฒนาศักยภาพเกษตรกร สถาบันเกษตรกร เกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) ให้มีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน รวมถึงส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านดิจิทัลให้เกษตรกร และผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร นั้น ในการพัฒนาและสร้างคนรุ่นใหม่เข้าสู่เกษตรยุคใหม่ มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากประเทศไทยมีแนวโน้มของสัดส่วนแรงงานในภาคการเกษตรลดลงอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งจะทำให้เกิดผลกระทบต่อภาคการผลิตของประเทศ ดังนั้น การผลิตเกษตรกรรุ่นใหม่เข้าสู่ภาคการเกษตร และให้มีการเรียนรู้เรื่องเทคโนโลยีการใช้เครื่องมือการบริหารจัดการและขับเคลื่อนชุมชน โดยมุ่งหวังให้คนรุ่นใหม่จบภาคการเกษตร มีความรู้ความสามารถด้านวิชาการเกษตรทั้งระบบ เพื่อความยั่งยืนในการประกอบอาชีพการเกษตร การพึ่งพาตนเอง ซึ่งความสามารถของกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่หันมาทำการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากการเกษตรแบบดั้งเดิมไปสู่การเกษตรสมัยใหม่ และสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านเกษตรอัจฉริยะ ให้แก่เกษตรกรรายอื่นๆให้กับชุมชนได้ต่อไป
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาแปลงต้นแบบ Young Smart Farmer ๒. เพื่อสร้างและเชื่อมโยงเครือข่าย Young Smart Farmer ต้นแบบ ให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับเกษตรกรรายอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ๓. เพื่อเป็นส่วนช่วยในการบริหารจัดการน้ำภาคการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ

๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. แปลงต้นแบบ Young Smart Farmer ได้รับการพัฒนาโดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้จำนวน ๘ แปลง ๒. มีเครือข่าย Young Smart Farmer ต้นแบบที่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และเป็นแหล่งเรียนรู้ สร้างแรงจูงใจและถ่ายทอดองค์ความรู้ในการประกอบอาชีพให้แก่เยาวชนเกษตรกร และบุคคลทั่วไปได้ สามารถสร้างความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ ๓. Young Smart Farmer มีศักยภาพและมีขีดความสามารถด้านการเกษตร สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการทำเกษตรกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต
๗. พื้นที่เป้าหมาย	อำเภอเมืองยะลา อำเภอรามัน อำเภอเยหา อำเภอกาบัง อำเภอบันนังสตา อำเภอธารโต อำเภอเบตง อำเภอกงป็นัง
๘. กิจกรรมหลัก	ระบุแนวทางและวิธีการดำเนินงานที่เป็นกิจกรรมหลักที่ส่งผลให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	อบรมพัฒนาศักยภาพ Young Smart Farmer ๑๖,๖๒๕ สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา -
๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาแปลงต้นแบบ Young Smart Farmer ๔๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา -
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ต.ค.๖๔ – ก.ย.๗๐
๑๑. งบประมาณ	๔๑๖,๖๒๕
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. แปลงต้นแบบ Young Smart Farmer ได้รับการพัฒนาโดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้จำนวน ๘ แปลง
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. Young Smart Farmer มีศักยภาพและมีขีดความสามารถด้านการเกษตร สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการทำเกษตรกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ๒. มีเครือข่าย Young Smart Farmer ต้นแบบที่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และเป็นแหล่งเรียนรู้ สร้างแรงจูงใจและถ่ายทอดองค์ความรู้ในการประกอบอาชีพให้แก่เยาวชนเกษตรกร และบุคคลทั่วไปได้ สามารถสร้างความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ : เสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร และสถาบันเกษตรกร สู่เกษตรกรรมยั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการพัฒนาพื้นที่นาร้างเพื่อทำการเกษตรอย่างยั่งยืน
๒. ชื่อแผนงาน	แผนงานที่ ๒ โครงการส่งเสริมภาคการเกษตรแบบครบวงจร
๓. แนวทางการพัฒนา	แนวทางการพัฒนาที่ ๑. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรเพื่อรองรับการผลิตภาคการเกษตร แนวทางการพัฒนาที่ ๕. ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืน เช่น เกษตรผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อเสริมสร้างรายได้และความมั่นคงทางอาหาร
๔. หลักการและเหตุผล	ในอดีต อาชีพการทำนาถือเป็นอาชีพหลักของพี่น้องเกษตรกร แต่เมื่อกาลเวลาเปลี่ยนแปลง สังคมไทยต้องเผชิญกับความท้าทายใหม่ ทั้งการขาดแคลนแรงงาน ความผันผวนของราคาผลผลิต ต้นทุนในการผลิตที่สูงขึ้นและภัยธรรมชาติที่รุนแรงขึ้นทุกปี ปัญหาเหล่านี้ส่งผลให้พี่น้องชาวนาต้องทิ้งผืนที่เคยเขียวขจีให้เป็น “นาร้าง” กลายเป็นภาพที่พบได้ทั่วไปในหลายพื้นที่ของจังหวัดยะลา โดยจังหวัดยะลาต้องเผชิญกับปัญหานาร้างที่ขยายตัวขึ้นทุกปี ผืนนาที่เคยให้ผลผลิต กลับรกร้างไร้การใช้ประโยชน์ นอกจากจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางอาหารแล้ว ยังทำให้เกษตรกรจำนวนมากขาดรายได้ สูญเสียโอกาสในการพัฒนา โครงการพัฒนาพื้นที่นาร้างเพื่อทำการเกษตรอย่างยั่งยืนในจังหวัดยะลาจะช่วยฟื้นฟูพื้นที่ที่เคยถูกทิ้งร้างให้กลับมาเป็นแหล่งผลิตทางการเกษตรที่มีคุณภาพ สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคงให้กับเกษตรกรในพื้นที่ ส่งเสริมความมั่นคงของระบบอาหาร และขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากให้เติบโตอย่างเข้มแข็ง โดยการนำแนวคิดเกษตรกรรมยั่งยืนมาประยุกต์ใช้ โครงการนี้มุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผ่านการทำเกษตรผสมผสาน ส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลาย การปลูกพืชหลักอาหารสัตว์ หรือพืชพลังงาน โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของพื้นที่และศักยภาพของชุมชนเป็นสำคัญ ด้วยความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกร และสร้างความยั่งยืนในด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาพื้นที่นาร้างจึงเป็นการสร้างโอกาสในการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ลดต้นทุนการผลิต และยกระดับคุณภาพสินค้าการเกษตรในจังหวัดยะลาให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้นในตลาด พร้อมทั้งส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตรที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า ดังนั้นโครงการนี้ไม่เพียงแต่จะช่วยฟื้นฟูเศรษฐกิจในจังหวัดยะลา แต่ยังช่วยพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนให้สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน และสามารถก้าวไปข้างหน้าได้อย่างมั่นคงในอนาคต

๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่นาร้าง ๒. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีการทำเกษตรกรรมผสมผสาน ๓. เพื่อให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เพิ่มขึ้น
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. พื้นที่นาร้างมีการใช้ประโยชน์ ๒. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐
๗. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่นาร้างในจังหวัดยะลา อำเภอมะนัง อำเภอยะหา อำเภอรามัน อำเภอกงหรา จำนวน ๓๐๐ ไร่ โดยแบ่งพื้นที่เป็น ๒ ประเภท ๑. พื้นที่ที่เป็นนาร้างเดิมยังไม่เคยขุดคูยกร่อง ๑๐๐ ไร่ ๒. พื้นที่ที่สถานีพัฒนาที่ดินยะลาเคยขุดคูยกร่องแล้ว ๒๐๐ ไร่
๘. กิจกรรมหลัก	
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ (ขุดคูยกร่อง) ๑๐๐ ไร่ ๆ ละ ๑๐,๐๐๐ บาท พื้นที่นาร้างของเกษตรกรที่ยังไม่ได้ดำเนินการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ (ขุดคูยกร่อง) จำเป็นต้องมีการขุดคูยกร่องเนื่องจากพื้นที่จะมีน้ำท่วมขังหรือบางพื้นที่ขาดแคลนน้ำดังนั้นการขุดคูยกร่องจะช่วยให้การจัดการน้ำในช่วงฤดูฝนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และในฤดูแล้งสามารถเก็บน้ำในคูเพื่อใช้ในการเกษตรได้ ดำเนินการขุดคูยกร่อง จำนวน ๑๐๐ ไร่ ๆ ละ ๑๐,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท งบประมาณ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท สถานีพัฒนาที่ดินยะลา
๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรมส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินในพื้นที่ ๓๐๐ ไร่ ดินในพื้นที่ที่ดำเนินการขุดคูยกร่องจะมีปัญหาด้านโครงสร้างและคุณภาพของดิน โดยส่วนใหญ่ดินจะมีความเป็นกรด-ด่างสูง จึงจำเป็นต้องมีการใช้ปูนโดโลไมท์ช่วยปรับสภาพความเป็นกรด-ด่างของดินให้อยู่ในช่วงที่พืชสามารถดูดซึมสารอาหารได้ดีขึ้น นอกจากนี้ดินที่ขุดคูยกร่องมีลักษณะเป็นดินเหนียวหรือดินที่แน่นมาก การระบายน้ำอาจยังไม่ดีทำให้เกิดปัญหาการเน่าเสียของรากพืช จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงบำรุงดิน ๑. วัสดุปูนโดโลไมท์ ๑๕๐ ตัน ๆ ละ ๑,๙๐๐ บาท เป็นเงิน ๒๘๕,๐๐๐ บาท ๒. ปุ๋ยหมัก จำนวน ๙๐,๐๐๐ กก. ๆ ละ ๖ บาท เป็นเงิน ๕๔๐,๐๐๐ บาท ๓. น้ำหมัก จำนวน ๑๒,๐๐๐ ลิตร ๆ ละ ๑๕ บาท เป็นเงิน ๑๘๐,๐๐๐ บาท งบประมาณ ๑,๐๐๕,๐๐๐ บาท สถานีพัฒนาที่ดินยะลา
๘.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓	กิจกรรมส่งเสริมการปลูกพืชผสมผสานในพื้นที่ ๓๐๐ ไร่ การทำเกษตรผสมผสานในพื้นที่นาร้างเป็นหนึ่งในแนวทางที่สำคัญในการพัฒนาและฟื้นฟูพื้นที่ที่เคยถูกทิ้งร้างให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน จึงมีการสนับสนุนพันธุ์พืชให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๑. พันธุ์พืช (ไม้ยืนต้น) ๓,๐๐๐ ต้น ๆ ละ ๘๐ บาท เป็นเงิน ๒๔๐,๐๐๐ บาท ๒. พันธุ์พืชล้มลุก (กล้วย/อ้อย) จำนวน ๖,๐๐๐ ท่อน/ต้น ๆ ละ ๓๐ บาท เป็นเงิน ๑๘๐,๐๐๐ บาท ๓. เมล็ดพันธุ์ผัก จำนวน ๑,๕๐๐ ซอง ๆ ละ ๑๕ บาท เป็นเงิน ๒๒,๕๐๐ บาท งบประมาณ ๔๔๒,๕๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา
๘.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงปลาในร่องสวนในพื้นที่ ๕๐ ไร่ การทำเกษตรแบบผสมผสานโดยการเลี้ยงปลาในร่องสวนช่วยเสริมความหลากหลายของผลผลิตทางการเกษตร ช่วยลดความเสี่ยงจากการพึ่งพาพืชผลเกษตรชนิดเดียว การมีปลาในระบบเกษตรกรรมสามารถช่วยให้เกษตรกรไม่ต้องพึ่งพาพืชเพียงชนิดเดียวในการหารายได้ นอกจากนี้การมีปลาสามารถเป็นแหล่งโปรตีนให้กับครัวเรือน และยังสามารถเป็นแหล่งอาหารเพิ่มเติมให้กับชุมชนได้ด้วย จึงมีการสนับสนุนพันธุ์ปลาและมีการสนับสนุนวัสดุสาธิตให้กับเกษตรกรในการผลิตอาหารให้แก่ปลา ๑. สนับสนุนพันธุ์ปลากินพืช ๔๐๐,๐๐๐ ตัว ๆ ละ ๒.๒ บาท เป็นเงิน ๘๘๐,๐๐๐ บาท ๒. ฟางข้าว/หญ้าแห้ง ๗๐๐ ก้อน ๆ ละ ๑๑ บาท เป็นเงิน ๗,๗๐๐ บาท ๓. มูลไก่ ๕๐๐ กระสอบ ๆ ละ ๗๗ บาท เป็นเงิน ๓๘,๕๐๐ บาท ๔. ปูนขาว ๕๐๐ ถุง ๆ ละ ๒๘ บาท เป็นเงิน ๑๔,๐๐๐ บาท ๕. อาหารปลากินเนื้อขนาดเล็ก ๑,๓๐๐ ถุง ๆ ละ ๑๘๒ บาท ๒๓๖,๖๐๐ บาท ๖. อาหารปลาดุกเล็ก จำนวน ๓๙๐ กระสอบ ๆ ละ ๖๔๐ บาท เป็นเงิน ๒๔๙,๖๐๐ บาท งบประมาณ ๑,๓๖๖,๒๐๐ บาท สำนักงานประมงจังหวัดยะลา
๘.๕ กิจกรรมหลักที่ ๕ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรมส่งเสริมการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๑๕๐ ราย (๓ รุ่น ๆ ละ ๕๐ ราย) ถ่ายทอดความรู้ เกษตรกรจำนวน ๓ รุ่น ๆ ละ ๕๐ ราย รวม ๑๕๐ ราย เป็นเงินรุ่นละ ๓๒,๑๐๐ บาท รวม ๓ รุ่น เป็นเงิน ๙๖,๓๐๐ บาท งบประมาณ ๙๖,๓๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา
๙. หน่วยงานดำเนินการ	๑. สถานีพัฒนาที่ดินยะลา ๒. สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา ๓. สำนักงานประมงจังหวัดยะลา
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ ๒๕๗๐

๑๑. งบประมาณ	รวมงบประมาณทั้งโครงการ ๓,๙๑๐,๐๐๐ บาท
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. พื้นที่นาไร่ที่ได้รับการทำเกษตรแบบผสมผสานจำนวน ๓๐๐ ไร่
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐

(Project idea รายการโครงการ)

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ : เสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร และสถาบันเกษตรกร สู่เกษตรกรรมยั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการสร้างแหล่งเรียนรู้และอาหารกลางวันสำหรับนักเรียน
๕. ชื่อแผนงาน	เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนให้ดีขึ้น มีความเข้มแข็งตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม
๖. แนวทางการพัฒนา	พัฒนาและขยายผลแนวพระราชดำริเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่และการพึ่งพาตนเองของประชาชนอย่างยั่งยืน
๔. หลักการและเหตุผล	ในปัจจุบันโรงเรียนทั่วไปโดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่ชนบทหรือชนเมืองประสบปัญหาด้านการจัดโภชนาการอาหารกลางวันอย่างมีคุณภาพ เนื่องจากข้อจำกัดด้านงบประมาณ อัตราเงินอุดหนุนที่ไม่สอดคล้องกับราคาสินค้าในท้องตลาด รวมถึงความไม่ต่อเนื่องในการจัดหาวัตถุดิบสด เช่น เนื้อสัตว์หรือไข่ไก่ ทำให้เด็กนักเรียนไม่ได้รับสารอาหารที่เพียงพอ โดยเฉพาะโปรตีน ซึ่งมีผลโดยตรงต่อการเจริญเติบโตและการพัฒนาการของสมองและร่างกาย แม้โรงเรียนบางแห่งจะมีแนวคิดในการจัดกิจกรรมเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน แต่ยังคงขาดองค์ความรู้ แรงสนับสนุน และระบบที่เป็นรูปธรรม โดยเฉพาะในเรื่องการเลี้ยงไก่ไข่ ซึ่งต้องการความรู้ด้านสุขภาพสัตว์ ความสะอาด และการบริหารจัดการที่เหมาะสม โรงเรียนที่ไม่มีครูผู้เชี่ยวชาญด้านเกษตรหรือขาดเครือข่ายการสนับสนุนจากหน่วยงาน อาจดำเนินกิจกรรมไม่ต่อเนื่องหรือยกเลิกไปในที่สุด ซึ่งโรงเรียนเหล่านี้มีความแตกต่างจากโรงเรียนตชด. ซึ่งได้รับความช่วยเหลือแบบเฉพาะด้านจากหน่วยงานราชการที่มีการวางระบบสนับสนุนอย่างครอบคลุม โรงเรียนทั่วไปจึงต้องพึ่งพาแหล่งงบประมาณในพื้นที่ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/คณะกรรมการสถานศึกษาหรือภาคเอกชน หากไม่มีระบบสนับสนุนที่เข้มแข็ง โครงการเลี้ยงไก่ไข่จึงอาจไม่สามารถเริ่มต้นหรือพัฒนาให้เกิดผลอย่างยั่งยืนได้ การผลักดันให้โรงเรียนทั่วไปมี “ระบบการเลี้ยงไก่ไข่เพื่อโภชนาการและการเรียนรู้” อย่างจริงจังและต่อเนื่องจึงเป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งในมิติของโภชนาการ การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ (Active Learning) และการสร้างความมั่นคงทางอาหารภายในโรงเรียน จังหวัดยะลาเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและศักยภาพของทรัพยากรในท้องถิ่น อย่างไรก็ตามยังคงพบปัญหาในด้านสุขภาวะและภาวะโภชนาการของเด็กนักเรียน โดยเฉพาะในโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลหรือชุมชนที่มีรายได้น้อย ซึ่งส่งผลกระทบต่อพัฒนาการทางร่างกายและสมองของเด็กโดยเฉพาะระดับไอคิว (IQ)

	และ EQ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้และการเติบโตอย่างมีคุณภาพ ไข่ไก่เป็นแหล่งโปรตีนคุณภาพสูง ราคาถูก ย่อยง่ายและมีสารอาหารจำเป็นต่อการพัฒนาสมอง เช่น โคลีน วิตามินบี ๑๒ และกรดไขมันจำเป็น ซึ่งองค์การยูนิเซฟ (UNICEF) และองค์การอนามัยโลก(WHO) แนะนำให้เด็กบริโภคไข่ไก่วันละ ๑ ฟอง เพื่อส่งเสริมพัฒนาการที่เหมาะสม ดังนั้นการส่งเสริมให้เด็กในจังหวัดยะลาได้เข้าถึงไข่ไก่เพื่อการบริโภคอย่างสม่ำเสมอ พร้อมทั้งให้ความรู้และปลูกฝังทักษะชีวิตผ่านการมีส่วนร่วมในการเลี้ยงไก่ไข่ จึงถือเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน ซึ่งโครงการนี้มุ่งเน้นการนำระบบการเลี้ยงไก่ไข่แบบมีส่วนร่วมมาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการดูแลไก่ไข่ เรียนรู้การบริหารจัดการและได้รับประโยชน์โดยตรงจากการบริโภคไข่ไก่ที่ผลิตได้ การเลี้ยงไก่ไข่ในโรงเรียนเป็นกิจกรรมที่สามารถตอบสนองได้ทั้งสองเป้าหมาย โดยช่วยให้โรงเรียนสามารถผลิตไข่ไก่เพื่อใช้ในโครงการอาหารกลางวันของนักเรียน ส่งเสริมโภชนาการที่ดี และในขณะเดียวกันยังสามารถใช้เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงปฏิบัติสำหรับนักเรียนในการเรียนรู้ การจัดการ การคำนวณ และการวางแผนอย่างเป็นระบบ อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวทาง “เศรษฐกิจพอเพียง” ทั้งยังเป็นส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในระดับครอบครัวและโรงเรียน ซึ่งจะช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชนในจังหวัดยะลาอย่างแท้จริงและการสร้างความมั่นคงทางอาหารในสถานศึกษาอย่างยั่งยืน
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. สนับสนุนโครงการอาหารกลางวัน จำนวน ๔๐ โรงเรียน ๒. นักเรียนและบุคลากรทางการศึกษา ผ่านการฝึกอบรมตามกระบวนการ จำนวน ๘๐๐ ราย ๓. นักเรียนมีอาหารโปรตีนบริโภคอย่างน้อย จำนวน ๘๐๐ ราย ๔. มีแหล่งเรียนรู้ด้านการไก่ไข่ในโรงเรียน จำนวน ๔๐ แห่ง
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑.นักเรียนและบุคลากรทางการศึกษาที่ผ่านการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจ ในการเลี้ยงไก่ไข่จำนวน ๘๐๐ ราย ๒. นักเรียนมีไข่เป็นอาหารโปรตีนบริโภคอย่างน้อย จำนวน ๘๐๐ ราย ๓.ประชาชนมีแหล่งเรียนรู้การเลี้ยงไก่ไข่ในโรงเรียน จำนวน ๔๐ แห่ง
๗. พื้นที่เป้าหมาย	โรงเรียนประถมในพื้นที่จังหวัดยะลา
๘. กิจกรรมหลัก	
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ฝึกอบรมการผลิตไข่เพื่อลดต้นทุนอาหาร ๑๓๔,๗๐๐ บาท สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ
๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ	สนับสนุนปัจจัยการผลิตไข่อารมณ์ดี ๑,๔๖๘,๖๐๐ บาท

ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ
๙. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา
๑๐. ระยะเวลาในการ ดำเนินงาน	ตุลาคม ๒๕๖๙ - กันยายน ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	๑,๖๐๓,๓๐๐ บาท
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. นักเรียนและบุคลากรทางการศึกษาที่ผ่านการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจ ในการเลี้ยงไก่ไข่จำนวน ๘๐๐ ราย ๒.นักเรียนมีไข่เป็นอาหารโปรตีนบริโภคอย่างน้อย จำนวน ๘๐๐ ราย ๓.ประชาชนมีแหล่งเรียนรู้การเลี้ยงไก่ไข่ในโรงเรียน จำนวน ๔๐ แห่ง
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนิน โครงการ (Outcome)	๑.นักเรียนและบุคลากรทางการศึกษาที่ผ่านการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจ ในการเลี้ยงไก่ไข่จำนวน ๘๐๐ ราย ๒. นักเรียนมีไข่เป็นอาหารโปรตีนบริโภคอย่างน้อยจำนวน ๘๐๐ ราย ๓.ประชาชนมีแหล่งเรียนรู้การเลี้ยงไก่ไข่ในโรงเรียน จำนวน ๔๐ แห่ง

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างสมดุลและยั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการปรับปรุงงานชลประทาน
๒. ประเด็นการพัฒนาของจังหวัด	ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ เสริมสร้างประสิทธิภาพการผลิตเกษตรมูลค่าสูง ผลิตภัณฑ์ชุมชนและอุตสาหกรรมแปรรูปเชื่อมโยงตลาดดิจิทัล
๓. ชื่อแผนงาน	ผลผลิต : โครงการส่งเสริมภาคการเกษตรแบบครบวงจร
๔. แนวทางการพัฒนา	แนวทางการพัฒนาที่ ๑ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตร เพื่อรองรับ การผลิตภาคเกษตร
๕. หลักการและเหตุผล	ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) กำหนดยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ด้านที่ ๕ การพัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ๑. พัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบ ๒. เพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ๓. พัฒนาความมั่นคงพลังงานของประเทศและส่งเสริมการใช้พลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ๔. เพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน และ ๕. พัฒนาความมั่นคงด้านการเกษตรและอาหารของประเทศและชุมชน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) กำหนดเป้าหมายการพัฒนาหลัก ๕ ด้าน ๓ หมุดหมาย และ ๑๒ กลยุทธ์ โดยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำ กำหนดไว้ในกลยุทธ์ที่ ๔ การพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรให้มีความสมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทานรวมทั้งการใช้น้ำซ้ำ กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๒ เร่งพัฒนาและฟื้นฟูระบบชลประทานและการกระจายน้ำในพื้นที่เขตชลประทานพร้อมทั้งพัฒนาและบริหารจัดการแหล่งนํ้านอกเขตชลประทาน รวมถึงแหล่งน้ำชุมชน ตลอดจนการจัดการตะกอนที่เหมาะสม โดยความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มแหล่งเก็บกักน้ำให้สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และกลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๔ บริหารจัดการและวางแผนการใช้น้ำอย่างเป็นระบบและสมดุล ตลอดจนพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการใช้น้ำที่มีประสิทธิภาพ ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีความแปรปรวนมาก รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตลอดจนการบุกรุกพื้นที่ป่า และพื้นที่สาธารณะ ทำให้เกิดภัยธรรมชาติบ่อยครั้ง โดยมีแนวโน้มเพิ่มความรุนแรงและความถี่มากขึ้น ทั้งในส่วนของภัยแล้งเนื่องจากฝนไม่ตกตามฤดูกาล และฝนทิ้งช่วง เหตุอุทกภัยเนื่องจากฝนตกหนักน้ำป่าไหลหลาก น้ำเอ่อล้นตลิ่งท่วมพื้นที่อยู่อาศัยและพื้นที่การเกษตร ทำให้เกษตรกรและประชาชนทั่วไปได้รับความเดือดร้อนเนื่องจากผลผลิต

	การเกษตร บ้านเรือนและทรัพย์สินได้รับความเสียหาย ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจอย่างมาก กรมชลประทาน เป็นหน่วยงานหลักในการรับผิดชอบเรื่องน้ำของประเทศ มีภารกิจในด้านการพัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน บริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการให้เพียงพอ ต่อความต้องการใช้น้ำทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม รวมถึงการป้องกันและบรรเทาภัย อันเกิดจากน้ำ ซึ่งโครงการจัดหาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทานเป็นการบรรเทาหรือลดการสูญเสียจากการเกิดภัยแล้งหรือฝนทิ้งช่วง ปัญหากล้งที่เกิดขึ้นเป็นประจำมีแนวโน้มความรุนแรงและความถี่ของการเกิดเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากสภาวะของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีความแปรปรวนมาก สภาพภูมิ
--	--

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างสมดุลและยั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการป้องกันและบรรเทาภัยจากน้ำ
๒. ประเด็นการพัฒนาของจังหวัด	ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ เสริมสร้างประสิทธิภาพการผลิตเกษตรมูลค่าสูง ผลิตภัณฑ์ชุมชนและอุตสาหกรรมแปรรูปเชื่อมโยงตลาดดิจิทัล
๓. ชื่อแผนงาน	ผลผลิต : โครงการส่งเสริมภาคการเกษตรแบบครบวงจร
๔. แนวทางการพัฒนา	แนวทางการพัฒนาที่ ๑ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรเพื่อรองรับการผลิตภาคเกษตร
๕. หลักการและเหตุผล	ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) กำหนดยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ด้านที่ ๕ การพัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ๑. พัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบ ๒. เพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ๓. พัฒนาความมั่นคงพลังงานของประเทศและส่งเสริมการใช้พลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ๔. เพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน และ ๕. พัฒนาความมั่นคงด้านการเกษตรและอาหารของประเทศและชุมชน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) กำหนดเป้าหมายการพัฒนาหลัก ๕ ด้าน ๓ หมายความว่า และ ๑๒ กลยุทธ์ โดยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำ กำหนดไว้ในกลยุทธ์ที่ ๔ การพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรให้มีความสมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทานรวมทั้งการใช้น้ำซ้ำ กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๒ เร่งพัฒนาและฟื้นฟูระบบชลประทานและการกระจายน้ำในพื้นที่เขตชลประทานพร้อมทั้งพัฒนาและบริหารจัดการแหล่งน้ำนอกเขตชลประทาน รวมถึงแหล่งน้ำชุมชน ตลอดจนการจัดการตะกอนที่เหมาะสม โดยความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มแหล่งเก็บกักน้ำให้สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และกลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๔ บริหารจัดการและวางแผนการใช้น้ำอย่างเป็นระบบและสมดุล ตลอดจนพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการใช้น้ำที่มีประสิทธิภาพ ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีความแปรปรวนมาก รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตลอดจนการบุกรุกพื้นที่ป่าและพื้นที่สาธารณะ ทำให้เกิดภัยธรรมชาติบ่อยครั้ง โดยมีแนวโน้มเพิ่มความรุนแรงและความถี่มากขึ้น ทั้งในส่วนของภัยแล้งเนื่องจากฝนไม่ตกตามฤดูกาล และฝนทิ้งช่วง เหตุอุทกภัยเนื่องจากฝนตกหนักน้ำป่าไหลหลาก น้ำเอ่อล้นตลิ่งท่วมพื้นที่อยู่อาศัยและ

	พื้นที่การเกษตร ทำให้เกษตรกรและประชาชนทั่วไปได้รับความเดือดร้อนเนื่องจากผลผลิตการเกษตร บ้านเรือนและทรัพย์สินได้รับความเสียหาย ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจอย่างมาก กรมชลประทาน เป็นหน่วยงานหลักในการรับผิดชอบเรื่องน้ำของประเทศ มีภารกิจในด้านการพัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน บริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการให้เพียงพอ ต่อความต้องการใช้น้ำทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม รวมถึงการป้องกันและบรรเทาภัยอันเกิดจากน้ำ ซึ่งโครงการจัดหาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทานเป็นการบรรเทาหรือลดการสูญเสียจากการเกิดภัยแล้งหรือฝนทิ้งช่วง ปัญหาภัยแล้งที่เกิดขึ้นเป็นประจำมีแนวโน้มความรุนแรงและความถี่ของการเกิดเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากสถานะของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีความแปรปรวนมาก สภาพภูมิประเทศเปลี่ยนแปลงไป ตลอดจนการบุกรุกพื้นที่ป่า การบุกรุกพื้นที่สาธารณะ หากไม่มีระบบกักเก็บน้ำที่มีประสิทธิภาพ และแหล่งเก็บกักน้ำเพื่อชะลอการไหลของน้ำลงพื้นที่ลุ่มน้ำตอนล่าง เมื่อฝนตกหนักก็จะเกิดน้ำหลากเข้าท่วมพื้นที่อย่างรวดเร็วและเมื่อฝนทิ้งช่วงจะไม่มีแหล่งกักเก็บน้ำไว้ใช้สำหรับเกษตรกรและประชาชนทั่วไปได้รับความเดือดร้อน ได้รับความเสียหายส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจอย่างมากดังนั้น กรมชลประทาน จึงพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพ โดยการปรับปรุงระบบชลประทานเดิมให้สามารถเก็บกักน้ำได้อีกทางหนึ่ง และก่อสร้างอาคารใหม่เพื่อเพิ่มการเก็บกักน้ำและส่งน้ำ อีกทั้งทำงานในเชิงบูรณาการ เพื่อการเกษตรกรรมในพื้นที่ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหาทางน้ำสายหลักที่ต้นเขิน แหล่งเก็บกักน้ำเดิมให้เต็มศักยภาพ ฝายทดน้ำ อาคารบังคับน้ำ และสถานีสูบน้ำ เป็นต้นเพื่อป้องกันและบรรเทาภัยจากการขาดแคลนน้ำเป็นการช่วยเหลือหรือลดความเสียหายจากภัยแล้งของพื้นที่เกษตรกรรม และพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งซ้ำซากและสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจโดยรวมด้วย
๖. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค และการเกษตร ๒. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการส่งน้ำให้ราษฎรและพื้นที่การเกษตรของราษฎร
๗. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. พื้นที่การเกษตรได้รับประโยชน์ จำนวน ๓๕๐ ไร่ ๒. ส่งน้ำให้ราษฎรเพื่อการอุปโภค-บริโภค จำนวน - ครัวเรือน
๘. พื้นที่เป้าหมาย	จังหวัดยะลา
๙. กิจกรรมหลัก	โครงการป้องกันและบรรเทาภัยจากน้ำ
๙.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ	อาคารป้องกันตลิ่งพังกันน้ำบ้านทุ่งเหียง พร้อมอาคารประกอบ ตำบลยุโป อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๙.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	นายสุพรชัย ปรีชา โครงการชลประทานยะลา สำนักงานชลประทานที่ ๑๗ อาคารป้องกันตลิ่งพังกันน้ำบ้านยูโป ตำบลยูโป อำเภอเมือง ยะลา จังหวัดยะลา ๒๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท นายสุพรชัย ปรีชา โครงการชลประทานยะลา สำนักงานชลประทานที่ ๑๗
๑๐. หน่วยงานดำเนินการ	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมชลประทาน
๑๑. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๗๐
๑๒. งบประมาณ	๓๕,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท
๑๓. ผลผลิต (Output)	อาคารชลประทานพร้อมระบบส่งน้ำ
๑๔. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. พื้นที่การเกษตรได้รับประโยชน์ จำนวน ๓๕๐ ไร่ ๒. ส่งน้ำให้ราษฎรเพื่อการอุปโภค-บริโภค จำนวน - ครัวเรือน
๑๕. หน่วยงานรับผิดชอบหลังสิ้นสุดโครงการ (เฉพาะกรณีงบประมาณ)	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมชลประทาน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างสมดุลและยั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
๒. ประเด็นการพัฒนาของจังหวัด	ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ เสริมสร้างประสิทธิภาพการผลิตเกษตรมูลค่าสูง ผลิตภัณฑ์ชุมชนและอุตสาหกรรมแปรรูปเชื่อมโยงตลาดดิจิทัล
๓. ชื่อแผนงาน	ผลผลิต : โครงการส่งเสริมภาคการเกษตรแบบครบวงจร
๔. แนวทางการพัฒนา	แนวทางการพัฒนาที่ ๑ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรเพื่อรองรับการผลิตภาคเกษตร
๕. หลักการและเหตุผล	ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) กำหนดยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ด้านที่ ๕ การพัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ๑. พัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบ ๒. เพิ่มผลผลิตของน้ำทั้งระบบ ๓. พัฒนาความมั่นคงพลังงานของประเทศและส่งเสริมการใช้พลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ๔. เพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน และ ๕. พัฒนาความมั่นคงด้านการเกษตรและอาหารของประเทศและชุมชน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) กำหนดเป้าหมายการพัฒนาหลัก ๕ ด้าน ๓ หมุดหมาย และ ๑๒ กลยุทธ์ โดยในส่วนของยุทธศาสตร์น้ำ กำหนดไว้ในกลยุทธ์ที่ ๔ การพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรให้มีความสมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทานรวมทั้งการใช้น้ำซ้ำ กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๒ เร่งพัฒนาและฟื้นฟูระบบชลประทานและการกระจายน้ำในพื้นที่เขตชลประทานพร้อมทั้งพัฒนาและบริหารจัดการแหล่งน้ำนอกเขตชลประทาน รวมถึงแหล่งน้ำชุมชน ตลอดจนการจัดการตะกอนที่เหมาะสม โดยความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มแหล่งเก็บกักน้ำให้สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และกลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๔ บริหารจัดการและวางแผนการใช้น้ำอย่างเป็นระบบและสมดุล ตลอดจนพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการใช้น้ำที่มีประสิทธิภาพ ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีความแปรปรวนมาก รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตลอดจนการบุกรุกพื้นที่ป่าและพื้นที่สาธารณะ ทำให้เกิดภัยธรรมชาติบ่อยครั้ง โดยมีแนวโน้มเพิ่มความรุนแรงและความถี่มากขึ้น ทั้งในส่วนของภัยแล้งเนื่องจากฝนไม่ตกตามฤดูกาล และฝนทิ้งช่วง

	เหตุอุทกภัยเนื่องจากฝนตกหนักน้ำป่าไหลหลาก น้ำเอ่อล้นตลิ่งท่วมพื้นที่อยู่อาศัยและพื้นที่การเกษตร ทำให้เกษตรกรและประชาชนทั่วไปได้รับความเดือดร้อนเนื่องจากผลผลิตการเกษตรบ้านเรือนและทรัพย์สินได้รับความเสียหาย ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจอย่างมาก กรมชลประทาน เป็นหน่วยงานหลักในการรับผิดชอบเรื่องน้ำของประเทศ มีภารกิจในด้านการพัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน บริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการให้เพียงพอ ต่อความต้องการใช้น้ำทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม รวมถึงการป้องกันและบรรเทาภัยอันเกิดจากน้ำ ซึ่งโครงการจัดหาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทานเป็นการบรรเทาหรือลดการสูญเสียจากการเกิดภัยแล้งหรือฝนทิ้งช่วง ปัญหาภัยแล้งที่เกิดขึ้นเป็นประจำมีแนวโน้มความรุนแรงและความถี่ของการเกิดเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากสถานะของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีความแปรปรวนมาก สภาพภูมิประเทศเปลี่ยนแปลงไป ตลอดจนการบุกรุกพื้นที่ป่า การบุกรุกพื้นที่สาธารณะ หากไม่มีระบบกักเก็บน้ำที่มีประสิทธิภาพ และแหล่งเก็บกักน้ำเพื่อชะลอการไหลของน้ำลงพื้นที่ลุ่มน้ำตอนล่าง เมื่อฝนตกหนักก็จะเกิดน้ำหลากเข้าท่วมพื้นที่อย่างรวดเร็วและเมื่อฝนทิ้งช่วงจะไม่มีแหล่งกักเก็บน้ำไว้ใช้สำหรับเกษตรกรและประชาชนทั่วไปได้รับความเดือดร้อน ได้รับความเสียหายส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจอย่างมาก ดังนั้น กรมชลประทานจึงพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพ โดยการปรับปรุงระบบชลประทานเดิมให้สามารถเก็บกักน้ำได้อีกทางหนึ่งและก่อสร้างอาคารใหม่เพื่อเพิ่มการเก็บกักน้ำและส่งน้ำ อีกทั้งทำงานในเชิงบูรณาการเพื่อ การเกษตรกรรมในพื้นที่ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหาทางน้ำสายหลักที่ต้นเขิน แหล่งเก็บกักน้ำเดิมให้เต็มศักยภาพ ฝ่ายทดน้ำ อาคารบังคับน้ำ และสถานีสูบน้ำเป็นต้น เพื่อป้องกันและบรรเทาภัยจากการขาดแคลนน้ำ เป็นการช่วยเหลือหรือลดความเสียหายจากภัยแล้งของพื้นที่เกษตรกรรม และพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งซ้ำซากและสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจโดยรวมด้วย
๖. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค และการเกษตร ๒. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการส่งน้ำให้ราษฎรและพื้นที่การเกษตรของราษฎร
๗. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. พื้นที่การเกษตรได้รับประโยชน์ จำนวน ๕,๓๓๐ ไร่ ๒. ส่งน้ำให้ราษฎรเพื่อการอุปโภค-บริโภค จำนวน ๓,๓๐๗ ครัวเรือน
๘. พื้นที่เป้าหมาย	จังหวัดยะลา

๙. กิจกรรมหลัก	โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
๙.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๙.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๙.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๙.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ปรับปรุงระบบส่งน้ำพร้อมอาคารประกอบโครงการจัดหาน้ำ สนับสนุนราษฎรบ้านมยุรา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลอัยเยอร์เวง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ๖๐,๐๐๐,๐๐๐บาท นายสุพรชัย ปรีชา โครงการชลประทานยะลา สำนักงานชลประทานที่ ๑๗ ปรับปรุงฝายโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนโรงงานยาสูบ ๒ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ พร้อมระบบส่งน้ำ ตำบลปะแต อำเภอยะหา จังหวัดยะลา ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท นายสุพรชัย ปรีชา โครงการชลประทานยะลา สำนักงานชลประทานที่ ๑๗ ปรับปรุงฝายจุฬาภรณ์พัฒนา ๑๑ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ พร้อมระบบส่งน้ำ ตำบลบาละ อำเภอกาบัง จังหวัดยะลา ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท นายสุพรชัย ปรีชา โครงการชลประทานยะลา สำนักงานชลประทานที่ ๑๗ ปรับปรุงอาคารประกอบฝายคลองเจาะปิเอร่า อันเนื่องมาจาก พระราชดำริ ตำบลบ้านแห อำเภอธารโต จังหวัดยะลา ๑,๖๕๐,๐๐๐ บาท นายสุพรชัย ปรีชา โครงการชลประทานยะลา สำนักงาน ชลประทานที่ ๑๗

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างสมดุลและยั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการสนับสนุนการบริหารจัดการน้ำและงานชลประทาน
๒. ประเด็นการพัฒนาของจังหวัด	ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ เสริมสร้างประสิทธิภาพการผลิตเกษตรมูลค่าสูง ผลิตภัณฑ์ชุมชนและอุตสาหกรรมแปรรูปเชื่อมโยงตลาดดิจิทัล
๓. ชื่อแผนงาน	ผลผลิต : โครงการส่งเสริมภาคการเกษตรแบบครบวงจร
๔. แนวทางการพัฒนา	แนวทางการพัฒนาที่ ๑ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตร เพื่อรองรับ การผลิตภาคเกษตร
๕. หลักการและเหตุผล	ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) กำหนดยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ด้านที่ ๕ การพัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ๑. พัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบ ๒. เพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ๓. พัฒนาความมั่นคงพลังงานของประเทศและส่งเสริมการใช้พลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ๔. เพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน และ ๕. พัฒนาความมั่นคงด้านการเกษตรและอาหารของประเทศและชุมชน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) กำหนดเป้าหมายการพัฒนาหลัก ๕ ด้าน ๓ หมายความว่า และ ๑๒ กลยุทธ์ โดยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำ กำหนดไว้ในกลยุทธ์ที่ ๔ การพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำ เพื่อการเกษตรให้มีความสมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทานรวมทั้งการใช้น้ำซ้ำ กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๒ เร่งพัฒนาและฟื้นฟูระบบชลประทานและการกระจายน้ำในพื้นที่เขตชลประทาน พร้อมทั้งพัฒนาและบริหารจัดการแหล่งนํ้านอกเขตชลประทาน รวมถึงแหล่งน้ำชุมชน ตลอดจนการจัดการตะกอนที่เหมาะสม โดยความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มแหล่งเก็บกักน้ำให้สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และกลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๔ บริหารจัดการและวางแผนการใช้น้ำอย่างเป็นระบบและสมดุล ตลอดจนพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการใช้น้ำที่มีประสิทธิภาพ ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีความแปรปรวนมาก รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตลอดจนการบุกรุกพื้นที่ป่าและพื้นที่สาธารณะ ทำให้เกิดภัยธรรมชาติบ่อยครั้ง โดยมีแนวโน้มเพิ่มความรุนแรงและความถี่มากขึ้น ทั้งในส่วนของภัยแล้งเนื่องจากฝนไม่ตกตามฤดูกาล และฝนทิ้ง

	ช่วง เหตุอุทกภัยเนื่องจากฝนตกหนักน้ำป่าไหลหลาก น้ำเอ่อล้นตลิ่งท่วมพื้นที่อยู่อาศัยและพื้นที่การเกษตร ทำให้เกษตรกรและประชาชนทั่วไปได้รับความเดือดร้อนเนื่องจากผลผลิตการเกษตรบ้านเรือนและทรัพย์สินได้รับความเสียหาย ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจอย่างมาก กรมชลประทาน เป็นหน่วยงานหลักในการรับผิดชอบเรื่องน้ำของประเทศ มีภารกิจในด้านการพัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน บริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการให้เพียงพอ ต่อความต้องการใช้น้ำทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม รวมถึงการป้องกันและบรรเทาภัยอันเกิดจากน้ำ ซึ่งโครงการจัดหาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทานเป็นการบรรเทาหรือลดการสูญเสียจากการเกิดภัยแล้งหรือฝนทิ้งช่วง ปัญหาภัยแล้งที่เกิดขึ้นเป็นประจำมีแนวโน้มความรุนแรงและความถี่ของการเกิดเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากสภาวะของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีความแปรปรวนมาก สภาพภูมิประเทศเปลี่ยนแปลงไป ตลอดจนการบุกรุกพื้นที่ป่า การบุกรุกพื้นที่สาธารณะ หากไม่มีระบบกักเก็บน้ำที่มีประสิทธิภาพ และแหล่งเก็บกักน้ำเพื่อชะลอการไหลของน้ำลงพื้นที่ลุ่มน้ำตอนล่าง เมื่อฝนตกหนักก็จะเกิดน้ำหลากเข้าท่วมพื้นที่อย่างรวดเร็วและเมื่อฝนทิ้งช่วงจะไม่มีแหล่งกักเก็บน้ำไว้ใช้สำหรับเกษตรกรและประชาชนทั่วไปได้รับความเดือดร้อน ได้รับความเสียหายส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจอย่างมากดังนั้น กรมชลประทานจึงพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพ โดยการปรับปรุงระบบชลประทานเดิมให้สามารถเก็บกักน้ำได้อีกทางหนึ่งและก่อสร้างอาคารใหม่เพื่อเพิ่มการเก็บกักน้ำและส่งน้ำ อีกทั้งทำงานในเชิงบูรณาการเพื่อการเกษตรกรรมในพื้นที่ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหาทางน้ำสายหลักที่ต้นเขิน แหล่งเก็บกักน้ำเดิมให้เต็มศักยภาพ ฝายทดน้ำ อาคารบังคับน้ำ และสถานีสูบน้ำ เป็นต้น เพื่อป้องกันและบรรเทาภัยจากการขาดแคลนน้ำเป็นการช่วยเหลือหรือลดความเสียหายจากภัยแล้งของพื้นที่เกษตรกรรม และพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งซ้ำซากและสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจโดยรวมด้วย
๖. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค และการเกษตร ๒. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการส่งน้ำให้ราษฎรและพื้นที่การเกษตรของราษฎร
๗. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. พื้นที่การเกษตรได้รับประโยชน์ จำนวน ๔,๙๕๐ ไร่ ๒. ส่งน้ำให้ราษฎรเพื่อการอุปโภค-บริโภค จำนวน ๓,๕๔๙ ครัวเรือน
๘. พื้นที่เป้าหมาย	จังหวัดยะลา

๙. กิจกรรมหลัก	โครงการสนับสนุนการบริหารจัดการน้ำชลประทาน
๙.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๙.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๙.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๙.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	บำรุงรักษาหัวงานและระบบส่งน้ำ พื้นที่ ๑,๒๐๑ ไร่ โครงการชลประทานยะลา ตำบลสะเตง อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ๒,๗๒๕,๐๐๐ บาท นายสุพรชัย ปรีชา โครงการชลประทานยะลา สำนักงานชลประทานที่ ๑๗ บริหารการส่งน้ำ พื้นที่ ๖,๒๕๐ ไร่ โครงการชลประทานยะลา ตำบลสะเตง อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ๗๕๐,๐๐๐ บาท นายสุพรชัย ปรีชา โครงการชลประทานยะลา สำนักงานชลประทานที่ ๑๗ ซ่อมแซมระบบส่งน้ำพร้อมอาคารประกอบฝายหินลูกช้าง (ปชด.) ตำบลบาละ อำเภอกาบัง จังหวัดยะลา ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท นายสุพรชัย ปรีชา โครงการชลประทานยะลา สำนักงานชลประทานที่ ๑๗ ซ่อมแซมระบบส่งน้ำฝายบ้านไอลือบอ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลบาลอ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา ๒๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท นายสุพรชัย ปรีชา โครงการชลประทานยะลา สำนักงานชลประทานที่ ๑๗
๙.๕ กิจกรรมหลักที่ ๕ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๙.๖ กิจกรรมหลักที่ ๖ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๙.๗ กิจกรรมหลักที่ ๗ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	ซ่อมแซมระบบส่งน้ำพร้อมอาคารประกอบฝายบ้านปิยะมิตร ๓ (ปชด.) ตำบลอัยเยอร์เวง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ๑๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท นายสุพรชัย ปรีชา โครงการชลประทานยะลา สำนักงานชลประทานที่ ๑๗ ซ่อมแซมระบบท่อส่งน้ำฝายคลองทุเรียน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ พร้อมอาคารประกอบ ตำบลบาละ อำเภอกาบัง จังหวัดยะลา ๑๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท นายสุพรชัย ปรีชา โครงการชลประทานยะลา สำนักงานชลประทานที่ ๑๗ ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษาโครงการชลประทาน โครงการชลประทานยะลา ตำบลสะเตง อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ๙,๐๐๐,๐๐๐ บาท นายสุพรชัย ปรีชา โครงการชลประทานยะลา สำนักงานชลประทานที่ ๑๗

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๙.๘ กิจกรรมหลักที่ ๘ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๙.๙ กิจกรรมหลักที่ ๙ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๙.๑๐ กิจกรรมหลักที่ ๑๐ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๙.๑๑ กิจกรรมหลักที่ ๑๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ซ่อมแซมบำรุงรักษาระบบชลประทาน ตามข้อเสนอของ เกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทาน โครงการชลประทานยะลา ตำบล สะเตง อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท นายสุพรชัย ปรีชา โครงการชลประทานยะลา สำนักงานชลประทานที่ ๑๗ ซ่อมแซมสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านตะโล๊ะ สาละ ตำบลบันนังสาเรง อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ๖๐๐,๐๐๐ บาท นายสุพรชัย ปรีชา โครงการชลประทานยะลา สำนักงานชลประทานที่ ๑๗ ซ่อมแซมระบบส่งน้ำพร้อมอาคารประกอบฝายบ้าน กม.๑๕ (ปชด.) ตำบลตานะแมเราะ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท นายสุพรชัย ปรีชา โครงการชลประทานยะลา สำนักงานชลประทานที่ ๑๗ ซ่อมแซมระบบส่งน้ำพร้อมอาคารประกอบฝายบ้านกือแด (ปชด.) ตำบลแม่หวาด อำเภอธารโต จังหวัดยะลา ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท นายสุพรชัย ปรีชา โครงการชลประทานยะลา สำนักงานชลประทานที่ ๑๗
--	---

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างสมดุลและยั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	การจัดการงานชลประทาน
๒. ประเด็นการพัฒนาของจังหวัด	ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ เสริมสร้างประสิทธิภาพการผลิตเกษตรมูลค่าสูง ผลิตภัณฑ์ชุมชนและอุตสาหกรรมแปรรูปเชื่อมโยงตลาดดิจิทัล
๓. ชื่อแผนงาน	ผลผลิต : โครงการส่งเสริมภาคการเกษตรแบบครบวงจร
๔. แนวทางการพัฒนา	แนวทางการพัฒนาที่ ๑ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตร เพื่อรองรับการผลิตภาคเกษตร
๕. หลักการและเหตุผล	ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) กำหนดยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ด้านที่ ๕ การพัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ๑. พัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบ ๒. เพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ๓. พัฒนาความมั่นคงพลังงานของประเทศและส่งเสริมการใช้พลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ๔. เพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน และ ๕. พัฒนาความมั่นคงด้านการเกษตรและอาหารของประเทศและชุมชน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) กำหนดเป้าหมายการพัฒนาหลัก ๕ ด้าน ๓ หมุดหมาย และ ๑๒ กลยุทธ์ โดยในส่วนของยุทธศาสตร์น้ำ กำหนดไว้ในกลยุทธ์ที่ ๔ การพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรให้มีความสมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทานรวมทั้งการใช้น้ำซ้ำ กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๒ เร่งพัฒนาและฟื้นฟูระบบชลประทานและการกระจายน้ำในพื้นที่เขตชลประทานรวมทั้งพัฒนาและบริหารจัดการแหล่งน้ำนอกเขตชลประทาน รวมถึงแหล่งน้ำชุมชน ตลอดจนการจัดการตะกอนที่เหมาะสม โดยความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มแหล่งเก็บกักน้ำให้สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และกลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๔ บริหารจัดการและวางแผนการใช้น้ำอย่างเป็นระบบและสมดุล ตลอดจนพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการใช้น้ำที่มีประสิทธิภาพ ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีความแปรปรวนมาก รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตลอดจนการบุกรุกพื้นที่ป่าและพื้นที่สาธารณะ ทำให้เกิดภัยธรรมชาติบ่อยครั้ง โดยมีแนวโน้มเพิ่มความรุนแรงและความถี่มากขึ้น ทั้งในส่วนของภัยแล้งเนื่องจากฝนไม่ตกตามฤดูกาล และฝนทิ้งช่วง เหตุอุทกภัย

	เนื่องจากฝนตกหนักน้ำป่าไหลหลาก น้ำเอ่อล้นตลิ่งท่วมพื้นที่อยู่อาศัยและพื้นที่การเกษตร ทำให้เกษตรกรและประชาชนทั่วไปได้รับความเดือดร้อนเนื่องจากผลผลิตการเกษตร บ้านเรือนและทรัพย์สินได้รับความเสียหาย ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจอย่างมาก กรมชลประทาน เป็นหน่วยงานหลักในการรับผิดชอบเรื่องน้ำของประเทศ มีภารกิจในด้านการพัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน บริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการให้เพียงพอ ต่อความต้องการใช้น้ำทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม รวมถึงการป้องกันและบรรเทาภัยอันเกิดจากน้ำ ซึ่งโครงการจัดหาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทานเป็นการบรรเทาหรือลดการสูญเสียจากการเกิดภัยแล้งหรือฝนทิ้งช่วง ปัญหาภัยแล้งที่เกิดขึ้นเป็นประจำมีแนวโน้มความรุนแรงและความถี่ของการเกิดเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากสภาวะของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีความแปรปรวนมาก สภาพภูมิประเทศเปลี่ยนแปลงไป ตลอดจนการบุกรุกพื้นที่ป่า การบุกรุกพื้นที่สาธารณะ หากไม่มีระบบกักเก็บน้ำที่มีประสิทธิภาพ และแหล่งเก็บกักน้ำเพื่อชะลอการไหลของน้ำลงพื้นที่ลุ่มน้ำตอนล่าง เมื่อฝนตกหนักก็จะเกิดน้ำหลากเข้าท่วมพื้นที่อย่างรวดเร็วและเมื่อฝนทิ้งช่วงจะไม่มีแหล่งกักเก็บน้ำไว้ใช้สำหรับเกษตรกรและประชาชนทั่วไปได้รับความเดือดร้อน ได้รับความเสียหายส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจอย่างมากดังนั้น กรมชลประทานจึงพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพ โดยการปรับปรุงระบบชลประทานเดิมให้สามารถเก็บกักน้ำได้อีกทางหนึ่งและก่อสร้างอาคารใหม่เพื่อเพิ่มการเก็บกักน้ำและส่งน้ำ อีกทั้งทำงานในเชิงบูรณาการเพื่อการเกษตรกรรมในพื้นที่ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหาทางน้ำสายหลักที่ต้นเขิน แหล่งเก็บกักน้ำเดิมให้เต็มศักยภาพ ฝ่ายทดน้ำ อาคารบังคับน้ำ และสถานีสูบน้ำ เป็นต้น เพื่อป้องกันและบรรเทาภัยจากการขาดแคลนนน้ำเป็นการช่วยเหลือหรือลดความเสียหายจากภัยแล้งของพื้นที่เกษตรกรรม และพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งซ้ำซากและสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจโดยรวมด้วย
๖. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนนน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค และการเกษตร ๒. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการส่งน้ำให้ราษฎรและพื้นที่การเกษตรของราษฎร
๗. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. พื้นที่การเกษตรได้รับประโยชน์ จำนวน - ไร่ ๒. ส่งน้ำให้ราษฎรเพื่อการอุปโภค-บริโภค จำนวน ๑๒๐ ครั้ง/เดือน
๘. พื้นที่เป้าหมาย	จังหวัดยะลา
๙. กิจกรรมหลัก	การจัดการงานชลประทาน

๙.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๙.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๙.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กำแพงที่ทำการโครงการชลประทานยะลา ตำบลสะเตง อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท นายสุพรชัย ปรีชา โครงการชลประทานยะลา สำนักงานชลประทานที่ ๑๗ ปรับปรุงห้องประชุมโครงการชลประทานยะลา ตำบลสะเตง อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท นายสุพรชัย ปรีชา โครงการชลประทานยะลา สำนักงานชลประทานที่ ๑๗ ซ่อมแซมอาคารที่ทำการโครงการชลประทานยะลา ตำบลสะเตง อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท นายสุพรชัย ปรีชา โครงการชลประทานยะลา สำนักงานชลประทานที่ ๑๗
๑๐. หน่วยงานดำเนินการ	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมชลประทาน
๑๑. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐
๑๒. งบประมาณ	๑๗,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท
๑๓. ผลผลิต (Output)	อาคารชลประทานพร้อมระบบส่งน้ำ
๑๔. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. พื้นที่การเกษตรได้รับประโยชน์ จำนวน - ไร่ ๒. ส่งน้ำให้ราษฎรเพื่อการอุปโภค-บริโภค จำนวน ๑๒๐ ครัวเรือน
๑๕. หน่วยงานรับผิดชอบหลังสิ้นสุดโครงการ (เฉพาะกรณีงบประมาณ)	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมชลประทาน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างสมดุลและยั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการจัดหาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน
๒. ประเด็นการพัฒนาของจังหวัด	ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ เสริมสร้างประสิทธิภาพการผลิตเกษตรมูลค่าสูง ผลิตภัณฑ์ชุมชนและอุตสาหกรรมแปรรูปเชื่อมโยงตลาดดิจิทัล
๓. ชื่อแผนงาน	ผลผลิต : โครงการส่งเสริมภาคการเกษตรแบบครบวงจร
๔. แนวทางการพัฒนา	แนวทางการพัฒนาที่ ๑ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรเพื่อรองรับการผลิตภาคเกษตร
๕. หลักการและเหตุผล	ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) กำหนดยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ด้านที่ ๕ การพัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ๑. พัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบ ๒. เพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ๓. พัฒนาความมั่นคงพลังงานของประเทศและส่งเสริมการใช้พลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ๔. เพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน และ ๕. พัฒนาความมั่นคงด้านการเกษตรและอาหารของประเทศและชุมชน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) กำหนดเป้าหมายการพัฒนาหลัก ๕ ด้าน ๓ หมุดหมาย และ ๑๒ กลยุทธ์ โดยในส่วนของที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำ กำหนดไว้ในกลยุทธ์ที่ ๔ การพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรให้มีความสมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทานรวมทั้งการใช้น้ำซ้ำ กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๒ เร่งพัฒนาและฟื้นฟูระบบชลประทานและการกระจายน้ำในพื้นที่เขตชลประทานพร้อมทั้งพัฒนาและบริหารจัดการแหล่งน้ำนอกเขตชลประทาน รวมถึงแหล่งน้ำชุมชน ตลอดจนการจัดการตะกอนที่เหมาะสม โดยความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มแหล่งเก็บกักน้ำให้สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และกลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๔ บริหารจัดการและวางแผนการใช้น้ำอย่างเป็นระบบและสมดุล ตลอดจนพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการใช้น้ำที่มีประสิทธิภาพ ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีความแปรปรวนมาก รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตลอดจนการบุกรุกพื้นที่ป่าและพื้นที่สาธารณะ ทำให้เกิดภัยธรรมชาติบ่อยครั้ง โดยมีแนวโน้มเพิ่มความรุนแรงและความถี่มากขึ้น ทั้งในส่วนของภัยแล้งเนื่องจากฝนไม่ตกตามฤดูกาล และฝนทิ้งช่วง เหตุอุทกภัย

	เนื่องจากฝนตกหนักน้ำป่าไหลหลาก น้ำเอ่อล้นตลิ่งท่วมพื้นที่อยู่อาศัยและพื้นที่การเกษตร ทำให้เกษตรกรและประชาชนทั่วไปได้รับความเดือดร้อนเนื่องจากผลผลิตการเกษตร บ้านเรือนและทรัพย์สินได้รับความเสียหาย ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจอย่างมาก กรมชลประทาน เป็นหน่วยงานหลักในการรับผิดชอบเรื่องน้ำของประเทศ มีภารกิจในด้านการพัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน บริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการให้เพียงพอ ต่อความต้องการใช้น้ำทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม รวมถึงการป้องกันและบรรเทาภัยอันเกิดจากน้ำ ซึ่งโครงการจัดหาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทานเป็นการบรรเทาหรือลดการสูญเสียจากการเกิดภัยแล้งหรือฝนทิ้งช่วง ปัญหาภัยแล้งที่เกิดขึ้นเป็นประจำมีแนวโน้มความรุนแรงและความถี่ของการเกิดเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากสถานะของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีความแปรปรวนมาก สภาพภูมิประเทศเปลี่ยนแปลงไป ตลอดจนการบุกรุกพื้นที่ป่า การบุกรุกพื้นที่สาธารณะ หากไม่มีระบบกักเก็บน้ำที่มีประสิทธิภาพ และแหล่งเก็บกักน้ำเพื่อชะลอการไหลของน้ำลงพื้นที่ลุ่มน้ำตอนล่าง เมื่อฝนตกหนักก็จะเกิดน้ำหลากเข้าท่วมพื้นที่อย่างรวดเร็วและเมื่อฝนทิ้งช่วงจะไม่มีแหล่งกักเก็บน้ำไว้ใช้สำหรับเกษตรกรและประชาชนทั่วไปได้รับความเดือดร้อน ได้รับความเสียหายส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจอย่างมากดังนั้น กรมชลประทานจึงพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพ โดยการปรับปรุงระบบชลประทานเดิมให้สามารถเก็บกักน้ำได้อีกทางหนึ่งและก่อสร้างอาคารใหม่เพื่อเพิ่มการเก็บกักน้ำและส่งน้ำ อีกทั้งทำงานในเชิงบูรณาการเพื่อการเกษตรกรรมในพื้นที่ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหาทางน้ำสายหลักที่ต้นเขิน แหล่งเก็บกักน้ำเดิมให้เต็มศักยภาพ ฝายทดน้ำ อาคารบังคับน้ำ และสถานีสูบน้ำ เป็นต้นเพื่อป้องกันและบรรเทาภัยจากการขาดแคลนน้ำเป็นการช่วยเหลือหรือลดความเสียหายจากภัยแล้งของพื้นที่เกษตรกรรม และพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งซ้ำซากและสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจโดยรวมด้วย
๖. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และการเกษตร ๒. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการส่งน้ำให้ราษฎรและพื้นที่การเกษตรของราษฎร
๗. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. พื้นที่การเกษตรได้รับประโยชน์ จำนวน ๘๘๐ ไร่ ๒. ส่งน้ำให้ราษฎรเพื่อการอุปโภค-บริโภค จำนวน ๓๓๐ คิวรี
๘. พื้นที่เป้าหมาย	จังหวัดยะลา
๙. กิจกรรมหลัก	โครงการจัดหาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน

๙.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ฝายบ้านจื่อนีอรงดาแล พร้อมระบบส่งน้ำ ตำบลปู้โรง อำเภอ กรงปินัง จังหวัดยะลา ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท นายสุพรชัย ปรีชา โครงการชลประทานยะลา สำนักงานชลประทานที่ ๑๗
๙.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	อาคารบังคับน้ำบ้านกวอบาเตาะ ตำบลบันนังสตา อำเภอ บันนังสตา จังหวัดยะลา ๒๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท นายสุพรชัย ปรีชา โครงการชลประทานยะลา สำนักงานชลประทานที่ ๑๗
๙.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	อาคารบังคับน้ำบ้านนือริง พร้อมระบบส่งน้ำ ตำบลจะก๊ะ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา ๒๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท นายสุพรชัย ปรีชา โครงการชลประทานยะลา สำนักงานชลประทานที่ ๑๗
๙.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	อาคารบังคับน้ำบ้านกำปงลาแล ตำบลบาเจาะ อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา ๑๔,๕๗๕,๐๐๐ บาท นายสุพรชัย ปรีชา โครงการชลประทานยะลา สำนักงานชลประทานที่ ๑๗

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ : เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านการเกษตรและสหกรณ์

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการแปลงเรียนรู้ต้นแบบเพื่อการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเกษตรในระดับชุมชน
๒. ชื่อแผนงาน	แผนงานที่ ๒ โครงการส่งเสริมภาคการเกษตรแบบครบวงจร
๓. แนวทางการพัฒนา	แนวทางการพัฒนาที่ ๔ พัฒนาศักยภาพเกษตรกร สถาบันเกษตรกร เกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) ให้มีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน
๔. หลักการและเหตุผล	อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) เป็นกลไกสำคัญในการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการเกษตรสู่เกษตรกรในชุมชน การมีแปลงเรียนรู้ต้นแบบที่จัดทำและดูแลโดย อกม. จะเป็นแหล่งเรียนรู้จริงที่สามารถสาธิตการทำเกษตรที่ถูกต้องเหมาะสม และยั่งยืนให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ได้เห็นเป็นรูปธรรม และสามารถนำไปปรับใช้ได้จริง จึงมีความจำเป็นที่จะต้องสนับสนุนและพัฒนาแปลงเรียนรู้ต้นแบบให้แก่ อกม. เพื่อส่งเสริมบทบาทและเพิ่มศักยภาพในการทำหน้าที่ของ อกม. อย่างมีประสิทธิภาพ
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อสนับสนุนการจัดทำแปลงเรียนรู้ต้นแบบด้านการเกษตรที่หลากหลาย ๒. เพื่อให้ อกม. มีพื้นที่สำหรับสาธิต ถ่ายทอด และแลกเปลี่ยนความรู้ด้านการเกษตร ๓. เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงปฏิบัติและการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในชุมชน ๔. เพื่อเพิ่มศักยภาพ บทบาทของ อกม. ในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการเกษตรระดับหมู่บ้าน
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. มีแปลงเรียนรู้ต้นแบบที่สามารถใช้งานได้จริงและเป็นแหล่งเรียนรู้ให้ชุมชน จำนวน ๑๐ แปลง ๒. อกม. มีความรู้ ทักษะ และบทบาทที่ชัดเจนในการถ่ายทอดความรู้ ๓. เกษตรกรในชุมชนเกิดการเรียนรู้เชิงปฏิบัติและนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตน ๔. เกิดเครือข่ายแปลงเรียนรู้ในระดับตำบลหรืออำเภอ ที่สามารถขยายผลได้ต่อเนื่อง
๗. พื้นที่เป้าหมาย	อำเภอเมืองยะลา อำเภอรามัน อำเภอเยหา อำเภอกาบัง อำเภอกงปิ่น อำเภอบันนังสตา อำเภอธารโต อำเภอเบตง
๘. กิจกรรมหลัก	ระบุแนวทางและวิธีการดำเนินงานที่เป็นกิจกรรมหลักที่ส่งผลให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์

๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	อบรมพัฒนาทักษะเพิ่มศักยภาพอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน (อกม.) ๖๖,๗๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา -
๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สนับสนุนปัจจัยการผลิตแก่อาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน (อกม.) ๔๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา -
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ต.ค.๖๙ – ก.ย.๗๐
๑๑. งบประมาณ	๔๖๖,๗๐๐ บาท
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. อกม. มีความรู้ ทักษะ และบทบาทที่ชัดเจนในการถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๑๐๐ คน ๒. มีแปลงเรียนรู้ต้นแบบที่สามารถใช้งานได้จริงและเป็นแหล่งเรียนรู้ให้ชุมชน จำนวน ๑๐ แปลง
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. อกม. มีศักยภาพในการสนับสนุนการขับเคลื่อนงานพัฒนาการเกษตรของพื้นที่ ๒. เกษตรกรในชุมชนเกิดการเรียนรู้เชิงปฏิบัติและนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง ๓. เกิดเครือข่ายแปลงเรียนรู้ในระดับตำบลหรืออำเภอที่สามารถขยายผลได้ต่อเนื่อง

คณะผู้จัดทำ

คณะที่ปรึกษา

๑. นายสุพจน์ รอดเรือง ณ หนองคาย	ผู้ว่าราชการจังหวัดยะลา
๒. นายอำนาจ ชูทอง	รองผู้ว่าราชการจังหวัดยะลา
๓. จำเริญเฉลิมพล ญาณวิสุทธิสกุล	เกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา

คณะผู้จัดทำ/เรียบเรียงข้อมูล

๑. นายเสกสรรค์ ชูสินธ์	หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร
๒. นายเอกสิทธิ์ แสงเมล์	หัวหน้ากลุ่มสารสนเทศการเกษตร
๓. นางสาวจริยา ไชยประสิทธิ์	หัวหน้ากลุ่มช่วยเหลือเกษตรกรและโครงการพิเศษ
๔. นายสมพร สมบูรณ์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
๕. นางสาวนิตยา สารกุมาร	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
๖. นางสาววีอาร์ม หะยีสะมาแอ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
๗. นางสาวจาริณี วัฒนไทย	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
๘. นางอาภรณ์ ทองด้วง	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
๙. นางสาวรัตนา หัสไกรลาส	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล

**แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา
(พ.ศ. 2566 - 2570)**

ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2570

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา
ศาลากลางจังหวัดยะลา อาคาร 2 ชั้น 1
ถนนสุขยางค์ ตำบลสะเตง อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา 95000
โทรศัพท์ 0 7322 1711 โทรสาร 0 7322 1692